Handlingsfol 2

BETÆNKNING

OM

RETSAFGIFTSLOVGIVNINGEN

AFGIVET AF
DET AF FINANSMINISTERIET DEN 26. JANUAR 1949
NEDSATTE UDVALG

DET JURIDISKE LABORATORIUM VED KØBENHAVNS UNIVERSITET
15.338
ex. 2

BETÆNKNING NR. 377

1965

A/S J. H. SCHULTZ . UNIVERSITETS-BOGTRYKKERI . KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Udvalgets nedsættelse m. v. 5

I. Indledning 6

II. Udkast til lov om retsafgifter 10

III. Bemærkninger til udkast til lov om retsafgifter.

Afsnit I. Afgifter for borgerlige domssager i forste instans m. m.

Kapitel 1. Borgerlige domssager 22

Kapitel 2. Borgerlige krav i straffesager 31

Kapitel 3. Bevisoptagelse m. v. 32

Afsnit II. Afgifter for foged- og auktionsforretninger.

Kapitel 4. Fogedforretninger 34

Kapitel 5. Auktion 47

Afsnit III. Afgifter for skifte 52

Kapitel 6. Offentlig bobehandling 53

Kapitel 7. Andre skifteforretninger 62

Afsnit IV. Afgifter for forskellige handlinger.

Kapitel 8. Notarialforretninger 66

Kapitel 9. Udskrifter og attester 72

Afsnit V. Afgifter for appel.

Kapitel 10. Anke 75

Kapitel 11. Kære 77

Kapitel 12. Ny foretagelse og ekstraordinær anke 78

Afsnit VI. Almindelige bestemmelser.

Kapitel 13. Afgifternes beregning og indbetaling m. m. 79

Kapitel 14. Klage over afgiftsberegningen 81

Kapitel 15. Bestemmelser om lovens gennemførelse 86

Afsnit VII. Slutningsbestemmelser.

Kapitel 16 92

IV. Udkast til lov om ændringer i lov om rettens pleje (retsafgift m. m.) med bemærkninger 97

V. Bilag til betænkningen.

1. Tillæg vedrørende spørgsmålet om at indarbejde stempellovudvalgets forslag til lov om afgift for tinglysning i udkastet til retsafgift 98
2. Formular til afgiftsbog for afgifter for retsforretninger bortset fra skifteforretninger 102
3. Formular til afgiftsbog for skifteforretninger 103
4. Sammenstilling af gældende og foreslåede afgiftsbestemmelser 104

Udvalgets nedsættelse m. v.

Under 26. januar 1949 nedsatte finansministeren et udvalg til undersøgelse af spørgsmålet om en forenkling af de om retsafgifter m. v. gældende regler. Det udvalget meddelte kommissorium har følgende ordlyd:

„Det er udvalgets opgave:

1. at optage de om retsafgifter gældende lovregler, der særlig trænger til forenkling og modernisering, navnlig reglerne om notarialgebyrer og om skifteafgift, til revision, og at stille forslag til nye love på de pågældende områder,
2. at genoptage undersøgelsen af spørgsmålet om afgifters berigtigelse ved stempelmærker med henblik på en videreførelse af systemets anvendelse udover det i lov nr. 288 af 3. juli 1942 omhandlede område, og eventuelt stille forslag i så henseende."

Det nedsatte udvalg bestod af følgende:

Nuværende afdelingschef i skattedepartementet *Poul Plate,* formand,
kontorchef i skattedepartementet *Troels Bruun,*
nuværende landsdommer *Henrik Urne,* (udpeget af justitsministeriet),
dommer *Niels Harbou,* (udpeget af Den danske Dommerforening),
nuværende dommer *F. Nøhr Hansen,* (udpeget af Foreningen af dommerfuldmægtige i Danmark),
forhenværende kontorchef *Kaj Albeck,* (udpeget af 1. revisionsdepartement).

Under udvalgets arbejde, der på grund af andet presserende arbejde, som har påhvilet skattedepartementets repræsentanter i udvalget, har strakt sig over et væsentligt længere tidsrum end påregnet ved udvalgets nedsættelse, er der sket følgende ændringer i udvalgets sammensætning:

I oktober 1953 er nuværende skattedirektør i Frederiksberg kommune *C. V. Jensen,* tidligere skattedepartementet, indtrådt i udvalget som medlem af og formand for dette i stedet for afdelingschef Plate.

I oktober 1954 er kontorchef *Th. Frølich,* skattedepartementet, indtrådt som medlem af udvalget.

I december 1955 er nuværende amtsforvalter *Arne Kofoed* indtrådt i udvalget i stedet for kontorchef Frølich.

I august 1957 er amtsforvalter Kofoed beskikket som formand for udvalget i stedet for skattedirektør C. V. Jensen.

I november 1957 er kontorchef *Chr. Vinten,* skattedepartementet, indtrådt som medlem af udvalget.

I februar 1958 er hvervet som formand for udvalget overgået til kontorchef Bruun.

I marts 1962 er kontorchef Bruun udtrådt af udvalget og hvervet som formand overgået til kontorchef Vinten.

Amtsforvalter Kofoed har fungeret som sekretær for udvalget fra dets nedsættelse og indtil august 1957, hvorefter ekspeditionssekretær *Jørgen Gansted* har varetaget sekretærhvervet indtil marts 1961, da han på grund af forflyttelse til andet tjenstligt arbejde fritoges for hvervet.

Fuldmægtig i justitsministeriet *Johannes Jørgensen* har siden januar 1962 ydet bistand ved udarbejdelsen af udvalgets betænkning.

Kontorchef *E. Riberholt,* 1. revisionsdepartement, har deltaget i udvalgets afsluttende møder.

Udvalget har holdt 101 møder. Derudover er der afholdt et større antal underudvalgsmøder.

Udvalgets arbejde har resulteret i nedenstående almindelige bemærkninger og ligeledes nedenstående forslag til lov om retsafgifter og forslag til lov om ændring i lov om rettens pleje med bemærkninger til de enkelte paragraffer.

København, i november 1964.

Kaj Albeck.	**F. Nøhr Hansen.**	**Niels Harbou.**
Arne Kofoed.	**Henrik Urne.**	**Chr. Vinten.** Formand.

I. Indledning.

Samlede regler om retsafgifter blev første gang givet ved „Almindeligt Sportel-Reglement for Retspleien og de dermed forbundne Forretninger i Danmark" af 22. marts 1814, der såvel indeholdt regler om afgift i borgerlige domssager som regler om fogedafgift, tinglæsningsafgift, skifteafgift, auktionsafgift og notarialafgift.

I 1874 blev reglerne om skifteafgift afløst af lov nr. 156 af 30. november 1874 om betalingen for de til skiftevæsenet hørende forretninger m. m., der fortsat er gældende.

Da spørgsmålet om en revision af retsplejelovgivningen blev aktuelt efter grundlovens givelse i 1849, blev også spørgsmålet om revision af retsafgifterne taget op. Efter at proceskommissionen af 1868 havde udarbejdet udkast til love om strafferetsplejen og den borgerlige retspleje, og et udkast til lov om domsmagtens ordning m. m., nedsatte justitsministeriet i 1878 en særlig kommission, der bl. a. fik til opgave at udarbejde forslag til en ny retsafgiftslov. Kommissionen afgav betænkning i 1880, indeholdende et udkast til lov om retsafgift, der havde samme område som det oprindelige sportelreglement. Proceskommissionen af 1892 byggede videre på dette udkast i sin betænkning af 1899, og i rigsdagssamlingerne 1908-09 og 1909-10 fremsatte justitsministeren i landstinget forslag til lov om retsafgifter, der i alt væsentligt var overensstemmende med kommissionsudkastet, idet udkastets bestemmelser om tinglæsningsafgift dog efter finansministerens ønske var udskudt til særlig behandling. Forslaget blev behandlet i landstinget, men nåede ikke at komme til behandling i folketinget.

Da forslaget blev genfremsat i rigsdagssamlingen 1912-13, havde regeringen indskrænket det til kun at gælde *afgift i domssager*. Om baggrunden herfor hedder det i bemærkningerne til forslaget (Rigsdagstidende 1912-13, tillæg A., sp. 3111):

„Skønt den i Retsplejeloven hjemlede nye Procesmaade i og for sig ikke behøver at medføre Ændringer i andre af de nuværende Gebyrregler end dem, der vedrøre den egentlige Domsbehandling, jfr. Sportelreglement 22. Marts 1814, 1ste Afdeling, tilsigtede det af Regeringen tidligere forelagte Lovforslag at give en samlet ny Sportellov, saaledes at Sportelreglementet og alle dertil sig sluttende senere Love helt kunde bortfalde, naar Retsplejeloven traadte i Kraft. Medens en saadan Kodificering af de nuværende, til dels noget komplicerede, Gebyrregler i og for sig kunde være ønskelig, medførte de i Forslaget paa flere Punkter indførte nye Principper for Gebyrberegningen af Fogedforretninger og Tvangsauktioner dels i visse Henseender en utvivlsom særdeles betydelig Nedgang i Statens Indtægt af Retsgebyrerne — og dels i det hele en Usikkerhed med Hensyn til, om Afgifterne fremtidig vilde blive større eller mindre end de nuværende Afgifter. Da den finansielle Situation maa opfordre til Varsomhed i Henseende til al unødvendig Omlægning af Statens nuværende Afgifter, har Regeringen fundet det rettest at indskrænke den ny Retsafgiftslov til i det væsentlige kun at angaa Afgifterne af Domsbehandling, saaledes at de nuværende Gebyrbestemmelser i øvrigt indtil videre forblive gældende."

Forslaget gennemførtes som *lov nr. 92 af 11. april 1916 om retsafgifter i domssager*, jfr. nu lovbekendtgørelse nr. 322 af 19. december 1932.

Som omtalt ovenfor var spørgsmålet om *tinglæsning safgifter* blevet udskudt til særlig behandling, og nye regler herom blev givet ved lov nr. 109 af 23. maj 1911 om afgift for tinglæsning. Loven afløstes af lov nr. 112 af 1. april 1922, jfr. nu lovbekendtgørelse nr. 100 af 23. april 1929.

Sportelreglementets regler om *auktionsafgift* afløstes i 1935 af lov nr. 138 af 24. april 1935 om afgift for offentlig auktion.

Sportelreglementets regler om *fogedafgift* og *notarialafgift* er derimod fortsat gældende.

Ud over de her nævnte afgiftsbestemmelser findes der spredt i lovgivningen en række bestemmelser om retsafgift. Blandt disse fremhæves: § 14 i lov nr. 36 af 29. marts 1874 om udpantning, § 38 i lov af 14. april

1905 (nr. 225 i Lovtidende 1906) om tvangsakkord uden for konkurs, § 44 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger, § 13 i lov nr. 119 af 20. apri] 1926 om tilsyn med de af eksekutorer behandlede dødsboer, § 16 i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling, og justitsministeriets cirkulære nr. 180 af 1. juli 1959 om afgift for retshjælpsforretninger, jfr. herved retsplejelovens § 14, stk. 3. Bestemmelser af afgiftsmæssig betydning findes endvidere bl. a. i § 14 i amtstueforordningen af 8. juli 1840 og i retsplejelovens § 602, stk. 1, 1. pkt. in fine, § 680, stk. 2, og § 681, 2. pkt. in fine, samt i en række lovbestemmelser om fritagelse for afgift.

Afgiftsbestemmelserne er undergået hyppige ændringer i årenes løb. Blandt disse ændringer skal her kun nævnes lov nr. 112 af 12. april 1957, der medførte fordobling af de fleste af de nævnte afgifter.

Det af udvalget udarbejdede udkast til lov om retsafgift omfatter *samtlige retsafgifter bortset fra tinglysningsafgiften.* Spørgsmålet om en revision af lovgivningen vedrørende tinglysningsafgiften har været behandlet af et særligt af finansministeren nedsat udvalg, der tillige havde til opgave at revidere stempellovgivningen, og den af udvalget i 1960 afgivne betænkning (nr. 265/1960) indeholder side 66 ff. et udkast til lov om afgift for tinglysning. Efter nærværende udvalgs opfattelse ville det være ønskeligt, om udkastets regler — hvis indhold det i øvrigt ligger uden for udvalgets opgave at tage stilling til — blev optaget i loven om retsafgift. I bilag 1 har man nærmere redegjort for, hvorledes dette rent lovteknisk vil kunne gøres.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, må de gældende regler om retsafgift søges i en lang række love, der tidsmæssigt spænder fra 1814 til i dag. På denne baggrund kan det ikke undre, at disse regler såvel indholdsmæssigt som i deres formelle opbygning er yderst forskelligartede. Hertil kommer, at mange af reglerne må betegnes som forældede. Således er det tydeligt, at en del af reglerne er opbygget med den ældre proceslovgivning for øje, og ofte bærer reglerne også præg af at være udformet med henblik på en tid, hvor dommerne aflønnedes gennem provenuet af sportlerne.

Ved udarbejdelsen af det foreliggende udkast har udvalget søgt at foretage en *systematisk opbygning af afgiftsreglerne,* således at disse fremtræder klarere og mere overskueligt. Som et eksempel på den forenkling, der herved sker, kan nævnes, at reglerne om afgifternes beregning og indbetaling og reglerne om klage over afgiftsberegningen er udformet som fællesregler, der gælder for samtlige afgiftsarter, jfr. udkastets kapitler 13 og 14. Man opnår herved bl. a. den væsentlige praktiske fordel, at afgørelser, der træffes på dette område, ikke alene får betydning for den gruppe afgifter, afgørelsen vedrører, men for samtlige afgifter.

Med hensyn til de principper, udvalget har fulgt ved den indholdsmæssige udformning af afgiftsreglerne, bemærkes:

Udvalget har ved reglernes udformning været ledet af en række forskellige hensyn. Man har således alt efter reglernes forskellige karakter lagt vægt på forenklingsmæssige, procesbesparende, sociale og fiskale hensvn. Der er nærmere redegjort herfor i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i udkastet.

I overensstemmelse med udvalgets kommissorium har udvalget særlig set det som sin opgave som led i bestræbelserne for forenkling at stille forslag om *indforelse af enkeltafgift* for forskellige retsforretninger, der efter gældende lovgivning er belagt med flere forskellige afgifter, og i forbindelse hermed *afskaffelse af en lang række småafgifter,* således at der fremtidig som hovedregel kun skal svares afgift én gang i hver sag. Denne tankegang er ikke ny. Allerede den i 1878 nedsatte retsafgiftskommission udtalte i sin betænkning — efter at have redegjort for, at baggrunden for sportelreglementet af 1814 var dommernes aflønning gennem sportlerne —:

„I den gjældende Rets Regler om Afgifterne i den borgerlige Retspleie er Hovedprincippet en Specialisering af Afgifterne saaledes, at hver enkelt Retshandling belægges med Afgift. Selv under den nugjældende Procesmaade turde dette Princip være mindre rationelt. Vel kunde det synes, at den, der lægger større Beslag paa Rettens Arbeide, ogsaa skal betale flere Afgifter, men ligesom Afgifterne ikke væsentlig bør betragtes som Vederlag for det anvendte Arbeide, saaledes er det unaturligt — og dette er Hovedsagen — at saadanne Retshandlinger

enkeltvis blive belagte med Afgifter, som ikkun forekomme i Forbindelse med hverandre. Det er Resultatet og de Hovedafsnit i Sagen, som betinge dette, hvorpaa det kommer an, og ikke de talrige Biting, som kun ere forberedende for disse. Endnu mere under den ny Procesmaade vil det vise sig u hensigtsmæssigt at taxere de enkelte Retshandlinger, idet her i langt høiere Grad de mellemliggende Handlinger ere Forberedelser til Sagens Hovedmomenter." (Rigsdagstidende 1880-81, tillæg A., sp. 4026-27).

Som eksempler på de afgifter, udvalget foreslår afskaffet, kan nævnes afgiften for afhøring af vidner og for optagelse af syn og skøn under en her i landet tingfæstet domssag (retsafgiftslovens § 12), optagelsesafgiften i underretssager, kontinuationsafgiften i fogedsager og afgiften for afsigelse af kendelser under en fogedforretning (sportelreglementets §§ 54 og 56).

Provenuet af de nævnte småafgifter er uden væsentlig fiskal betydning. I øvrigt har udvalget foreslået sådanne forhøjelser af afgifterne — dette gælder ikke mindst afgifterne for eksekution, arrest og udpantning for pengekrav — at der næppe bliver tale om nogen nedgang i det samlede provenu. Der bortses dog herved fra udvalgets forslag om afskaffelse af afgifterne for auktionslederauktionerne, der vil medføre en nedgang i indtægterne hidrørende fra auktionerne.

Udvalget foreslår i større omfang end hidtil indført *faste afgifter,* således at disse skal svares ikke alene, hvor sagsgenstanden ikke har økonomisk værdi, men også, hvor værdien er usikker og vanskelig at fastsætte og ikke af væsentlig betydning. Som eksempel herpå kan nævnes de i udkastets § 3 omhandlede domssager.

I det omfang, man har bibeholdt *værdiafgifter,* er antallet af værdigrupper væsentligt reduceret, og samtidig er afgifterne i de forskellige grupper af tilfælde søgt harmoniseret. Således er afgiften for eksekution for pengekrav i princippet fastsat til halvdelen af afgiften for berammelse af en borgerlig domssag.

Udvalget har været opmærksom på, at der i en række love findes *særregler om afgift,* navnlig om *afgiftsbegunstigelser.* For så vidt angår afgifter for udskrifter og attester foreslås samtlige bestemmelser om afgiftsbegunstigelse afskaffet, jfr. udkastets § 55, stk. 3, og bemærkningerne hertil, medens udvalget ikke i øvrigt har fundet anledning til at gennemgå disse bestemmelser med henblik på en vurdering af, om der i det enkelte tilfælde er tilstrækkelig begrundelse for begunstigelsen. Efter udvalgets opfattelse bør der — for at bevare overskueligheden af afgiftsreglerne — vises stor tilbageholdenhed med indførelse af bestemmelser af denne karakter, og man skal derfor henstille, at der ministerierne imellem etableres en ordning, hvorefter der ikke indsættes nye bestemmelser om retsafgift i særlovgivningen, uden at spørgsmålet forinden har været forelagt skattedepartementet. Skattedepartementet vil herved i samarbejde med justitsministeriets lovkontor få mulighed for på rationel måde at begrænse indførelsen af nye bestemmelser om afgift, herunder navnlig nye bestemmelser om afgiftsbegunstigelse. Der henvises i denne forbindelse til bemærkningerne til udkastets § 55, stk. 3.

Nævnes bør det også, at udvalget foreslår adgangen til at kræve for lidt beregnet afgift efterbetalt væsentligt begrænset. Der henvises herom til kapitel 14 og bemærkningerne hertil.

I overensstemmelse med princippet i den ved lov nr. 192 af 12. juni 1962, § 2, stedfundne ophævelse af retsafgiftslovens kapitel 6, hvorved reglerne om vederlæggelsen af stævningsmænd er overført til retsplejeloven, stiller udvalget forslag om, at reglerne i de gældende afgiftsbestemmelser om vederlag til sognefogder for eksekutions- og udpantningsforretninger og for registreringsforretninger i dødsboer og om vederlag til vidner og vurderingsmænd under fogedforretninger og skifteforretninger udskilles fra afgifts- i bestemmelserne og overføres til den proces- j suelle lovgivning. Yderligere omtale af udvalgets heromhandlede forslag, som er drøftet med justitsministeriet, findes i bemærkningerne til udkastets afsnit II. og III.

Endvidere bør det nævnes, at udvalget i overensstemmelse med de opgaver, der er pålagt det, har overvejet *spørgsmålet om afgifternes berigtigelse ved stempelmærker.* Redegørelse vedrørende disse overvejelser findes side 86-92.

Mere udførlige *statistiske oplysninger* vedrørende den borgerlige retspleje er senest

meddelt i Statistiske Meddelelser 4. række, 146. bind, 3. hæfte, der vedrører den borgerlige retspleje 1946-1950. I de statistiske årbøger for årene efter den nævnte periode er derhos meddelt en del statistiske oplysninger af mere summarisk karakter om emnet. Udvalget har taget de nævnte statistiske oplysninger i betragtning, hvor dette et skønnet at være af betydning for udformningen af udkastets regler, men har ikke fundet tilstrækkelig anledning til at medtage sammendrag af det foreliggende talmateriale som bilag til udvalgsbetænkningen. Visse af udvalget tilvejebragte oplysninger af statistisk karakter er meddelt forskellige steder i bemærkningerne til udkastet.

II. Udkast til lov om retsafgifter.

Afsnit I.

Afgifter tor borgerlige domssager i forste instans m. in.

Kapitel 1.

Borgerlige domssager.

§ 1. For sager, som angår penge eller penges værd, svares følgende afgift (berammelsesafgift):

Når sagsgenstandens værdi			kr.
1. ikke overstiger 100 kr.			10
2. overstiger 100 kr., men ikke		300 kr.	20
3.	300 -	800 -	30
4.	800 -	- 1.500 -	40
5.	1.500 -	- 3.000 -	50

Stk. 2. Overstiger værdien 3.000 kr., svares yderligere $^1/_2$ pct. af det overskydende beløb.

§ 2. Ved fastsættelsen af den værdi, der lægges til grund for afgiftsberegningen, følges, medmindre andet er bestemt, reglerne i retsplejelovens §§ 226-228. Udvides påstanden, omberegnes afgiften på grundlag af den udvidede påstand.

Stk. 2. Det påhviler vedkommende part så nøjagtig som mulig at opgive sagsgenstandens værdi.

§ 3. For sager om:

1. Servitutter og partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke svares vederlag,
2. mortifikation af værdipapirer eller af servitutter, brugsrettigheder og grundbyrder eller om erhvervelse af ejendomsdom,
3. ægteskab,
4. dødsformodning.

er berammelsesafgiften 50 kr., uanset om sagen angår penge eller penges værd.

§ 4. For sager, hvis genstand ikke er penge eller penges værd, er berammelsesafgiften 50 kr.

§ 5. Omfatter søgsmålet flere krav, for hvilke afgift beregnes efter § 1, sammenlægges kravene, også hvor sagen anlægges af flere sagsøgere eller mod flere sagsøgte.

Stk. 2. Omfatter et søgsmål flere krav, for hvilke afgift beregnes efter § 3 eller § 4 eller begge disse, udgør afgiften 50 kr.

Stk. 3. Omfatter søgsmålet såvel krav, for hvilke afgift beregnes efter § 1, som krav, for hvilke afgift beregnes efter § 3 eller § 4, lægges den påstand, der fører til den højeste afgift, til grund for beregningen.

Stk. 4. I adcitationssøgsmål svares afgift, for så vidt der i medfør af ovenstående regler skulle have været erlagt yderligere afgift, såfremt kravene oprindelig havde været forenet.

Stk. o. Bestemmer retten i medfør af retsplejelovens § 286, stk. 2, at et eller flere under samme sag forenede krav skal forhandles og pådømmes særskilt, omberegnes afgiften, således at der svares særskilt afgift.

§ 6. Interventionssøgsmål efter retsplejelovens § 251 anses som selvstændige søgsmål. For indtræden i sagen efter retsplejelovens § 252 svares ingen afgift.

§ 7. Nedlægger sagsøgte påstand om selvstændig dom, betragtes denne påstand som et selvstændigt søgsmål. Dette gælder dog ikke i ægteskabssager.

§ 8. For landsretssager svares på ny afgift ved sagens optagelse til dom eller kendelse (optagelsesafgift). Afgiften beregnes efter samme regler som berammelsesafgiften. Nedsættes påstanden, inden sagen optages, beregnes afgiften af det beløb, hvortil påstanden er nedsat. Afgiften bortfalder, hvis optagelse sker på sagens første tægtedag, for de i § 7 omhandlede påstandes vedkommende på den dag, da påstand om selvstændig dom nedlægges.

Stk. 2. Optages en sag, der påstås afvist, til dom eller kendelse, og tages påstanden

ikke til følge, skal der ikke svares *ny* afgift ved sagens endelige optagelse.

Stic. 3. Optages sagen til delvis eller foreløbig påkendelse i medfør af retsplejelovens § 294 eller § 295, svares afgiften af det krav eller den del af vedkommende krav, der tages under påkendelse. Har i medfør af nævnte lovs § 295 hele kravet været optaget til foreløbig påkendelse, svares ikke ny afgift ved sagens endelige optagelse.

Stk. 4. For sager, der behandles ved sø- og handelsretten i København i overensstemmelse med de for landsretterne givne regler, finder reglerne i stk. 1, 2 og 3 anvendelse.

§ 9. Hæves en ved urigtigt værneting indbragt sag inden dens optagelse til dom, svares ikke på ny berammelsesafgift, såfremt sagen inden 8 uger indbringes for anden sideordnet ret.

§ 10. Genoptages en sag, i hvilken der er afsagt udeblivelsesdom, efter begæring af den, der er dømt som udebleven, svares på ny berammelsesafgift. I landsretssager og sager, der behandles ved sø- og handelsretten i København efter de for landsretssager gældende regler, svares endvidere optagelsesafgift, hvis sådan afgift ikke er betalt ved sagens første behandling.

§ 11. Hjemvises en sag til ny behandling i første instans, svares ingen afgift for den fornyede behandling.

§ 12. For berammelsesafgiften indtræder afgiftspligten:

1. For stævninger og andre processkrifter af afgiftspligtigt indhold, der indleveres til retten, ved indleveringen,
2. for processkrifter af afgiftspligtigt indhold, der fremlægges i retten, ved fremlæggelsen,
3. for påstande af afgiftspligtigt indhold, der fremsættes mundtligt i retten, når de fremsættes,
4. for sager, der genoptages, efter at udeblivelsesdom er afsagt, når retten træffer bestemmelse om genoptagelsen.

Stk. 2. For optagelsesafgiften indtræder afgiftspligten ved sagens optagelse til påkendelse.

§ 13. Afgiftsfri er sager om:

1. Nægtelse af valgret til folketinget samt til kommunale råd,
2. adoption,
3. faderskab,
4. umyndiggørelse og ophævelse af umyndiggørelse, for så vidt afgørelsen træffes ved underret, samt om lavværgemål og ophævelse af lavværgemål,
5. prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse,
6. stadfæstelse af arrest eller forbud, for så vidt der er anlagt hovedsag.

Stk. 2. I sager om umyndiggørelse og om ophævelse af umyndiggørelse, der afgøres ved landsret, svares ikke optagelsesafgift.

§ 14. Afgiftsfri er proceshandlinger, der begæres af:

1. De i lov om klassificering og normering af statens tjenestemandsstillinger omhandlede statsinstitutioner,
2. andre statsinstitutioner, som finansministeren tillægger afgiftsfrihed,
3. en statstjenestemænd, der anlægger sag efter ordre,
4. en part, der har fri proces.

Stk. 2. Pålægges det modparten at betale sagens omkostninger, skal han tilpligtes at svare afgift efter foranstående regler, medmindre særlige omstændigheder taler derimod. Sagsgenstandens værdi fastsættes af retten.. Afgiftspligten indtræder, når retten træffer sin afgørelse.

Kapitel 2.

Borgerlige krav i straffesager.

§ 15. Påkendes et borgerligt krav under en offentlig straffesag, svares ingen afgift. Udskilles kravet til selvstændig påkendelse under sagen, kan retten dog bestemme, at den part, som tilpligtes at betale sagens omkostninger til modparten, skal udrede afgift efter reglerne i kapitel 1. Sagsgenstandens værdi fastsættes af retten. Afgiftspligten indtræder, når retten træffer sin afgørelse.

Kapitel 3.

Bevisoptagelse m. v.

§ 16. For rettens virksomhed i forbindelse med bevisoptagelse, herunder optagelse af

syn og skon, hvad enten bevisoptagelsen skal ske her i landet eller i udlandet, svares 50 kr., medmindre den sker under eller til brug for en her i landet tingfæstet retssag.

§ 17. For søforklaringer svares kun afgift, når forklaringen vedrører et udenlandsk skib. Afgiften udgør 100 kr.

§ 18. Når retten, uden at retssag er anlagt, anmodes om at fastsætte bjærgeløn, svares afgift efter § 1 af den fastsatte bjærgeløn, dog mindst 50 kr.

§ 19. Reglerne i kapitel 1 finder anvendelse med de fornødne lempelser.

Afsnit II.

Afgifter for foged- og auktionsforretninger.

Kapitel 4.

Fogedforretninger.

§ 20. For eksekution vedrørende pengekrav, for udpantning og for arrest på gods svares følgende afgift:

Når kravet	kr.
1. ikke overstiger 300 kr.	10
2. overstiger 300 kr., men ikke 800 kr.	15
3. 800 - - 1.500 -	20
4. — 1.500 - - 3.000 -	25

Stk. 2. Overstiger kravet 3.000 kr., svares yderligere $^1/_4$ pct. af det overskydende beløb.

Stk. 3. Begærer en fordringshaver henholdsvis eksekution eller udpantning eller arrest hos samme skyldner for flere krav, sammenlægges kravene ved afgiftens beregning. Det samme gælder, hvor en begæring om udpantning, der er fremsat af en af de i § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte statsinstitutioner eller af en kommune, vedrører flere krav mod samme skyldner.

Stk. 4. Begæres eksekution eller udpantning eller arrest for samme krav hos flere skyldnere, beregnes afgift for hver skyldner. Dette gælder dog ikke, hvis skyldnerne er samlevende ægtefæller, eller hvor begæringen vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening.

§ 21. For følgende forretninger svares 25 kr.:

1. Forretninger vedrørende fuldbyrdelse af domme, der ikke lyder på penge,
2. indsættelses- og udsættelsesforretninger uden sædvanligt eksekutionsgrundlag, jfr. dog stk. 2,
3. forretninger vedrørende arrest på person,
4. forretninger vedrørende nedlæggelse af forbud.

Stk. 2. For tilsigelser efter § 11, stk. 1, 2. pkt., i lov om køb på afbetaling svares 10 kr. Begærer sælgeren ved mødet på fogedkontoret den solgte ting taget tilbage, svares yderligere 15 kr. Begæres den solgte ting tilbagetaget uden forudgående tilsigelse, svares straks 25 kr.

Stk. 3. Eeglen i § 20, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.

§ 22. For de i §§ 20 og 21 omhandlede forretninger indtræder afgiftspligten, når der første gang over for fogeden fremsættes begæring vedrørende kravet.

§ 23. For andre forretninger end udpantning svares ny afgift, når rekvirenten mere end 12 uger efter, at afgiftspligt er indtrådt, fremsætter ny begæring vedrørende kravet over for samme foged eller fogeden i en anden retskreds.

§ 24. Afgiftsfri er fogedforretninger vedrørende:

1. Bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger,
2. krav tilkommende en part, der har fri proces,
3. krav tillagt en statstjenestemand under en af ham efter ordre anlagt sag,
4. borgerlige krav fastsat under en offentlig straffesag,
5. underholdsbidrag i henhold til lovgivningen om inddrivelse af sådanne bidrag,
6. udlevering af børn efter begæring af forældremyndighedens indehaver,
7. udstedelse af fogedudlægsskøde.

Kapitel 5.

Auktion.

§ 25. For auktioner, der afholdes af fogeder og skifteretter, svares afgift efter reglerne i dette kapitel.

§ 26. For behandling af en begæring om afholdelse af auktion over fast ejendom, registreret skib eller luftfartøj med tilhørende løsøre svares 50 kr.

Stk. 2. For tvangsauktion over de i stk. 1 nævnte aktiver udgør afgiften $^1/_4$ pct. og for frivillig auktion 1 pct.

§ 27. For behandling af en begæring om tvangsauktion over aktier, gældsbreve og andre fordringer svares 25 kr.

Stk. 2. For auktion over de i stk. 1 nævnte aktiver udgør afgiften 1 pct.

§ 28. De i § 26, stk. 2, og § 27, stk. 2, fastsatte afgifter beregnes af budsummen med tillæg dels af de omkostninger, som det ifølge auktionsvilkårene påhviler køberen at udrede, dels af de privatretlige byrder og forpligtelser, restancer af skatter og afgifter til det offentlige m. m., som køberen ifølge auktionsvilkårene skal betale eller overtage uden for budsummen. Periodiske ydelser kapitaliseres efter stempellovgivningens regler.

§ 29. Afgiftspligten efter § 26, stk. 2, og § 27, stk. 2, indtræder ved hammerslaget. Standses en tvangsauktion over fast ejendom i medfør af retsplejelovens § 578, indtræder afgiftspligten, når auktionen standses.

§ 30. Reglerne i § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, finder anvendelse på de i § 26, stk. 1, og § 27, stk. 1, omhandlede afgifter.

Afsnit III.

Afgifter for skifte.

Kapitel 6.

Offentlig bobehandling.

§ 31. Af boer, der behandles af skifteretter eller eksekutorer, svares afgift efter reglerne i dette kapitel.

§ 32. Afgiften beregnes af formuemassen, jfr. § 34, og udgør:

1. Af de af skifteretterne behandlede boer 2 pct.
2. Af de af eksekutorer behandlede boer 1 pct.
3. For skifterettens virksomhed ved forhandling om tvangsakkord uden for konkurs 1 pct.

Stk. 2. Er et aktiv behæftet med pant eller med ejendomsforbehold i henhold til lov om køb på afbetaling, nedsættes de i stk. 1 nævnte afgifter dog til det halve for så vidt angår den del af aktivet, der svarer til restgælden på det tidspunkt, da aktivets værdi ansættes ved opgørelsen af formuemassen.

Stk. 3. Af andre boer end døds- og fallesboer udgør afgiften mindst 100 kr.

§ 33. I følgende tilfælde nedsættes de i § 32, stk. 1 og 2, fastsatte afgifter til en fjerdedel:

1. I de af skifteretterne behandlede dødsboer, der på første skiftesamling
   a. udleveres lodtagerne til videre behandling eller
   b. udleveres den efterlevende ægtefælle til hensidden i uskiftet bo.
2. I de af skifteretterne behandlede dødsboer, hvor den efterlevende ægtefælle efter at have hensiddet i uskiftet bo skifter med førstafdødes arvinger, for så vidt boet på første skiftesamling optages til slutning.
3. I de af eksekutorer behandlede dødsboer under de i nr. 1, litra b, og nr. 2 nævnte omstændigheder.
4. I separations- og skilsmisseboer, der på første skiftesamling sluttes ved forlig mellem ægtefællerne.

Stk. 2. Bortfalder en konkursbehandling i medfør af konkurslovens § 50, udgør afgiften 100 kr.

§ 34. Ved et bos formuemasse forstås i denne lov boets aktiver uden fradrag af gæld eller lignende. Nettoindtægten af aktiverne medregnes. Ved værdiansættelsen af aktiverne finder arveafgiftslovens regler anvendelse.

Stk. 2. Aktiver behæftet med pant eller ejendomsforbehold føres dog til indtægt efter følgende regler:

1. Aktiver, der tages tilbage af sælgeren i henhold til reglerne i lov om køb på afbetaling, føres kun til indtægt med det beløb, der tilfalder boet.

2. Håndpantsatte aktiver, der afhændes på en efter panthaverens begæring afholdt auktion eller overtages af panthaveren til ejendom efter vurdering, føres kun til indtægt med det beløb, der tilfalder boet. Det samme gælder, hvor afhændelsen af det pantsatte foretages af boet efter aftale med panthaveren, samt hvor panthaveren indkasserer en fordring, der er givet ham i pant.
3. Dersom en panthaver i de i retsplejelovens § 680 omhandlede tilfælde rettidigt og inden ejendommens afhændelse afgiver erklæring om, at han alene vil holde sig til sit pant, skal den pantsatte ejendom og det dermed pantsatte løsøre kun føres til indtægt med fradrag af samtlige pantefordringer, for så vidt ejendommen af hamdes på en efter begæring af panthaveren afholdt auktion eller af boet efter aftale med panthaveren.
4. Under de i retsplejelovens § 681 nævnte betingelser fores den pantsatte ejendom ikke til indtægt.

Stk. 3. Ved opgørelsen af formuemassen iagttages i øvrigt følgende regler:

1. Omkostninger ved afhændelsen af boets aktiver fradrages salgssummen, forinden denne føres til indtægt.
2. Ejendomsskatter, renter af pantebreve samt ordinære periodiske reservefondsbidrag til kredit- og hypotekforeninger og lignende låneinstitutioner føres til udgift i den pågældende ejendoms driftsregnskab ved opgørelsen af ejendommens nettooverskud.
3. Underskud ved boets drift af en fast ejendom eller en erhvervsvirksomhed kan ikke bringes til fradrag.

§ 35. Afgiften af et reassumtionsbo beregnes alene af dettes aktiver. Genoptages et dødsbo eller fællesbo i anledning af indgang af aktiver, der kunne have været inddraget under den oprindelige behandling, og har denne været afgiftsfri i medfør af § 36, stk. 1, nr. 1, medregnes dog de af den oprindelige behandling omfattede aktiver.

§ 36. Fritaget for afgift er:

1. Dødsboer og fællesboer, hvis formuemasse ikke overstiger 10.000 kr.
2. Dødsboer, der udleveres den efterlevende ægtefælle i medfør af skiftelovens § 57, selv om boet har været under offentlig behandling.

Stk. 2. Afgiftsfritagelsen i henhold til stk. 1, nr. 1, gælder ikke ved reassumtion bortset fra tilfælde, hvor genoptagelsen skyldes indgang af aktiver, der kunne have været inddraget under den oprindelige behandling, og den samlede formuemasse i reassumtionsboet og det oprindelige bo ikke overstiger 10.000 kr.

§ 37. Kan skifteretten i et konkursbo, der udleveres skyldneren til fri rådighed, eller i et bo, der udleveres lodtagerne til videre behandling, og med hensyn til hvilket det ikke efter lovgivningen i øvrigt påhviler lodtagerne at afgive en opgørelse, ikke på det ved udleveringen foreliggende grundlag beregne afgiften, kan den pålægge vedkommende inden en nærmere fastsat frist at fremkomme med de oplysninger, der er nødvendige til afgiftens beregning.

Stk. 2. Fremkommer oplysningerne ikke inden den fastsatte frist, kan skifteretten pålægge de afgiftspligtige daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil oplysningerne fremkommer.

§ 38. Afgiftspligten indtræder:

1. T konkursboer, når skifteretten afsiger kendelse om. at konkursbehandling skal finde sted.
2. Ved tvangsakkord uden for konkurs, når skifteretten afsiger kendelse om, at forhandling om tvangsakkord skal åbnes.
3. I andre boer. når den første forretning påbegyndes.

Stk. 2. Ved genoptagelse af en bobehandling indtræder afgiftspligten, når den første forretning under genoptagelsen påbegyndes.

§ 39. Afgiften forfalder til betaling:

1. I boer, der behandles til ende af skifteretten, når udlodning kan ske.
2. I dødsboer, der behandles af eksekutorer, efter samme regler som arveafgiften.
3. I dødsboer, der er udleveret lodtagerne til videre behandling, og i hvilke der skal betales arveafgift, samtidig med arveafgiften.

4. I andre boer, når de afgiftspligtige modtager meddelelse om afgiftsberegningen.

Stk. 2. Skal afgiften udredes af de afgiftspligtige, indbetales den inden 14 dage efter forfaldstid. Ved betaling efter denne frist svares en rente på $^1/_2$ pct. månedlig for hver påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne, dog mindst 10 kr.

§ 40. I boer, der behandles til ende af skifteretten, udredes skifteafgiften af boets midler, for så vidt skifteretten har disse i sin varetægt.

Stk. 2. I boer, der behandles af eksekutorer, finder reglen i stk. 1 også anvendelse. Eksekutorerne hæfter for afgiften.

Stk. 3. Udleveres et bo, der har været under offentlig skiftebehandling, til fortsat privat skifte, hæfter lodtagerne solidarisk for afgiften.

Stk. 4. Ved skifte af fællesbo mellem en ægtefælle og førstafdøde ægtefælles arvinger, hæfter alene ægtefællen for afgiften af den del af boet, hvorover han har rådighed under skiftet. Ved skifte mellem ægtefæller hæfter hver ægtefælle kun for afgiften af den del af boet, hvorover han har rådighed under skiftet.

Stk. 5. I andre boer hæfter den, der har boets midler i sin varetægt.

Stk. 6. Meddelelse af fri proces medfører ikke fritagelse for erlæggelse af skifteafgift, men bevirker alene, at den, der har opnået fri proces, ikke hæfter personlig for afgiften.

Kapitel 7.

Andre skifteforretninger.

§ 41. For behandling af en konkursbegæring svares en afgift på 50 kr.

Stk. 2. Indgiver flere fordringshavere konkursbegæring på forskelligt grundlag, betales afgift af hver rekvirent for sig, hvad enten begæringerne er indeholdt i et eller flere dokumenter. Indgiver en brancheforening samtidig konkursbegæring på flere fordringshaveres vegne, svares dog kun afgift som af én begæring.

Stk. 3. Er en konkursbegæring indgivet ved urigtigt værneting, svares ikke på ny afgift, såfremt begæringen indgives ved rette værneting inden 14 dage, efter at den første begæring er afvist eller tilbagekaldt.

§ 42. For behandling af en begæring fra en eller flere arvinger om, at en ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, skal skifte, svares en afgift på 50 kr.

§ 43. For behandling af tvistigheder i dødsboer, der er udleveret arvingerne til privat skifte, svares afgift efter reglerne i kapitel 1.

Stk. 2. I de i arvelovens § 29, stk. 1, og § 60 omhandlede tilfælde svares ingen afgift.

§ 44. For førelse af testaments- og arvelegitimationsvidner og for udmeldelse af vurderingsmænd i boer, der ikke behandles af skifteretten, svares afgift efter kapitel 3.

Stk. 2. For skifterettens udmeldelse af tillidsmænd til forhandling om tvangsakkord uden for konkurs svares ingen afgift.

§ 45. Reglerne i § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, finder anvendelse på de i §§41 og 44 omhandlede afgifter.

§ 46. For udfærdigelse af anmeldelser om hensidden i uskiftet bo og om privat skifte svares ingen afgift.

Stk. 2. For udfærdigelse af en ægtefælles opgørelse over fællesboets aktiver og passiver samt ægtefællens særeje svares 25 kr.

Stk. 3. For udfærdigelse af arveanmeldelse og opgørelse i medfør af skiftelovens § 78 svares 1 promille af boets formuemasse beregnet efter reglerne i § 34, dog mindst 25 kr.

Stk. 4. Første genpart af de i stk. 2 og 3 omhandlede udfærdigelser leveres uden særskilt afgift.

Afsnit IV.

Afgifter for forskellige handlinger.

Kapitel 8.

Notarialforretninger.

§ 47. For protest af veksel eller check ved notaren udgør afgiften 10 kr., når beløbet ikke overstiger 1.000 kr., og for større beløb 20 kr.

Stk. 2. For protokollation af protest af veksel eller check, som i medfør af de herom gældende regler foretages af andre end notaren, udgør afgiften 10 kr.

§ 48. For bekræftelse af rigtigheden af en afskrift (genpart), som notaren ikke selv har udfærdiget, svares samme afgift som fastsat i § 53, stk. 1 og 2. Bekræftes samtidig rigtigheden af flere ved gennemskrivning udfærdigede afskrifter (genparter) af samme dokument, svares ikke yderligere afgift herfor.

§ 49. For notarens medvirken ved udtrækning af værdipapirer, lodtrækning og lignende handlinger svares 25 kr. for hver påbegyndt time, selve forretningen varer.

§ 50. For andre notarialforretninger svares 10 kr. For notarialforretninger vedrørende oprettelse af testamente eller tillæg til testamente svares dog ingen afgift.

§ 51. Vedrører en notarialforretning flere personer, svares afgift som for et tilsvarende antal forretninger, medmindre forretningen foretages under ét på samme sted.

§ 52. Reglerne i § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, finder anvendelse på de i dette kapitel omhandlede afgifter.

Stk. 2. Første udskrift af en notarialforretning leveres rekvirenten uden særskilt afgift.

Kapitel 9.

Udskrifter og attester.

§ 53. For udfærdigelse ved retternes foranstaltning af udskrifter af retsbøgerne eller af andre dokumenter eller attester svares 2 kr. for hver påbegyndt side, dog mindst 5 kr.

Stk. 2. For genpart af et ejendomsblad i tingbogen (tingbogsattest) eller et blad af registeret over rettigheder i luftfartøjer svares 10 kr.

Stk. 3. For straffeattester svares 2 kr.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1 finder også anvendelse på:

1. Udskrifter eller afskrifter af dokumenter, der udfærdiges af notarialkontoret i København.
2. Udskrifter af pantefogedbogen.
3. Afskrifter af politirapporter, der udfærdiges af politiet.

Stk. 5. Finansministeren kan ændre fornævnte afgiftssatser.

§ 54. For bekræftelse af rigtigheden af en genpart, som retten ikke selv har udfærdiget, svares samme afgift som fastsat i § 53.

§ 55. Afgiftsfri er udskrifter og attester, der bestilles af:

1. Statsinstitutioner, jfr. § 14, stk. 1, nr. 1 og 2.
2. Kommunale myndigheder til brug ved regnskabsaflæggelse eller behandling af sager vedrørende offentlig forsorg.
3. En part, der er fritaget for afgift i henhold til § 13, stk. 1, nr. 1-5, § 14, stk. 1, nr. 3 og 4, og § 24, nr. 1-4, eller en for sagsøgte i en ægteskabssag beskikket forsvarer, for så vidt udskriften eller attesten skal bruges i vedkommende sag.
4. Sigtede eller tiltalte under en straffesag, hvor ret til at få udskrift særlig er hjemlet ham i retsplejeloven uden for bestemmelsen i nævnte lovs § 41, eller er tillagt ham ved beslutning af retten eller dennes formand.

Stk. 2. Uden afgift udfærdiges endvidere:

1. Ekstraktudskrifter til parterne af domme i ægteskabssager, der foruden sædvanlig angivelse af parternes navne m. v. alene omfatter dommens konklusion og for ankedommes vedkommende eventuelt tillige den indankede doms konklusion.
2. Udskrift af dommen i en offentlig straffesag eller i en ægteskabssag til brug for den beskikkede forsvarer.
3. Attester til landinspektører til brug ved udstykning, sammenlægning, magelæg m. v., som angår de i tinglysningslovens §§ 21-23 omhandlede forhold, eller som bevidner, hvem der er beføjet til at råde over en ejendom, hvilke servitutter og brugsrettigheder der påhviler denne, eller hvem der er påtaleberettiget i henhold til tinglysningslovens § 11.
4. Straffeattester eller afskrift af politirapporter til offentlige myndigheder eller institutioner, der efter justitsministerens bestemmelse har krav på straffeattest eller afskrift af politirapport.

Stk. 3. Alle begunstigelser med hensyn til afgift for de i § 53 omhandlede udskrifter og attester, der ikke er hjemlet i denne lov, bortfalder.

Afsnit V.

Afgifter for appel.

Kapitel 10.

Anke.

§ 56. Ved beregning af afgift for anke i den borgerlige retsplejes former finder reglerne om beregning af afgift for landsretssager i første instans anvendelse.

Stk. 2. For anke til landsret udgør berammelses- og optagelsesafgift dog hver især mindst 100 kr. For anke til højesteret forhøjes afgifterne med 50 pct., og berammelses- og optagelsesafgift udgør hver især mindst 200 kr.

§ 57. For anke af de i § 13, stk. 1, nr. 1, 2, 3 og 5 omhandlede sager svares ingen afgift.

Stk. 2. Reglerne i § 14 finder anvendelse ved anke, for så vidt angår stk. 1, nr. 4, dog kun, såfremt parten har fri proces i ankesagen.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 15 finder anvendelse, når anke af en dom i en offentlig straffesag tillige omfatter en under sagen afsagt dom vedrørende et borgerligt krav.

§ 58. Henviser retten i medfør af retsplejelovens § 593, stk. 3, 1. pkt., en klager til at iværksætte anke i stedet for kære, fradrages den allerede betalte kæreafgift i ankeafgiften, dersom anke iværksættes rettidigt.

§ 59. For anke til akkordretten svares ingen afgift.

Kapitel 11.

Kære.

§ 60. For kære til landsret svares 50 kr. og for kære til højesteret 100 kr.

§ 61. Afgiftsfri er kære iværksat af:

1. Parter, der er fritaget for afgift i medfør af § 13, stk. 1, nr. 1-5.
2. Parter, der er fritaget for afgift i medfør af § 14, stk. 1.
3. Anklagemyndigheden og sigtede i offentlige straffesager.
4. Beskikkede forsvarere og advokater vedrørende spørgsmål om vederlag.
5. Parter, der begærer, at et medlem af en landvæsensret eller et lignende organ skal vige sit sæde.

§ 62. Henviser retten i medfør af retsplejelovens § 593, stk. 3, 2. pkt., en klager til at iværksætte kære i stedet for anke, kan retten bestemme, at det belob, hvormed den betalte ankeafgift overstiger kæreafgiften, skal tilbagebetales, dersom kære iværksættes rettidigt.

§ S3. Omgør vedkommende ret eller myndighed den påkærede kendelse eller beslutning, kan den bestemme, at den erlagte kæreafgift tilbagebetales. Får den kærende helt eller delvis medhold ved kæremålets afgørelse, bestemmer den ret, hvortil kære er sket, om kæreafgiften skal tilbagebetales.

Kapitel 12.

Ny foretagelse og ekstraordinær anke.

§ 64. For behandling af andragende om ny foretagelse af en sag eller om ekstraordinær anke af en dom i medfør af retsplejelovens § 423, stk. 1-4, svares afgift efter §§ 1-4, dog mindst 200 kr. Afgiften tilbagebetales, såfremt andragendet tages til følge. For selve sagens fornyede foretagelse eller påanke svares ingen afgift.

Afsnit VI.

Almindelige bestemmelser.

Kapitel 13.

Afgifternes beregning og indbetaling m. m.

§ 65. Fremkommer der ørebeløb ved beregningen af en afgift, afrundes afgiften nedad til hele kroner. Det samme gælder, hvis der fremkommer ørebeløb ved beregningen af de i § 39, stk. 2, omhandlede renter.

§ 66. Afgiftsberegningen foretages af den myndighed, som oppebærer afgiften.

Stk. 2. Beregningen af afgiften foretages dog:

1. For så vidt angår boer, der behandles af eksekutorer, af eksekutorerne.
2. For så vidt angår kære, af den myndighed, hvis afgørelse påkæres.

§ 67. Afgiftspligten påhviler, medmindre andet er bestemt, såvel den, der begærer foretaget et retsskridt af afgiftspligtigt indhold som den, der som hans befuldmægtigede fremsætter begæringen. Medmindre andet er bestemt, indtræder afgiftspligten, når begæringen fremsættes.

§ 68. Afgifterne kan kræves forudbetalt, såfremt beregningen kan ske forinden retshandlingens foretagelse.

Stk. 2. Kan forudbetaling ikke kræves, skal der på forlangende stilles sikkerhed for afgiftens betaling, for så vidt retten ikke af egen drift skal udføre den pågældende retshandling.

Stk. 3. I øvrigt skal afgifterne betales efter påkrav, jfr. dog § 39.

§ 69. Afgifterne efter denne lov tilfalder statskassen.

Stk. 2. Afgifterne for udpantning for skatter og afgifter, der inddrives af en kommune, der har ansat pantefoged, tilfalder dog nævnte kommune. Afgifterne for udskrift af pantefogedbogen tilfalder den kommune, der har ansat pantefogeden.

Kapitel 14.

Klage over afgiftsberegningen.

§ 70. Indsigelse fra en afgiftspligtig imod beregningen af en afgift sker, bortset fra de i § 72 omhandlede tilfælde, ved klage til den afgiftsberegnende myndighed. Klage over en af de i § 73, nr. 3, nævnte statsinstitutioner eller af en kommunal myndighed foretagen beregning af afgift for udpantning sker dog til fogden. Klagen skal indgives senest 4 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen. Er optagelsesafgiften i en ved underret forberedt landsretssag beregnet med et lavere beløb end berammelsesafgiften, og skyldes dette ikke udelukkende nedsættelse af påstanden, kan klage over beregningen af berammelsesafgiften dog fremsættes senest 4 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen af optagelsesafgiften.

Stk. 2. Den myndighed, hvortil klage indgives, kan se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig.

Stk. 3. Tages klagen til følge, omgøres afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed.

Stk. 4. Ændres afgiftsberegningen ikke i henhold til stk. 3, træffes afgørelsen ved kendelse. Har finansministeren afgivet erklæring, anses ministeren som part i sagen. Afgørelsen træffes af:

1. Dommeren, for så vidt angår beregning foretaget af denne. Det samme gælder for så vidt angår beregning af afgift for udpantning foretaget af en af de i § 73, nr. 3, nævnte statsinstitutioner eller af en kommunal myndighed.
2. Vedkommende ret, for så vidt angår beregninger foretaget af en justitssekretær eller af chefen for skiftekontoret ved Københavns byret.
3. Præsidenten for Københavns byret, for så vidt angår beregninger foretaget af overnotaren eller notarerne i København.
4. Den ret, hvortil kære er sket, for så vidt angår beregning af kæreafgift foretaget af andre myndigheder end de ordinære domstole.

Stk. 5. Retten (præsidenten) kan efter sit skøn af egen drift indhente oplysninger eller erklæringer såvel fra klageren som fra finansministeren. Kendelsen kan stadfæste afgiftsberegningen eller ændre den til fordel eller til skade for den afgiftspligtige.

Stk. 6. Kendelsen kan inden 2 uger påkæres i den borgerlige retsplejes former. Finansministeren anses som part i sagen, selvom hans erklæring ikke er indhentet under klagesagens behandling. Den kærende skal give finansministeren underretning om kæremålet. Bestemmelsen i stk. 5 finder tilsvarende anvendelse.

§ 71. Bortset fra de i § 72 omhandlede tilfælde kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves efter udløbet af den i § 70, stk. 1, 3. pkt., nævnte frist, medmindre afgiftsberegningen ændres til skade for den afgiftspligtige i medfør af § 70.

Stk. 2. Efterbetaling kan dog kræves, hvor beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller hans befuldmægtigede. Ved klage over efterkrav finder reglerne i § 70 anvendelse.

§ 72. Ved klage over værdiansættelsen af aktiver ved beregningen af skifteafgift i dødsboer, der har været undergivet behandling af skifteretten, og ved beregningen af afgift for de af skifteretten som retshjælp udfærdigede dokumenter finder arveafgiftslovens regler om klage over beregningen af arveafgift og om det offentliges adgang til at omgøre en foretaget arveafgiftsberegning anvendelse, for så vidt der i boet er beregnet arveafgift, eller en omgørelse vil medføre, at der skal beregnes arveafgift.

Stk. 2. De nævnte regler i arveafgiftsloven finder i sin helhed anvendelse på beregningen af skifteafgift i de af eksekutorer behandlede boer.

Kapitel 15.

Bestemmelser om lovens gennemforelse.

§ 73. Finansministeren er bemyndiget til:

1. At fastsætte nærmere regler vedrørende lovens gennemførelse, derunder regler om kontrollen med afgifternes indgang,
2. at bestemme, om og i hvilket omfang afgifterne skal berigtiges ved stempelmærker, og fastsætte de i så henseende fornødne forskrifter,
3. at henlægge oppebørslen af afgift for udpantningsforretninger, der foretages på begæring af en af de i § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte statsinstitutioner, til vedkommende statsinstitution.

§ 74. Finansministeren er endvidere under forudsætning af gensidighed bemyndiget til at frafalde afgift for:

1. Be visoptagelse, for så vidt begæringen fremkommer fra udenlandsk myndighed.
2. Søforklaringer vedrørende udenlandsk skib.

Stk. 2. Bestemmelser om afgiftsfrihed, der hviler på internationale overenskomster, berøres ikke af nærværende lov.

Afsnit VIL

Slutningsbestemmelser.

Kapitel 16.

§ 75. Denne lov træder i kraft den

Stk. 2. Samtidig ophæves:

1. Almindeligt sportelreglement af 22. marts 1814, bortset fra § 144.
2. Lov af 8. marts 1856 angående nedsættelse af gebyret for attester af skjode- og pantebøgerne til brug for brandforsikringsforeninger for urørlige ejendomme på landet og fritagelse for brug af stemplet papir for sådanne foreninger.
3. § 44, 3.-5. pkt., i lov af 15. maj 1868 om brandvæsenet i Kjøbenhavn.
4. § 6 i lov af 14. maj 1870 om brandforsikring af kjøbstadsbygninger.
5. § 1, litra h, sidste pkt., i lov nr. 47 af 12. april 1889 om brandforsikringsforeninger for landbygninger.
6. § 14 i iov nr. 36 af 29. marts 1873 om udpantning m. m.
7. Lov nr. 156 af 30. november 1874 om betaling for de til skiftevæsenet horende forretninger m. m.
8. Lov nr. 151 af 18. november 1898 om betaling for autorisation og eftersyn af skibsdagbøger.
9. § 44 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger.
10. § 13 i lov nr. 119 af 20. april 1926 om tilsynet med de af eksekutorer behandlede boer.
11. § 3, stk. 4, 2. pkt., i lov nr. 185 af 23. juni 1932 om inddrivelse af skatter og afgifter til det offentlige m. m.
12. Lov om retsafgifter i domssager m. m., jfr. lovbekendtgørelse nr. 322 af 19. december 1932.
13. Lov nr. 138 af 24. april 1935 om afgift for offentlig auktion m. m.
14. § 16 i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling.
15. § 67. stk. 3, 2. og 3. pkt., i færdselsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 231 af 27. juni 1961.

Stk. 3. Endvidere foretages der folgende lovændringer:

1. § 38 i lov af 14. april 1905 (nr. 225 i Lovtidende fra 1906) om tvangsakkord uden for konkurs affattes således:

„Akkordretten kan, hvis anken findes at have manglet rimelig grund, pålægge den ankende en bøde."

2. § 1 i **lov** nr. 288 af 3. juli 1942 om visse gebyrers berigtigelse ved stempelmærker affattes således:

„I de tilfælde, hvor lovgivningen fastsætter et statskassen tilfaldende gebyr for attester, bortset fra straffeattester, eller for udskrifter, genparter eller genparters bekræftelse, der meddeles af politikontorer eller skibsregistreringskontorer, bliver gebyret at berigtige med stempelmærker af tilsvarende beløb."

3. I § 18, stk. 1, i lov nr. 135 af 31. marts 1960 om registrering af rettigheder over **luftfartøjer** udgår ordene „mod et af justitsministeren fastsat gebyr".

4. I § 16, stk. 5, i lov om hunde, jfr. lovbekendtgørelse nr. 232 af 23. juni 1962, udgår ordene „samt erlæggelse af retsafgift . . . . i den borgerlige retsplejes former" i 2. pkt. Endvidere udgår 3. pkt.

§ 76. Med nedennævnte undtagelser finder denne lovs regler anvendelse, hvor afgiftspligten er indtrådt efter lovens ikrafttræden, medens de hidtil gældende regler finder anvendelse, hvor afgiftspligten efter disse regler er indtrådt før nævnte tidspunkt.

Stk. 2. For afgifter beregnet efter denne lovs ikrafttræden finder reglerne i §§ 65 og 70-72 samt de i henhold til § 73 udfærdigede regler anvendelse, selv om afgifterne skal beregnes efter de hidtil gældende regler.

§ 77. Er en borgerlig domssag anlagt før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler, bortset fra retsafgiftslovens § 7 b og § 12, stk. 1 og 2, anvendelse under hele sagens behandling i første instans. Dette gælder også for så vidt angår fremsættelse af modkrav, intervention, adcitation og genoptagelse af sagen, efter at udeblivelsesdom er afsagt.

Stk. 2. Er en borgerlig domssag før lovens ikrafttræden anlagt ved urigtigt værneting, regnes fristen efter denne lovs § 9 tidligst fra lovens ikrafttræden.

§ 78. Er begæring om foretagelse af en af de i § 17 og § 18 omhandlede forretninger fremsat inden lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 79. Er begæring om foretagelse af en fogedforretning, bortset fra udpantning, fremsat inden lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse for alle i anledning af forretningen inden 12 uger efter lovens ikrafttræden foretagne skridt.

Stk. 2. Er begæring om afsigelse af udpantningskendelse fremsat inden lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse for alle udpantningsforretninger vedrørende det pågældende krav. Efter lovens ikrafttræden svares dog ikke ny afgift, når der allerede én gang er indtrådt afgiftspligt vedrørende kravet.

§ 80. Er begæring om en auktion, der kun kan afholdes af fogden eller skifteretten, indgivet før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 81. Når kendelse om. at konkursbehandling skal finde sted, er afsagt efter lovens ikrafttræden, svares afgift efter denne lovs regler, selv om konkursbegæringen er indgivet inden lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Af dødsboer svares afgift efter de hidtil gældende regler, når dødsfaldet er sket før lovens ikrafttræden, og boet tages under behandling af skifteretten eller eksekutorer uden forudgående privat skifte eller hensidden i uskiftet bo. Af boer, der efter lovens ikrafttræden udleveres den efterlevende ægtefælle i medfør af skiftelovens § 57, svares dog ingen afgift, selv om dødsfaldet har fundet sted før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Genoptages et dødsbo eller fællesbo, på hvilket de hidtil gældende regler har fundet anvendelse, på grund af indgang af aktiver, der kunne have været inddraget under den tidligere behandling, svares ingen afgift, såfremt den samlede formuemasse i reassumtionsboet og det oprindelige bo ikke overstiger 10.000 kr.

Stk. 4. Reglerne i § 37 finder anvendelse fra lovens ikrafttræden, selv om de hidtil gældende regler i øvrigt finder anvendelse på boet.

§ 82. Er en konkursbegæring, som ikke har konkursbehandling til følge, indgivet før lovens ikrafttræden, svares ved begæringens bortfald efter lovens ikrafttræden afgift efter de hidtil gældende regler. Afgiftspligten efter skifteafgiftslovens § 6 b bortfalder i

øvrigt ved nærværende lovs ikrafttræden. Det samme gælder pligten til at svare afgift efter lov om tvangsakkord uden for konkurs, § 38, stk. 4.

Stk. 2. Beglen i skifteafgiftslovens § 6 d er efter nærværende lovs ikrafttræden fremdeles gældende for boer, der før nævnte tidspunkt er udleveret til videre behandling og deling i henhold til skiftelovens § 75.

§ 83. For notarialforretninger samt for udfærdigelse af udskrifter og attester finder de hidtil gældende regler anvendelse, når begæring er indgivet for lovens ikrafttræden.

§ 84. Er ankestævning indleveret til berammelse eller kære iværksat før lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse under hele sagens behandling i appelinstansen i tilsvarende omfang som i § 77 bestemt.

§ 85. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

III. Bemærkninger til de enkelte paragraffer i udkastet til lov om retsafgifter.

Til afsnit I.

Afgifter for borgerlige sager i første instans m. m.

Afsnit I. træder i stedet for retsafgiftslovens kapitler II. og IV. I udkastets kapitel 1 er optaget regler om afgift for borgerlige domssager i første instans, i kapitel 2 om afgift for borgerlige krav i straffesager og i kapitel 3 om afgifter for bevisoptagelse, der ikke har forbindelse med verserende retssager.

Til kapitel 1.

Borgerlige domssager.

Kapitlet har samme område som den gældende lovs kapitel II. Kapitlets bestemmelser finder således ikke alene anvendelse på sager, der behandles i den borgerlige retsplejes former ved de ordinære retter, men også på boligretssager, jfr. dog bemærkningerne til § 2.

Af de ændringer i gældende ret, som reglerne i udkastets kapitel 1 medfører, fremhæves særlig følgende:

Afgifter for bevishandlinger.

Efter retsafgiftsloven, jfr. forhøjelsesloven af 12. april 1957, § 1, nr. 1, betales i domssager foruden afgifterne i henhold til lovens §§ 6-11 tillige i henhold til § 12, stk. 1, en afgift på 2 kr. for hvert vidne, der afhøres (for domssager under 100 kr. dog kun 1 kr.), og i henhold til § 12, stk. 2, for syn og skøn 10 kr.

Af forenklingshensyn har man foreslået afgifter for bevishandlinger, der sker som led i en domssag, afskaffet og indarbejdet i de afgifter, der erlægges for selve domssagen.

Berammelsesafgift — optagelsesafgift.

Afgifterne for selve domssagen erlægges i dag i to tempi. Ved sagens berammelse betales afgift i henhold til retsafgiftslovens § 6 eller § 7, jfr. § 7 a (berammelsesafgift). Når sagen optages til påkendelse, svares efter lovens § 8 på ny afgift efter § 6 eller § 7 (optagelsesafgift). Denne sidste afgift bortfalder dog, såfremt optagelsen sker på sagens første tægtedag.

Medens udvalget har foreslået denne ordning opretholdt, for så vidt angår landsretssager og sø- og handelsretssager, der behandles efter reglerne for landsretssager, foreslår man optagelsesafgiften afskaffet for underretssagernes vedkommende. Størstedelen af underretssagerne er incassosager, som på første tægtedag enten bortfalder som forligt inden retsmødet eller under dette, eller optages til dom, fordi sagsøgte udebliver eller erkender skylden, således at der allerede nu ikke svares optagelsesafgift i de fleste underretssager. Absolut set er antallet af underretssager, i hvilke der svares optagelsesafgift, dog ret stort, navnlig set i forhold til antallet af landsretssager, og det må derfor tages i betragtning, at der er forbundet en del besvær for underretterne med opkrævningen og regnskabsførelsen af disse afgifter. Optagelsesafgifterne i underretssager er på den anden side — i modsætning til optagelsesafgifterne i landsretssager — småafgifter, og provenuet af disse afgifter derfor af underordnet betydning. Man har herefter anset det forsvarligt og tillige bedst stemmende med forenklingshensyn at foreslå optagelsesafgiften afskaffet i underretssager.

Når man foreslår optagelsesafgiften bevaret i landsretssager, skyldes det dels de processuelle regler vedrørende disse sager, dels at et forholdsvis større antal af sager optages til dom. Det skønnes derfor rimeligt, at der her svares større afgift, når sagen optages til dom. En ordning som den foreslåede vil også være af betydning for parter, der overvejer vedtagelse af underretsbehandling.

Reglen i retsafgiftslovens § 15 om halv afgift i sager mellem husbond og medhjælper m. v. foreslås afskaffet af udvalget, idet der efter de i tidens løb skete forbedringer af de pågældendes kår ikke længere skønnes at være tilstrækkelig begrundelse for afgiftsbegunstigelsen i medfør af denne bestemmelse, jfr. herved også bemærkningerne side 46 om udvalgets forslag om, at afgiftsbegunstigelsen efter sportelreglementets § 61 vedrørende fogedgebyret for inddrivelse af medhjælperes tilgodehavende hos deres husbond ophæves.

Bestemmelsen i § 17 om, at retten i visse tilfælde skal pålægge en part eller hans rettergangsfuldmægtig at svare „forhalingsafgift", foreslås ligeledes ophævet.

Med hensyn til de øvrige ændringer, udkastets regler medfører for retsafgiftsberegningen i borgerlige domssager i første instans, henvises til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Til § 1.

Efter retsafgiftslovens § 6, stk. 1-3, jfr. forhøjelsesloven af 12. april 1957, § 1, nr. 1, udgør retsafgiften i domssager, som angår penge eller penges værdi, følgende beløb:

Når genstandens værdi								kr.
1.	ikke er over	100 kr.						2
2.	er over	100 kr.	indtil	200 kr.	inkl.			6
3.	- -	200 -	-	400 -	-			10
4.	- -	400 -	-	600 -	-			16
5.	- -	600 -	-	1.000 -	-			24
6.	- -	1.000 -	-	2.000 -	-			36
7.	- -	2.000 -	-	3.000 -	-			50
8.	- -	3.000 -	-	4.000 -	-			60

Er genstandens værdi over 4.000 kr., forhøjes afgiften med et tillæg af 6 promille af det overskydende beløb (§ 6, stk. 2).

Afrundingsreglerne i retsafgiftslovens § 6, stk. 3, er uden principiel betydning ved fastsættelsen af taksterne. Herom henvises til udkastets § 65, stk. 1, med bemærkninger.

Ud over retsafgiften efter fornævnte regler, jfr. yderligere retsafgiftslovens § 8 om optagelsesafgift samt § 12, stk. 1 og 2, om afgift for vidneførsel og for syn og skøn, erlægges vedrørende retssager følgende stempelafgifter:

Stempellovens § 125, stk. 2.

Stævninger, herunder også vidnestævninger, stemples til 1 kr. (stævninger til højesteret til 6 kr.), jfr. dog § 136, nr. 8, hvorefter bl. a. stævninger i sager, der angår en værdi af ikke over 40 kr., kan udfærdiges uden stempel.

Stempellovens § 131, stk. 1 og 2.

Besigtigelses-, syns- og skønsforretninger, der ikke tillige er taksationsforretninger, stemples til 1 kr. (stk. 1), jfr. dog den foran citerede bestemmelse i stempellovens § 136, nr. 8.

Taksationsforretninger stemples:

Når vurderingssummen	kr.
ikke overstiger 2.000 kr.	2
overstiger 2.000 kr., men ikke 10.000 kr.	4
overstiger 10.000 kr., men ikke 50.000 kr.	10
overstiger 50.000 kr.	20

De omhandlede stempelafgifter foreslås afskaffet af stempellovudvalget, idet det af udvalget forudsættes, at disse afgifter indregnes i retsafgifterne, jfr. den af stempellovudvalget den 31. maj 1960 afgivne betænkning, side 10-11.

Ved de i paragraffens stk. 1 foreslåede afgiftssatser er der foretaget en ændring af de gældende værdigrupper, således at der er sket en sammendragning af grupperne for de mindre krav, og gruppernes antal er reduceret fra 8 til 5. De udelukkende værdigruppebestemte afgifter gælder desuden kun for krav under 3.000 kr. svarende til grænsen for underretternes kompetence efter retsplejelovens § 225, nr. 1. Udvalgets forslag om at afskaffe optagelsesafgiften i underretssager gør det påkrævet, at afgiftssatserne for krav under 3.000 kr. fikseres med speciel hensyntagen hertil, idet de foreslåede afgiftsforhøjelser for disse krav tillige i et vist omfang bør yde kompensation for den bortfaldne optagelsesafgift.

En direkte sammenligning mellem satserne i udkastet og de gældende satser lader sig dog ikke foretage. Et vist overblik over virkningerne af de foreslåede satser sammenlignet med de gældende satser vil dog kunne fås ved følgende oversigt:

Når sagsgenstandens værdi	Ga'lden- kr.	ning: kr.
1. ikke overstiger 100 kr.	10	3
2. overstiger 100 kr., men ikke 300 kr.	20	7-11
3. overstiger 300 kr., men ikke 800 kr.	30	11-17-25
4. overstiger 800 kr., men ikke 1.500 kr.	40	25-37
5. overstiger 1.500 kr., men ikke 3.000 kr.	50	37-51

Ved sammenligning mellem udkastets satser og de gældende satser må også erindres, at afgifterne for bevisførelse vil bortfalde efter udvalgets forslag, jfr. de indledende bemærkninger til dette kapitel.

For krav, der overstiger 3.000 kr., har man ved reglen i stk. 2 foreslået en mindre nedsættelse af afgiften for den del af kravet, der overstiger 3.000 kr., idet den ved forhøj elseslo ven gennemførte fordobling af tillægget for den del af genstandens værdi, der overstiger 4.000 kr., fra 3 promille til 6 promille har medført en så kraftig forøgelse af afgiftstilsvaret for de større krav, at den foreslåede relativt beskedne nedsættelse af afgiften for disse krav synes rimelig. Forslaget er desuden af systematisk betydning ved fastsættelse af afgifterne for foged- og auktionsforretninger henholdsvis efter § 20, stk. 2, og § 26, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til den fælles afrundingsregel i udkastets § 65, stk. 1.

Til § 2.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til retsafgiftslovens § 6, stk. 4. Man har dog indføjet et forbehold med hensyn til andre lovregler om fastsættelse af de afgiftspligtige værdier. Sådanne bestemmelser findes i udkastets § 5 samt i § 66, stk. 2, § 70, stk. 2, § 75, stk. 3, og § 90, stk. 2, i lov om leje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 120 af 20. april 1964.

I øvrigt er ændringerne alene af redaktionel karakter.

Ligesom efter gældende ret vil en senere udvidelse af påstanden medføre omberegning af afgiften på grundlag af den udvidede påstand. Ved formuleringen er det tydeliggjort, at afgiften skal beregnes som en differenceafgift.

En eventuel nedsættelse af påstanden vil ligesom efter gældende ret ikke bevirke nogen nedsættelse af berammelsesafgiften. Dette er en konsekvens af, at retsplejelovens regler om værdiberegning i relation til rettens kompetence, jfr. lovens §§ 226-228, også anvendes ved afgiftsberegningen. En sådan regel harmonerer i øvrigt med, at berammelsesafgiften ikke tilbagebetales, selv om sagen hæves.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer med redaktionelle ændringer til reglen i retsafgiftslovens § 4, 1. pkt.

Til § 3.

I denne paragraf foreslås en fast berammelsesafgift på 50 kr. i sager om:

1. Servitutter og partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke svares vederlag.
2. Mortifikation af værdipapirer eller af servitutter, brugsrettigheder og grundbyrder eller om erhvervelse af ejendomsdom.
3. Ægteskab.
4. Dødsformodning, uanset om sagen angår penge eller penges værd.

Disse sager er alle henlagt til underret, jfr. retsplejelovens § 225, nr. 3, 5, 6 og 7 samt § 9 i lov nr. 397 af 12. juli 1946 om borteblevne. Spørgsmålet om værdiansættelse har således kun betydning for afgiftsberegningen, og ikke for spørgsmålet om underrettens kompetence i forhold til landsretten. Ej heller skal der efter udkastets § 8 svares optagelsesafgift i sådanne sager.

Nr. 1. Efter gældende ret beregnes afgiften i disse sager som værdiafgift, hvilket kan volde betydelig vanskelighed, når der ikke ydes vederlag for rettigheden. Selv om partielle brugsrettigheder, for hvilke der ikke ydes vederlag, formentlig i moderne juridisk sprogbrug falder ind under begrebet servitutter, har man fundet det rigtigst at medtage sådanne rettigheder her, fordi udtrykket stadig anvendes sideordnet med servitutter i retsplejelovens § 225, nr. 3.

Nr. 2. erstatter retsafgiftslovens § 14, hvorefter afgiften som hovedregel beregnes som en værdiafgift efter de almindelige

regler, dog at der i sager om mortifikation af dokumenter højst skal svares fast afgift efter lovens § 7, og at der, når dokumentet ikke længere er bærer af nogen fordring, ikke skal erlægges højere afgift end den, der efter dokumentets pålydende ville være at erlægge efter lovens § 6. Disse regler synes unødigt komplicerede. Det drejer sig i reglen om sager af enkel karakter, og i sager vedrørende mortifikation af servitutter kan det — ligesom i andre servitutsager — være vanskeligt at fastslå værdien.

Det er i praksis antaget, at der ikke skal svares retsafgift i sager, der i henhold til tinglysningslovens § 52 a rejses til afgørelse af, om der før 1. april 1927 uden tinglysning gyldigt er stiftet en ret over fast ejendom. Da disse sager nu er ret sjældent forekommende og i mange år er passeret afgiftsfrit, har man ikke ment at burde foreslå afgiftspligt for dem.

Nr. 3. De krav på penge eller penges værd, der kan rejses under ægteskabssager, er krav om underholdsbidrag eller om godtgørelse efter § 67 i ægteskabsloven af 1922. Efter gældende ret betales der normalt fast afgift efter retsafgiftslovens § 7 i ægteskabssager, men når der nedlægges påstand om et bestemt underholdsbidrag eller om godtgørelse efter nævnte § 67, svares værdiafgift efter retsafgiftslovens § 6. Udvalget har fundet det rimeligt også i disse sidstnævnte sager at nøjes med en fast afgift, blandt andet under hensyn til, at den ægtefælle, som påstår den anden pålagt underholdsbidrag normalt hustruen — er den økonomisk svageste part.

Nr. 4. angår sager, der i henhold til lovgivningen om borteblevne anlægges til opnåelse af dødsformodningsdom, jfr. lov nr. 397 af 12. juli 1946. Afgiften i disse sager er siden loven af 1946 i praksis også beregnet med fast afgift efter retsafgiftslovens § 7. Da der dog har været nogen usikkerhed med hensyn til afgiftsberegningen i de tilfælde, hvor sag anlægges efter lovens § 8, stk. 2, b), (hvor dommen alene har virkning for den her i landet efterladte formue), har man ment, at det bør finde udtryk i loven, at afgiften i alle tilfælde skal beregnes som en fast afgift.

Tages et bo under offentlig behandling på grundlag af en dødsformodningsdom, skal der svares sædvanlig skifteafgift efter kapitel 6.

Til § 4.

Bestemmelsen svarer til retsafgiftslovens § 7 bortset fra, at afgiften, der i dag er 30 kr., foreslås forhøjet til 50 kr. For en række sager af den i paragraffen omhandlede art er i udkastets § 13 foreslået hel eller delvis afgiftsfritagelse. Af hensyn til sammenhængen er de særlige spørgsmål vedrørende afgifter for umyndiggørelsessager behandlet unde?[1] ét i bemærkningerne til § 13, stk. 1, nr. 4, og stk. 2.

Til § 5.

Paragraffen, der er ny, omhandler afgiftsmæssig kumulation. Det er en selvfølge, at en afgiftsmæssig kumulation forudsætter, at kravene kan forenes processuelt, jfr. herved retsplejelovens § 249 og § 250.

I *stk. 1* foreslås det, at man, hvor søgsmålet omfatter flere krav, for hvilke afgiften beregnes som en værdiafgift efter § 1, skal sammenlægge kravene, hvad enten der er tale om objektiv kumulation (forening af flere materielle retskrav mellem samme parter under én sag) eller om subjektiv kumulation (forening af flere krav tilkommende eller påhvilende forskellige parter under én sag).

Med hensyn til fastsættelsen af den værdi, der lægges til grund for afgiftsberegningen, henholder retsafgiftslovens § 6, stk. 4, sig til retsplejelovens regler om værdifastsættelse i relation til kompetencereglerne. I retsplejelovens § 226 er herom fastsat, at kravene sammenlægges. Efter praksis antages dette dog kun ubetinget at gælde objektiv kumulation, medens man i tilfælde af subjektiv kumulation i almindelighed ikke anser § 226 for anvendelig, hvorfor kravene betragtes som selvstændige søgsmål, således at afgiften nu beregnes af hvert krav for sig, medmindre der er en sådan samhørighed med hensyn til oprindelsen af det eller de fælles krav, at sagen må betragtes som én sag. Dette har i praksis givet anledning til talrige tvivlsspørgsmål, hvis vanskelighed ikke står i rimelig forhold til den fiskale betydning.

Under hensyn hertil foreslås det ved en

positiv bestemmelse at sidestille objektiv og subjektiv kumulation i relation til retsafgiften. Undtagelse fra reglen gøres dog i de i stk. 5 omtalte tilfælde, hvor retten i medfør af retsplejelovens § 286, stk. 2, beslutter, at et eller flere af de kumulerede krav skal forhandles og pådømmes særskilt. I disse tilfælde skal afgiften beregnes særskilt for hvert enkelt af de udskilte krav, hvorfor en omberegning af berammelsesafgiften bliver nødvendig, se i øvrigt bemærkningerne til stk. 5.

Stk. 2 fastslår, at der, hvor flere krav, for hvilke afgift beregnes med fast afgift efter § 3 eller § 4, indtales under samme sag, svares én afgift på 50 kr. Såfremt retten ikke benytter sin procesledende beføjelse efter retsplejelovens § 286, stk. 2, til at adskille kravene til særskilt behandling og påkendelse, må det anses som et udtryk for, at sagens behandling simplificeres ved fælles bevisførelse og procedure. Det synes herefter rimeligt at nøjes med én afgift.

Stk. 3. omhandler de kumulationstilfælde, hvor der under samme sag indtales såvel krav, for hvilke afgiften beregnes som en værdiafgift, som krav, for hvilke den beregnes som en fast afgift. Her lægges alene den påstand til grund, som fører til den højeste afgift. Reglen svarer til reglen i retsafgiftslovens § 7, stk. 2, dog at kravet om, at påstandene har samme retsforhold til grundlag, bortfalder.

Stk. 4 er nyt. I retsafgiftsloven findes ingen positive bestemmelser om afgiftsberegningen i adcitationstilfælde. Ifølge skattedepartementets skrivelse nr. 53 af 22. februar 1922 kan der ikke kræves særlig retsafgift i adcitationssager, jfr. dog skattedepartementets skrivelse nr. 263 af 30. november 1922, hvor det er udtalt, at dette ikke gælder i tilfælde, hvor sagsøgte indstævner personer, mod hvem han mener at have regres for det mod ham rejste krav, og hvor den af ham rejste sag findes at måtte betragtes som et selvstændigt søgsmål, der behandles i forbindelse med den af sagsøgeren anlagte sag.

Man finder det rimeligt at give en udtrykkelig bestemmelse om denne form for efterfølgende kumulation, samt at lade det afgørende være, om der skulle være erlagt yderligere afgift, såfremt kravene fra først af var kumulerede.

Stk. 5 er ligeledes nyt og fastsætter som foran omtalt, at afgiften, såfremt retten benytter sin procesledende beføjelse efter retsplejelovens § 286, stk. 2, til at beslutte, at et eller flere af de kumulerede krav skal forhandles og pådømmes særskilt, skal beregnes for hver enkelt af de udskilte krav. Dette gælder, hvad enten afgiften for de kumulerede krav er beregnet efter stk. 1, 2 eller 3.

Hvor en fælles bevisførelse eller procedure ikke er praktisk, således at retten i medfør af retsplejelovens § 286, stk. 2, beslutter at udskille et eller flere af de kumulerede krav til særskilt behandling og pådømmelse, opnås ingen arbejdsbesparelse. Man har derfor fundet det rimeligt, at berammelsesafgiften i sådanne tilfælde skal omberegnes, således at der beregnes afgift på sædvanlig måde af hvert krav for sig, som om kravene var indtalt hver for sig.

I henhold til § 18 i lov nr. 147 af 13. april 1938 om pressens brug kan sagsøgeren under samme sag efterhånden rette søgsmål mod nye sagsøgte, jfr. retsplejelovens §§ 253, 383 og 384, uden at erlægge retsafgift. Da det ikke er helt utvivlsomt, om § 5 dækker denne bestemmelse, bør den formentlig fortsat være gældende.

Til § 6.

De foreslåede bestemmelser om den afgift smæssige betydning af hovedintervention (retsplejelovens § 251, jfr. §§ 377-381) og biintervention (§ 252, jfr. § 382) er overensstemmende med retsafgiftslovens § 10, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2. Angående bestemmelsen i retsafgiftslovens § 10, stk. 1, 2. pkt., henvises til udkastets regler om tidspunktet for afgiftspligtens indtræden (§ 12) og om forfaldstiden (§ 68).

Til § 7.

Bestemmelsen i 1. pkt. er bortset **fra** ændringer af redaktionel art overensstemmende med retsafgiftslovens § 9, 1. pkt.

Hvis sagsøger i en ægteskabssag nedlægger påstand om separation, og sagsøgte derefter påstår skilsmisse, afkræves der efter gældende ret sagsøgte afgift i henhold til retsafgiftslovens § 9. Da dette synes mindre rimeligt, foreslås det i 2. pkt., at der i ægteskabssager ikke skal svares yderligere afgift,

selv om sagsøgte nedlægger selvstændig påstand.

Til § 8.

Bestemmelsen afløser retsafgiftslovens § 8.

Stic. 1. Som det fremgår af de indledende bemærkninger til nærværende kapitel, foreslår udvalget optagelsesafgiften afskaffet i underretssager, men bevaret i landsretssager.

Efter retsafgiftslovens § 8 svares ved domssagens optagelse „på ny afgift efter § 6 eller § 7". Denne regel forstås i praksis således, at der, selv om påstanden nedsættes under sagens gang, alligevel må betales optagelscsafgift med samme beløb som berammelsesafgiften, jfr. herved Kommenteret Retsplejelov, 1. udg. 1939, side 1659-60. Medens det synes rimeligt, at nedsættelsen af påstanden ikke har indflydelse på beramnielsesafgiftens størrelse, bør en nedsættelse under sagens gang efter udvalgets opfattelse bevirke, at optagelsesafgiften beregnes af det beløb, hvortil påstanden er nedsat. En sådan nedsættelse vil i reglen være udtryk for, at parten på grund af bevisførelsen eller modpartens procedure ikke mener at kunne gennemføre kravet fuldt ud, og nedsættelsen vil ofte bevirke en simplificering af sagens fortsatte behandling. Reglen i 3. pkt. stemmer hermed. Forslaget harmonerer desuden med, at der ikke skal svares optagelsesafgift, når sagen inden optagelsen forliges eller hæves af anden grund.

For at tydeliggøre reglen i 4. pkt., 1. led, der svarer til retsafgiftslovens § 8, 2. pkt., har man tilføjet en bestemmelse om, at samme regel gælder for de i § 7, stk. 1, omhandlede modpåstande, for så vidt modkravet optages til dom på den dag, da påstand om selvstændig dom nedlægges for retten.

Stk. 2. Der har i praksis været nogen tvivl med hensyn til, hvorvidt der skal betales optagelsesafgift i tilfælde, hvor formalitetsspørgsmål optages til påkendelse. Uanset ordene i retsafgiftslovens § 8: „endelig påkendelse" antages det i praksis, at der ved optagelse af sager til påkendelse i formaliteten må beregnes optagelsesafgift efter de almindelige regler, jfr. herved skattedepartementets meddelelse nr. 20 af 24. januar 1927 og Kommenteret Retsplejelov, 1. udg. 1939, side 1658, og de der citerede afgørelser. Disse retsafgørelser angår alle sager, i hvilke afvisningspåstanden er taget til følge. Når afgift efter § 8 er betalt ved sagens optagelse til påkendelse i formaliteten, bliver der, såfremt sagen ikke afvises, og påstanden ikke senere udvides, ikke på ny at betale afgift ved sagens optagelse til dom i realiteten. Hvis sagen ikke afvises, men senere hæves, inden endelig dom afsiges, må det formentlig følge af lovens princip, hvorefter det er selve optagelsen, der er gjort til kriteriet for betalingspligtens indtræden, at den ved sagens optagelse til påkendelse af formaliteten indtrådte afgiftspligt ikke bortfalder, og at erlagt afgift derfor ikke kan kræves tilbagebetalt, jfr. herved U.f.R. 1939.1004.

Udvalget har fundet, at det bør have sit forblivende ved denne praksis. Den tvivl, der har været, har man fjernet ved i 1. pkt. at ændre udtrykket i retsafgiftslovens § 8: „ved domssagens optagelse til endelig påkendelse" til „ved sagens optagelse til dom eller kendelse", jfr. endvidere reglen i udkastets § 12, stk. 2.

Reglen i *stk. 3* er ny. Selv om reglerne i retsplejelovens §§ 294 og 295 formentlig kun anvendes ret sjældent i praksis, har man under hensyn til den herskende usikkerhed med hensyn til afgiftsberegningen i disse tilfælde fundet det hensigtsmæssigt at foreslå udtrykkelige regler herom. Efter hidtidig praksis må det antages, at man i de i retsplejelovens *§ 294* omhandlede tilfælde (delafgørelser) vil omberegne den ved sagens anlæg beregnede berammelsesafgift, således at den beregnes særskilt henholdsvis af det eller de optagne krav og af de endnu ikke optagne, og at der desuden beregnes optagelsesafgift af det optagne krav. Efter forslaget skal en omberegning af berammelsesafgiften ikke ske, men optagelsesafgift skal beregnes særskilt af de optagne krav og senere af de øvrige krav, for så vidt disse optages til påkendelse. Der er her ikke tale om en selvstændig behandling af kravet, men alene om at afsige en særskilt dom for „delkravet", som er blevet modent til påkendelse tidligere end de øvrige hermed kumulerede krav i modsætning til de foran omtalte tilfælde, hvor retten i kraft af sin procesledende beføjelse efter retsplejelovens § 286 beslutter at udskille et af flere kumulerede krav til selvstændig behandling og påkendelse. I disse sidste tilfælde vil berammelsesafgiften skulle omberegnes, så-

ledes at såvel berammelses- som optagelsesafgift beregnes særskilt for det udskilte krav og for det eller de øvrige krav, der har været inddraget under samme sag, jfr. bemærkningerne til § 5.

Efter retsplejelovens *§ 295* kan retten afsige dom angående enkelte af de fremsatte søgsmålsgrunde eller indsigelser, såvel som angående modfordringer, ikke blot hvor særskilt behandling af dem er anordnet (§ 286, sidste stk.), men også, hvor de, uden at dette er tilfældet, er modne til påkendelse. Ligeledes kan retten straks give sagsøgeren dom for en af sagsøgte anerkendt del af sagsogers krav. Domme af denne art (mellem - afgørelser) er en bestanddel af den endelige dom og kan ikke særskilt fuldbyrdes, medmindre retten bestemmer det.

Selv om retsplejeloven synes at forudsætte, at mellemafgørelsen skal efterfølges af en endelig dom, er dette i praksis ikke altid tilfældet. Medfører en eller flere indsigelser, der af retten er udskilt til selvstændig behandling og påkendelse i medfør af retsplejelovens § 295, at sagsøgte frifindes, vil man i praksis næppe afsige mere end én dom, nemlig den i henhold til § 295 trufne mellemafgørelse. Det kan heller ikke udelukkes, at sagen hæves, efter at en mellemafgørelse, der måske i realiteten afgør sagen, er afsagt, således at der aldrig sker optagelse til endelig dom.

I henhold til retsafgiftslovens § 8 skal optagelsesafgift betales ved optagelsen til endelig påkendelse, og der kan således ikke kræves optagelsesafgift ved optagelse til mellemafgørelse. Dette bevirker, at der, såfremt mellemafgørelsen i realiteten bliver den endelige, ikke bliver erlagt optagelsesafgift, hvilket ikke forekommer rimeligt. Navnlig i de tilfælde, hvor retten benytter sin beføjelse til at gøre mellemafgørelsen eksigibel, forekommer det ikke rimeligt, at domhaveren, der nu kan søge myndighedernes bistand til tvangsinddrivelse af kravet, ikke skal erlægge optagelsesafgift, før sagen eventuelt optages til endelig dom. Man mener derfor at burde foreslå, at der betales optagelsesafgift, når en del af sagen optages til dom i henhold til retsplejelovens § 295. Afsiges der senere endelig dom i sagen, skal optagelsesafgift alene erlægges af den del af kravet, der ikke måtte være omfattet af mellemafgørelsen. Har hele kravet været optaget til foreløbig afgørelse, svares derfor ingen optagelsesafgift, når sagen optages til endelig påkendelse. Reglen i stk. 3 er i overensstemmelse med det anførte.

Reglen i *stk. 4* er ligeledes ny og en følge af, at optagelsesafgiften foreslås afskaffet i underretssager. Bestemmelsen overfører de for underret/landsret gældende regler vedrørende optagelsesafgift på sø- og handelsretssager, således at der i de sager, der behandles af sø- og handelsretten efter de for underretssager givne regler, jfr. retsplejelovens § 442, stk. 2, ikke skal betales optagelsesafgift. Dette gælder også i de tilfælde, hvor en sag, der egentlig er en landsretssag, ved parternes vedtagelse i henhold til retsplejelovens § 234 behandles som underretssag, jfr. § 442, der henviser til §§ 224-225, jfr. § 234. '

Til § 9.

Bestemmelsen svarer til retsafgiftslovens § 7 b. Som paragraffen er formuleret, vil den ligesom retsafgiftslovens § 7 b kunne anvendes flere gange i samme sag, idet der ikke stilles krav om, at sagen i anden omgang anlægges ved rette værneting, men blot ved anden sideordnet ret. Udvalget har overvejet en begrænsning i så henseende, men har dog ikke fundet tilstrækkelig anledning til at stille forslag herom, da det kan være vanskeligt for sagsøgeren at få sagen anlagt ved rette værneting, når sagvolderen flytter jævnligt. Man har dog fundet det rimeligt at foreslå den begrænsning, at ny sag skal anlægges inden en vis tidsfrist. Under hensyn til, at sagsøger må have fornøden tid til f. eks. at søge sagsøgtes nye værneting oplyst, foreslås fristen sat til 8 uger.

Tilsvarende regler foreslås som noget nyt indført for foged- og skiftesagers vedkommende, jfr. udkastets § 23 og § 41, stk. 3.

Reglen gælder alene i tilfælde af, at sagen er anlagt ved urigtigt værneting med hensyn til rettens specielle kompetence. Udvalget har overvejet, hvorvidt der kan være behov for en tilsvarende regel, hvor reglerne om retternes almindelige kompetence ikke er iagttaget ved sagsanlægget, men er kommet til det resultat, at dette ikke er tilfældet. De tilfælde, hvor afgørelsen af, under hvilken art ret sagen henhører, volder særlig vanskelighed i praksis, er dem, hvor der er spørgs-

mål om, hvorvidt sagen skal behandles som sø- og handelsretssag eller som almindelig borgerlig retssag. For så vidt angår disse tilfælde er der imidlertid i retsplejelovens § 20, stk. 2, hjemmel til, at sagen ikke afvises, men henvises til rette domstol. I forholdet underret contra landsret er kompetencereglerne så klare, at det som regel ikke vil være vanskeligt at afgøre, under hvilken ret sagen hører, og man har ydermere i retsplejelovens § 234 en regel om henvisning i de tilfælde, hvor det i loven er tilladt sagsøgeren, ensidigt at anlægge sag ved underretten, uanset at sagens værdi overstiger maksimum for underretssager.

Til § 10.

Bestemmelsen svarer til retsafgifts Lovens §11, stk. 1. Ligesom efter gældende ret svares der hverken retsafgift for begæringen om genoptagelse eller for behandlingen af spørgsmålet, om genoptagelse skal finde sted, men kun for selve genoptagelsen. Afgiftspligten indtræder derfor først, når begæringen om genoptagelse tages til følge, jfr. udkastets § 12, nr. 4.

Retsafgiftslovens § 11 er ikke særlig klart affattet, men det antages i praksis, at der for genoptagelsesbehandlingen alene betales berammelsesafgift. Udvalget foreslår som noget nyt, at der i landsretssager og sager ved sø- og handelsretten, der behandles efter reglerne om landsretssager, tillige skal svares optagelsesafgift, såfremt sådan afgift ikke er erlagt ved sagens første behandling. I de fleste tilfælde vil udeblivelsesdom være afsagt på første tægtedag, således at der ikke er svaret optagelsesafgift. Selv om retten ved afsigelsen af udeblivelsesdommen lægger sagsøgers mundtlige sagsfremstilling til grund, foretager retten dog en vis prøvelse af påstanden, jfr. retsplejelovens § 341, stk. 1. Når sagen derefter genoptages og behandles normalt med bevisførelse og domsforhandling, forekommer det rimeligt, at der for denne behandling svares normale retsafgifter — altså i landsretssager ikke blot berammelsesafgift, men også optagelsesafgift.

I modsætning til retsafgiftslovens § 11 skal nye retsafgifter kun erlægges, når sagen genoptages efter den udeblevnes begæring, jfr. retsplejelovens § 373 og § 375, jfr. § 434 og § 442. Genoptages sagen i henhold til retsplejelovens § 376 efter landsrettens eller højesterets bestemmelse, skal der efter udkastet ikke på ny betales retsafgift, da rettens bestemmelse ikke afhænger af partens initiativ.

Til § 11.

Bestemmelsen svarer ganske til retsafgiftslovens § 11, stk. 2.

Til § 12.

Som anført i bemærkningerne til §§ 67 og 68, bør loven efter udvalgets opfattelse indeholde udtrykkelige regler om, hvem afgiftspligten påhviler, og der bør sondres mellem tidspunktet for afgiftspligtens indtræden og forfaldstiden. Man har dog fundet det nødvendigt at give særlige regler for enkelte grupper af afgifter, navnlig for så vidt angår afgiftspligtens indtræden. Den gældende rets regler om de nævnte spørgsmål findes, for så vidt angår afgifter for borgerlige domssager i første instans, i retsafgiftslovens §§ 3, 7 a-11 samt §§ 13, stk. 1, og 14, stk. 2.' De pågældende regler er på flere punkter uklare, da de ikke udskiller de forskellige problemer fra hinanden. Denne paragraf indeholder bestemmelser om afgiftspligtens indtræden, og træder for så vidt i stedet for ovenfor citerede paragraffer i retsafgiftsloven bortset fra § 3.

Efter retsafgiftsloven indtræder afgiftspligten ved selve berammelsen. Denne regel har imidlertid skabt eu del usikkerhed, idet man ved nogle retter berammer sagerne straks ved stævningens indlevering, medens der ved andre retter hengår en vis tid mellem stævningens indlevering og sagens berammelse. Man har derfor fundet det nødvendigt at fastsætte et skarpt kriterium, og har ved reglerne i *stk. 1* valgt at foreslå, at afgiftspligten for berammelsesafgiften indtræder:

1. For stævninger og andre processkrifter af afgiftspligtigt indhold, der indleveres til retten, ved indleveringen,
2. for processkrifter af afgiftspligtigt indhold, der fremlægges i retten, når de fremlægges,
3. for påstande af afgiftspligtigt indhold, der fremsættes mundtligt i retten, når de fremsættes, og

4. for sager, der genoptages, efter at udeblivelsesdom er afsagt, ved rettens bestemmelse om genoptagelse. Det sidstnævnte forslag stemmer med gældende ret.

For optagelsesafgiftens vedkommende indeholder *stk. 2* en til reglen i retsafgiftslovens § 8 svarende bestemmelse om, at afgiftspligten indtræder ved sagens optagelse til påkendelse.

I § 14 er der givet en særlig regel om afgiftspligtens indtræden i de tilfælde, hvor retten pålægger en modpart til en part, der har fri proces, at betale retsafgift.

Til § 13.

Udkastets § 13 og § 14 erstatter retsafgiftslovens § 16. I denne paragraf omhandles en række sager, der er afgiftsfri. Der er imidlertid principiel forskel på de i § 16, nr. 1, og de øvrige i § 16 omhandlede sager. I § 16, nr. 1, omhandles en gruppe sager, hvor kun den ene parts proceshandlinger er afgiftsfri, og hvor det, såfremt modparten taber sagen, pålægges ham at betale omkostningerne, derunder retsafgift. I modsætning hertil er alle de øvrige i § 16 omhandlede sager ubetinget afgiftsfri. Udvalget har foretrukket at henføre disse to grupper sager til hver sin paragraf, således at de sager, der foreslås helt fritaget for retsafgift, omhandles i udkastets § 13, og de i retsafgiftslovens § 16, nr. 1, nævnte sager i § 14.

Keglen i *stk. 1, nr. 1,* om afgiftsfrihed for sager angående nægtelse af valgret til folketinget samt til kommunale råd svarer til § 16, nr. 2, som ændret ved lov nr. 174 af 11. juni 1954.

I *stk. 1, nr. 2,* foreslås sager om ophævelse af adoption gjort afgiftsfri. Disse sager er landsretssager. Det er for udvalget oplyst, at der ved østre landsret i femåret 1957-1961 har været behandlet i alt 15 sager af denne art, hvoraf der var meddelt fri proces i 11.

Stk. 1, nr. 3, erstatter § 16, nr. 3. Efter de ved lov nr. 201 af 18. maj 1960 indførte ændringer i retsplejelovens kapitel 42 a) om faderskabssager finder udvalget det rimeligt at foreslå afgiftsfritagelsen udvidet til at omfatte alle faderskabssager. Afgiftsfritagelsen omfatter også sager anlagt af ægtemanden, idet man bl. a. på grund af disse sagers ringe antal har fundet det upraktisk at opstille en særregel.

Stk. 1, nr. 4, og stk. 2. Efter retsafgiftslovens § 13 svares en afgift på 10 kr. for sager om umyndiggørelse, der afgøres ved underret, og om lavværgemål, som altid afgøres ved underret, og endvidere for sager om ophævelse af umyndiggørelse og lavværgemål. Behandlingen af de sager, der ifølge retsplejelovens §§ 459, 464 og 466 er henlagt til underret, er ganske enkel, og man har derfor, også under hensyn til disse sagers ganske særlige karakter, fundet det rimeligt at foreslå dem gjort afgiftsfri. Da det efter retsplejelovens § 457, stk. 2, påhviler øvrigheden (politimesteren), at rejse umyndiggørelsessag, når det må anses for rigtigt, således at sagen i så fald i medfør af udkastets § 14 bliver afgiftsfri, har man derimod ikke fundet anledning til at foreslå fuld afgiftsfrihed for sager, der i medfør af § 457, stk. 1, rejses af den pågældendes ægtefælle, slægtninge, værge eller lavværge, og som skal afgøres ved landsret. Berammelsesafgiften for disse sager udgør 50 kr., jfr. udkastets § 4. Man foreslår dog ved reglen i stk. 2 at opretholde princippet i retsafgiftslovens § 13, 1. pkt., hvorefter der alene skal svares berammelsesafgift, men ikke optagelsesafgift i disse sager.

Efter retsafgiftslovens § 13 svares samme afgift, 10 kr., for ophævelse af umyndiggørelse som for de umyndiggørelsessager, der afgøres af underretten. Dette gælder også sager om ophævelse af umyndiggørelse, som afgøres af landsretten. I disse sidste tilfælde er ophævelsen derfor afgiftsmæssigt billigere end umyndiggørelsessagen, for hvilken der i henhold til lovens § 7, jfr. forhøjelsesloven, svares 30 kr. Under hensyn til, at sagens omkostninger i henhold til retsplejelovens § 466, stk. 3, 2. pkt., godtgøres den umyndiggjorte, såfremt ophævelsessagen ender positivt, har udvalget ikke fundet tilstrækkelig grund til at foreslå særlige afgiftsregler for ophævelsen. Stk. 2 er derfor affattet således, at der efter denne regel skal svares samme afgift for sager om umyndiggørelse som for sager om ophævelse af umyndiggørelse.

Stk. 1, nr. 5, om afgiftsfrihed for sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse svarer til det ved lov nr. 174

af 11. juni 1954 i retsafgiftslovens § 16 indsatte nr. 6.

Stk. 1, nr. 6, træder i stedet for retsafgiftslovens § 16, nr. 4. I praksis anvendes denne bestemmelse også på sager om stadfæstelse af forbud, når der samtidig er anlagt hovedsag eller afsagt dom i en sådan sag. Man har fundet det rimeligt at lovfæste denne praksis.

Da det i udkastets § 17 foreslås, at der ikke skal svares retsafgift for søforklaringer vedrørende danske skibe, er retsafgiftslovens § 16. nr. 5, ikke medtaget.

Til § 14.

Som omtalt i bemærkningerne til § 13, afløser den heromhandlede paragraf retsafgiftslovens § 16, nr. 1. Udtrykket i § 16, nr. 1: „Sager anlagte af eller imod et ministerium eller en afdeling af samme" har givet anledning til vanskeligheder ved fortolkningen, idet det fejlagtigt er blevet opfattet således, at også sager anlagte mod et ministerium skulle være afgiftsfri, jfr. U.f.R. 1963. 12. Da det er af betydning at have en klar regel, har man i *sti:. 1, nr. 1,* valgt at benytte samme udtryk som i § 79 i stempellovudvalgets udkast til en ny stempellov og i § 15 i nævnte udvalgs udkast til en ny tinglysningslov: ..De i lov om klassificering og normering af statens tjenestestillinger omhandlede institutioner". Da dette udtryk synes for snævert, idet f. eks. Danmarks Radio falder udenfor, har man i *nr. 2* foreslået, at også andre statsinstitutioner end de i nr. 1 nævnte skal være afgiftsfri, når de af finansministeren tillægges afgiftsfrihed.

Reglerne i *nr. 3 og 4* stemmer med nogle sproglige ændringer med de tilsvarende fritagelsesregler i retsafgiftslovens § 16, nr. 1.

Ifølge retsafgiftslovens § 16, nr. 1 in fine, skal det afgiftsbeløb, som den offentlige myndighed eller den beneficerede part fritages for at udrede, ved dommen tillægges det offentlige hos modparten, såfremt denne dømmes til at betale sagens omkostninger. Reglen er obligatorisk, når der afsiges dom, medens den ikke kan anvendes, dersom sagen hæves.

I *stk. 2* foreslås dels, at reglen udvides til alle tilfælde, hvor modparten pålægges sagens omkostninger, altså også hvor sagen hæves, dels at reglen skal være fakultativ, idet retten, hvor den finder, at særlige omstændigheder taler derimod, kan undlade at pålægge modparten at udrede retsafgifter. I sidstnævnte forbindelse har man navnlig tænkt på de tilfælde, hvor en statsinstitution som modpart i en beneficeret sag taber denne, samt tilfælde, hvor det må antages, at afgiften vil være uerholdelig. Endelig foreslås det, at retten skal fastsætte værdien af den sagsgenstand, af hvilken afgiften skal beregnes, da modparten, der ingen indflydelse har på størrelsen af den påstand, den anden part nedlægger, ikke bør betale afgift af et større beløb end det, denne får tilkendt, jfr. herved også bemærkningerne til § 15. Udkastets § 14, stk. 2, bygger på disse synspunkter. Afgiftspligten kan i dette tilfælde først indtræde, når retten træffer sin afgørelse, jfr. reglen i sidste pkt.

Til kapitel 2.

Borgerlige krav i straffesager.

Efter retsafgiftslovens § 21 svares der ikke retsafgifter i offentlige straffesager. Bestemmelsen opretholder dog sportellovgivningens regler om fogedafgift for visse eksekutions- og arrestforretninger, der foretages i tilknytning til straffesager, og endvidere foreskrives det, at der skal svares kæreafgift for kære, som under en straffesag iværksættes af tredjemand.

Udvalget foreslår i alt væsentligt den gældende ordning vedrørende straffesager opretholdt, jfr. med hensyn til kæreafgiften udkastets § 61, nr. 3. Om afgiftsfrihed for visse fogedforretninger i tilknytning til offentlige straffesager henvises til udkastets § 24, nr. 1 og 4, og bemærkningerne hertil. Man har i modsætning til retsafgiftsloven ikke i. udkastet fundet det nødvendigt udtrykkelig at fastslå, at sager, der falder ind under strafferetsplejen, er afgiftsfri, da ingen af udkastets regler vil kunne anvendes herpå. Med hensyn til appel af offentlige straffesager henvises til kapitlerne 10 og 11.

Da de i retsplejelovens § 725 og § 726 omhandlede såkaldte private straffesager behandles i den borgerlige retsplejes former, når påtale sker af den private, følger heraf, at retsafgift i overensstemmelse med gældende ret skal erlægges efter udkastets kapitel 1.

Ligeledes følger det direkte af udkastets § 57, stk. 3, at retsafgift efter udkastets kapitel 10 skal erlægges i tilfælde, hvor et borgerligt krav, der er påkendt under en offentlig straffesag, påankes i den borgerlige retsplejes former i henhold til retsplejelovens § 996.

Til § 15.

Bestemmelsen opretholder gældende ret, hvorefter påkendelsen af et borgerligt krav under en offentlig straffesag principielt er afgiftsfri.

Hjemlen til at inddrage erstatningskrav under straffesagen findes i retsplejelovens § 991. Da retten ifølge § 991, stk. 4, på ethvert trin af sagens behandling kan nægte forfølgning af det borgerlige krav under straffesagen, når dets behandling under denne ikke kan ske uden væsentlig ulempe, finder udvalget ingen grund til at foreslå den gældende regel om afgiftsfrihed ændret.

Medens der således i almindelige straffesager kun kan være tale om enten afgiftsfri påkendelse i forbindelse med straffesagen eller henvisning til civilt søgsmål, hvor almindelig retsafgift må betales, har man på et begrænset område en særlig ordning. Ifølge § 67 i færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 231 af 27. juni 1961, (tidligere motorlovens § 40), *skal* erstatningskrav, medmindre de angår materiel skade af indviklet beskaffenhed, påkendes under straffesagen, selv om straf ikke pålægges tiltalte. Erstatningsspørgsmålets afgørelse kan dog udskilles til senere påkendelse under sagen. I paragraffens stk. 3 er fastsat, at retten i forbindelse med pålæg af sagsomkostninger kan pålægge parterne at betale retsafgift, som om sagen havde været behandlet i den borgerlige retsplejes former. Værdien af sagsgenstanden fastsættes i så fald ved dommen.

I en i juli 1957 afgiven *udvalgsbetænkning* (nr. 179/1958) om ændring af reglerne om erstatning for skader voldt ved brugen af motorkøretøjer m. v. udtales bl. a. side 58, sp. 1, bemærkningerne til § 16:

„Udvalget mener, at man i videst muligt omfang bør opretholde den gældende processuelle ordning, hvorefter erstatningsspørgsmål, der ikke ordnes forligsmæssigt, afgøres under straffesagen mod skadevolderen, hvis en sådan straffesag rejses. Det er af stor betydning, at de skadelidte herved får en let og billig adgang til at få erstatningsspørgsmålet afgjort under en sag, hvor de fornødne oplysninger til bedømmelse af spørgsmålet om skyld og egenskyld er til stede. Samtidig vil reglen hindre unødvendige processer og dermed bidrage til at holde omkostningerne nede, hvilket atter er af betydning for præmiernes fastsættelse".

I bemærkningerne samme side, sp. 2, til § 17, stk. 4, hedder det videre:

„. . . ., medens det er foreslået, at adgangen til at pålægge retsafgifter ophæves. Bestemmelsen anvendes så vidt vides ikke i praksis, og adgangen til at ikende rettergangsbøder må antages at indeholde tilstrækkeligt værn mod unødige processer".

I bekendtgørelse nr. 332 af 23. juni 1962 af lov om hunde, § 16, findes der nu en bestemmelse svarende til færdselslovens § 67.

Retsafgiftsudvalget kan tiltræde, at der ikke bør erlægges retsafgift, for så vidt erstatningsspørgsmålet afgøres senest samtidigt med straffespørgsmålet. Man er derimod af den opfattelse, at retten, når et erstatningskrav udskilles til særskilt påkendelse, bør kunne pålægge en part, som tilpligtes at betale omkostninger til modparten, at svare retsafgift.

Udkastets § 15 er i overensstemmelse hermed og er formuleret som en generel regel, således at den er anvendelig, dersom der i andre love måtte blive optaget tilsvarende processuelle bestemmelser. Der henvises i øvrigt til § 14.

Til kapitel 3.

Bevisoptagelse m. v.

Kapitlet omhandler afgifter for bevishandlinger m. v., der ikke sker som led i eller til brug for en tingfæstet retssag. Reglerne afløser retsafgiftslovens § 12, stk. 3, og § 13, stk. 2 og 6.

Bestemmelserne i sidstnævnte paragrafs stk. 3 og 4, der foreskriver afgift — 6 kr. — for afhjemling af syns- og skønsforretninger uden for retssag og 2 kr. for afhjemling af synsforretninger over fæstegårde og fæstehuse (stk. 3) og afgift — 1 kr. — for modtagelse af ed inden retten uden for de i stk. 2 og 3 nævnte tilfælde, når edens aflæggelse ikke står i forbindelse med nogen

domssag her i landet (stk. 4), foreslås ophævet, da disse bestemmelser næppe længere har nogen praktisk betydning. Bestemmelsen i retsafgiftslovens § 13, stk. 5, om afgift for modtagelse til retsprotokollen af selvejer bønders testamente har mistet sin betydning, efter at fr. af 22. november 1837, § 11, er ophævet ved arveloven af 31. maj 1963, jfr. nævnte lovs § 80.

Stempelafgiften på 1 kr. i henhold til stempellovens § 131 for besigtigelses-, syns- og skønsforretninger, der ikke tillige er taksationsforretninger, er foreslået ophævet af stempellovudvalget, jfr. dette udvalgs betænkning, side 11.

Ved lov nr. 151 af 18. november 1898 angående betalingen for autorisation og eftersyn af skibsdagbøger, jfr. forhøj elseslovens § 1, nr. 8, er der foreskrevet betaling for *autorisation* her i riget af den i sølovens § 35 omhandlede skibsdagbog (journal). Betalingen er

4 kr. for skibe over 200 tons og
2 kr. for mindre skibe.

For det i sølovens § 38 foreskrevne *eftersyn* af skibsdagbogen ydes ingen betaling. For autorisation af den i sølovens § 35 omhandlede maskindagbog ydes heller ingen betaling, idet betalingspligten i henhold til loven af 18. november 1898 kun vedrører autorisation af skibsdagbogen.

De omhandlede betalinger berigtiges ved stempelmærker, jfr. lov nr. 288 af 3. juli 1942.

Ved bekendtgørelse nr. 189 af 2. august 1893 er autorisation af skibsdagbøger henlagt til dommeren, i København til justitssekretæren ved sø- og handelsretten.

Udvalget foreslår ved § 75, stk. 2, nr. 8, loven af 1898 ophævet, da afgifterne er uden fiskal betydning, og man ikke finder anledning til at foreslå ændrede højere afgifter.

En til retsafgiftslovens § 12, stk. 4, svarende bestemmelse er optaget i udkastets § 74, stk. 1, hvorefter finansministeren under forudsætning af gensidighed er bemyndiget til at frafalde afgift for bevisoptagelse, for så vidt begæringen fremkommer fra udenlandsk myndighed. De i henhold til bemyndigelsen i retsafgiftslovens nævnte bestemmelse traktatmæssigt hjemlede afgiftsfritagelser er opretholdt ved bestemmelsen i udkastets § 74, stk. 2.

Til § 16.

Det er for udvalget oplyst, at der ved Københavns byret i årene 1958-1962 behandledes henholdsvis 59, 56, 58, 51 og 52 sager vedrørende anteciperet bevisførelse, hvoraf de fleste drejede sig om syns- og skønsforretninger, for hvilke der blev betalt retsafgift efter retsafgiftslovens § 12, stk. 3, og henholdsvis 5, 18, 13, 8 og 11 sager vedrørende bevisførelse i henhold til retsanmodning fra udenlandske myndigheder, for hvilke der ikke blev betalt afgift som følge af særlig hjemmel for afgiftsfrihed i internationale overenskomster, jfr. bemærkningerne til udkastets § 74. Afgiften i henhold til retsafgiftslovens § 12, stk. 3, svares også for begæringer om bevisoptagelse i udlandtit, når søgsmål endnu ikke er tingfæstet her i landet. Udvalget foreslår, at afgiftspligten for disse forretninger opretholdes, og at afgiften fastsættes til 50 kr.

Da retsplejelovens § 1018 findes i lovens 4. bog om strafferetsplejen, vil de i denne paragraf omhandlede forhør ikke falde ind under udkastets heromhandlede bestemmelser, der efter sin placering kun finder anvendelse på bevisoptagelse m. m. inden for den borgerlige retspleje. Disse forhør vil derfor fortsat være afgiftsfri.

Til § 17.

Bestemmelsen erstatter retsafgiftslovens § 13. stk. 2, og § 16, nr. 5. Efter disse bestemmelser, jfr. forhøj elsesloven, betales 50 kr. for afgivelse af en søforklaring, medmindre det drejer sig om søforklaringer, der afgives i henhold til sølovens § 40, eller søforklaringer vedrørende danske ikke-registreringspligtige skibe, idet samtlige disse søforklaringer i henhold til § 16, nr. 5. er afgiftsfri.

I § 40 i søloven (lovbekendtgørelse nr. 391 af 1. december 1937) omhandles en række tilfælde, hvor skibsføreren på et dansk indregistreret skib *skal* afgive søforklaring. Langt de fleste søforklaringer sker i henhold til denne bestemmelse og er altså efter gældende ret afgiftsfri. En søforklaring kan imidlertid også afgives uden for de i sølovens § 40 nævnte tilfælde, såfremt skibsføreren begærer det. Søforklaringer, der ikke har hjemmel i § 40, er principielt afgiftspligtige, medmindre forklaringen angår danske små-

skibe, der ikke er omfattet af registreringspligten.

Kommer der under søforklaringen — pligtig eller ikke-pligtig — oplysninger frem, der indicerer en strafbar lovovertrædelse, går forklaringen over til at blive et søforhør, der er afgiftsfri, da søforhørene ligesom de øvrige § 1018-forhør omhandles i retsplejelovens 4. bog om strafferetsplejen og derfor er undtaget fra afgiftspligt, jfr. foran under bemærkningerne til § 16.

Det er for udvalget oplyst, at man ved sø- og handelsretten i København, da en søforklaring som oftest udvikler sig til et søforhør, i praksis ikke opkræver afgift ved berammelsen, men først efter at forretningen er afsluttet. Det er endvidere oplyst, at medens der i årene 1961, 1962 og 1963 var henholdsvis 31, 38 og 25 søforhør ved sø- og handelsretten i København, afgaves i de nævnte år ved samme ret kun henholdsvis 6, 6 og 5 søforklaringer. Efter disse oplysninger finder udvalget, at afgift for søforklaringer vedrørende danske skibe bør bortfalde. For så vidt angår udenlandske skibe bør der derimod vedblivende svares afgift af søforklaringer, jfr. dog udkastets § 74, stk. 1, hvorefter finansministeren under forudsætning af gensidighed er bemyndiget til at frafalde denne afgift. Afgiften foreslås sat til 100 kr.

Til § 18.

Bestemmelsen træder i stedet for retsafgiftslovens § 13, stk. 6. Efter denne bestemmelse, jfr. forhøjelsesloven, betales der, såfremt retssag ikke er anlagt, en fast afgift på 30 kr. for rettens fastsættelse af bjærgeløn i henhold til sølovens § 224, jfr. lov nr. 103 af 29. april 1913, § 5.

Efter hvad der er oplyst for udvalget, må det antages, at fastsættelse af bjærgeløn ved retten som hovedregel finder sted som led i en retssag. Dette skyldes formentlig, at assuranceselskaberne, der er de interesserede, har reassureret i udenlandske selskaber og af hensyn til disse foretrækker en dom.

Så længe reglen i sølovens § 224, stk. 5, er gældende, mener udvalget dog, at man må opretholde afgiftsreglen, men således, at afgiften fastsættes til en værdiafgift af samme størrelse som den for borgerlige domssager i § 1 fastsatte med et minimum på 50 kr.

Til afsnit II.

Afgifter for foged- og auktionsforretninger.

Til kapitel 4.

Fogedforretninger.

Gældende regler.

Afgiftssatser.

I henhold til sportelreglementet, § 45, således som ændret ved lov nr. 24 af 13. februar 1929, § 2, jfr. forhøjelsesloven af 12. april 1957, § 1, nr. 5 a), svares for *eksekution vedrørende pengekrav* og for *arrest på gods* afgift efter følgende satser:

For beløb	kr.
indtil 50 kr. inkl.	2
over 50 kr. til 100 kr. inkl.	4
100 - - 200 - -	6
200 - - 300 - -	8
300 - - 400 - -	10
400 - - 1.000 - -	12
- 1.000 - - 2.000 - -	16

For beløb, der overstiger 2.000 kr., svares desuden efter sportelreglementet, § 47, jfr. de citerede lovbestemmelser, følgende promillegebyr:

For summer	kr.
over 2.000 kr. til 2.500 kr. inkl.	4
- 2.500 - - 3.500 - -	6
- 3.500 - - 4.500 - -	8

og således fremdeles.

Efter sportelreglementet, § 48, tages der ved anvendelsen af § 47 (promillegebyret) alene hensyn til „den Sum, for hvilken Sikkerhed virkelig er givet, eller Execution skeef.

For *udpantning* svares afgift efter samme satser, jfr. lov nr. 24 af 13. februar 1929, § 3, og forhøj elsesloven, § 1, nr. 5 b), dog at der for så vidt angår de to mindste værdigrupper — henholdsvis for beløb indtil 50 kr. inkl. og for beløb over 50 kr. til 100 kr. inkl. — kun svares det halve eller henholdsvis 1 kr. og 2 kr., jfr. udpantningsloven af 29. marts 1873, § 14, 3., 4. og 5. pkt., som ændret ved lov nr. 49 af 9. marts 1926 og den foran citerede bestemmelse i forhøjelsesloven.

Vidnegebyr.

Ud over afgiften efter foranstående satser svares vidnegebyr, som ikke er forhøjet ved

loven af 1957, der alene omfatter afgifter til det offentlige.

Gebyret udgør 50 øre til hvert vidne, når forretningen angår et beløb på 100 kr. og derunder, og 1 kr., når den angår et større beløb, jfr. loven af 13. februar 1929, § 6.

Vidnegebyret ved *udpantning* udgør 25 øre, når forretningen angår et beløb på 50 kr. og derunder, 50 øre, når den angår over 50 kr., men ikke over 100 kr., og 1 kr., når den angår et større beløb, jfr. udpantningsloven, § 14, 4. og 5. pkt., som ændret ved lov nr. 49 af 9. marts 1926.

Vidnegebyret ved *indsættelsesforretninger i henhold til lov om køb på afbetaling* udgør i henhold til denne lovs § 16, stk. 1, 1 kr.

Foretages forretningen i overværelse af kun ét vidne, hvilket er det sædvanlige, betales ifølge praksis til dette vidne dobbelt gebyr, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 118 af 14. juni 1939.

Foretages forretningen på fogedkontoret, er tilkaldelse af vidner nu ikke længere fornøden, medmindre der undtagelsesvis bliver spørgsmål om at foretage vurderinger eller skøn, jfr. retsplejelovens § 480 som ændret ved lov nr. 218 af 11. juni 1959. Denne regel antages kun at gælde for de af fogden selv foretagne forretninger, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 267 af 23. december 1959.

Stempel.

Skriftlige rekvisitioner stemples til 1 kr., jfr. stempellovens § 125, stk. 3. Rekvisitionen er dog stempelfri i sager, der angår en værdi af ikke over 40 kr., i beneficerede sager og i sager, i hvilke staten eller nogen del af statsstyrelsen er part, jfr. stempellovens § 136, nr. 8, 11 og 12.

Begæring om udpantning er ligeledes stempelfri, jfr. stempellovens § 125, stk. 3.

Stempelafgiften i henhold til stempellovens § 125 foreslås afskaffet af stempellovudvalget, jfr. dettes betænkning (nr. 265), side 11, sp. 1.

Forkyndelsesgebyr.

For *forkyndelse af udpantningskendelse* og for *forkyndelse ved stævningsmand af en berammet forretning på fogedkontoret* betales nu 5 kr., jfr. retsplejelovens § 153, stk. 4, som affattet ved lov nr. 192 af 12. juni 1962 og justitsministeriets bekendtgørelse af 25. juni 1962. Denne betaling tilfalder stævningsmanden og kan således lige så lidt som vidnegebyret betragtes som en retsafgift i sædvanlig forstand.

Forfaldstid og tilbagebetaling.

Medmindre rekvirenten af en fogedforretning i henhold til særlig hjemmel, jfr. sportelreglementet, § 61, måtte være fritaget for afgift, skal han, for så vidt afgiften straks kan beregnes — dette kan ikke ske for promillegebyrets vedkommende, jfr. foran — betale afgiften „paa den Tid han indleverer sin Requisition derom", jfr. sportelreglementets § 58. Afgiften kan med andre ord afkræves rekvirenten, forinden forretningen berammes. Afgiftspligten indtræder altså på dette tidspunkt, jfr. U.f.R. 1926. 523. Afgiften tilbagebetales ikke. selv om rekvisitionen tilbagekaldes, eller fogeden nægter at fremme den.

Når rekvirenten skriftlig *tilbagekalder* sin rekvisition så betids, at tilbagekaldelsen er fogeden (sognefogeden) i hænde senest sidste søgnedag før den dag, til hvilken forretningen var berammet til foretagelse, tilbagebetales dog uanset reglen i sportelreglementets § 58 det betalte gebyr efter fradrag af 30 pct., dog mindst af 1 kr., jfr. lov nr. 24 af 13. februar 1929, § 4. Denne bestemmelse er fælles for alle fogedforretninger bortset fra i udsættelsesforretninger i henhold til lov om køb på afbetaling.

Specielt for *udpantning* er det dog i retsplejelovens § 602, 1. pkt., 2. led. fastsat, at afgifterne ikke kan fordres forudbetalt.

Ud over de foran omhandlede regler, som er de vigtigste inden for området, findes i sportelreglementet bl. a. regler om gebyrets beregning ved */continuation* af fogedforretninger — kontinuationsgebyret udgør normalt halvdelen af sædvanligt gebyr - og om *ekstragebyr for særlig langvarige forretninger,* jfr. sportelreglementets §§ 49 og 55. Der er herudover fastsat særlige gebyrer for en række nærmere omhandlede forretninger, hvorom der henvises til bemærkningerne til §21.

Udkastets regler i hovedtræk.

På grund af fogedforretningernes store antal, såvel absolut som i forhold til domssageme, er det særligt vigtigt, at afgifts-

reglerne på dette område er så klare som muligt.

De gældende *afgiftssatser* for eksekution, arrest på gods og udpantning er med få undtagelser de samme. Denne ordning foreslås opretholdt af udvalget, jfr. udkastets § 20, stk. 1. De gældende afgiftssatser foreslås dog væsentligt forhøjet og i øvrigt ændret en del, jfr. bemærkningerne til § 20. Man har overvejet, om afgiften for arrest skulle dække et efterfølgende udlæg, men mener ikke at burde foreslå en sådan regel, ej heller for tilfælde, hvor udlæg begæres i umiddelbar tilslutning til en arrestforretning. Afgifterne for de i udkastets § 21 omhandlede forretninger vedrørende fuldbyrdelse af domme, der ikke lyder på penge, indsættelses- og udsættelsesforretninger og forretninger vedrørende arrest på person og nedlæggelse af forbud foreslås også væsentligt forhøjet.

Reglerne om *tidspunktet for afgiftspligtens indtræden og om tilsvaret for afgiften* er som foran berørt ved udpantning på væsentlige punkter forskellige fra de for andre forretninger gældende regler. Udvalget foreslår, at der på dette punkt skal gælde samme regler for udpantning som for andre fogedforretninger, jfr. herom nærmere bemærkningerne til udkastets § 22.

I overensstemmelse med det i øvrigt i udkastet gennemførte princip foreslås endvidere *afskaffelse af alle særafgifter for enkelte handlinger under forretningens gang,* således at hovedafgiften, der alene skal betales for rekvirentens begæring, men ikke for begæring eller indsigelse fremsat af rekvisitus eller tredjemand, dækker samtlige foretagelser, for så vidt angår andre forretninger end udpantning dog kun inden for en bestemt tidsfrist, som foreslås fastsat til 12 uger, jfr. udkastets § 23 og bemærkningerne hertil. Herefter vil kontinuationsgebyret i medfør af sportelreglementets § 49, jfr. § 55, ekstragebyret for forretninger af længere varighed end 8 timer i medfør af § 49, sidste pkt., gebyrerne for relaksation efter § 52, for kendelse efter § 54 og for de i øvrigt sjældent forekommende forkyndelser af fogedforretninger ved fogden efter § 50 bortfalde. Disse gebyrer er alle uden fiskal betydning. Med hensyn til afgiften for relaksationsforretninger efter begæring af tredjemand bemærkes specielt, at det ikke forekommer rimeligt, at en tredjemand, i hvis ejendele der er sket eksekution eller udpantning, uden at han har haft lejlighed til at varetage sine interesser, skal betale afgift for at få forretningen ophævet.

Den foran omtalte særlige regel i lov nr. 24 af 13. februar 1929, § 4, om adgang til under visse betingelser at opnå *delvis tilbagebetaling af erlagt afgift,* når en fogedforretning tilbagekaldes, er indsat under udvalgsbehandlingen i folketinget af forslaget til nævnte lov af hensyn til de debitorer, der retter for sig, efter at udlæg er begæret, jfr. Rigsdagstidende 1928-29, tillæg B, sp. 804. Som foran bemærket, omfatter reglen, der ikke har noget sidestykke i den øvrige retsafgiftslovgivning, ikke blot eksekutionsforretninger, men alle forretninger, for hvilke afgiften kan kræves forudbetalt efter sportelreglementets § 58.

Efter oplysninger indhentet af udvalget anvendes bestemmelsen i meget forskelligt omfang i de forskellige retskredse. I nogle retskredse anvendes den praktisk talt ikke. I betragtning af, at det for de enkelte forretninger kun drejer sig om småbeløb, og at ordningen medfører et ikke ringe ekstraarbejde for fogedkontorerne og besværliggør regnskabsaflæggelsen, foreslår udvalget denne særordning *ophævet.* Det af finansministeren i 1939 nedsatte udvalg vedrørende dommerembedernes kasse- og regnskabsvæsen har ligeledes i sin tid stillet forslag om ordningens ophævelse, jfr. dette udvalgs betænkning af 1944 (1. del), side 31, jfr. side 27.

Efter de gældende regler om *vederlæggelsen af sognefogederne for de af dem foretagne eksekutions- og udpantningsforretninger,* jfr. for så vidt angår *udpantning* udpantningslovens § 14, sidste pkt., som ændret ved lov nr. 49 af 9. marts 1926 og forhøjelseslovens § 3, stk. 1, og for så vidt angår *eksekution* sidstnævnte lovs § 3, stk. 2, tilfalder samtlige afgifter for de af sognefogeden foretagne fogedforretninger sognefogeden selv. Denne ordning må imidlertid anses for utidssvarende. Ordningen kan næppe heller anses for rimelig over for sognefogederne, der bl. a. går glip af vederlag for de udpantninger, der viser sig forgæves, og herudover ofte kvier sig ved at kræve gebyret betalt, hvor restancen er berigtiget inden forretningens

foretagelse, uden at sognefogeden i tide er underrettet herom af restanten.

Det foreslås derfor, at de nævnte regler ophæves, således at afgiften altid tilfalder staten, dog at afgiften for så vidt angår udpantning for skatter og afgifter, der opkræves ved kommunernes foranstaltning, som hidtil tilfalder vedkommende kommune, såfremt denne har ansat pantefoged, jfr. § 69 og § 75, stk. 2, nr. 1 og 6. Denne ordning forudsætter, at sognefogederne vederlægges på anden måde for udførelsen af de **til** dem henlagte fogedforretninger.

Udvalget har ikke taget stilling til, efter hvilke nærmere retningslinier vederlæggelsen af sognefogederne for de heromhandlede forretninger bør ske, da dette spørgsmål efter udvalgets formening må anses for retsafgiftslovgivningen uvedkommende og derfor faldende uden for udvalgets kommissorium. Man finder dog anledning til at bemærke, at fornøden hjemmel til vederlæggelsen formentlig vil kunne søges tilvejebragt ved ændring af de gældende regler om sognefogedernes aflønning, jfr. lov nr. 50 af 4. marts 1932 og lov nr. 166 af 18. maj 1937, § 8.

Udvalgets forslag forudsætter ligeledes, at *betalingen til fogedvidner,* når sådanne vidner skal benyttes, udredes af det offentlige. Den fornødne hjemmel for en nyordning af vederlæggelsen af vidner bør formentlig søges tilvejebragt ved ændring af retsplejeloven, og udvalget har derfor ikke ment at burde fremkomme med nærmere forslag **i** så henseende. Det særlige vidnegebyr i henhold til § 16 **i** lov om køb på afbetaling vil bortfalde ved ophævelsen af den nævnte lovbestemmelse, jfr. udkastets § 75, stk. 2, nr. 14.

Udvalgets forslag til nye regler om skifteafgift forudsætter på tilsvarende måde, at de gældende regler om vederlag til sognefogederne for registreringsforretninger i dødsboer og om vederlag til vidner ved skifteforretninger og til de af skifteretterne udmeldte vurderingsmænd overføres til den processuelle lovgivning, jfr. bemærkningerne, side 52-53.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte paragraffer i kapitlet.

Til § 20.

Stk. 1 og 2. Ved de i paragraffens stk. 1 foreslåede afgiftssatser er der foretaget en sammendragning af værdigrupperne, således at antallet er reduceret fra 7 til 4. Under hensyn til den siden værdigruppernes fastsættelse **i** 1929 stedfundne udvikling **i** prisniveauet er de enkelte værdigrupper foreslået forhøjet ret væsentligt. De foreslåede afgiftssatser vil som foran berørt medføre en forøgelse af afgifterne efter de gældende regler. Virkningen af de foreslåede satser sammenlignet med de gældende satser vil fremgå af følgende oversigt:

For krav,	Foreslåede satser: kr.	Gældende satser + 2 vidnegebyrer: **kr.**
1. der ikke er over 300 kr. inkl. . . .	10	1,50-10
2. over 300 kr., men ikke over 800.	15	12, -14
3. over 800 kr., men ikke over 1.500 .	20	14, – 18
4. over 1.500 kr., men ikke over 3.000 .	25	18, -24

Udvalget har overvejet, hvorvidt der af hensyn til vedkommende skatte- og afgiftsrestanter måtte være grund til at foreslå en lavere afgift — f. eks. 5 kr. — for udpantning for mindre krav, f. eks. for krav, der ikke overstiger 100 kr. Den af udvalget foreslåede afgift på 10 kr. for krav, der ikke overstiger 300 kr., medfører nemlig en væsentlig forhøjelse af de gældende afgiftssatser for de mindste krav. Særlig for så vidt angår de kommunale udpantninger for skatte- og afgiftsrestancer vil den af udvalget foreslåede afgiftssats på 10 kr. for krav, der ikke overstiger 300 kr., kunne medføre en ikke helt uvæsentlig forøgelse af restanternes tilsvar, hvilket navnlig vil gøre sig gældende, hvor kommunens opkrævningsordning for personlige skatter lader disse forfalde i 8 eller 10 rater. Under hensyn til, *at* den foreslåede minimumsafgift — der harmonerer med de af udvalget **i** øvrigt foreslåede minimumssatser — næppe efter det gældende prisniveau kan anses for urimelig stor i forhold til den ulejlighed og bekostning, restancernes inddrivelse medfører, *at* afgifterne efter de gældende regler kun dækker en mindre del af udgifterne ved skatteinddrivelsen, *at* reglen i § 23 ikke omfatter udpantning, således at der ikke ved begæring om fornyet foretagelse af forretningen efter 12-ugers fristens udløb skal svares ny afgift, *og at* afgiften på gavnlig måde vil medvirke til,

at restancernes antal reduceres væsentligt, er der efter udvalgets opfattelse ikke tilstrækkelig anledning til at foreslå en særlig lav afgift for mindre krav, der inddrives ved udpantning.

De i foranstående oversigt anførte gældende satser for krav, der ikke overstiger 300 kr., 1 kr. 50 øre—10 kr., er følgende:

Vedrørende krav, der ikke er over 100 kr.

Udpantning:

For krav indtil 50 kr. inkl.: 1 kr. + 2 vidnegebyrer, 50 øre.

For krav over 50 kr. til 100 kr. inkl.: 2 kr. + 2 vidnegebyrer, 1 kr.

Eksekution og arrest i gods:

For krav indtil 50 kr. inkl.: 2 kr. + 2 vidnegebyrer, 1 kr.

For krav over 50 kr. til 100 kr. inkl.: 4kr. + 2 vidnegebyrer, 1 kr.

Vedrørende krav over 100 kr. indtil 300 kr. gældende for såvel udpantning som eksekution og arrest i gods:

For krav over 100 kr., men ikke over 200 kr. inkl.: 6 kr. + 2 vidnegebyrer, 2 kr.

For krav over 200 kr., men ikke over 300 kr. inkl.: 8 kr. + 2 vidnegebyrer, 2 kr.

Afgiftssatserne er udformet under hensyntagen til afgiftssatserne i udkastets § 1 for domssager, således at fogedafgifterne for krav over 100 kr. foreslås fastsat til halvdelen af afgiften for krav af samme størrelse, der indtales ved sagsanlæg. Afgiften på $^1/_4$ pct. for så vidt angår den del af kravet, der overstiger 3.000 kr., er af samme størrelse som den afgift, der efter § 26, stk. 2, svares for tvangsauktion over fast ejendom, registreret skib eller luftfartøj.

En vis forhøjelse af de gældende afgiftssatser må foretages til dækning for de gebyrer, herunder særlig vidnegebyret og kontinuationsgebyret, der bortfalder efter udvalgets forslag. Det er også taget i betragtning, at den foreslåede forhøjelse af afgifterne for de helt små krav formentlig kan bidrage til at formindske antallet af forretninger vedrørende sådanne krav efter begæring af private rekvirenter, hvor det på forhånd må antages, at forretningen bliver forgæves eller dog omtrent forgæves.

Da der ikke alene foreslås en forhøjelse af afgiftssatserne, men tillige en reform af afgiftsreglerne i det hele taget, er det vanskeligt at bedømme de provenumæssige virkninger af udvalgets forslag. For så vidt angår udpantningsafgifterne, der har langt større betydning for kommunerne end for staten, er det dog utvivlsomt, at forslaget vil medføre en ikke uvæsentlig forøgelse af provenuet.

Afgiften skal efter udkastet i sin helhed beregnes af det beløb, for hvilket forretningen begæres foretaget. Reglen i sportelreglementets § 48, hvorefter promilleafgiften i henhold til reglementets § 47 kun skal betales af det beløb, for hvilket der opnås sikkerhed, er upraktisk, for så vidt som den er til hinder for, at afgiften beregnes og erlægges ved afgiftspligtens indtræden, og er derfor ikke foreslået opretholdt.

Stk. 3. Reglerne i stk. 3 træder i stedet for sportelreglementets § 51, stk. 1.

Ifølge denne bestemmelse betragtes *udlæg (udpantning) begæret hos samme skyldner på forskellige grundlag* afgiftsmæssigt som lige så mange forskellige forretninger. Reglen skyldes formentlig, at de i sin tid sportellønnede fogeder ikke skulle lide indtægtstab, fordi der samtidig foretoges udlæg (udpantning) for flere krav i henhold til forskellige grundlag. Reglen gælder dog ikke ved udlæg eller udpantning for skatter og afgifter, jfr. amtstueforordningen, § 14, 1. pkt., og endvidere justitsministeriets skrivelser af 19. oktober 1931 (nr. 177) og af 15. februar 1950 (nr. 44).

Begæres der undtagelsesvis samtidig *henholdsvis* eksekution eller udpantning eller arrest for flere krav, vil forretningerne også kunne foretages samtidig, og der synes derfor ikke at være tilstrækkelig grund til at opretholde reglen i sportelreglementets § 51, stk. 1. Man har derfor ved reglen i stk. 3, 1. pkt., foreslået, at afgiften i disse tilfælde skal beregnes som af én forretning, efter samme princip som ved afgiftsberegningen i borgerlige domssager, jfr. udkastets § 5 og bemærkningerne hertil. Derimod vil krav, der skal inddrives ved eksekution, ikke efter den foreslåede regel kunne kumuleres afgiftsmæssigt med krav, der inddrives ved udpantning. Da samtidig begæret udlæg og udpantning hos samme skyldner næppe heller i praksis effektueres samtidig på grund af fogedens officialvirksomhed ved de sidstnævnte forretninger, synes der heller ikke

at være behov for en afgiftsmæssig kumulation i situationer af denne art.

Reglen i 1. pkt. åbner kun adgang til sammenlægning, hvor kravene tilkommer *en og samme* fordringshaver. Derimod tillader reglen i *2. pkt.*, der stemmer med gældende ret, jfr. bemærkningerne ovenfor vedrørende udpantning for skatter og afgifter, også sammenlægning, hvor kravene tilkommer *forskellige* fordringshavere, f. eks. hvor den kommunale skatteudpantning omfatter krav, der tilkommer både stat og kommune.

Stk. 4. Bestemmelsen træder i stedet for sportelreglementets § 51, stk. 2. Ifølge denne bestemmelses 1. led skal der, når eksekution efter en og samme dom eller forlig rekvireres hos *flere personer*, holdes og betales en forretning for hver person. Denne regel er ved stk. 4, 1. pkt.. foreslået opretholdt som hovedregel. Ved reglen i 2. pkt. er der gjort to praktiske undtagelser. Herefter skal der ske sammenlægning, dels hvor skyldnerne er samlevende ægtefæller, dels hvor begæringen vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening. Om ægtefællerne lever i sædvanligt formuefællesskab eller har fuldstændigt særeje, vil være uden betydning ved reglens praktisering. Reglen om sammenlægning, hvor begæringen vedrører fast ejendom, som tilhører skyldnerne i forening, stemmer med reglen herom i sportelreglementets § 51, stk. 2.

Til § 21.

1 denne paragraf omhandles afgifterne for forretninger vedrørende *fuldbyrdelse af domme, der ikke lyder på penge* (handlings- og undladelsesdomme), for *indsættelses- og udsættelsesforretninger*, herunder også indsættelsesforretninger i henhold til lov om køb på afbetaling, samt for forretninger vedrørende *arrest på person* og *nedlæggelse af forbud*. De gældende regler om afgift for nævnte forretninger findes i sportelreglementets §§ 45, 46, 53 og 55 med de ændringer, der følger af lov nr. 24 af 13. februar 1929, afsnit I, og endvidere i § 16 i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling, jfr. for alle afgifters vedkommende forhøj elseslo ven af 12. april 1957. De regler i sportelreglementet, der er fælles for alle fogedforretninger, er omtalt i de indledende bemærkninger til nærværende kapitel.

Udvalget foreslår, at der med en særlig undtagelsesordning for indsættelsesforretninger i henhold til afbetalingsloven svares samme afgift — 25 kr. — for alle de heromhandlede forretninger.

Stk. 1, nr. 1. Ifølge skattedepartementets skrivelse nr. 28 af 26. januar 1922 beregnes afgiften for fuldbyrdelse af *handlings- og undladelsesdomme* i henhold til retsplejelovens kapitel 46 med en værdiafgift efter sportelreglementets § 45, for så vidt rekvirentens interesse under forretningen omsættes i penge. Omsættes rekvirentens interesse ikke i penge, erlægges afgiften efter sportelreglementets § 53 med en fast afgift, der udgør 18 kr. (samme afgift som for nedlæggelse af forbud).

Udvalget finder ikke anledning til at opretholde denne sondring, der er uden praktisk betydning, men foreslår afgiften sat til 25 kr., også hvor rekvirentens interesse *under forretningen* ansættes til et erstatningsbeløb, for hvilket der foretages udlæg. Er dommen affattet alternativt, således at der i dommen er fastsat et erstatningsbeløb, og begæres der udlæg for dette erstatningsbelob, må der svares værdiafgift efter § 20.

Stk. 7, nr. 2, og stk. 2. For *indsættelses- og udsættelsesforretninger* efter *retsplejelovens § 609* svares nu efter sportelreglementets § 55. jfr. forhøjelsesloven, en afgift på 8 kr., når genstanden er penge eller penges værd. Er dette ikke tilfældet, idet forretningen f. eks. vedrører udlevering af et barn, svares 18 kr. efter sportelreglementets § 53.

Det foreslås, at der for alle indsættelses- og udsættelsesforretninger i henhold til retsplejeloven svares afgift med 25 kr., hvad enten forretningens genstand har pengeværdi eller ej.

Efter lov om *køb på afbetaling*, § 16, jfr. forhøj elsesloven, svares en afgift på 6 kr., og for tilsigelse af køberen til møde på fogedkontoret 2 kr. I praksis er det almindeligt, at sælgeren samtidig begærer foretagelse af indsættelsesforretning og tilsigelse af køberen til møde på fogedkontoret. I sådanne tilfælde svares alene tilsigelsesafgift, såfremt der under mødet opnås en mindelig ordning, således at forretningen bortfalder.

For så vidt angår indsættelsesforretningerne i henhold til afbetalingsloven gør der sig formentlig særlige hensyn gældende.

1 den i 1950 afgivne *betænkning om køb på*

afbetaling er til lovens § 16 knyttet følgende bemærkninger, jfr. betænkningen, side 49:

„ Ud valget har ikke fremsat forslag til ændringer i denne paragraf, men finder dog anledning til at bemærke, at det formentlig ville være bedre stemmende med almindelig lovteknik, om bestemmelserne vedrørende gebyrer blev indarbejdet i gældende afgiftslove. Gebyret for indsættelses- og udsættelsesforretninger er 4 kr. uanset værdien, jfr. § 2 i lov nr. 24 af 13. februar 1929, sammenholdt med § 55 i sportelreglementet af 22. marts 1814, og der kunne måske være grund til at fastsætte gebyret i afbetalingssager i overensstemmelse hermed, eventuelt dog således, at størrelsen af gebyret gradueres efter værdien".

Retsafgiftsudvalget kan tiltræde, at afgiftsbestemmelserne i afbetalingsloven indarbejdes i retsafgiftsloven, hvilket vil ske ved bestemmelsen i stk. 2, jfr. § 75, stk. 2, nr. 14. Man finder dog ikke anledning til at stille forslag om, at der skal erlægges værdiafgift af fogedforretninger i henhold til afbetalingsloven. Man har herved taget i betragtning, at det ligesom ved indsættelses- og udsættelsesforretninger i øvrigt vil kunne være vanskeligt at fastsætte værdien af den ting, forretningen gælder.

Den foran omtalte praksis vedrørende tilsigelse af en afbetalingskøber til møde på fogedkontoret har efter det for udvalget oplyste virket tilfredsstillende. Man foreslår derfor ordningen opretholdt, dog med forhøjede afgifter således, at der, når en køber begæres tilsagt, forinden indsættelsesforretning påbegyndes, kun skal svares en afgift på 10 kr., og at der, såfremt sælgeren ved mødet på fogedkontoret begærer den solgte ting taget tilbage, skal svares yderligere 15 kr. Begæres tingen tilbagetaget uden forudgående tilsigelse, må der straks betales 25 kr. De foreslåede afgifter betyder en ret kraftig forøgelse af de gældende afgifter. Efter lov om køb på afbetaling af 11. juni 1954 er lovens regler imidlertid ikke som i loven af 1917 begrænset til køb, hvor afbetalingsprisen ikke overstiger 3.000 kr., jfr. herved betænkning om køb på afbetaling, 1950, side 30-31. Loven omfatter således køb af fjernsyn, motorkøretøjer, maskiner og andre genstande af betydelig værdi, og den har således i væsentlig grad mistet sin karakter af beskyttelseslov for mindrebemidlede købere. Udvalgets forslag må ses på denne baggrund.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til stk. 3.

Stk. 1, nr. 3. For *arrest på person*, der nu kun sker meget sjældent, svares efter sportelreglementets § 46 en afgift på 20 kr. Afgiften foreslås i lighed med afgiften for de andre i paragraffen omhandlede forretninger forhøjet til 25 kr. Sker der tillige arrest på gods, må der som efter gældende ret tillige svares værdiafgift efter § 20, stk. 1.

Stk. 1, nr. 4. Uanset at *forbudsforretninger* er nævnt i sportelreglementets § 45, henføres de efter praksis altid under sportelreglementets § 53, hvorefter afgiften udgør 18 kr. Også denne afgift foreslås forhøjet til 25 kr.

Stk. 3. Når reglerne i § 20, stk. 4, er anvendelige på de i denne paragraf omhandlede forretninger, skal der kun svares én afgift, hvor begæringen retter sig mod samlevende ægtefæller.

For fogedforretninger i henhold til afbetalingsloven svares alene de i lovens § 16 fastsatte afgifter og således aldrig kontinuationsafgift, jfr. Landstingstidende 1916-17, tillæg B, sp. 1432, tillæg A, sp. 1320, og skattedepartementets skrivelse nr. 5 af 8. januar 1937. Man mener ikke, at der på dette punkt skal gælde en særlig regel for de pågældende forretninger, hvorfor man foreslår den almindelige regel i § 23 om ny afgift, når rekvirenten mere end 12 uger efter, at afgiftspligt (senest) er indtrådt, fremsætter ny begæring vedrørende kravet, gjort anvendelig på disse forretninger som også for alle andre i nærværende paragraf omhandlede forretninger.

Til § 22.

Bestemmelsen fastsætter *tidspunktet for afgiftspligtens indtræden for samtlige fogedforretninger* og foreskriver i overensstemmelse med den almindelige regel i udkastets § 67, 2. pkt., at afgiftspligten indtræder, når der over for fogeden fremsættes begæring vedrørende kravet. For så vidt angår tidspunktet for *forfaldstidens indtræden m. v.* finder den almindelige regel herom i § 68 anvendelse.

Reglerne i sportelreglementets § 58 går som omtalt i de indledende bemærkninger til dette kapitel ud på, at gebyret som hoved-

regel skal betales af rekvirenten, når begæringen fremsættes, altså forinden forretningen berammes, og at det ikke tilbagebetales, selv om begæringen siden frafaldes, eller fogeden nægter forretningen fremmet.

Denne ordning, der efter udvalgets opfattelse har virket tilfredsstillende, foreslås *opretholdt for eksekution og arrest på gods og ligeledes for de i § 21 omhandlede forretninger.* I tilfælde, hvor der fremsættes begæring til fogeden om at få et tvangsfuldbyrdelsesgrundlag autoriseret til udlæg ved sognefogeden, jfr. retsplejelovens §§ 480, stk. 1, og 516, stk. 1, vil afgiftspligten indtræde, når begæringen fremsættes til fogeden.

Ordningen foreslås endvidere udvidet til at omfatte *samtlige udpantningsforretninger,* idet de gældende regler om udpantningsafgiften på flere punkter må anses for utidssvarende.

Ifølge retsplejelovens § 602, stk. 1, jfr. tidligere udpantningsloven af 29. ma,rts 1873, § 7, stk. 1, kan afgifterne ved udpantning som tidligere berørt ikke fordres forudbetalt, og det antages, at rekvirenten er helt fritaget for at tilsvare afgiften, således at afgiftspligten alene påhviler skyldneren, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 221 af 15. juni 1910. Med støtte i amtstueforordningens § 14, sidste pkt., jfr. § 20, næstsidste stk., i vejledningen for sognefogeder (bekendtgørelse nr. 327 af 20. december 1932) antages det endvidere, at skyldneren er pligtig at erlægge afgiften, såvel når fordringen betales under forretningen, som når den betales forinden, når den stedfundne betaling af fordringen ikke er behørigt dokumenteret over for fogeden (sognefogeden eller pantefogeden), forinden denne har forladt sit kontor (hjem) for at foretage den pågældende forretning.

For forretninger, der foretages på *fogedens kontor* i medfør af retsplejelovens § 516, stk. 2, må det antages, at afgiftspligten indtræder, når det berammede møde påbegyndes, såvel når skyldneren giver møde, som når han, skønt lovlig varslet, udebliver, medmindre det forinden det berammede møde er behørigt dokumenteret for fogeden, at fordringen (restancen) er betalt, jfr. U.f.R. 1961. 185 (H.K.K.). Bestemmelsen i retsplejelovens § 516, stk. 2, kan anvendes såvel af *pantefogederne* som af *sognefogeder ne* ved udpantning for skatter og afgifter til o det offentlige, jfr. skatteinddrivelseslovens § 2, stk. 3, men ikke af sognefogederne ved udpantning for andre krav.

I justitsministeriets cirkulære nr. 151 af 22. juli 1922 er udtalt, at der intet er til hinder for, at udpantningsforretninger først *sportuleres,* når der er *opnået dækning* hos skyldneren, idet afgiften først da kan siges at være forfalden til betaling. Er udpantningen *forgæves,* skal intet gebyr erlægges, jfr. for så vidt angår de af sognefogeden foretagne forretninger sognefogedvejledningens § 20, sidste stk.

Den gældende ordning må som foran berørt anses for utilfredsstillende i flere henseender. Den omstændighed, at der foreligger hjemmel til at inddrive et krav ved udpantning, altså uden at sædvanligt eksekutionsgrundlag efter retsplejelovens § 478 er tilstede, kan ikke i sig selv tilstrækkeligt begrunde, at rekvirenten af en udpantningsforretning også afgift smæssigt skal stilles gunstigere end rekvirenten af en eksekutionsforretning. Udpantningsprivilegiet er efterhånden tillagt et meget betydeligt antal forskelligartede krav tilkommende foruden offentlige myndigheder også private institutioner og personer. Om rekvirenten ud over udpantningsprivilegiet skal have særlige afgiftsbegunstigelser, bør bero på en selvstændig afvej else af, hvorvidt der er rimelig begrundelse herfor. Dette er efter udvalgets opfattelse ikke tilfældet, og der ses ikke at være grund til at opretholde den gældende ordning af hensyn til skyldnerne, der efter den gældende ordning først if alder tilsvar for udpantningsafgift på et sent tidspunkt af inddrivelsesprocessen.

Virkningerne af udvalgets forslag om, at afgiftspligten også for så vidt angår udpantning, bortset fra de særlige i § 24 omhandlede fritagelser, skal indtræde, når der over for fogeden fremsættes begæring vedrørende kravet, belyses ved en gennemgang af de forskellige typiske situationer, i hvilke den foreslåede reform får betydning.

I. Udpantninger, der foretages af foged og sognefoged.

A. Udpantninger for andre krav end skatter og afgifter til det offentlige.

Den heromhandlede gruppe omfatter flere forskelligartede krav, herunder bl. a. ud-

pantning for præmierestancer vedrørende lovpligtige forsikringer, for skyld i henhold til høstpantebreve og for ydelser i henhold til pantebreve udstedt for visse lån af statskassen.

Efter udvalgets forslag vil afgiftspligten indtræde, **når** der fremsættes begæring til fogeden om afsigelse af udpantningskendelse, og afgiften vil være at forudbetale af rekvirenten, jfr. de almindelige regler i udkastets §§ 67 og 68.

Skyldnerne undgår ofte betaling af forskyldte udpantningsafgifter efter den gældende ordning. Efter at udpantning er begæret, eventuelt først efter at udpantningskendelsen er forkyndt, betales et væsentligt antal af de under inddrivelse værende beløb direkte til vedkommende rekvirenter, således at udpantningsforretning bortfalder. Også hvor sådan forretning er foretaget enten på fogedens kontor eller under en udgående forretning, således at afgiftspligten er indtrådt, betales skylden i ikke få tilfælde direkte til rekvirenten, bl. a. også for at det kan undgås, at det udpantede bortauktioneres. Når hovedstolen, hvor afgiftspligten er indtrådt, betales direkte til rekvirenten, vil det være undtagelsen, at det forskyldte gebyr samtidig betales **til** fogeden eller sognefogeden, eller at rekvirenten opfordrer skyldneren til at betale gebyret. Efter det for udvalget oplyste tages i praksis kun sjældent skridt til inddrivelse af gebyret i tilfælde af denne art, bl. a. fordi arbejdet hermed kontrolmæssigt ville medføre urimeligt besvær.

Til belysning af spørgsmålet kan oplyses, at der i året 1963 til Frederiksberg birkerets fogedret blev indgivet i alt 381 begæringer om udpantning fra private institutioner og personer. Af disse begæringer bortfaldt 318, idet 214 begæringer tilbagekaldtes, og det skyldige beløb i 104 tilfælde betaltes til fogedkontoret. I de resterende 63 sager, i hvilke der blev foretaget forretning, blev der i 18 sager afgivet insolvenserklæring, medens udpantning foretoges i 45 sager. I sidstnævnte 45 sager var de udpantede effekter kun i 3 tilfælde inden årets udgang begæret bortsolgt ved auktion. Begæringer om udpantning for underholdsbidrag er ikke medtaget i de anførte tal, idet disse udpantninger foreslås fritaget for afgift ved udkastets § 24. Det må antages, at forholdene i København viser samme billede.

Den foreslåede ordning vil formentlig i løbet af kortere tid medføre, at rekvirenterne af de heromhandlede udpantninger, således som det efter den gældende ordning normalt er tilfældet ved udlægsforretninger, inden forretningen begæres, vil gøre skyldnerne opmærksomme på, at der, hvis skylden ikke betales inden en nærmere angivet frist, vil påløbe udpantningsafgift, således at skyldnerne i videre omfang end hidtil betaler skylden så betids, at afgiften spares. De foreslåede forhøjelser af udpantningsafgiften vil virke i samme retning. Dette vil gennemsnitligt være til fordel for parterne og betyde en lettelse for fogedkontorernes arbejde samt give statskassen et rimeligt bidrag til dækning af omkostningerne ved foretagelsen af disse forretninger.

For så vidt angår de tilfælde henhørende til den heromhandlede gruppe, hvor rekvirenten er en *statsinstitution,* f. eks. finansministeriet med hensyn til resterende *ydelser af visse statslån,* mener man ikke, at der bør gælde afgiftsfrihed på tilsvarende måde som foreslået, hvor statsinstitutioner mere undtagelsesvis optræder som sagsøger i en domssag eller som rekvirent af en retsforretning i øvrigt. Skulle man følge princippet i § 14, måtte man fritage den rekvirerende statsinstitution for at forudbetale afgiften og lade afgiften tilsvare af rekvisitus som efter gældende ret, således at afgiften skulle inddrives hos rekvisitus og falde bort, hvis der ikke opnåedes dækning. En sådan ordning må imidlertid anses for uhensigtsmæssig, jfr. de foranstående bemærkninger om manglerne ved den gældende ordning. Udvalget mener heller ikke, at begæringer fra statsinstitutioner helt bør fritages for afgift som f. eks. foreslået i udkastets § 30 for så vidt angår de i § 26. stk. 1, og § 27, stk. 1, omhandlede afgifter. I det foreliggende tilfælde vil en sådan ordning ikke være rimelig begrundet, idet den i betydelig grad vil mindske skyldnerens tilskyndelse til at betale rettidigt. Selv om udvalgets forslag om, at udpantningsafgiften også skal forudbetales af statsinstitutioner, vil medføre afregninger offentlige kasser indbyrdes, må man derfor mene, at den hermed forbundne ulempe vil opvejes af fordelene ved, at dommerkontorernes oppebørsel og regnskabs-

føring med hensyn til udpantningsafgifterne lettes, og at statsinstitutionernes udgifter til udpantningsafgift debiteres institutionernes egne regnskaber, hvor de retteligt hører hjemme. Da der efter udvalgets forslag som nedenfor nærmere omtalt også skal ske forudbetaling af afgifterne for udpantningerne for skatter og afgifter til det offentlige, vil det af hensyn til afgrænsningsvanskelighederne næppe heller være muligt at indrømme afgiftsfritagelse for de heromhandlede krav, når de tilkommer statsinstitutioner.

B. Udpantninger for skatter og afgifter til det offentlige.

1. Skatter og afgifter, der opkræves ved kommunernes foranstaltning.

Den heromhandlede gruppe omfatter alene skatter og afgifter, der opkræves af kommuner, der ikke har ansat pantefoged i henhold til lov nr. 185 af 23. juni 1932 (skatteinddrivelsesloven), men som *benytter de statslige myndigheder* (foged og sognefoged) ved skatteinddrivelsen. Har kommunen ansat pantefoged, skal denne foretage samtlige udpantninger for skatter og afgifter i kommunen, jfr. skatteinddrivelseslovens § 3, og bemærkningerne nedenfor under II. Der foreligger ikke nøjagtige oplysninger om, hvor mange kommuner der hen hører til denne gruppe, men efter de for udvalget foreliggende oplysninger overstiger deres antal næppe 200. Der er her tale om mindre landkommuner.

Hvad enten forkyndelsen af udpantningerne efter kommunens bestemmelse erstattes af en bekendtgørelse om, at restancerne af fogeden er godkendt til udpantning, jfr. skatteinddrivelseslovens § 2, stk. 1. eller den sker enkeltvis for hver restant efter reglerne i retsplejelovens kapitel 17, hvilket sidste formentlig er undtagelsen, skal kommunen efter den foreslåede ordning forudbetale udpantningsafgiften, når den fremsætter begæring til fogeden vedrørende forretningerne.

Reglerne om udpantningsafgiften bør være de samme for alle skatteydere uanset kommunalt tilhørsforhold, og man mener derfor ikke at kunne foreslå afvigelse fra den almindelige ordning til fordel for dette mindretal af små kommuner, som endnu ikke anvender pantefoged, og som vil være i stand til at undgå ulemperne ved den foreslåede ordning ved at anvende pantefoged, jfr. nedenfor under II.

Erstattes forkyndelsen af en offentlig bekendtgørelse, vil udpantningsafgifterne være at beregne og opkræve på grundlag af restancelisterne, jfr. skatteinddrivelseslovens § 4, stk. 1. Skal udpantning ske i en fremmed retskreds og i en derværende kommune, der har ansat pantefoged, skal afgiften betales til den foged, hvorunder den rekvireren de kommune henhører, og denne kommune skal derfor ikke i tilfælde af den nævnte art, og heller ikke, hvor udpantningen i den fremmede retskreds skal foretages af fogeden eller vedkommende sognefoged der, betale afgift på ny for udpantningen, jfr. herved udkastets § 69 og bemærkningerne hertil.

2. Amtstueskatter.

Disse skatter inddrives efter de gældende regler af fogeden og sognefogederne, jfr. lov nr. 124 af 20. april 1926 og de administrative forskrifter i tilslutning til denne lov. Efter lovens § 4, 2. pkt., skal samtlige halvårlige restancelister være udfærdigede så betids, at de kan være pågældende foged i hænde inden udgangen af henholdsvis juli og januar måned. Efter reglen i § 4, 1. pkt., behøver restancelisterne ikke at udfærdiges samtidig for hele amtstuedistriktet, men det er amtsforvalterne tilladt at udsende dem (til fogederne i amtstuedistriktet) efterhånden.

Efter den af udvalget foreslåede ordning vil der være forskyldt udpantningsafgift af de restancer, der henstår uberigtigede den dag, restancelisten fremkommer til fogeden.

Efter de foran refererede regler om inddrivelsen af amtstueskatterne vil der ikke være noget til hinder for at tilrettelægge ordningen således, at afgiftspligten indtræder på en og samme dag for alle restancer af amtstueskatter i hele landet, formentlig således at afgift er forskyldt af samtlige restancer, der ikke er berigtiget den sidste søgnedag i henholdsvis juli og januar måned. Det vil herefter være muligt på de giroblanketter, der benyttes ved den halvårsvise opkrævning af amtstueskatterne, at tilkendegive, at der ved betaling af restancen efter en bestemt dato yderligere påløber udpantningsafgift.

Udvalget er opmærksom på, at forskyldte udpantningsafgifter i givet fald må inddrives selvstændigt, idet inddrivelsen af forskyldte udpantningsafgifter næppe vil kunne udskydes indtil opkrævningen af amtstueskatter af vedkommende ejendom i den følgende skattetermin. Ulempen herved vil dog formentlig kunne reduceres væsentligt ved en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af opkrævningen. Antallet af restancer ud over den fastsatte dato, på hvilken pligten til at tilsvare udpantningsafgift indtræder, må i øvrigt antages at ville gå betydeligt ned.

Efter udvalgets opfattelse vil det være en fordelagtig ordning, at oppebørslen af udpantningsafgiften for amtstueskatter henlægges til amtstuerne, der disponerer over det fornødne materiale til at kunne debitere udpantningsafgift på vedkommende konti, og som uden uoverkommeligt besvær om fornødent vil kunne efteropkræve denne afgift og eventuelt foranledige den inddrevet. Det er derfor navnlig med henblik herpå ved udkastets § 73, nr. 3, foreslået, at finansministeren skal være bemyndiget til at henlægge oppebørslen af afgift for fogedforretninger, der foretages på begæring af en af de i § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte statsinstitutioner til vedkommende statsinstitution.

Såfremt oppebørslen af afgifterne for udpantning for amtstueskatter henlægges til amtstuerne i medfør af udkastets § 73, nr. 3, må amtstuerne også overtage regnskabsførelsen med hensyn til disse afgifter, der må indtægtsføres på selvstændig konto for retsafgift.

3. Andre skatter og afgifter til det offentlige.

Den heromhandlede gruppe omfatter krav på arveafgift og gaveafgift, skatteefterbetalinger, retsafgifter og flere andre krav på skatter og afgifter.

Også ved udpantning for krav af den heromhandlede art vil udpantningsafgiften efter udvalgets forslag være at betale ved fremsættelsen af begæring vedrørende forretningen. Det må erkendes, at den foreslåede ordning vil kunne virke noget kunstig i enkelte tilfælde, men ordningen vil harmonere med regnskabsmæssige synspunkter, hvorefter udgifterne ved udpantning for de pågældende krav bør debiteres i vedkommende institutions kontorholdsregnskab, og udvalget mener heller ikke at burde foreslå afvigelse fra den almindelige ordning for så vidt angår de heromhandlede krav, for hvilke der kun mere undtagelsesvis bliver tale om inddrivelse ved udpantning.

II. Udpantninger, der foretages aï pantefoged.

Den heromhandlede gruppe, der talmæssigt omfatter langt de fleste udpantninger, vedrører udpantning for skatter og afgifter til det offentlige, der opkræves ved kommunernes foranstaltning af kommuner, der har ansat pantefoged. Udvalgets forslag vil medføre, at afgiftspligten indtræder, når kommunen fremsætter begæring til fogeden om afsigelse af udpantningskendelse, jfr. skatteinddrivelseslovens § 1. For så vidt angår de personlige skatter til stat og kommune samt kirkelige afgifter, de kommunale ejendomsskatter og ejendomsskatterne til staten i købstæderne samt andre kommunale skatter og afgifter end de nævnte vil det herefter bero på den af kommunen fulgte fremgangsmåde ved inddrivelsen af restancerne, hvor ofte der i opkrævningsårets løb vil påløbe udpantningsafgift af restancerne på disse skatter. Den af udvalget foreslåede ordning må antages på effektiv måde at kunne bidrage til at reducere antallet af restancer, jfr. herved også de af udvalget foreslåede forhøjelser af afgiftssatserne, og vil også medføre en forhøjet vederlæggelse af kommunerne for deres udgifter ved skatteinddrivelsen, hvilke udgifter efter det for udvalget oplyste ikke på langt nær dækkes af udpantningsafgifterne efter de gældende regler. På samme måde som med hensyn til amtstueskatterne vil det være muligt på skattebilletterne at tilkendegive, at der ved betaling af skatteraterne efter nærmere angivne datoer vil være at svare udpantningsafgift. En ikke uvæsentlig del af de heromhandlede restancer inddrives ved løntilbageholdelse i henhold til kommuneskattelovens § 42. For udgifterne ved løntilbageholdelse, der i øvrigt kan bringes i anvendelse uden forud foretaget udpantningsforretning, ydes ingen dækning efter de gældende regler, hvilket derimod vil være tilfældet efter den foreslåede ordning. Det

bemærkes herved, at udpantningsafgiften også hører til de skatter og afgifter, der vil kunne inddrives ved løntilbageholdelse, jfr. kommuneskattelovens § 42.

Til § 23.

Reglerne i sportelreglementets § 49 om *koniinuationsgebyr* og om det under nutidens forhold upåkrævede *ekstragebyr* for særlig langvarige forretninger (ud over 8 timer) må ses som udtryk for det af udvalget forladte synspunkt, at der normalt skal erlægges betaling, hver gang fogeden skal træde i funktion efter begæring, og at betalingen skal stå i et vist forhold til forretningens varighed. Efter den af udvalget foreslåede ordning skal der i stedet som hovedregel kun erlægges én afgift for en fogedforretning, selv om den kræver flere foretagelser.

De processuelle regler om fogedforretninger i retsplejeloven indeholder imidlertid ikke nærmere forskrifter om, under hvilke omstændigheder en forretning skal sluttes eller kan anses for sluttet. Det er derfor ofte vanskeligt at afgøre, om der efter de gældende regler skal erlægges fuld afgift og ikke blot kontinuationsafgift for en senere begæret forretning vedrørende samme krav. Der følges da også på dette punkt en uensartet praksis i de forskellige retskredse. Medens der efter den ved fogedafdelingen i Københavns byret i en længere årrække fulgte praksis beregnes kontinuationsafgift ved enhver begæring om fornyet forretning hos skyldneren for samme krav, beregnes der formentlig i de fleste andre retskredse ordinær afgift, når den tidligere forretning betegnes som sluttet, og ellers kontinuationsafgift. Om en forretning betegnes som sluttet eller som udsat, er dog ofte ret tilfældigt.

Ved reglen i § 23 foreslås, at afgiften efter § 20, stk. 1 og 2, for andre forretninger end udpantning skal dække *samtlige fornyede foretagelser inden for et tidsrum af 12 uger efter, at afgiftspligt er indtrådt.* Reglen medfører, at det ikke i afgiftsmæssig henseende får nogen betydning, hvorvidt en inden for den foreslåede frist tidligere foretaget forretning er betegnet som sluttet eller ej. For så vidt angår *eksekution* og *arrest for pengekrav* må den foreslåede frist formodes at levne rekvirenten tilstrækkelig tid til iværksættelsen af de fornødne forretninger til konstatering af, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang der kan opnås dækning (sikkerhed) for det pågældende krav. Kan det undtagelsesvis ikke ske inden for den foreslåede frist, må der på ny erlægges afgift efter § 20 ved fremsættelsen af den efter fristens udløb første begæring om en fornyet forretning vedrørende kravet. Dette synes også rimeligt, særlig hvor der for den tidligere erlagte afgift er sket adskillige foretagelser. 12-ugersfristen for en begæring, der eksempelvis indgives den 1. april, udløber på 12-ugersdagen efter denne dato, således at begæringer, der indgives i tiden efter den 1. april og indtil udløbet af fristen, ikke afbryder fristen. Dersom ny begæring vedrørende kravet fremsættes efter 12-ugersdagen regnet fra den 1. april, må der herefter betales ny afgift.

Den foreslåede regel vil bl. a. også omfatte tilfælde, hvor en rekvirent inden udløbet af den tilsvarende frist i retsplejelovens § 533, stk. 2, begærer nyt udlæg foretaget. I sådanne tilfælde er der i processuel forstand tale om en ny forretning. Man mener dog ikke at burde foreslå ny afgift specielt for disse forretninger, som derfor vil kunne begæres uden erlæggelse af afgift, såfremt begæringen fremsættes rettidigt. Det er herved også taget i betragtning, at en kortere frist end 12 uger vil kunne animere rekvirenten til at kræve udlagte ejendele udtaget af skyldnerens besiddelse på et tidligere tidspunkt end nødvendigt efter reglerne i retsplejelovens § 533, og at afgiftsreglerne næppe bør tilskynde hertil.

Efter den foreslåede regel vil det *være* nødvendigt, at sognefogederne instrueres om, at der skal forelægges dem dokumentation for, at ny afgiftsbetaling til dommerkontoret har fundet sted, forinden der vedrørende ikke processuelt afsluttede eksekutionsforretninger, som de er anmodet om at foretage, sker ny foretagelse efter begæring af rekvirenten fremsat direkte over for dem efter forløbet af 12 uger efter, at afgiftspligt (senest) er indtrådt.

Den foreslåede regel omfatter i øvrigt såvel den situation, at begæringen ikke er indgivet til rette foged, jfr. den tilsvarende regel i udkastets § 9 om berammelsesafgiiten i domssager anlagt ved urigtigt værneting, som også den situation, at det under en forretning gøres antageligt, at rekvisitus har

ejendele i **en** anden retskreds, OG; begæring om fortsættelse fremsættes over for fogeden i denne retskreds. I førstnævnte situation skal der efter de gældende regler erlægges **fuld afgift** ved indgivelsen **af** den fornyede begæring, medens der i sidstnævnte situation alene svares kontinuationsgebyr, jfr. skattedepartementets skrivelse nr. 187 af **10. juni** 1920.

Den foreslåede regel omfatter som ovenfor nævnt samtlige fogedforretninger *bortset fra udpantning*. At udpantning er undtaget **fra** reglen, skyldes, at der ved udpantning tilkommer fogeden (sognefogeden, pantefogeden) en vidtgående officialvirksomhed, således at det i det væsentlige er afhængigt **af** ham, hvornår næste skridt i udpantningssagen foretages. Hertil kommer praktiske hensyn, der navnlig gør sig gældende ved udpantning for skatter og afgifter, der i reglen foretages af pantefogeder og sognefogeder. For sa vidt angår disse udpantninger ville **en** effektiv kontrol med reglens overholdelse være forbundet med betydelige vanskeligheder.

Til § 24.

Efter sportelreglementet, § 61, stk. 2, jfr. for så vidt angår **fri** proces retsplejelovens § 331, stk. 1, **nr.** 1. sammenholdt med § 334, stk. 1, er der ved eksekutionsforretninger **for** en række kravs vedkommende hjemlet den ordning, **at** rekvirenten er fritaget for enhver hæftelse for afgiften, idet denne kun dækkes i det omfang, hvori der, efter at rekvirentens fordring er dækket, findes **tilstrækkelige** midler hos skyldneren. Ordningen gælder **først** og fremmest eksekutionsforretninger for følgende krav:

a) Krav i sager, i hvilke vedkommende part **har fri** proces,
b) krav tilkommende staten eller dennes institutioner (..befalede sager"),
c) erstatningskrav fastsat under en offentlig straffesag,
d) underholdsbidrag.
e) medhjælperes tilgodehavende hos deres husbond.

Ordningen besværliggør i høj grad oppebørslen af afgifterne for de pågældende krav. Afgiftspligten indtræder ved begæringens indgivelse, skønt det først senere kan vides, om afgiften dækkes. Bortset fra tilfælde, hvor afgiften tilfalder sognefogeden, må fogedkontorerne derfor **sportulere** afgiften samtidig med begæringens indgivelse, **jfr.** hovedrevisoratets cirkulære nr. 117 **af** 27. **juli** 1931. Fogedkontorerne har her samme vanskeligheder som ved **oppebørslen af** udpantningsgebyrerne efter de gældende regler.

Det ovenfor under b) nævnte spørgsmål om statsinstitutioners pligt til eller fritagelse for at svare fogedafgift er behandlet i bemærkningerne til § 22.

De under e) nævnte krav bør formentlig i afgiftsmæssig henseende behandles som alle andre krav. idet der ikke skønnes at være tilstrækkelig begrundelse for at give medhjælpere en særstilling i forhold til andre lønmodtagere på samme indtægtsniveau, jfr. herved, **at** udvalget også har foreslået den for medhjælpere gældende **afgiftsbegunstigelse** i **retsafgiftslovens** § **15** ophævel, jfr. bemærkningerne til indledningen til kapitel 1.

Forslaget i udkastets ***nr.*** *1* stemmer med sportelreglementets § 61. stk. 3, hvorefter fuldbyrdelse af domme i offentlige straffesager er afgiftsfri.

I udkastets *nr. 2, 3, 4 og 5* foreslås det bl. a. af hensyn til det misforhold, der er mellem afgiftsprovenuet og det arbejde, der i disse sager pålægges dommerkontorerne, at fogedforretninger vedrørende de ovenfor under a). c) og d) omhandlede krav gøres *helt* afgiftsfri.

Nr. 6. Den her foreslåede afgiftsfrihed for fogedforretninger vedrørende udlevering af børn efter begæring af forældremyndighedens indehaver er formentlig rimelig begrundet i disse forretningers særlige karakter. Man har ikke fundet tilstrækkelig anledning til at lade afgiftsfritagelsen omfatte forretninger vedrørende udøvelse af samkvemsret for den af forældrene, som ikke har fået tillagt forældremyndigheden over barnet.

Nr. 7. Når en tvangsauktion over fast ejendom standses i medfør af retsplejelovens § 578 af en ufyldestgjort panthaver, der begærer sig ejendommen udlagt til ejendom ved fogedudlægsskøde. svares ikke auktionsafgift i henhold til auktionsafgiftsloven af 24. april 1935, men i henhold til denne lovs § 2, stk. 3, alene den i lovens § 7, stk. 2, fastsatte afgift af 10 kr. (ikke forhøjet ved

forhøjelsesloven af 12. april 1957). Herudover svares der kontinuationsgebyr efter sportelreglementets § 45. jfr. § 49. såfremt udlægsskøde begæres udstedt af en tidligere udlægshaver eller dennes transporthaver, og sædvanligt gebyr (eventuelt med tillæg af promillegebyr), såfremt ejendommen udlægges til en ufyldestgjort panthaver, der ikke tidligere har gjort udlæg. Efter udkastets § 26. jfr. bemærkningerne hertil, skal der for begæring om afholdelse af auktion over bl. a. fast ejendom svares en afgift på 50 kr., og endvidere ½ pct. for tvangsauktion, også hvor denne standses i medfør af retsplejelovens § 578. jfr. udkastets 5 29. Herefter ses der ikke at være tilstrækkelig begrundelse for at opretholde den gældende ordning om afgiftspligt for forretninger vedrørende udstedeiso af fogedudlægsskøde, og man har derfor foreslået disse forretninger fritaget for afgiftspligt.

Til kapitel 5.

Auktion.

Keglerne om afgift for auktion findes nu i *lov nr. 138 af 24. april 1935 om afgift for offentlig auktion ni. m.* Efter lovens § 11 omfatter den i realiteten kun offentlige auktioner, der afholdes af fogeder, skifteretter og auktionsledere.

Reglerne om *auktionsmyndighedernes kompetence* findes foruden i retsplejeloven i §§ 1 og 2 i auktionslederloven nr. 132 af 16. april 1935 med senere ændringer, senest ved lov nr. 115 af 31. marts 1960. Herefter er ordni; gen følgende:

Fogeden skal afholde såvel *tvangsauktioner* som *frivillige auktioner* over faste ejendomme, registrerede skibe og luftfartøjer, samt tvangsauktioner over aktier, gældsbreve og andre fordringer. I arv- og gældsfragåelsesboer samt konkursboer kan tvangsauktion over pantsatte genstande dog afholdes af *skifteretten.*

Auktion sled er ne skal afholde alle andre *frivillige* auktioner over løsøre indbefattet værdipapirer og andre fordringer. De *kan* endvidere efter henvisning fra fogeden eller skifteretten afholde *tvangsauktioner* over løsøre bortset fra det løsøre, som fogeden *skal* afholde auktion over. Det er fast foged-praksis at foretage henvisning af tvangsauktioner over løsøre til auktionslederen.

Disse kompetenceregler gælder dog ikke for auktioner, der ifølge den gældende lovgivning kan afholdes uden auktionsmyndighedernes mellemkomst.

Efter retsplejelovens §§ 538 og 605 kan tvangsauktion over udlagt og udpantet løsøre, hvis vurderingssum er under 200 kr., foretages af *sognefogeden* eller *politiet.* Disse auktioner er afgiftsfri, jfr. auktionsafgiftslovens § 11, stk. 2.

1 henhold til en række særlige love kan også andre offentlige auktioner afholdes uden auktionsmyndighedern.es mellemkomst og uden erlæggelse af auktionsafgift. Bestemmelser herom findes bl. a. i følgende love:

Lov nr. 246 af 7. maj 1917 om landboforeningers og husmandsforeningers auktioner m. m. som ændret ved lov nr. 80 af 4. marts 1949,

lov nr. 451 af 22. december 1939 om salg af fersk fisk m. v. ved offentlig auktion,

lovbekendtgørelse nr. 297 af 7. december 1955 om afholdelse af frivillig, offentlig auktion over avlsdyr.

lov nr. 82 af 9. marts 1962 om salg af indenlandsk frugt og indenlandske gartneriprodukter ved frivillig, offentlig auktion,

lov nr. 383 af 4. december 1963 om salg af skind og huder ved offentlig auktion.

Medens det er i fuld overensstemmelse med cte bag udkastets regler i øvrigt liggende synspunkter, at der skal svares afgift for de af fogeder og skifteretter afholdte auktioner, kan der rejses spørgsmål om, hvorvidt der er tilstrækkelig begrundelse for at opretholde den hidtidige ordning, hvorefter der også svares afgift for de af *auktionslederne* afholdte auktioner, idet det offentlige ikke har udgifter til aflønning af auktionslederen. Vederlaget til auktionslederen betales af rekvirenten, jfr. auktionslederlovens § 4.

Flertallet af medlemmerne af den i *1892 nedsatte (tredje) proceskommission* tog i bemærkningerne til det af kommissionen udarbejdede udkast til lov om offentlige auktioner, der *ikke* er *tvangsauktioner,* til orde for, at staten burde give afkald på afgiften af de offentlige auktioner, der *ikke* er tvangsauktioner, i forbindelse med forslas; om

nævnte auktioners henlæggelse til beskikkede „auktionsbestyrere", jfr. kommissionens bemærkninger til nævnte udkast, sp. 4-5.[1]) Denne udtalelse ses ikke omtalt i bemærkningerne til **auktionsafgiftsloven,** og spørgsmålet er kun periferisk berørt under rigsdagsbehandlingen af forslaget til denne lov.

Lovgivningsmagten har efter auktionsafgiftsloven haft anledning til at beskæftige sig med afgifterne i henhold til loven ved følgende lejligheder:

I det den 18. januar 1956 fremsatte forslag til lov om ændringer i auktionsafgiftsloven, jfr. Folketingstidende 1955-56, tillæg A, sp. 894, foresloges afgifterne forhøjet med 50 pct. Forslaget gennemførtes ikke.[2])

Forslaget til lov om forhøjelse af retsafgifter m. m. indeholdt bl. a. forslag om fordobling af afgifterne i henhold til auktionsafgiftsloven, jfr. Folketingstidende 1956-57, **tillæg** A, sp. 1143. Forslaget gennemførtes ikke for disse afgifters vedkommende, jfr. Folketingstidende 1956-57, tillæg B, sp. 372.

Spørgsmålet om fritagelse for auktionsafgiften af frivillige auktioner er på ny rejst af *Auktionsholderforeningen* og *Foreningen afauktionsledere i Danmark* over for udvalget vedrørende forslaget til lov nr. 211 af 16. juni 1962 om almindelig omsætningsafgift, jfr. Folketingstidende 1961-62, tillæg B, sp. 1173.

Efter auktionsaf giftslovens § 1, der er hovedreglen, udgør afgiften for de til auktionslederne henlagte auktioner, såvel tvangsauktioner som frivillige auktioner, 4 pct. For visse nærmere angivne auktioner svares afgifter på 2 pct. (§§ 3 og 4) og ¼ pct. (§ 5). Ved tvangsauktioner bliver det i sidste instans skyldnerne, der belastes med afgiften.

Statskassens indtægt ved auktionsafgifterne udgjorde i hvert af finansårene 1959-60 -1962-63 1,3 mill. kr. og i finansåret 1963-64 1.4 mill. kr. Heraf hidrørte den alt overvejende del fra de frivillige auktion slederauktioner, medens kun et ubetydeligt beløb hidrørte fra auktionsledernes tvangsauktioner og fogedauktionerne. Af 1. revisionsdepartement er det oplyst, at indtægterne vedrørende auktioner i København for finansåret 1962-63 udgjorde i alt 817.560 kr. 49 øre, hvoraf 788.915 kr. 28 øre er indbetalt af auktionsledere.

Fogedens virksomhed med hensyn til de til auktionslederne henlagte auktioner består efter auktionslederloven væsentligt i at føre tilsyn og kontrol med auktionsledernes virksomhed i almindelighed. Københavns byrets fogedafdeling har i denne forbindelse oplyst, at der ikke i en længere årrække er behandlet tvistigheder under løsøreauktioner, jfr. herved auktionslederloven s § 16, stk. 1. Efter meddelelse fra 1. revisionsdepartement blev der i finansåret 1962-63 i København afholdt i alt 322 løsøreauktioner af retskredsens 11 auktionsledere.

Efter udvalgets opfattelse er der ikke ud fra et vederlagssynspunkt tilstrækkeligt grundlag for at kræve afgift for de til auktionslederne henlagte auktioner, hvad enten det drejer sig om frivillige auktioner eller tvangsauktioner. Det er herved taget i betragtning, at statskassen ikke har nogen ud-

[1]) Det hedder her:

„Naar Kommissionens Flertal har ment at burde fastholde den Tanke, der allerede er udtalt af den Kommission, der udarbejdede det ældre Udkast til Lov om Retsafgifter, nemlig at Staten burde give Afkald paa Afgiften af de offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangsauktioner, samtidig med, at Afgiften af Tvangsauktioner betydelig nedsættes, ere Grundene hertil navnlig følgende: De paa disse Auktioner hvilende Afgifter ere for en stor Del trykkende og uretfærdige, idet de, der ikke have haft andet Øjemed end at skafte Penge i Statskassen, ganske vilkaarligt ere lagte paa den Omsætning, der tilfældigvis foregaar gennem Benyttelse af Auktionsformen, og til Dels ere urimelig høje.

Der haves derfor næppe andet Valg end enten at bibeholde dem helt eller helt at afskaffe dem; og Kommissionens Flertal foretrækker da det sidste Alternativ. I Modsætning hertil nære enkelte Medlemmer en saa overvejende Betænkelighed ved at foreslaa et saadant Indtægtstab for Statskassen som det, der her er Tale om, at de ville foretrække at blive staaende ved det nugældende. . . . .

[2]) Forslaget tilsigtede at tilvejebringe hjemmel til indtægter for statskassen til et beløb svarende til det, der ifølge et samtidigt af undervisningsministeren fremsat forslag foresloges stillet til rådighed for to kunstfonds.

gift til vederlæggelse af auktionslederne eller til dækning af omkostningerne ved de af dem afholdte auktioner, og at de siden lovens ikrafttræden indhøstede erfaringer har vist, at fogedernes tilsyn og kontrol med auktionslederne kun er lidet tidkrævende. Specielt vedrørende tvangsauktionerne finder man anledning til at bemærke, at fogedens virksomhed med disse auktioner — d. v. s. henvisningen til auktionsleder — efter udkastets system ikke vil kunne begrunde, at der pålægges dem en afgift ud over den sædvanlige fogedafgift. Genstande, der skal afhændes ved tvangsauktion, sælges desuden af praktiske grunde og for at indbringe størst muligt udbytte som regel ved auktioner, der også omfatter effekter, der skal sælges ved frivillig auktion. Denne fremgangsmåde, som der efter udvalgets opfattelse ikke er grund til at søge ændret, vil under forudsætning af, at afgiften for frivillige auktioner afskaffes, men opretholdes for tvangsauktioner, i høj grad vanskeliggøre såvel fogedkontorernes som revisionsdepartementets kontrol med auktionsledernes afgiftsregnskaber.

De betragtninger, der er anført af flertallet af den i 1892 nedsatte proceskommission til begrundelse for en afskaffelse af de dagældende afgifter for offentlige auktioner, der ikke er tvangsauktioner, samt for en betydelig nedsættelse af afgiften for tvangsauktioner, jfr. foran side 48, note 1, kan i øvrigt efter udvalgets opfattelse også gøres gældende til begrundelse for en afskaffelse af afgifterne for auktionslederauktionerne efter de gældende regler. Rigtigheden af disse betragtninger, jfr. navtilig det om afgifternes vilkårlighed anførte, er yderligere understreget af den udvikling, der har fundet udtryk i de foran omtalte særlige love, hvorefter et i tidens løb stigende antal auktioner kan afholdes uden auktionsmyndighedernes mellemkomst og uden erlæggelse af afgift.

Som det vil ses af det foran oplyste, er statens indtægter ved afgift af auktionslederauktionerne relativt beskedne. Da hensynet til opretholdelsen af disse indtægter næppe kan være af nogen væsentlig betydning under nutidens forhold og derfor heller ikke bør stille sig hindrende i vejen for en hensigtsmæssig reform, *foreslår udvalget, at der fremtidig kun skal svares auktionsafgift for de auktioner, der skal afholdes af fogederne eller skifteretterne.*

Man er opmærksom på, at gennemførelse af udvalgets forslag vil medføre visse ændringer af auktionslederloven, jfr. herved f. eks. lovens § 4 om auktionslederens vederlag, § 5 om sikkerhedsstillelsen og § 20. der indeholder bestemmelser dels af ordensmæssig, dels af regnskabsmæssig karakter. Udvalget har ikke fundet anledning til at udarbejde udkast til forslag om de af udvalgets forslag nødvendiggjorte ændringer i auktionsafgiftsloven, idet man har ment. at det fornødne i så henseende bør ske ved justitsministeriets foranstaltning.

Afgiften for offentlige licitationer i henhold til auktionsafgiftslovens § H) *foreslås* ligeledes afskaffet. Dette skyldes, at der ikke findes regler om offentlig licitation ved fogeder, skifteretter eller auktionsledere. Den form. hvorunder offentlige licitationer almindeligvis nu praktiseres, falder også uden for afgiftspligten efter auktionsafgiftslovens § 10, der forudsætter, at den billigste pris for vedkommende leverance eller arbejd«} søges udfundet gennem bud og underbud fra tilstedeværende tilbudsgivere.

Anktionsafgiftslovens § 9 om afgift t'or udskrifter og attester behandles i udkastets kapitel 9 om udskrifter og attester.

Til § 25.

Man har fundet det rigtigst i den indledende paragraf udtrykkeligt at angive lovbestemmelsernes område. Da de af fogederne og skifteretterne afholdte auktioner altid er offentlige, har man fundet det overflødigt at angive dette.

Efter bestemmelsens formulering falder således de af auktionslederne, sognefogederne og politiet afholdte auktioner uden for loven. Disse sidste auktioner vil derfor som hidtil være afgiftsfri. Endvidere vil de foran omtalte specielle auktioner som hidtil være afgiftsfri.

Til § 26.

Da reglerne om registrering af skibe og luftfartøjer er nært beslægtede med reglerne om tinglysning, foreslås det, at bestemmelserne i denne paragraf skal omfatte såvel faste ejendomme som registrerede skibe og luftfartøjer.

Stk. 1. 1 forbindelse med gennemførelsen af den foreslåede afgift på 50 kr. for begæring om afholdelse af auktion over fast ejendom, registreret skib eller luftfartøj med tilhørende løsøre bortfalder følgende afgifter i henhold til auktionsafgiftsloven:

1. Afgiften efter *§ 7, stk. 2,* hvorefter der for forgæves opråb af et nummer svares 10 kr. ved auktion over faste ejendomme og søfartøjer og 25 ore ved auktioner over andre aktiver.
2. Afgiften efter *§ 8, 1. pkt,* hvorefter der, dersom en bestilt auktion tilbagekaldes, svares 10 kr. til statskassen.
3. Afgiften efter *§ 2, stk. 3.* Efter denne bestemmelse skal der for tvangsauktion over fast ejendom, der standses i medfør af retsplejelovens § 578, kun svares den i § 7. stk. 2, fastsatte afgift på 10 kr., jfr. yderligere bemærkninger herom nedenfor vedrørende reglen i stk. 2.

Afgiften skal erlægges allerede ved indgivelsen af begæringen, jfr. den almindelige regel i udkastets § 67, og den tilbagebetales hverken, når der sker forgæves opråb ved auktionen, når auktionsbegæringen tilbagekaldes, eller når en tvangsauktion over fast ejendom standses i medfør af retsplejelovens § 578. Afgiften skal heller ikke fradrages i afgiften efter stk. 2. som svares, når auktionssalg finder sted.

Det med auktionsbegæringens behandling forbundne arbejde er som regel ret omfattende, bl. a. med hensyn til fastsættelsen af auktionsvilkårene. Denne behandling er også en selvstændig virksomhed for fogeden, for hvilken der skonnes at burde svares en særskilt fast afgift, jfr. de tilsvarende forslag i udkastets §§ 41 og 42 om særskilt afgift for konkursbegæring og begæring om udskiftning af arv i henhold til arvelovens § 20. Efter den stedfundne udvikling i prisniveauet skønnes den foreslåede afgift på 50 kr. at være passende.

Stk. 2. Ved reglen i stk. 2 foreslås afgiften for *tvangsauktion* over fast ejendom, registreret skib eller luftfartøj nedsat til $^1/_4$ pct., og afgiften for *frivillig auktion* over nævnte aktiver som hidtil fastsat til 1 pct. Efter auktionsafgiftslovens § 2 udgør afgiften for auktion over faste ejendomme og søfartøjer med tilhørende løsøre 1 pct. såvel for tvangsauktion som for frivillig auktion.

Forslaget om, at den i auktionsafgiftslovens § 2, stk. 1. fastsatte afgift på 1 pct. for så vidt angår *tvangsauktion* over faste ejendomme og de „søfartøjer", der er registrerede skibe, nedsættes til $^1/_4$ pct., og at denne afgift også skal omfatte registrerede luftfartøjer, står, hvad „varebetegnelsen" angår, i forbindelse med de foran omtalte ændringer i auktionslederloven og i øvrigt med forslaget om at inddrage de tilfælde, hvor en tvangsauktion over fast ejendom standses i medfør af retsplejelovens § 578, under afgiftsbelægning med procentafgift, jfr. herved reglen herom i udkastets § 29, 2. pkt. (For så vidt angår udlægs- og panthavere i registrerede skibe og luftfartøjer findes ingen til retsplejelovens § 578 svarende regel). Efter det for udvalget oplyste svares afgiften (1 pct.) for tvangsauktion over fast ejendom i henhold til auktionsafgiftslovens § 2, stk. 1, kun meget sjældent, fordi disse auktioner som regel i medfør af retsplejelovens § 578 forlanges standset af en ufyldestgjort udlægshaver eller panthaver. Denne adgang til at forlange auktionen standset kan også benyttes af den, der under auktionen får et nødlidende pantebrev tiltransporteret af den ufyldestgjorte udlægshaver eller panthaver. Transporthaveren kan således også nøjes med at svare afgift med 10 kr. efter auktionsafgiftslovens § 2. stk. 3, og herudover gebyr for udstedelse af fogedudlægsskøde, jfr. om dette gebyr ovenfor under § 24, nr. 7.

Den ufyldestgjorte udlægs- eller panthaver (herunder transporthaveren), der forlanger tvangsauktionen standset og får udstedt fogedudlægsskøde, nyder imidlertid samme fordele som enhver anden auktionskøber, jfr. herved *Bernhard Gornard,* Fogedret, 1960, side 153. Omfanget af fogedens arbejde påvirkes heller ikke af. om auktionen standses som anført, eller om hammerslag gives. De gældende regler virker desuden vilkårligt over for auktionskøbere, som af en eller anden grund ikke bringer reglerne i retsplejelovens § 578 i anvendelse. Efter udvalgets opfattelse bør den standsede auktion derfor også i afgiftsmæssig henseende sidestilles med auktioner, hvor hammerslag gives.

Ved fastsættelsen af afgiften til $^1/_4$ pct. for tvangsauktionerne har man taget i betragtning, at den foreslåede ordning ved-

rørende de i henhold til retsplejelovens § 578 standsede auktioner vil medføre en ikke uvæsentlig forøgelse af afgiftsprovenuet for det store flertal af tvangsauktionssalg af fast ejendom.

For *frivillige auktioner* af den heromhandlede art skal der som hidtil svares en afgift på 1 pct., jfr. de indledende bemærkninger til denne paragraf. Sådanne auktioner, der kun er sjældent forekommende, er ikke led i en retsforfølgning, og der ses derfor ikke at være anledning til at foreslå den gældende procentsats nedsat for dem.

Efter gældende ret skal der ikke svares afgift for *udstedelse af auktions skøde,* jfr. skattedepartementets skrivelse nr. 17 af 20. februar 1936. Denne ordning er der efter udvalgets opfattelse ikke anledning til at foreslå ændret. Udkastets regler indeholder ingen regler om afgiftspligt for udstedelse af auktionsskøde, hvoraf følger, at den gældende ordning er opretholdt.

Der skal heller ikke svares afgift for *udstedelse af fogedudlægsskøde,* jfr. udkastets § 24, nr. 7, og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 27.

Stk. 1. De heromhandlede *tvangsauktioner* skal som tidligere omtalt efter auktionslederlovens § 2, stk. 1, afholdes af fogeden. Formuleringen dækker trods sin noget afvigende affattelse samme område som auktionsafgiftslovens § 3, 2. pkt.

Auktioner af denne art forekommer i øvrigt sjældent. Efter hvad der er oplyst for udvalget, blev der i *femåret* 1957-58—1961-62 til Københavns byrets fogedafdeling kun indgivet begæring om afholdelse af 21 sådanne auktioner, hvoraf 10 blev tilbagekaldt, medens 11 blev sluttet med hammerslag. For disse auktioner betaltes afgift efter lovens § 8 med i alt 100 kr. for de 10 aflyste auktioner og for de resterende 11 auktioner efter lovens § 3, 2. pkt., i alt 975 kr. 19 øre eller gennemsnitlig mindre end 200 kr. årligt.

Den foreslåede afgift på 25 kr. for en begæring om auktion over de nævnte aktiver hviler på samme synspunkt som afgiften efter udkastets § 26, stk. 1, jfr. bemærkningerne til denne bestemmelse. Til sammenligning kan anføres, at der for en aflyst auktionslederauktion efter auktionslederlovens § 4, stk. 4, som ændret ved lov nr. 139 af 25. maj 1956 skal betales 25 kr. til auktionslederen. Denne afgift antages dog ikke at skulle betales af de rekvirenter, der tilbagekalder en auktion, uår auktionen fortsættes, fordi der er flere rekvirenter, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 157 af 28. september 1936.

Stk. 2. Den her foreslåede regel træder for så vidt angår tvangsauktioner af den heromhandlede art i stedet for auktionsafgiftslovens § 3, 2. pkt. Afgiften foreslås dog nedsat fra 2 pct. til 1 pct.. hvilket skønnes rimeligt også under hensyn til den i stk. 1 foreslåede afgift for behandlingen af begæringen.

Til § 28.

Bestemmelsen svarer med visse redaktionelle ændringer til auktionsafgiftslovens § 6. Med hensyn til visse af stempellovudvalget foreslåede ændringer i den gældende stempellovs regler om kapitalisering af periodiske ydelser henvises til § 16 i stempellovudvalgets udkast til ny stempellov og bemærkningerne hertil.

Til § 29.

At afgiftspligten for procentafgifterties vedkommende ifølge stk. 1. /. *pkt.,* indtræder ved hammerslaget, er i overensstemmelse med gældende ret. Keglen i auktionsafgiftslovens § 7, stk. 1, hvorefter der, når tiLslag gives på auktionen under vilkår af senere approbation, svares afgift som ved endeligt salg, er rettet imod misbrug under den forud for auktionsafgiftsloven gældende ordning i henhold til sportelreglementets § 117, jfr. Rigsdagstidende 1934-35, tillæg A, sp. 3152. Denne bestemmelse har man ikke fundet anledning til at gentage i udkastet. Det må følge af reglen i 1. pkt., at der skal svares afgift, når hammerslag er givet, hvad enten dette er meddelt under vilkår af senere approbation eller ej. Keglen i *2. pkt.* er omtalt i bemærkningerne til § 26. stk. 2, hvortil henvises.

Til § 30.

Bestemmelsen svarer hl forslaget i udkastets § 45 vedrorende konkursbeoæringer.

Til afsnit III.

Afgifter for skifte.

De *gældende lovregler* om afgifter vedrørende skifte væsenet findes først og fremmest i *lov nr. 156 af 30. november 1874 om betalingen for de til skiftevæsenet henhørende forretninger m. m.* (skifteafgiftsloven). I lovgivningen i øvrigt findes herudover nedennævnte bestemmelser om emnet:

§ 38 i lov af 14. april 1905 (nr. 225 i Lovtidende 1906) om afgift for skifterettens virksomhed ved offentlig akkordforhandling.

§ 44 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger, om afgift for skifterettens behandling af begæring om bosondring.

§ 13 i lov nr. 119 af 20. april 1926 om tilsyn med de af eksekutorer behandlede dødsboer, hvorefter der svares en særlig afgift, boafgift, af de af eksekutorer behandlede dødsboer.

Retsplejelovens §§ 680 og 681 vedrørende skifteafgiftsberegningen med hensyn til fast ejendom tilhørende et arv- og gældsfragåelsesbo eller et konkursbo.

Reglerne om afgift for skifteretternes retshjælps for retning er, udfærdiget i henhold til retsplejelovens § 14 som ændret ved lov nr. 218 af 11. juni 1959.

Bortset fra afgiften for skifterettens behandling af en begæring om bosondring er samtlige afgifter fordoblet ved lov nr. 112 af 12. april 1957 om forhøjelse af retsafgifter m. m. (forhøjelsesloven).

De i stempellovens § 58 hjemlede stempelafgifter af repartitioner i offentligt skiftede dødsboer og af arveudlæg er foreslået ophævet af stempellovudvalget, jfr. dette udvalgs betænkning, side 50-51.

Det heromhandlede afsnit om afgifter ved skifte omfatter samtlige herhenhørende lovbestemmelser og er af systematiske grunde opdelt i 2 kapitler omfattende henholdsvis afgifter for offentlig bobehandling og for andre skifteforretninger, herunder for retshjælp.

De i udkastet foreslåede bestemmelser bygger i ikke ringe omfang på gældende ret og praksis i tilslutning hertil, men indeholder dog på adskillige punkter ret væsentlige ændringer, hvoraf følgende skal fremhæves:

For så vidt angår *afgifterne for offentlig bobehandling* foreslås, at afgiften fremtidig alene beregnes på grundlag af vedkommende bos formuemasse, medens den efter ga4dende ret i solvente boer tillige beregnes på grundlag af den beholdne formue, jfr. udkastets § 32, stk. 1, og § 34.

Den i skifteafgiftslovens § 3, stk. 1, litra a, hjemlede differentiering af masseafgiften af på den ene side boer, i hvilke arv og gæld vedgås, samt af dødsboer, i hvilke den efterlevende ægtefælle skifter med den førstafdødes arvinger, og på den anden side alle andre boer foreslås ophævet.

Nedsættelsesreglerne i skifteafgiftslovens § 3, stk. 2, nr. 1 og 2, er en del ændrede ved bestemmelserne i udkastets § 33, bl. a. således, at nedsættelse af skifteafgiften også kan ske ved skifte af fællesbo i ægtefællers levende live, medens der derimod kun undtagelsesvis bliver tale om nedsættelse af afgiften af eksekutorboer.

Der foreslås en betydelig forenkling af skifteafgiften i eksekutorboer, jfr. herom yderligere bemærkningerne i det følgende.

For så vidt angår *afgifterne for andre skifteforretninger* foreslås afgiften efter skifteafgiftslovens § 6 d for skifterettens revision af opgørelser efter skiftelovens § 78 afskaffet, idet der, når boet har været under skifterettens behandling, næppe bør svares afgift ud over sædvanlig skifteafgift. De tilfælde af denne art, hvor boet ikke har været taget under behandling af skifteretten, er så fåtallige, at en afgift i disse tilfælde er uden fiskal interesse.

Af bestemmelserne i det heromhandlede afsnit knytter der sig størst interesse til reglerne om *afgifterne for offentlig bobehandling*, da disse afgifter udgør den overvejende del af afgiftsprovenuet hidrørende fra skiftevæsenet. Ved den foretagne gennemgang af de gældende bestemmelser herom har udvalget i særlig grad haft for øje, at en reform af reglerne om skifteafgift af eksekutorboer må anses for meget påkrævet, jfr. bemærkningerne til § 32, stk. 1, nr. 2. Når de gældende regler om skifteafgift i udvalgets kommissorium er fremhævet som regler, der særlig trænger til forenkling og modernisering, er herved ikke mindst tænkt på skifteafgiften af eksekutorboer.

Efter udvalgets opfattelse hører bestemmelser om fastsættelse af vederlag til vidner ved skifteforretninger og til de af skifte-

retterne udmeldte vurderingsmænd og endvidere til sognefogederne for de af dem foretagne registreringsforretninger i dødsboer ikke hjemme i retsafgiftsloven. De nævnte vederlag bør ikke betragtes som retsafgifter, da de tilfalder de pågældende vidner, vurderingsmænd og sognefogeder. Sådanne bestemmelser hører efter den af udvalget fulgte linje hjemme i den processuelle lovgivning (retsplejeloven eller eventuelt skifteloven). Der henvises i denne forbindelse til det side 36 og 37 vedrørende betalinger til sognefogeder og fogedvidner anførte. Udvalgets lovudkast indeholder derfor ingen til skifteafgiftslovens § 7 svarende bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de vedkommende bestemmelser.

Til kapitel 6.

Offentlig bobehandling.

Til § 31.

Bestemmelsen svarer til skifteafgiftslovens § 1, stk. 1, men er forskellig herfra, dels ved at de i tvangsakkordloven omhandlede akkordboer er omfattet af de foreslåede regler, dels ved at principielt alle eksekutorboer er undergivet skifteafgiftspligt i henhold til disse regler, jfr. udkastets § 32, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil. Herudover medfører § 31 ingen ændring i gældende ret. Reglerne i kapitlet finder således også anvendelse på reassumtionsboer, jfr. § 35 og § 36, stk. 2. „Boer, der behandles af skifteretter'", må forstås i overensstemmelse med konkurs- og skiftelovgivningen.

Til § 32.

Efter skifteafgiftslovens § 3, stk. 1, litra a og b, sammenholdt med forhøjelsesloven af 12. april 1957, udgør skifteafgiften af boer, i hvilke arv og gæld vedgås, samt af dødsboer, i hvilke den efterlevende ægtefælle skifter med den førstafdødes arvinger, $^2/_3$ pct. og af alle andre boer, herunder konkursboer, $1^1/_3$ pct. af boets hele formuemasse uden fradrag af gæld eller deslige og desuden af de boer, hvis beholdne formue udgør 400 kr. eller derover, 1 pct. af den beholdne formue.

Forud for skifteafgiftsloven udgjorde skifteafgiften af alle af skifteretten færdigbehandlede boer $1^3/_5$ pct. af boets masse, jfr. sportelreglementets § 86 sammenholdt med § 156.

Ved skifteafgiftsloven nedsattes masseafgiften til henholdsvis $^1/_3$ pct. og $^2/_3$ pct. samtidig med, at der indførtes en afgift på V2 pct.æ boets beholdne formue.

Ved forhøjelsesloven af 1957 fordobledes afgifterne, således at masseafgiften nu udgør henholdsvis $^2/_3$ pct. og $1^1/_3$ pct. og afgiften af den beholdne formue 1 pct.

Den differentiering af afgiftstilsvaret i færdigbehandlede skifteretsboer, som finder sted efter de gældende afgiftsregler, modsvares næppe af tilsvarende forskelle i omfanget af skifterettens arbejde med de forskellige grupper af boer, idet vanskelighederne ved et bos behandling i første række beror på dets konkrete forhold.

Alt taget i betragtning forekommer det udvalget, at *boets formuemasse* gennemsnitlig er det bedste grundlag for udmålingen af afgiftstilsvaret, og udvalget foreslår derfor, at boets formuemasse skal være udgangspunktet for skifteafgiftens beregning ligesom i sin tid efter sportelreglementet.

Efter udvalgets opfattelse bør der imidlertid, når man går over til at beregne afgiften alene på grundlag af formuemassen, fastsættes en lavere afgiftsprocent for den behæftede del af pantsatte aktiver og med hensyn til aktiver købt med ejendomsforbehold i henhold til loven om køb på afbetaling, da afgiften ellers i mange tilfælde vil føles ubillig over for boets interessenter.

En sådan nedsættelse er vel særligt begrundet med hensyn til faste ejendomme, ikke mindst landbrugsejendomme, men samme hensyn gør sig også gældende for andre erhvervsejendomme og enfamilieshuse. Der kan herved henvises til, at det i advokatrådets vejledende salærtakster for eksekutorbobehandling er forudsat, at der beregnes et betydeligt lavere salær af den behæftede del af boets faste ejendomme end af de øvrige aktiver. En lempeligere afgiftsberegning af de behæftede aktiver bør dog næppe indskrænkes til faste ejendomme, men bør formentlig under hensyn til, at de økonomiske værdier under nutidens forhold i stedse stigende grad manifesterer sig i andre former end fast ejendom, udvides til at omfatte alle såvel med pant som med ejendomsforbehold behæftede aktiver. Er-

hvervsløsøre benyttes i langt større omfang end tidligere som kreditbasis. Da aktiver behæftet med ejendomsforbehold i konkursboer og insolvente gældsfragåelsesboer som regel vil blive taget tilbage af sælgeren 1 kraft af hans stilling som separatist, vil udvalgets forslag for så vidt væsentligst få betydning for andre boer end de nævnte, altså for solvente dødsboer og boer, der skiftes efter reglerne i skiftelovens kapitler 5 og 6 samt tvangsakkordboer.

Udvalget har overvejet, om denne afgiftsnedsættelse kun bør gives for gæld, der fandtes, da boet blev taget under behandling, eller om man bør medtage den gæld, der er stiftet under bobehandlingen. Udvalget har, navnlig af praktiske hensyn, foretrukket den sidste løsning, således at den nedsatte afgift beregnes af gælden på det tidspunkt, da aktivets værdi opgøres ved beregningen af formuemassen.

Stk. 1, nr. 1. I de af skifteretten behandlede boer, herunder også konkursboer, foreslås afgiften af formuemassen ansat til 2 pct. og afgiften af den behæftede del af aktiverne til 1 pct., jfr. stk. 2.

For konkursboer og insolvente dødsboer betyder den foreslåede forhøjelse af den almindelige afgiftssats fra $1^1/_3$ pct. til 2 pct. en forøgelse af afgiftstilsvaret med $^1/_2$. Forhøjelsen kan dog næppe antages at ville medføre et for højt afgiftstilsvar i disse boer.

Statistiske oplysninger vedrørende *konkursboer* viser, at disse boer gennemsnitlig er af relativ beskeden størrelse. I årene 1957 og 1958 afsluttedes eksempelvis henholdsvis 261 og 224 konkursboer med udlodning til kreditorerne. Boernes samlede formuemasse udgjorde henholdsvis 9.082.000 kr. og 6.084.000 kr., og det enkelte bos formuemasse således gennemsnitlig ca. 35.000 kr. og ca. 27.000 kr. Den foreslåede afgiftssats ville for hvert af de to år have medført en forøgelse af statens indtægt med henholdsvis ca. 60.000 kr. og ca. 40.000 kr. svarende til en gennemsnitlig forøgelse af afgiftstilsvaret for det enkelte bo på henholdsvis 235 kr. og 180 kr. Tager man samtidig i betragtning, at de samlede behandlingsudgifter i de i de nævnte år sluttede boer udgjorde henholdsvis 23 pct. og 29,3 pct. af boernes samlede formuemasse, forekommer den foreslåede forhøjelse af skifteafgiftstilsvaret relativ uvæsentlig.

For så vidt angår *insolvente dødsboer,* i hvilke behandlingsmåden i det store og hele er den samme som i konkursboer, kan forholdene næppe antages at adskille sig væsentlig fra forholdene i konkursboerne.

For så vidt angår *solvente dødsboer* må den foreslåede afgiftssats efter foreliggende oplysninger om det gennemsnitlige størrelsesforhold mellem formuemasse og beholden formue antages at ville medføre et nogenlunde uændret, men til gengæld jævnere fordelt afgiftstilsvar af disse boer taget under ét. For de enkelte boer vil der naturligvis kunne blive tale om betydelige udsving i forhold til afgiftstilsvaret efter de gældende regler, alt efter det indbyrdes forhold mellem boets formuemasse og dets beholdne formue og forholdet mellem den behæftede og den ubehæftede del af aktiverne.

Nr. 2. Efter skifteafgiftsloven erlægges ligesom tidligere efter sportelreglementets regler samme afgift af *eksekutorboer* som af offentligt skiftede boer i øvrigt, for så vidt behandlingen ellers skulle have været foretaget af den almindelige skifteret, jfr. skifteafgiftslovens § 1, stk. 1. Nedsættelse af afgiften efter lovens § 3, stk. 2, nr. 2, skal ske på samme hypotetiske grundlag, nemlig om arvingerne på vedkommende stadium af behandlingen kunne have krævet boet udleveret til privat skifte efter skiftelovens § 9, såfremt eksekutorbobehandling ikke havde været anordnet. Derimod kan nedsættelse ikke ske ved udlevering efter samme lovs § 75, da udleveringen her beror på et skøn over forsvarligheden under hensyn til de umyndige og fraværende arvingers tarv, og arvingerne ikke har *krav* på udlevering.

De gældende regler har deres oprindelse i, at man i ældre tid ikke har villet berøve de sportellønnede skifteforvaltere de indtægter, de ville have haft, dersom eksekutorboerne havde været undergivet behandling ved skifteretten. Opretholdelsen af dette princip i skifteafgiftsloven, efter at afgiften er inddraget i statskassen, må formentlig ses på baggrund af det synspunkt, at disse boer bør bidrage til dækning af udgifterne ved skiftevæsenet. Reglerne virker i praksis således, at flertallet af eksekutorboer fritages for erlæggelse af skifteafgift, og at afgiftspligten i første række kommer til at påhvile de boer, i hvilke der findes umyndige eller fraværende arvinger. På grund af reg-

lernes uforudseelige karakter virker de vilkårligt, hvilket yderligere er understreget ved den i 1957 skete fordobling af afgifterne. Uanset at de vigtigste tvivlsspørgsmål vedrørende forståelsen af afgiftsbestemmelserne har fundet deres afgørelse gennem en omfattende retspraksis, jfr. herved *Niels Hørhou,* Skifteafgifter, 1936, er deres praktisering dog stadig forbundet med et ikke ringe besvær.

Som nævnt i de indledende bemærkninger til dette afsnit, foreslås repartitionsstemplet. som udgør 2 promille af boets beholdne formue, afskaffet af stempellovudvalget. Dette gælder også stemplet til skiftebogen, 20 kr. Boafgiften, der er pålagt samtlige eksekutorboer i forbindelse med det ved lov nr. 119 af 20. april 1926 gennemførte skærpede tilsyn med eksekutorboerne, udgør ifølge lovens § 13, jfr. forhøjelsesloven, ligeledes 2 promille af boets beholdne formue, dog ikke under 20 kr. og ikke over 1.000 kr. Denne afgift foreslås ligeledes afskaffet.

Efter udvalgets opfattelse må en afgift af eksekutorboer i nutiden ses som et vederlag til statskassen for det arbejde, som påhviler tilsyns- og revisionsmyndighederne, d. v. s. skifteretterne uden for København og, for så vidt angår Københavns byret, præsidenten og den særlige eksekutorbore-vision. Dette arbejde kan navnlig i store og indviklede boer være meget byrdefuldt, og indtægten ved den ved tilsynsloven indførte boafgift og repartitionsstemplet står ikke i noget rimeligt forhold hertil.

Afgiften foreslås herefter sat til 1 pct. af boets formuemasse, dog kun til det halve, altså $^1/_2$ pct. af den behæftede del af aktiverne, jfr. stk. 2.

Stk. 1, nr. 3. I henhold til § 38 i tvangsakkordloven af 14. april 1905 svares for skifterettens virksomhed ved offentlig akkordforhandling en afgift, der beregnes på grundlag af skyldnerens ejendele, d.v.s. på grundlag af formuemassen. Efter forhøj elsesloven af 12. april 1957 beregnes afgiften efter følgende satser:

1 pct. af de første 20.000 kr.
$^1/_2$ - - - næste 80.000 kr.
$^1/_4$ - - det overskydende beløb.

Dog betales i intet tilfælde mindre end 50 kr. eller mere end 1.000 kr.

Efter udvalgets opfattelse er den faldende skala i den nugældende lov mindre velbegrundet, da de store boer medfører et forholdsvis større arbejde og i særlig grad giver anledning til tvister om til tider meget vanskelige juridiske spørgsmål. Afgiften foreslås derfor sat til 1 pct. af boets formuemasse uanset størrelsen. For den behæftede del af boets aktiver foreslås afgiften dog fastsat til det halve, altså $^1/_2$ pct., jfr. stk. 2. Det bemærkes, at disse aktiver har en vis betydning for fastsættelsen af akkorden og derfor ikke bør fritages for afgift.

Da tvangsakkordboer er fåtallige, er afgiften uden fiskal betydning.

Reglen i tvangsakkordlovens § 38, stk. 6, om, at akkordafgifterne i visse tilfælde skal fradrages i skifteafgifterne under konkurs, er ikke gentaget, idet den ikke skønnes at være tilstrækkeligt begrundet.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, side 52-53.

Stk. 3. Den her foreslåede regel, hvorefter afgiften af alle andre boer end dødsboer og fællesboer udgør mindst 100 kr., er nærmere omtalt i bemærkningerne til udkastets § 36.

Til § 33.

I henhold til reglerne i denne paragrafs stk. 1, der træder i stedet for skifteafgiftslovetis § 3, stk. 2, nr. 2, skal der i visse tilfælde ske nedsættelse af afgifterne efter § 32, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2.

Til belysning af reglernes betydning for de *af skifteretterne behandlede dødsboer,* (ekskl, reassumtionsboer) har 1. revisionsdepartement foretaget en gennemgang af afgiftsberegningerne i de for finansåret 1961-62 af nedennævnte skifteretter indsendte boopgørelser.

Undersøgelsen har givet følgende resultat:

	Sar ant boe	Heri nedsættelser:		
Københavns byrets		-	3	3
skifteafdeling I . . .	94	8	3	1
Århus byret				
1. afd.	72	14	2	0
Odense byret				
1. afd.	51	1	0	0
Randers herredsret. .	1 4	5	0	0
Svendborg herredsret	17	6	0	0
Retten i Terndrup . .	10	2	0	0

Som det fremgår heraf, er bestemmelsen om nedsættelse af afgiften til halvdelen eller tre fjerdedel uden praktisk interesse og foreslås derfor ophævet. Da boer, der behandles af skifteretterne, i ikke ringe omfang på første skiftesamling udleveres lodtagerne til fortsat privat skifte eller den efterlevende ægtefælle til hensidden i uskiftet bo, foreslås reglen om, at afgiften nedsættes til en fjerdedel, i disse tilfælde opretholdt.

Da behandlingen af boer, hvor den efterlevende ægtefælle efter at have hensiddet i uskiftet bo med afdødes arvinger, som hovedregel er meget enkel, således at de jævnligt på første skiftesamling vil kunne opgøres til skiftebogen eller i alt fald optages til slutning, foreslås som en ny regel, at nedsættelsen også skal kunne ske i sådanne tilfælde. Man undgår herved ekstraditioner, der alene begrundes i ønsket om at få afgiften nedsat.

For så vidt angår *eksekutorboer* foreslås, at nedsættelsesreglerne under nr. 1 b og nr. 2 skal finde anvendelse også i disse boer. Da eksekutorer efter gældende ret ikke kan udlevere de af dem behandlede boer til privat skifte efter skiftelovens § 9 og § 75, kan reglen i nr. 1, litra a, ikke anvendes i eksekutorboer.

Da der desuden i praksis har vist sig at være behov for lempelse af skifteafgiften af *fællesboer, der skiftes i ægtefællernes levende li ce* efter skiftelovens kapitel 6, når der under behandlingen af boet opnås forlig, foreslås reglen udvidet til også at omfatte disse boer.

Ved første skiftesamling forstås i overensstemmelse med gældende praksis i boer, der skiftes straks efter dødsfaldet, den i skiftelovens § 18, jfr. § 16, stk. 2, og § 17 omhandlede skiftesamling, hvorpå arvingerne skal afgive endelig erklæring om, hvorvidt de vil overtage ansvaret for afdødes gæld, hvilket er en forudsætning for boets udlevering. I boer, hvor den efterlevende ægtefælle efter at have hensiddet i uskiftet bo skifter med førstafdødes arvinger, anses den skiftesamling, hvorpå arvingerne gøres bekendt med ægtefællens status, som første skiftesamling. I disse boer påhviler gældsansvaret alene ægtefællen. Ved skifte mellem ægtefæller i anledning af separation, skilsmisse m. v. anses den skiftesamling, hvorpå ægtefællerne gøres bekendt med registreringen og hinandens passiver, som første skiftesamling. Ingen af ægtefællerne bliver ved skiftet ansvarlig for den andens gæld.

I § 36 er der optaget regler om fritagelse for skifteafgift.

Stk. 2. Den her foreslåede regel træder i stedet for skifteafgiftslovens § 3, stk. 2, nr. 1. Der er formentlig kun praktisk behov for nedsættelse af afgiften, når en efter skyldnerens begæring fremkaldt konkurs bortfalder i medfør af konkurslovens § 50. I disse tilfælde vil man kunne nøjes med en fast afgift på 100 kr. I denne forbindelse bemærkes, at den i udkastets § 41 foreskrevne afgift på 50 kr. for behandling af en konkursbegæring også skal svares, hvor konkursbegæring fremsættes af skyldneren.

Til § 34.

Begrebet „*formuemasse*“ anvendes i § 32, stk. 1 (afgiftssatserne), § 36 (afgiftsfritagelse) og § 46, stk. 3 (beregning af retshjælpsafgift). En nærmere præcision af, hvad der skal forstås ved et bos formuemasse, kan i flere tilfælde volde vanskelighed. I skifteafgiftslovens § 3, stk. 1, litra a, tales alene om „boets hele formuemasse uden fradrag af gæld eller deslige". Herudover findes i retsplejelovens §§ 680 og 681 særlige regler, hvorefter der i nærmere angivet omfang ved beregningen af masseafgiften i arv- og gældsfragåelsesboer og konkursboer kan bortses fra pantsat fast ejendom.

Alle bestemmelser om opgørelse af formuemassen bør samles i retsafgiftsloven, og de hyppigst fr entkommende tvivlsspørgsmål løses ved positive lovbestemmelser.

Reglerne i *stk. 1* tydeliggør, hvad der forstås ved et bos formuemasse. Aktivernes nettoindtægt medregnes også efter gældende ret til boets formuemasse. Bortset fra retsplejelovens §§ 680 og 681 findes ingen udtrykkelige regler om opgørelsen af formuemassen i gældende ret. Man finder det af praktiske grunde rigtigst, at opgørelsen sker efter *samme regler som ved arveafgiftsberegningen,* jfr. herved arveafgiftslovens §§17 og 18. Dette betyder, at aktiverne ansættes til værdien på tidspunktet for boets opgørelse, og at indtægterne indtil dette tidspunkt medregnes. Aktiver, der udloddes under bobehandlingen, ansættes dog til værdien på udlodningstidspunktet, ligesom

også indtægten af disse aktiver kun medregnes til dette tidspunkt.

De i stk. 2 og 3 indeholdte regler om opgørelse af formuemassen er ifølge sagens natur ikke udtømmende. Der er hermed alene taget stilling til en række enkeltspørgsmål af særlig interesse for opgørelsen af formuemassen.

Bestemmelserne i *stk. 2* vedrører aktiver, der er behæftet med pant eller ejendomsforbehold.

Nr. 1. Bestemmelsen, der er ny, er i overensstemmelse med gældende praksis, jfr. *Harbou,* Skifteafgifter, 1936, side 27.

Nr. 2. Også denne regel er i overensstemmelse med gældende praksis, jfr. U.f.R. 1930. 231. Afgørende for, om nettopostering kan finde sted, er det, om panthaveren har haft en egentlig ret til at realisere pantet uden om bobehandlingen.

Nr. 3. Reglen træder i stedet for retsplejelovens § 680, stk. 2, og gælder ligesom reglerne i samme paragrafs stk. 1 kun konkursboer og gældsfragåelsesboer. Efter retsplejelovens § 680, stk. 2, henhører den pantsatte ejendom og det ved auktionen medfulgte løsøre ved skifteafgiftsberegningen kun til boets masse med fradrag af beløbet af de pantefordringer, for hvis vedkommende fordring på boet uden for pantet er frafaldet. Ifølge skattedepartementets skrivelse nr. 268 af 14. november 1944 finder reglen anvendelse i alle tilfælde, hvor en panthaver har afgivet erklæring rettidigt og inden ejendommens afhændelse, selv om *åe* øvrige betingelser i § 680, stk. 1, ikke er opfyldte.

Udvalget foreslår bestemmelsen i retsplejelovens § 680, stk. 2, ændret, således at ejendommen ved skifteafgiftsberegningen kun medregnes til boets formuemasse med fradrag af *samtlige* pantehæftelser, dersom blot en enkelt panthaver rettidigt og inden ejendommens afhændelse har afgivet erklæring.

Når ejendommen realiseres ved en tvangsauktion i henhold til retsplejelovens § 680, stk. 1, vil i praksis de panthavere, der har krav på andel i budsummen, blive fyldestgjort, for så vidt budsummen rækker, ved at skødetageren overtager eller indfrier pantegælden, således at skifteretten efter auktionen ikke har nogen ulejlighed med fyldestgørelsen af de nævnte panthavere og ej heller med ejendommens administration. Under hensyn hertil skønnes det ikke rimeligt, at den del af budsummen, der medgår til dækning af panthaverne, skal henføres til boets masse ved skifteafgiftsberegningen. Det forekommer i øvrigt heller ikke rimeligt, at en panthaver, hvis sikkerhed er utvivlsom, skal kunne belaste boet med skifteafgift af sin fordring ved at undlade at afgive erklæring efter retsplejelovens § 680, stk. 1.

Afgiftsfritagelsen bør også i overensstemmelse med praksis finde anvendelse, når ejendommen sælges under hånden af boet efter aftale med panthaveren. Man har herved haft for øje, at afgiftsmæssige hensyn ikke bør vanskeliggøre den for boet og panthaverne mest fordelagtige realisation.

Dersom panthaveren ikke fremmer realisationen uden ufornødent ophold, og boet derfor benytter sig af sin ret til at sætte ejendommen til tvangsauktion i overensstemmelse med § 680, stk. 1, sidste pkt., finder man ikke grund til at opretholde afgiftsfritagelsen. Dette har fundet udtryk i den foreslåede regel, hvorefter det, når ejendommen realiseres ved tvangsauktion, er en betingelse, at den afholdes efter begæring af panthaveren.

Nr. 4. Denne regel er en gentagelse af den i retsplejelovens § 681 indeholdte skifteafgiftsbestemmelse, der således overføres til retsaf giftsloven.

Stk. 3, nr. 1. At de med realisation af boets ejendele forbundne omkostninger kan fradrages salgssummen, forinden denne føres til indtægt i boet, er naturligt og i overensstemmelse med hidtidig praksis. Reglen gælder for alle boer.

Nr. 2. Efter hidtidig praksis henregnes ejendomsskatter, renter af pantebreve og ordinære bidrag til kredit- og hypotekforeningers reservefond ikke til driftsudgifterne ved opgørelsen af nettooverskuddet ved driften af en fast ejendom, da disse udgifter ikke foranlediges af bobehandlingen. Selv om denne posteringsmåde principielt er rigtig, ses der ikke at være grund til at opretholde den, da den ikke stemmer med sædvanlige skattemæssige opgørelsesprincipper og desuden unødigt komplicerer opgørelsen. Derimod kan afdrag på

pantegælden af lån i kredit- og hypotekforeninger ikke medregnes til driftsomkostninger, men må som hidtil opføres under boets gæld.

Nr. 3. Reglen stemmer med hidtidig praksis.

Til § 35.

Reglerne i § 35 vedrører skifteafgiften i *reassumtionsboer,* jfr. skifteafgiftslovens § 2, stk. 2, der vedrører samme emne. At reassumtionsboer ligesom efter skifteafgiftsloven behandles som selvstændige afgiftsobjekter, synes velbegrundet, idet reassumtionsbehandling er en ny og selvstændig virksomhed for skifteretten.

Udkastets regler forudsætter, at afgiftspligten i henhold til § 31 påhviler alle reassumtionsboer, uanset reassumtionsgrunden, medmindre den snævert begrænsede fritagelsesbestemmelse i udkastets § 36, stk. 2, medfører afgiftsfrihed. Dette gælder også de såkaldte „arvedelingsboer", d. v. s. boer, der genoptages til udlodning af midler, der har været båndlagt til rentenydelse. Der vil således ikke være mulighed for at undlade skifteafgiftsberegning i de tilfælde, hvor reassumtionsbehandlingen i hidtidig praksis blot er betragtet som en viderebehandling af hovedboet, hvorunder vedkommende midler endelig udlægges til en legatar, jfr. U.f.R. 1930. 181.

Afgiften beregnes alene af aktiverne i reassumtionsboet. Under hensyn til afrundingsreglen i udkastets § 65, har man ikke ment at burde opretholde nugældende praksis, hvorefter afgiften af hensyn til afrundingsreglerne i skifteafgiftslovens § 9 beregnes af hovedboets masse sammenlagt med de nu indgåede aktiver med fradrag af den allerede erlagte afgift.

Skyldes reassumtionen indgang af midler, der kunne have været inddraget under den oprindelige behandling, og har denne, fordi formuemassen ikke oversteg 10.000 kr., været fritaget for skifteafgift, finder man det dog rimeligt at lade afgiften beregne som hidtil af den samlede formuemasse i hoved- og reassumtionsbo. Er den samlede formuemasse i hoved- og reassumtionsbo i tilfælde af den heromhandlede art under 10.000 kr., bliver boet fritaget for skifteafgift, jfr. udkastets § 36, stk. 2.

Til § 36.

Stk. 1. Efter skifteafgiftslovens § 1, stk. 2, er boer, hvis formuemasse — for dødsboers vedkommende efter udredelsen af begravelsesomkostninger — ikke udgør 400 kr., fritaget for afgift.

Efter udvalgets opfattelse er der ikke nogen trang til at opretholde en regel om afgiftsfrihed for små konkursboer eller de i skiftelovens § 82 omhandlede boer.

Derimod bør der være afgiftsfrihed for små *dødsboer og fællesboer,* såvel fællesboer, hvor den længstlevende ægtefælle skifter med førstafdødes arvinger som fællesboer, der skiftes mellem ægtefæller efter skiftelovens kapitel 6. Det afgiftsfri minimum for dødsboer bør ikke alene omfatte de af skifteretten behandlede boer, men også små eksekutorboer. Sociale hensyn taler stærkt for, at det afgiftsfri minimum ikke sættes for lavt.

Udvalget foreslår ved reglen i *stk. 1, nr. 1,* det afgiftsfri minimum fastsat til 10.000 kr. Efter den således foreslåede forhøjelse af det afgiftsfri minimum har man ikke fundet tilstrækkelig anledning til at opretholde den gældende regel, hvorefter der bortses fra begravelsesudgifterne, hvis formuemassen herved bliver mindre end det afgiftsfri minimum.

At den i udkastets § 32, stk. 3, foreslåede minimumsafgift på 100 kr. for andre boer end dødsboer og fællesboer ikke omfatter sidstnævnte boer, skyldes, at der med et afgiftsfrit minimum på 10.000 kr. for disse boer ikke er behov for en minimumsafgift, selv om afgiften, hvis den nedsættes efter udkastets § 33, stk. 1, vil kunne blive en del mindre end 100 kr.

Efter den i *stk. 1, nr. 2,* foreslåede regel er *dødsboer og fællesboer, der udleveres den efterlevende ægtefælle i medfør af skiftelovens § 57, stk. 1,* ligeledes fritaget for skifteafgift. Efter den anførte bestemmelse i skifteloven som ændret ved lov nr. 412 af 18. december 1963 kan såvel fællesboet som afdødes særeje uden skiftebehandling udlægges til ægtefællen, såfremt skifteretten skønner, at der under hensyn til den efterlevende ægtefælles særlige rettigheder intet bliver at udlodde til arvingerne, og ægtefællen erklærer at ville overtage ansvaret for afdødes gæld. Det fremgår af bemærk-

ningerne til den omhandlede bestemmelse, at denne også kan bringes i anvendelse på et hvilket som helst tidspunkt, efter at egentligt skifte er påbegyndt, i hvilke tilfælde skifteafgiftspligten vil være indtrådt, jfr. udkastets § 38, stk. 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil. Efter udvalgets opfattelse bør de hensyn til den efterlevende ægtefælle, der begrunder reglen i skiftelovens § 57, også begrunde fritagelse for erlæggelse af skifteafgift i de tilfælde, hvor afgiftspligt efter udkastets § 38, stk. 1, nr. 3, er indtrådt, selv om fællesboets fommemasse vil kunne overstige det afgiftsfri minimum i henhold til § 36, stk. 1, nr. 1, ret væsentligt. Den heromhandlede afgiftsfritagelse vil også kunne finde anvendelse for eksekutorboers vedkommende, idet reglen i skiftelovens § 57, stk. 1, også gælder for disse boer, jfr. motiverne til sidstnævnte bestemmelse Folketingstidende 1963-64, tillæg A, sp. 120.

Efter *stk. 2* gælder reglen om afgiftstagelse i stk. 1, nr. 1, som hovedregel ikke i reassumerede boer. Bestemmelsen betyder, at der *ikke* sker afgiftsfritagelse, når et dødsbo eller et fællesbo genoptages:

1. Fordi der skal ske udlodning af midler, der i det oprindelige bo er afsat til dækning af en betinget fordring eller hensat til rentenydelse,
2. fordi der tilgår boet midler, som ikke kunne have været inddraget under den tidligere behandling,
3. fordi der tilgår boet midler, som kunne have været inddraget under den tidligere behandling, men hvor den samlede formuemasse i reassumtionsboet og det oprindelige bo overstiger 10.000 kr.

I de pågældende boer skønnes der ikke at kunne være et rimeligt behov for afgiftsfritagelse.

Til § 37.

1 skifteafgiftslovens § 4, stk. 2, findes enkelte regler om *det grundlag, få hvilket skifteafgiften skal beregnes.* I øvrigt er reglerne udviklet i praksis.

I konkursboer og andre boer, der behandles til ende af skifteretten, beregnes afgiften altid i boopgørelsen. Det samme er tilfældet i eksekutorboer, hvor skifteafgiften også beregnes i den foreløbige opgørelse i medfør af arveafgiftslovens § 24, stk. 2, såfremt en sådan skal foretages, jfr. eksekutortilsynslovens § 10.

Skal der indgives boopgørelse efter skiftelovens § 78, sker beregningen i opgørelsen.

T tvangsakkordboer sker beregningen på grundlag af skyldnerens status.

I dødsboer, der i medfør af skiftelovens § 9 udleveres lodtagerne til videre privat skifte eller den efterlevende ægtefælle til hensidden i uskiftet bo, skal de pågældende efter skifteafgiftslovens § 4 indgive en særlig opgørelse til brug for beregningen, skønt den uden vanskelighed kunne ske på grundlag af arveanmeldelsen eller den i arvelovens § 13 foreskrevne fællesboopgørelse.

I andre boer — separations- og skilsmisseboer, interessentskabsboer og konkursboer, der udleveres en skyldner i medfør af konkurslovens § 50 eller § 98 — finder reglerne i skifteafgiftslovens § 4, stk. 2, også anvendelse. I praksis foretages beregningen dog jævnligt til skiftebogen på det ved udleveringen foreliggende grundlag.

Det vil således ses, at en særlig opgørelse til brug for afgiftsberegningen i mange tilfælde er overflødig. Udvalget foreslår derfor denne regel ophævet og erstattet med en regel, hvorefter skifteretten kan pålægge de pågældende inden en vis frist at fremkomme med de oplysninger, der er nødvendige til afgiftens beregning i de tilfælde, hvor den ikke på det ved udleveringen foreliggende grundlag kan beregne afgiften. Endvidere foreslås i stk. 2, at skifteretten kan pålægge vedkommende daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil oplysningerne fremkommer. Der henvises til den tilsvarende regel i arvelovens § 13. Det er en selvfølge, at bøderne tilfalder statskassen. Den foreslåede regel træder i stedet for skifteafgiftslovens § 4, stk. 2, næstsidste pkt., sidste led.

I skifteafgiftslovens § 10 bestemmes, at afgiften, dersom nogen i de i § 4 ommeldte tilfælde mod bedre vidende har afgivet en urigtig opgørelse til skade for statskassen, erlægges med det dobbelte beløb af den fordulgte del, foruden at vedkommende ifalder den straf, som den almindelige straffelovgivning måtte medføre. Denne bestemmelse har, så vidt vides, aldrig været anvendt. Der findes ingen tilsvarende bestemmelse for de boer, der behandles til ende af skifteretten eller af eksekutorer. Derimod skal

eksekutor efter eksekutortilsynslovens § 2 ligesom de mødende arvinger og boets øvrige vedkommende såvel efter registreringen som ved boets slutning afgive skriftlig erklæring på tro og love, om at der dem bekendt ikke findes yderligere at registrere. Denne bestemmelse er ikke suppleret med speciel sanktion. Den omtalte bestemmelse i skifteafgiftsloven foreslås ophævet som overflødig.

Vedrørende spørgsmålet om klage over afgiftsberegningen henvises til kapitel 14 og de dertil knyttede bemærkninger.

Til § 38.

Efter skifteafgiftslovens § 2 *indtræder afgiftspligten*, „så snart boet er taget under behandling, hvorved i denne henseende forstås for konkursboers vedkommende konkursens begyndelse (jfr. konkurslovens § 50) for andre boers vedkommende den første forretnings påbegyndelse". Lovens henvisning til konkurslovens § 50 betyder, at konkursboet anses for påbegyndt, når konkursbegæring er indgivet. For „andre" boers vedkommende anses bobehandlingen for påbegyndt ved begyndelses- eller registreringsforretningen, jfr. U.f.R. 1934. 375. Afgiftspligten indtræder altså ikke ved dødsfaldet eller ved indgivelse af begæring om, at boet må blive taget under behandling, selv om disse tidspunkter har betydning i visse henseender. Tvangsakkordloven indeholder ingen bestemmelser om, hvornår afgiftspligten indtræder. Den må derfor i overensstemmelse med skifteafgiftslovens § 2, stk. 1, sidste led, indtræde, når forhandling om tvangsakkord åbnes. Spørgsmålet vides ikke at have været aktuelt.

Lovens henvisning til konkurslovens § 50 har formentlig ikke anden betydning end den, at afgiften skal beregnes af alle aktiver, der inddrages under konkursbehandlingen, herunder også af aktiver, der inddrages som følge af afkræftelse, hvilket må anses som selvfølgeligt.

Det foreslås herefter i *stk. 1*, at afgiftspligten i konkursboer og ved forhandling om tvangsakkord indtræder, når skifteretten træffer bestemmelse om, at konkursbehandling skal finde sted eller forhandling om tvangsakkord åbnes, og i andre boer, når den første forretning påbegyndes.

I *stk. 2* foreslås, i overensstemmelse med skifteafgiftslovens § 2, stk. 2, at afgiftspligten, når en bobehandling genoptages, indtræder, når den første forretning under genoptagelsen påbegyndes.

Til § 39.

De nugældende regler om *forfaldstid* for skifteafgiften findes i skifteafgiftslovens § 4 og i § 10 i eksekutortilsynsloven af 20. april 1926.

For de boer, der behandles til ende af skifteretten eller af eksekutorer, forfalder afgiften ved skiftets slutning. Tilsvarende regel findes for arveafgiftens vedkommende i arveafgiftslovens § 24, stk. 1. Skal der i et eksekutorbo udfærdiges foreløbig opgørelse efter arveafgiftslovens § 24, stk. 2, skal også skifteafgiften indbetales, jfr. eksekutortilsynslovens § 10.

Stk. 1, nr. 1. Da det findes mest rationelt, at skifteafgiften i de af skifteretterne behandlede boer forfalder, når udlodning kan ske, d. v. s. når opgørelsen er upåankelig, foreslår man den gældende regel opretholdt for disse boer med en lidt ændret formulering.

Nr. 2. På grund af eksekutorbehandlingens administrative karakter anser man det derimod for principielt rigtigst, at skifteafgiften, hvad enten den skal indbetales på grundlag af en foreløbig eller en endelig opgørelse, forfalder efter samme regler som arveafgiften. Der henvises i øvrigt til udkastets § 72 vedrørende klager over skifteafgiften, hvori samme princip er fulgt.

Nr. 3. Er et bo, der har været under skifterettens behandling, udleveret den længstlevende ægtefælle til hensidden i uskiftet bo eller lodtagerne til privat skifte, er forfaldstiden i skifteafgiftslovens § 4, stk. 2, fastsat til 6 måneder efter udleveringen. Denne regel omfatter ikke alene dødsboer, men også separations- og skilsmisseboer samt „andre boer", der har været taget under behandling efter bestemmelsen i skiftelovens § 82, og formentlig også konkursboer, der udleveres fallenten i medfør af konkurslovens § 50 eller § 98. Afgiften efter tvangsakkordlovens § 38 forfalder formentlig ved akkordsagens afslutning.

Disse regler synes ikke helt hensigtsmæssige.

Skal der i et dødsbo, der er udleveret til privat skifte, betales arveafgift, må det anses for den naturligste løsning, at skifte- og arveafgifter forfalder samtidigt, og udvalget har derfor valgt at foreslå, at skifteafgiften i sådanne boer skal forfalde samtidig med arveafgiften. Udvalget kan i øvrigt tilslutte sig den side 23-24 i *betænkningen af 1944* om dommerembedernes kasse- og regnskabsvæsen fremsatte udtalelse om, at fristerne for indgivelse af arveanmeldelse og indbetaling af arveafgift bør forkortes væsentligt.

Nr. 4. For alle andre boers vedkommende foreslår man, at afgiften skal forfalde til betaling, når de afgiftspligt]ge modtager meddelelse om afgiftsberegningen. Denne regel omfatter således ekstraderede dødsboer, i hvilke der ikke skal svares arveafgift, separations- og skilsmisseboer, „andre boer", der er udleveret til videre privat skifte, konkursboer, der er udleveret skyldneren i medfør af konkurslovens § 50 eller § 98, og tvangsakkordboer.

I *stk. 2* bestemmes, at afgiften, når den skal udredes af de afgiftspligtige, skal indbetales inden 14 dage efter forfaldstid. Endvidere foreslås, at der ved betaling efter nævnte frist skal svares *renter,* som i overensstemmelse med andre skatte- og afgiftslove, jfr. f. eks. statsskattelovens § 38, stk. 4, foreslås fastsat til $^1/_2$ pct. månedlig. For at anspore til rettidig betaling foreslås med forbillede i motorafgiftslovens § 12 en minimumsrente på 10 kr.

Til § 40.

Paragraffen træder i stedet for reglerne i skifteafgiftslovens § 4 om *ansvaret for afgiftens indbetaling.*

I konkursboer og dødsboer, der skiftes offentligt straks efter dødsfaldet, er aktiverne som regel i skifterettens eller eksekutors varetægt. Herfra gælder dog vigtige undtagelser. Udleveres et bo, der har været under offentlig behandling ved skifteretten, af denne til fortsat privat skifte, overgår rådigheden over aktiverne til lodtagerne. Når en ægtefælle skifter med førstafdødes arvinger, beholder han efter reglerne i skiftelovens § 58 rådigheden over sin bodel, hvis han skifter straks efter førstafdødes død, og over hele boet, dersom han først skifter efter at have hensiddet i uskiftet bo. På samme måde beholder to ægtefæller, der skifter i levende live, efter skiftelovens § 66 hver især rådigheden over sin bodel. Skifteretten skal med andre ord i intet af disse tilfælde tage aktiverne i sin varetægt. I tvangsakkordboer er midlerne i den akkordsøgendes eller hans repræsentants besiddelse. I de boer, der omhandles i skiftelovens § 82, vil parterne som regel have rådigheden over aktiverne.

Efter reglen i *stk. 1* påhviler det skifteretten at drage omsorg for, at skifteafgiften udredes af boets midler, forinden udlodning finder sted. Sker der udlodninger under boets behandling, må det påses, at de fornødne midler til dækning af afgiften tilbageholdes.

Den gældende bestemmelse om skifterettens — d. v. s. vedkommende tjenestemands — ansvar for afgiften er ikke foreslået opretholdt. Der findes ikke i den øvrige lovgivning regler om tjenestemænds ansvar for beregning og indbetaling af retsafgifter, og sådanne regler skønnes heller ikke påkrævede for skifteafgiftens vedkommende. Spørgsmålet om tjenestemænds ansvar på dette område vil herefter være at afgøre efter de almindelige erstatningsretlige regler, jfr. herved betænkningen om statens og kommunernes erstatningsansvar nr. 214/1959, side 54, sp. 2.

I *stk. 2* foreslås, at reglen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i boer, der behandles af eksekutorer. På grund af eksekutorernes særlige stilling er disses ansvar for skifteafgiften foreslået opretholdt.

I *stk. 3* foreslås i overensstemmelse med gældende ret, at lodtagerne i et bo, der overgår til privat skifte, hæfter solidarisk for afgiften. Dette ansvar begrænses dog ved reglerne i stk. 4.

I *stk. 4, 1. fkt.,* foreslås ved skifte af fællesbo mellem en ægtefælle og førstafdødes arvinger, at alene ægtefællen hæfter for afgiften af den del af boet, hvorover han har rådighed under skiftet, jfr. de indledende bemærkninger til denne paragraf. Man finder ikke, at der bør pålægges arvingerne noget ansvar herfor, da de kun har krav på at få deres arvelod udbetalt og i øvrigt ikke er beføjede til at blande sig i ægtefællens dispositioner. Denne bestemmelse gælder såvel, når bobehandlingen

bringes til ende ved skifteretten, som når boet udleveres til fortsat privat skifte. I *stk. 4, 2. pkt.*, er det ud fra samme synspunkt foreslået, at hver ægtefælle ved skifte efter skiftelovens kapitel 6 kun skal hæfte for skifteafgiften af sin bodel. Denne regel vil have særlig betydning, hvor størstedelen af aktiverne i fællesboet hører til den ene ægtefælles — i reglen mandens — bodel.

Under *stk. 5* falder såvel tvangsakkordboer som de i skiftelovens § 82 omhandlede boer.

Reglen i *stk. 6* stemmer med gældende ret, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 118 af 8. april 1942 og justitsministeriets cirkulære nr. 6 af 18. januar 1960. Da der i hidtidig praksis har været en del tvivl med hensyn **til,** i hvilket omfang fri proces under skifte medfører fritagelse for erlæggelse af skifteafgift, har man, for så vidt angår den i nærværende kapitel omhandlede skifteafgift, ment at burde optage en udtrykkelig bestemmelse om spørgsmålet i retsafgiftsloven.

I forbindelse med de her behandlede spørgsmål vil det være naturligt at gøre rede for gældende rets regler om *sikkerhedsstillelse* for skifteafgifter.

Efter konkurslovens § 48, stk. og tvangsakkordlovens § 1, nr. 7, og § 3, stk. 3, kan der, inden et bo tages under konkursbehandling, eller forhandling om tvangsakkord åbnes, forlanges sikkerhedsstillelse for omkostninger (herunder også afgifter). Det er en selvfølge, at der ikke kan forlanges sikkerhedsstillelse, når skifteretten i embeds medfør skal tage dødsbo under behandling, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 78 af 28. marts 1911.

I separations- og skilsmisseboer, der kun efter begæring skal tages under behandling, anser skifteretterne sig for beføjede til at forlange sikkerhedsstillelse for omkostningerne, herunder også afgifterne, jfr. tildels justitsministeriets skrivelse nr. 127 af 28. juli 1928. Det bemærkes, at et krav om sikkerhedsstillelse selv med et mindre beløb i sådanne boer ofte bevirker, at ægtefællerne enes om privat skifte. Også i dødsboer må skifteretten, når en efterlevende ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, skal skifte med førstafdødes arvinger, være beføjet til at forlange sikkerhedsstillelse, men i praksis vil det yderst sjældent blive krævet. Endelig i kan der blive tale om sikkerhedsstillelse, når et bo (interessentskabsbo og lignende bo) skal tages under behandling i medfør af skiftelovens § 82. Der henvises i øvrigt til *Niels Harbou,* Dødsbo- og fællesbo, 1945, side 45, *Munch-Petersen,* Skifteretten, 1956, side 28 og 31. og samme i *Juristen* 1947, side 266 ff. Endvidere henvises til udkastets §68.

Til kapitel 7.

Andre skifteforretninger.

Kapitlet indeholder afgiftsbestemmelser vedrørende begæringer til skifteretten om at få et bo taget under behandling, skifterettens behandling af tvistigheder om skifte, bevisførelse for skifteretten samt retshjælp.

Til §§ 41 og 42.

Efter skifteafgiftslovens § 6 b skal der svares afgift for skifterettens virksomhed med behandling af en *begæring om at få et bo taget under behandling,* som ikke har sådan behandling til følge. Afgiften, der efter forhøjelsesloven af 12. april 1957 udgør 24 kr., skal altså kun svares, når en begæring afslås eller trækkes tilbage, men ikke når skiftebehandling påfølger, idet der da skal svares sædvanlig skifteafgift. Denne bestemmelse omfatter *dels* konkursbegæringer og *dels* begæringer om at få et bo, hvormed der hensiddes i uskiftet bo, et skilsmissebo, separationsbo, bosondringsbo eller et „andet bo", jfr. skiftelovens § 82 (interessentskabsbo), taget under behandling. Endvidere findes i tvangsakkordloven af 14. april 1905 (nr. 225 i Lovtidende for 1906) § 38, stk. 4, en lignende bestemmelse med hensyn til begæringer om tvangsakkord. Afgiften er her 20 kr., jfr. forhøjelsesloven af 12. april 1957.

Efter skifteafgiftslovens § 8 skal afgiften i henhold til § 6 b erlægges, så vidt muligt forud for eller umiddelbart efter den pågældende forretnings udførelse. I tvangsakkordloven findes ingen bestemmelse om tidspunktet for afgiftens indbetaling.

§ 41. Ved reglen i *stk. 1* foreslås, at der for behandling af en *konkursbegæring* ubetinget skal svares en afgift på 50 kr., jfr. dog § 45. Afgift skal svares, hvad enten begæringen indgives af en eller flere kreditorer eller af skyldneren selv, og i sidste fald hvad enten

skyldneren har pligt til at indgive konkursbegairing eller ej. Det bemærkes herved, at skyldneren må antages at have opfyldt sin forpligtelse efter konkurslovens § 46, dersom han har indgivet konkursbegæring, selv om denne afvises, fordi han ikke er i stand til at betale afgiften, jfr. om sikkerhedsstillelse *Harbou* i *Juristen 1957, side 336.*

Forslaget i *stk. 2* stemmer med gældende praksis.

Reglen i *stk. 3* stemmer med princippet i § 9, der angår stævninger i borgerlige domssager. Det foreslås dog, at begæringen skal indgives på ny ved rette og ikke blot ved andet værneting, og at fristen fastsættes til kun 14 dage. Fejlen vil i disse tilfælde som oftest skyldes, at begæringen indgives ved skyldnerens forretningsværneting i stedet for ved hans personlige værneting. Fristen findes at burde fastsættes til samme tidsrum, i hvilket behandlingen af en konkurs begæring i medfør af konkurslovens § 48 a kan udsaittes ad gangen.

Efter den almindelige regel i udkastets § 67 indtræder pligten til at svare denne afgift, når begæringen indgives, og afgiften bliver ikke tilbagebetalt, hvis konkursbehandling indtræder.

Når man med de anførte ændringer vil opretholde en særlig afgift for behandling af konkursbegæringer, skyldes det, at konkursbegæring meget ofte indgives for at opnå, at afkræftelsesfristerne afbrydes, således at skyldneren kan opnå en frivillig ordning med sine kreditorer eller tvangsakkord, og konkurs derved undgås. Behandlingen har således en særlig karakter, der gør det rimeligt, at den altid belægges med afgift.

Derimod finder man ikke tilstrækkelig anledning til at bevare en afgift for behandling af et *andragende om åbning af forhandling af tvangsakkord,* da et sådant andragende kun kan indgives af skyldneren, og praktisk talt altid tages til følge. Skifterettens arbejde bliver et led i selve behandlingen af akkordsagen, for hvilken der skal svares afgift efter udkastets § 32, jfr. § 38, stk. 1, nr. 2. Afgiftsreglerne i tvangsakkordlovens § 38 foreslås derfor i det hele ophævet, jfr. udkastets § 75, stk. 3, nr. 1.

§ 42. Bestemmelsen er ny. I arvelovens § 20 bestemmes, at en ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, er pligtig at skifte med en arving, såfremt denne godtgør, at ægtefællen ved misbrug af sin rådighed over boet væsentlig har formindsket det eller har fremkaldt nærliggende fare for en sådan formindskelse, eller at ægtefællen har forsømt sin forsørgelsespligt over for ham. Dette vil altså sige, at *det uskiftede bo bringes til ophor,* såfremt arvingens begæring tages til følge. Udvalget finder det rimeligt, at der skal svares afgift for behandlingen af disse ofte vanskelige sager, og foreslår også her afgiften fastsat til 50 kr. Afgiften vil også kunne have en gavnlig præventiv virkning, hvor begæringen er af temerær karakter. Da grundlaget for begæringen i reglen vil være det samme, når flere arvinger samtidig begærer deres arv udskiftet, er en til § 41, stk. 2, svarende bestemmelse upåkrævet. En til § 41, stk. 3, svarende regel er ligeledes uden interesse, da arvingen må formodes altid at kende ægtefællens bopæl.

Man foreslår derimod, tildels af sociale hensyn, at afgiftsbestemmelsen i § 44 i lov nr. 56 af 18. marts 1925, hvorefter der svares en afgift på LO kr. for behandling af en begæring om bosondring, ophæves, jfr. udkastets § 75, stk. 1, nr. 9. I denne forbindelse bemærkes, at der i § 7, litra b), i det af stempellovudvalget udarbejdede forslag til lov om tinglysningsafgift er optaget et forslag om, at tinglysning af en bosondringsbegæring skal være afgiftsfri.

Et herfra forskelligt spørgsmål er, om der bør svares afgift for en begæring om at få boet taget under offentlig behandling, når formuefællesskabet mellem to ægtefæller er ophævet ved separation, skilsmisse eller bosondring, eller når skifteretten ved kendelse har bestemt, at en ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, er pligtig at skifte med en eller flere af arvingerne.

Såfremt en ægtefælle, der hensidder i uskiftet bo, i medfør af arvelovens § 17, begærer skifte afholdt, afhænger det af skiftelovens almindelige regler, om boet skal tages under offentlig behandling eller kan overtages til privat skifte. Efter udvalgets opfattelse bør der ikke svares afgift af behandlingen af en begæring fra ægtefællen om offentlig skifte. Det samme er tilfældet, hvor skifte afholdes, efter at skifteretten ved kendelse i medfør af arvelovens § 24, jfr. § 20, har truffet bestemmelse om, at ægtefællen er pligtig at skifte med en arving.

Af skiftelovens § 64 fremgår modsætningsvis, at offentligt skifte ved separation og skilsmisse og bosondring m. v. kun finder sted, såfremt en af ægtefællerne begærer det. Efter udvalgets opfattelse bør der dels af sociale grunde, dels for at støtte skifteretternes bestræbelser på at få sådanne skifter ordnet i mindelighed, *ikke* svares afgift for *behandlingen af en begæring* om skifte.

Det må anses som upåkrævet, at der pålægges afgift for behandling af en begæring om at få et bo taget under behandling efter skiftelovens § 82.

Er et bo taget under behandling efter skiftelovens regler, skal der naturligvis svares afgift efter bestemmelserne i kapitel 6.

Tilsvarende situation som de i denne paragraf omhandlede opstår ved *dødsformodningsdom,* se § 3, nr. 4, og bemærkningerne hertil.

Til § 43.

For skifterettens behandling i medfør af retsplejelovens §§ 660 og 672 af *tvistigheder,* der opstår under behandlingen af et konkursbo eller et af skifteretten efter reglerne i skifteloven behandlet bo, svares nu ingen afgift, jfr. justitsministeriets cirkulære nr. 151 af 14. oktober 1935, jfr. cirkulære nr. 182 af 20. september 1922. Ifølge skifteafgiftslovens § 6 a, jfr. forhøjelseslovens § 1, nr. 2, skal der derimod betales afgift med $^2/_5$ pct. af genstandens værdi for afsigelse af kendelser (domme) i privatskiftede boer, jfr. skiftelovens § 76. Efter skifteafgiftslovens § 8 skal afgiften erlægges, så vidt muligt forud for eller umiddelbart efter forretningens udførelse.

Da tvistigheder i eksekutorboer nu altid behandles ved de almindelige domstole, skal der efter gældende ret svares sædvanlig retsafgift for behandling af tvistigheder i sådanne boer, og skifteafgiftslovens § 6 a er derfor nu uden betydning for så vidt angår tvistigheder i eksekutorboer.

I privatskiftede boer, hvor arvingerne ikke er enige om, at afgørelsen af en tvist skal træffes af skifteretten, vil tvisten blive afgjort ved de almindelige domstole, og der vil derfor også i disse tilfælde skulle svares sædvanlig retsafgift.

Udvalget foreslår, at der for skifterettens behandling af tvistigheder i dødsboer, der er udleveret arvingerne til privat skifte, skal svares afgift efter reglerne i udkastets kapitel 1 om borgerlige domssager. Modsætningsvis fremgår det heraf, at der ligesom efter hidtil gældende ret ikke svares særlig afgift for afgørelser af tvistigheder i de af skifteretterne behandlede boer. Bestemmelsen har efter gældende ret kun betydning for de i skiftelovens § 76 omhandlede tvistigheder, jfr. bemærkningerne foran.

I arveloven bestemmes det, at visse spørgsmål skal afgøres af skifteretten ved kendelse. Dette gælder således afgørelser efter lovens § 29, stk. 1, om et barns forlodsret og efter § 60 om tilsidesættelse af bestemmelser om båndlæggelse af tvangsarv. Man har fundet det rimeligt, at skifterettens behandling af disse spørgsmål, hvad enten de opstår i privatskiftede boer eller i eksekutorboer, skal være gratis, for så vidt angår de i § 60 omhandlede spørgsmål også under hensyn til, at spørgsmål om båndlæggelse tidligere henhørte under justitsministeriet og derfor behandledes uden afgiftserlæggelse. Der findes derimod ikke tilstrækkelig anledning til at fritage en kærende for betaling af kæreafgift.

Til § 44.

For *førelse af testaments- og arvelegitimationsvidner* betales nu afgift efter analogien af retsafgiftslovens § 12, stk. 1, i boer, der behandles af skifteretten, og efter samme paragrafs stk. 3 i boer, der ikke er under skifterettens behandling.

For *vurderings forretninger,* der afholdes efter arveafgiftslovens § 18, svares afgift efter retsaf giftslovens § 12 og for afhjemling efter § 13. Samme regel må formentlig gælde ved vurderinger, der begæres af en ægtefælle eller en arving efter skiftelovens §48.

Udvalget foreslår ved reglen i *stk. 1,* at der skal svares afgift efter reglerne i kapitel 3 for førelse af testaments- og arvelegitimationsvidner og for udmeldelse af vurderingsmænd i boer, der *ikke* behandles af skifteretten. Man har derimod ikke fundet det påkrævet at foreslå en udtrykkelig regel om, at sådanne forretninger er afgiftsfri i boer, der behandles af skifteretten, da dette stemmer med det i udkastets kapitel 1

fulgte princip, hvorefter der ikke skal svares afgift for bevisførelse i en domssag.

Endvidere foreslår man i paragraffens *stk. 2,* at der ikke skal svares afgift for udmeldelse af tillidsmænd efter § 2 i lov nr. 225 af 14. april 1905. Praksis er på dette punkt uensartet.

Til § 45.

Bestemmelsen, der svarer til gældende ret, er af betydning i de tilfælde, hvor en statsinstitution indgiver en konkursbegæring, og hvor finansministeriet begærer vurderingsforretning efter arveafgiftslovens § 18.

Til § 46.

Ved lov nr. 218 af 11. juni 1959 om ændringer i lov om rettens pleje ophævedes den indtil da gældende bestemmelse i § 4 i lov nr. 128 af 15. april 1930 om pligt for dommerkontorerne uden for København til at udføre retshjælpsforretninger. Til afløsning af de tidligere regler bestemtes det ved den samtidig gennemførte ændring af retsplejelovens § 14, at skifteretterne - - såvel i som uden for København — er forpligtet til som retshjælp at udfærdige anmeldelse om uskiftet bo og om overtagelse af bo til privat skifte, fællesboopgørelse samt opgørelse efter skiftelovens § 78, medmindre udførelsen på grund af boets størrelse eLler indviklede beskaffenhed vil være omstændelig eller kræve særlige undersøgelser.

Ved justitsministeriets cirkulære nr. 180 af 1. juli 1959 er afgifterne i overensstemmelse med de tidligere takster, der var blevet fordoblede ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 180 af 22. juni 1957, fastsat således:

1. *Anmeldelse om hensidden i uskiftet bo: 10 kr.*
2. *Anmeldelse om overtagelse af bo til privat skifte:*
   2 promille af boets beholdne formue, dog mindst 10 kr. og højst 200 kr.
3. *Fællesboopgørelse:*
   1 promille af boets beholdne formue, dog højst 200 kr. Eventuelt gebyr erlagt i henhold til punkt 1 fradrages heri.
4. *Arveanmeldelse:*
   Samme gebyr som fastsat under punkt 2.
5. *Opgørelse efter § 78 i lov nr. 155 af 30. november 1874 om skifte af dødsbo og fællesbo m. v.:*
   4])romille af boets beholdne formue, dog mindst 50 kr. og højst 1.000 kr.

De nævnte gebyrer afrundes i alle tilfælde opad til det nærmeste hele kronebeløb.

I overensstemmelse med forudsætningen herom i bemærkningerne til forslaget om ændring af retsplejelovens § 14, jfr. Folketingstidende 1958-59, tillæg *A,* sp. 1705, foreslås, at bestemmelserne om afgifter for retshjælpsforretningerne optages i retsafgiftsloven.

I udkastets *§ 46, stk. /,* foreslås udfærdigelse af anmeldelser om hensidden i uskiftet bo og om privat skifte gjort afgiftsfri. Man har derved haft den begrænsning, som ved ændringen af retsplejelovens § 14 er sket med hensyn til skifteretternes pligt til at udfærdige disse dokumenter, for øje. Endvidere har man taget hensyn til, at de pågældende anmeldelser ved nogle skifteretter tages direkte til skiftebogen, i hvilke tilfalde der ikke vil kunne forlanges afgift.

Også ved fastsættelse af taksterne i *stk. 2 og 3* har man taget hensyn til den anførte begrænsning i skifteretternes pligt til at udfærdige dokumenter af denne art. I stk. 2 foreslår man, at der skal svares en fast afgift på 25 kr. for udfærdigelse af opgørelse over fællesboet og den efterlevende ægtefælles særeje efter arvelovens § 13, idet det formentlig må påhvile skifteretterne at udfærdige dem som retshjælp, jfr. retsplejelovens § 14, stk. 2. Det må påregnes, at de fleste mindre dødsboer, når der or en efterlevende ægtefælle, fremtidig i medfør af skiftelovens § 57, stk. 1, jfr. § 62 b, vil blive udlagt ægtefællen uden skiftebehandling, således at kun boer med en ikke helt ubetydelig formuemasse vil blive overtaget af ægtefællen til hensidden i uskiftet bo.

Der findes ikke længere at være tilstrækkelig anledning til at gøre forskel på afgiften for udfærdigelse af arveanmeldelse og opgørelse i medfør af skiftelovens § 78. Man foreslår derfor i stk. 3, at afgiften i begge tilfælde sættes til 1 promille af boets formuemasse, beregnet efter udkastets § 34, dog mindst 25 kr. Under hensyn til den lave afgiftssats skønnes en maksimering af afgiften ufornøden. Selv om retshjælpsafgiften beregnes efter reglerne i § 34, finder man ikke tilstrækkelig anledning til - så-

ledes som det er sket i § 39, stk. 1, nr. 3, med hensyn til skifteafgiften i ekstraderede boer — at fravige den almindelige regel i udkastets § 68 om forfaldstiden, da de boer, i hvilke skifteretterne udfærdiger dokumenterne som retshjælp, som hovedregel er så små, at der ikke bliver tale om beregning af arveafgift. Som det fremgår af udkastets § 33, stk. 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil, vil der i mindre grad end hidtil være behov for, at skifteretterne kan udfærdige opgørelser efter skiftelovens § 78, jfr. § 75, som retshjælp.

I *stk. 4* foreslås, at første genpart af de i stk. 2 og 3 omhandlede udfærdigelser leveres uden særskilt afgift.

Til afsnit **IV.**

Afgifter for forskellige handlinger.

Til kapitel 8.

Notarialforretninger.

Gældende regler.

Grundlaget for det gældende system af regler om afgift for notarialforretninger er fremdeles reglerne i *sportelreglementets VII. afd. (§§ 132-145), jfr. § 156.* De heri indeholdte regler, der for en dels vedkommende angår andre spørgsmål end de rent afgiftsmæssige, er udbygget og ændret ved følgende bestemmelser :

Plakat af 8. januar 1823, § 8, foreskriver forhøjelse på $^1/_8$ af gebyrerne for alle forretninger, hvor vitterlighedsvidner benyttes.

Plakat af 27. november 1845 fastsætter lavere gebyr, 54 sk., for *anmeldelse* af en søprotest end det i sportelreglementets § 140 for optagelse af en sådan protest foreskrevne gebyr på 4 rdl.

Instruks nr. 288 af 28. november 1924 for notaren og undernotarerne i København, § 13, stk. 3, jfr. instruks af 28. august 1829, § 4, og justitsministeriets cirkulære nr. 110 af 26. april 1945, fastsætter ved overførelse af det i sportelreglementets § 138, stk. 2, jfr. § 156, fastsatte gebyr et gebyr på 30 sk. + 6 sk. = 74 øre pr. ark for indførsel af dokumenter i notarialproto kollen eller konferering og opbevaring af indleverede dokumenter.

Retsafgiftsloven s §§ 22 og 24 indeholder i tilslutning til de almindelige regler om **afgift** for udskrifter og attester regler om afgift for de af notarerne udfærdigede udskrifter og for notarens bekræftelse af genparter og andre dokumenter. Reglerne træder i stedet for sportelreglementets §§ 137 og 138, som dog ikke er udtrykkelig ophævet.

Lov nr. 170 af 1. ma] 1923 om underretsdommerens befordring på embedsrejser ophæver sportelreglementets § 145.

Lov nr. 112 af 12. april 1957 om forhøjelse af retsafgifter m. m., § 1, nr. 7, forhøjer notarialafgifterne til det dobbelte beløb.

Af følgende *oversigt* over reglerne i sportelreglementets **VII.** afdeling vil bl. a. ses, hvorledes det gældende afgiftssystem er opbygget:

§ 132. Værdigruppebestemte gebyrer fra 1-3 rdl. for protest af en veksel for manglende akcept eller betaling.

§ 133. Gebyr på 1 rdl. 66 sk. for „andre protester, beskikkelser, stævningers forkyndelse og andre sådanne forretninger". „Andre protester" omfatter bl. a. protest af en veksel for andet end manglende akcept eller betaling, protest af en check, men ikke en søprotest, jfr. § 140.

§ 134. Tillægsgebyr på 54 sk. = $^1/_3$ af gebyret efter § 133, når de i §§ 132 og **133** omhandlede forretninger skal *foretages flere steder,* gældende for hver foretagelse ud over den første.

§ 135. Gebyr af samme størrelse for *forgæves udgående forretning.*

§ 136. Forhøjelse af gebyret for samtlige forretninger med $^1/_3$, når notaren i København i embeds medfør må begive sig til „saadanne under Stadens Jurisdiction hørende Steder, der ikke ere Dele af det egentlige Kiøbenhavn", og når notarerne i købstæderne må begive sig til „Steder paa Kiøbstedernes Grund, men udenfor sammes Omkreds".

§ 139. Gebyr på 1 rdl. 12 sk. for en notarialattest.

§ 140. Gebyr på 4 rdl. for at modtage og udstede en søforklaring eller søprotest til brug ved assuranceberegning og havariopgørelse.

§ 141. Gebyr på 54 sk. pr. time for at overvære en eller anden handling og attestere, at den rigtig er foregået. (Berører ikke gebyret efter § 139).

§ 142. Samme gebyr for notarens virksomhed som tolk i retten.

§ 143. Notarens udfærdigelser skal være affattet i det danske sprog.

§ 144. Betalingen for oversættelser, „Forfattelse af Fuldmagter, Testamenter og andet deslige, der ikke egentligen vedkommer Notarii Embede"" („uegentlige notarialforretninger"). Betalingen henskydes til overenskomst med den pågældende, idet den oppebæres af notaren selv.

I henhold til *stempellovens § 124* stemples notarialbeskikkelser, -udfærdigelser og -attester af enhver art til 1 kr. I henhold til samme lovs *§ 126* skal derhos de af notaren udfærdigede udskrifter og attester stemples til 1 kr. Stempelafgiften svares således for alle udskrifter og attester, f. eks. også for den første beskrivelse af en protestforretning, der udfærdiges uden udskriftsgebyr, jfr. retsafgiftslovens § 22. Stempelafgiften foreslås afskaffet af stempellovudvalget, der finder det naturligt, at stempelafgiften her udgår som selvstændig afgift og indgår i gebyret for udfærdigelsen af vedkommende dokumenter, jfr. stempellovudvalgets betænkning, side 11, sp. 1.

Kritik af de gældende regler.

De gældende regler er upraktiske i flere henseender.

En ikke uvæsentlig ulempe ved notarialafgifterne er. at de bortset fra afgifterne i henhold til retsafgiftslovens §§ 22 og 24, *stadig er fastsat i det før møntloven af 23. maj 1873 gældende møntsystem* (rigsbankdaler og skilling), og at de derfor skal omregnes til kroner og ører efter reglerne i møntlovens § 18. Næsten alle afgifter svares af denne grund med brudte beløb, jfr. f. eks. følgende gebyrer for vekselprotest (uden V_3-forhøjelse efter § 136): 5 kr. 40 øre, 10 kr. 80 øre, 13 kr. 48 øre, 16 kr. 20 øre, og for et notarialtestamente uden protokollation eller konferering og opbevaring hos notaren: 9 kr. 10 øre og 12 kr. 14 øre (sidstnævnte gebyr inkluderer $^1/_3$-forhøjelse efter § 136).

Gebyrberegningen besværliggøres endvidere ved *reglernes alt for indviklede opbygning,* der nødvendiggør beregning af forhøjelserne på $^1/_8$ i henhold til plakat af 8. januar 1823, og på 20 pct. i henhold til sportelreglementets § 156 med tilhørende omregning. Når der skal beregnes tillægsgebyr efter sportelreglementets § 136, kompliceres beregningen yderligere. Herudover vil den begærede forretning ikke sjældent omfatte flere forskellige hver for sig afgiftspligtige bestanddele.

Tit belysning af afgiftsreglernes indviklede opbygning og det heraf følgende besvær med gebyrberegningen tjener følgende beregningseksempel vedrørende oprettelse af et notarialtestamente på 1 ark ved en udgående forretning, som foretages indenfor 1 time på et sådant sted, at der skal svares tillægsgebyr efter § 136, og hvor en genpart af testamentet begæres konfereret og opbevaret hos notaren.

1. a. Gebyr efter sportelreglementets § 141 for at overvære handlingen, 54 sk., omregnes til	1 kr. 12 øre
b. Tillæg efter plakat af 8. januar 1823, 7 sk., omregnes til	0 - 14 -
c. Tillæg til 1 a. og b. efter sportelreglementets § 156, i alt 12 sk., omregnes til	0 - 25 -
d. Tillæg til 1 a., b. og c. efter sportelreglementets § 136, i alt 24 sk., omregnes til	0 - 50 -
2. a. Gebyr for notarialattest efter sportelreglementets § 139, 1 rdl. 12 sk., omregnes til	2 - 25 -
b. Tillæg efter plakat af 8. januar 1823, 14 sk., omregnes til	0 - 29 -
c. Tillæg til 2 a. og b. efter sportelreglementets § 156, i alt 24 sk., omregnes til	0 - 50 -
d. Tillæg til 2 a., b. og c. efter sportelreglementets § 136, i alt 49 sk., omregnes til	1 - 02 -
3. Gebyr for konferering og opbevaring efter instruks af 28. november 1924, § 13, stk. 3, jfr. sportelreglementets § 156, 62 øre + 12 øre.	0 - 74 -
i alt	6 kr. 81 øre
4. Forhøjelse efter lov nr. 112 af 12. april 1957	6 - 81 -
notarialgebyr i alt	13 kr. 62 øre
5. Stempel efter stempellovens § 124	1 - 00 -
i alt	14 kr. 62 øre

En ulempe ved de gældende regler er også, at *en del af reglerne, der har mistet deres betydning, ikke er formelt ophævet.* Dette gælder:

Sportelreglementets *§ **133,*** for så vidt denne bestemmelse forudsætter, at notaren foretager forkyndelse af stævninger, jfr. nu reglerne i retsplejelovens kapitel 17.

Sportelreglementets *§ 140.* Bestemmelsen forudsætter, at notaren modtager søforklaring, **jfr.** nu lov nr. 72 af 12. april 1892 sammenholdt med retsplejelovens § 9, stk. 9, og § 18, stk. 2, hvorefter søforklaringer er henlagt til domstolene (søretterne). I stedet for **„søprotest",** d. v. s. en af skipperen til notarialprotokollen afgiven redegørelse, hvori han „protesterer" imod, at der pålægges ham eller rederen ansvar for en under rejsen forefalden begivenhed, anvendes nu til dags en af skipperen affattet og underskrevet erklæring, der forsynes med sædvanlig notarialattest.

Sportelreglementets *§ 142* om gebyr for notarens virksomhed som tolk i retten, der er afløst af retsplejelovens § 149, stk. 1, 2. pkt.

Reglerne i sportelreglementets *§ 143* om, at alle dokumenter m. m., som notaren udfærdiger, i reglen skal være affattet på dansk, og i *§ 144* om vederlag for de såkaldte uegentlige notarialforretninger hører heller ikke hjemme blandt gebyrbestemmelser, jfr. yderligere bemærkninger herom i det følgende:

Udkastets regler i hovedtræk.

Udvalgets forslag til nye regler om afgift for notarialforretninger betyder en meget væsentlig forenkling af de gældende regler, idet afgiftsberegningen af notarialforretningerne er indrubriceret under ganske få regler, jfr. følgende oversigt over de foreslåede regler:

l)§47.
2 værdigruppebestemte afgifter på 10 kr. og 20 kr. for protest af veksel eller check ved notaren.

2) *§ 47, stk. 2.*
Fast afgift på 10 kr. for protokollation af protest af veksel eller check, som foretages af andre end notaren.

3) *§ 48.*
Afgift som for udskrifter og attester, jfr. § 53, stk. 1 og 2, for notarens bekræftelse af rigtigheden af en afskrift (genpart), som notaren ikke selv har udfærdiget.

4) *§ 49.*
Afgift på 25 kr. pr. time for notarens medvirken ved udtrækning af værdipapirer, lodtrækning og lignende forretninger.

5) *§ 50.*
Afgift på 10 kr. for alle andre notarialforretninger, men i overensstemmelse med stempellovudvalgets forslag ingen notarialafgift for forretninger vedrørende oprettelse af testamente eller tillæg til testamente, idet disse dokumenter i stedet belægges med stempelafgift.

6) *§ 53.*
Afgift for notarens udskrifter som for andre udskrifter og attester, jfr. bemærkningerne til den anførte paragraf, der er optaget under kapitel 9. Udskrifter og attester, samt fritagelsesreglen i § 52, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

At samtlige afgifter ved udkastets regler fastsættes til afrundede beløb, og at beregning af tillæg efter almindelige regler bortfalder, må være et uafviseligt krav til nye afgiftsregler. Ved den foreslåede reform bortfalder også de mere specielle gebyrer i henhold til sportelreglementets § 134 (flere foretagelser på forskellige steder), § 135 (forgæves udgående forretninger), § 136 (udgående forretninger i „mellemringen"') og § 141 (timegebyret). Sidstnævnte gebyr foreslås dog opretholdt ved udtrækninger og lodtrækninger, jfr. vidkastets § 49.

Til de sidstnævnte forslag gøres følgende bemærkninger :

Reglen i sportelreglementets *§ 134* er omtalt i bemærkningerne til udkastets § 51, hvortil henvises.

Må notaren „gå forgæves"', jfr. sportelreglementets *§ 135,* hvilket hører til den sjældne undtagelse, er der ikke behov for særlig afgiftssvarelse i den anledning, idet afgiftspligten efter udkastets § 67 vil være indtrådt, når det konstateres, at notaren har måttet gå forgæves.

Reglen i sportelreglementets *§ 136* skønnes ikke at være tilstrækkelig begrundet under moderne forhold, hvor ulejligheden ved notarens fremmøde i „mellemringen" er minimal. Ønskeligheden af at kunne operere med enhedstakster taler også mod

opretholdelsen af en tillægsafgift for forretninger af denne art.

Efter det for udvalget oplyste er timegebyret i henhold til sportelreglementets *§ 141* kun af betydning i forbindelse med udtrækninger og lodtrækninger, jfr. bemærkningerne til udkastets § 49.

Efter udkastets regler bortfalder ligeledes det almindeligt gældende *gebyr for protokollation eller konferering og opbevaring af dokumenter* som upåkrævet, idet der alene foreslås en fast afgift på 10 kr. for protokollation af protest af veksel eller check foretaget af andre end notaren, jfr. udkastets § 47, stk. 2. Protokollation eller konferering og opbevaring af dokumenter forekommer i praksis hyppigst for testamenters vedkommende. Den af stempellovudvalget foreslåede forhøjede stempelafgift på testamenter bør imidlertid ikke kombineres med en særligafgift for protokollation eller konferering og opbevaring. Protokollation eller konferering og opbevaring begæres kun relativt sjældent for andre dokumenters vedkommende.

Udkastets regler vedrører alene afgifterne for de forretninger, som notaren foretager i embeds medfør. De omtales i instruks nr. 288 af 28. november 1924, § 10, som egentlige notarialforretninger. Som foran berørt har notaren i henhold til sportelreglementets § 144, jfr. lov nr. 197 af 18. april 1910 om notarialvæsenets ordning i København og § 10 i notarinstruksen, ret til selv at oppebære vederlag for udførelse af visse *uegentlige notarialforretninger*. Regler om notarens vederlag for disse forretninger vedkommer ikke notarialafgifterne og falder derfor efter udvalgets opfattelse uden for dettes kommissorium. Udvalget mener heller ikke at burde tage stilling til spørgsmålet om afgrænsningen mellem de egentlige og uegentlige notarialforretninger, til hvis løsning notarinstruksens § 10 i øvrigt yder bidrag. Reglen i sportelreglementets § 144 er derfor hverken optaget i udkastets regler eller medtaget under ophævelsesbestemmelserne i § 75, jfr. denne paragrafs stk. 2, nr. 1.

Bestemmelsen i *sportelreglementets § 143*, hvorefter de af notaren udstedte attester m. v. i almindelighed skal være affattet på dansk, jfr. herved justitsministeriets cirkulære nr. 314 af 21. december 1948. hører efter sit indhold ikke hjemme i en afgiftslov og er derfor ikke optaget i udkastet. Det samme gælder bestemmelsen i *retsafgiftslovens § 22, stk. 3*, ifolge hvilken udskrifter af notarialforretninger skal udstedes og bekræftes som akt, når dette begæres. Efter udvalgets opfattelse vil de nævnte bestemmelser - - der af lovtekniske grunde ikke bør forblive gældende i deres hidtidige form kunne optages i en notarialinstruks. Bestemmelserne foreslås derfor ophævet, jfr. § 75, stk. 2, nr. 1 og nr. 12.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte paragraffer i kapitlet.

Til § 47.

Stk. 1. Henved to tredjedele af samtlige notarialforretninger vedrører protest af veksler. Da disse forretninger danner en selvstændig gruppe, foreslås de som hidtil belagt med afgift efter specielle satser. Den gældende ordning med værdigruppebestemte afgifter uden overbygning med promillegebyr for beløb, der overstiger den højeste værdigruppe, foreslås forenklet. Der skønnes ikke at være tilstrækkelig grund til i så henseende at udforme afgiftssatserne efter samme mønster som afgiftssatserne for domssager og fogedforretninger vedrørende pengekrav, jfr. udkastets §§ 1 og 20.

De fleste vekselprotester angår veksler under 1.000 kr. Det er oplyst for udvalget, at der ved notarialkontoret i København i kalenderåret 1962 er protesteret i alt ca. 1.900 veksler, hvoraf ca. 1.160 havde et pålydende under 1.000 kr., medens ca. 640 havde et pålydende mellem 1.000 kr. og 10.000 kr., og kun ca. 100 et pålydende over 10.000 kr.

Eiter udvalgets opfattelse vil det være tilstrækkeligt at operere med to afgiftssatser gældende for henholdsvis beløb, der ikke overstiger 1.000 kr., og for større beløb. Det foreslås derfor, at der skal svares en afgift på 10 kr., når beløbet ikke overstiger 1.000 kr., og for større beløb 20 kr.

Udkastets regel omfatter i modsætning til sportelreglementet samtlige protestforretninger vedrørende veksler og således også de dog kun meget sjældent forekommende udleveringsprotester efter veksellovens § 66, stk. 2. Reglen omfatter endvidere protester af checks, der også kun er meget sjældent forekommende. Den foreslåede ordning,

hvorefter reglen i stk. 1 omfatter alle protester af veksler og checks og kun disse protester, må ses på baggrund af, at de nævnte protestforretninger er de eneste, hvorom der er givet særlige regier i lovgivningen, jfr. veksellovens § 88 og checklovens § 66. Om protest af sigtanvisninger, jfr. retsafgiftslovens § 22, stk. 1, findes ingen regler i den nugældende checklov. For så vidt sådanne protester og eventuelt andre betalingsprotester alligevel måtte forekomme, vil de være at henføre under den almindelige afgiftsbestemmelse i udkastets § 50.

Ved anvendelsen af de foreslåede 2 værdigrupper kommer som hidtil kun den ubetalte del af vekselsummen (checksummen) i betragtning, idet protesten kun angår denne del af summen. Dette er tydeliggjort ved at udskifte „sum" med „beløbet". Der vil derimod ikke kunne ske beregning som for én forretning, hvor flere veksler efter begæring af samme rekvirent protesteres samme sted, jfr. herved generaldirektoratet for skattevæsenets skrivelse nr. 186 af 21. juli 1900, der giver udtryk for samme opfattelse efter de gældende regler. Dette resultat vil også følge af ordene: „veksel eller check" i den foreslåede regel.

Reglen i sportelreglementets § 132, hvorefter gebyret bliver at erlægge, når forretningen er begyndt, skønt rekvirenten ikke forlanger den fuldført, afløses af den almindelige regel i udkastets § 67, 2. pkt., hvorefter afgiftspligten indtræder, når begæringen om forretningen fremsættes.

Stk. 2. Når protestforretninger i medfør af veksellovens § 88 og checklovens § 66, fordi notarens medvirkning ikke kan fås, optages af to troværdige personer (i praksis som oftest to bankfunktionærer), skal en genpart af den optagne protest forelægges notaren, for at den kan blive indført i dennes protokol. Da forretningen ikke udføres af notaren, svares ikke gebyr efter sportelreglementets § 132, men derimod det sædvanlige gebyr for protokollation, jfr. generaldirektoratet for skattevæsenets skrivelse nr. 166 af 24. juni 1898 og skattedepartementets skrivelse nr. 135 af 8. april 1920, (og eventuelt tillige attestationsgebyr efter sportelreglementets § 139, for så vidt vekslen forsynes med notarens attestation om, at indførsel i notarialprotokollen har fundet sted). Som berørt i de indledende bemærkninger til nærværende kapitel, foreslås det almindelige gebyr for protokollation afskaffet. De heromhandlede forretninger, der dog kun er ret sjældent forekommende, bør imidlertid ikke fritages for afgift. Til afløsning af det gældende gebyr foreslås en fast afgift på 10 kr. uden hensyn til størrelsen af det beløb, for hvilket protest er foretaget.

Til § 48.

De afskrifter (genparter), hvis rigtighed ønskes bekræftet af notaren, er afskrifter såvel af dåbsattester, eksamensbeviser og lignende offentlige dokumenter som af private dokumenter, i reglen til brug over for udenlandske myndigheder, f. eks. ved udvandring eller ved ansøgning om stipendier i udlandet. For sådanne bekræftelser svares der efter retsafgiftsloven § 24, jfr. forhøjelsesloven, 1 kr. for hvert halve ark eller del af samme. Det foreslås, at der for disse bekræftelser skal svares samme afgift som for udskrifter og attester efter udkastets § 53, stk. 1, idet der ikke synes at være grund til at foreslå en speciel højere afgift for notarens bekræftelser.

Til § 49.

De i paragraffen omhandlede forretninger vedrørende udtrækning af værdipapirer, lodtrækning og lignende handlinger danner en meget uensartet gruppe omfattende såvel lodtrækninger i små lotterier med et beskedent antal gevinster, ofte af ringe værdi, som udtrækning af obligationer, der kan strække sig over flere dage og angå adskillige tusinde obligationer. Som eksempel herpå kan anføres en i 1962 foretaget udtrækning i Østifternes Kreditforening, der strakte sig over 4 dage og omfattede ca. 15.000 stk. obligationer til et samlet beløb af over 20 mill. kr.

Efter udvalgets opfattelse vil det ikke være rimeligt at sætte afgiften i forhold til størrelsen af de værdier, trækningen angår. Det må derimod her undtagelsesvist anses for rimeligt, at afgiften sættes i forhold til forretningens varighed, selv om ingen af de i udkastet foreslåede afgifter i øvrigt er udmålt i forhold til varigheden af den pågældende forretning. Det foreslås herefter, at der skal svares en afgift på 25 kr. for

hver påbegyndt time, selve forretningen varer. Ved denne formulering har man taget afstand fra den praksis, der har udviklet sig i tilslutning til reglen i sportelreglementets § 141, idet timegebyret efter denne bestemmelse regnes fra det øjeblik, notaren forlader sit embedskontor.

Til § 50.

Denne bestemmelse omfatter alle notarialforretninger, på hvilke de foranstående paragraffer ikke finder anvendelse. Det alt overvejende antal af disse forretninger vedrører *attestationer* på testamenter og andre dokumenter, f. eks. fuldmagter, kontrakter, skibsskøder og et meget betydeligt antal erklæringer til brug i udlandet, overvejende på fremmede sprog. Som en anden gruppe af notarialforretninger kan nævnes *bestikkelser,* jfr. sportelreglementets § 133. Regler om disse forretninger, der kun sjældent forekommer, findes i konkurslovens § 44 og desuden i D. L. 5-14-4, der giver anvisning på at anvende beskikkelse som middel til at afbryde den 20-årige forældelse.

I /. *pkt.* foreslås en afgift på 10 kr. for de omtalte „andre forretninger" bortset fra testamentsattestationerne, jfr. 2. pkt. Det vil være meget vanskeligt og må også anses for upåkrævet at sondre afgiftsmæssigt mellem de forskellige grupper, hvori disse forretninger falder.

1 *2. pkt.* foreslås derimod, at der ikke skal svares afgift for attestationer på testamentariske dispositioner. Dette forslag står i forbindelse med det i § 40 i udkastet til ny stempellov fremsatte forslag om, at disse dokumenter skal stemples til 25 kr., dog for så vidt formuen på dokumentets oprettelsestid ikke overstiger 15.000 kr., til 10 kr., alt under forudsætning af, at notarialafgiften bortfalder, jfr. stempellovudvalgets betænkning, side 50. Retsafgiftsudvalget kan slutte sig til dette forslag, der også vil bevirke, at den afgiftsmæssige forskelsbehandling mellem notarialtestamenter og vidnetestamenter bortfalder.

Til § 51.

Når protestforretninger og visse andre forretninger foretages flere forskellige steder, svares ifølge sportelreglementets § 134 foruden det foreskrevne gebyr for den første forretning tillige et mindre gebyr for hvert af de andre steder, hvor forretningen efter rekvirentens begæring foretages, jfr. oversigten over de gældende regler i de indledende bemærkninger. Princippet i denne bestemmelse ses der ikke at være tilstrækkelig anledning til at opretholde. Det foreslås i stedet, at der, når en notarialforretning vedrører flere personer, skal svares afgift som for et tilsvarende antal forretninger, medmindre forretningen foretages unde]ét på samme sted, i hvilket tilfælde forretningen afgiftsmæssigt betragtes som én forretning, jfr. for så vidt angår protester på veksler og checks, veksellovens § 88, nr. 2, stk. 1, 2. pkt., og den tilsvarende bestemmelse i checklovens § 66. Når forretningens foretagelse sker under ét på samme sted, falder det naturligt kun at opkræve én afgift for forretningen. Hovedreglen kommer f. eks. i anvendelse, hvor attestation af flere personers underskrift på samme dokument begæres foretaget til forskellig tid, eller hvor protest optages hos flere personer på forskellige steder.

Til § 52.

Stk. 1. Efter den her foreslåede regel vil staten være fritaget for afgift for notarens udtrækning af statsobligationer.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 14, stk. 1, nr. 1 og 2.

Stk. 2. Udskrift af protestforretninger vedrørende veksler og checks må ikke udleveres til andre end rekvirenten, jfr. veksellovens § 88 og checklovens § 66. Udfærdigelsen af den første udskrift må betragtes som et led i forretningen og i overensstemmelse med retsafgiftslovens § 22, stk. 1, 2. pkt., jfr. sportelreglementet, § 132 in fine, skal denne udskrift også efter den her foreslåede regel meddeles rekvirenten uden særskilt afgift. Denne ordning foreslås udvidet til at omfatte *første udskrift af alle notarialforretninger i øvrigt.* Efter retsafgiftslovens § 22, stk. l, 2. pkt., skal alene *første ark* af den første beskrivelse af en notarial forretning altid leveres den, der har begæret notarialforretningen og betalt afgiften for samme uden særskilt betaling. Der ses dog ikke at være anledning til at begrænse afgiftsfritagelsen til første ark. At *første udskrift* af

forretningen uden hensyn til dens størrelse meddeles rekvirenten uden særskilt afgift, vil også være anbefalelsesværdigt ved en eventuel gennemførelse af udvalgets forslag om at lade notarialafgifterne berigtige ved påklæbning af stempelmærker, idet mærkerne i så fald alene vedrører afgiften for notarialforretningen og ikke tillige afgift for selve udskriften. Der henvises herved til udkastets § 73, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Til kapitel 9.

Udskrifter og attester.

Almindelige regler om betaling for udskrifter og attester findes i retsafgiftslovens kapitel V. (§§ 22-27). Reglerne omfatter udskrifter af retsbøgerne eller andre dokumenter, af hvilke der kan blive spørgsmål om udskrifter ved retternes foranstaltning, jfr. lovens § 22, stk. 1, og omfatter således også udskrifter af foged-, auktions- og skifteprotokoller og endvidere udskrifter af skøde- og panteprotokoller og genparter af tinglysningsakter, jfr. skattedepartementets cirkulære nr. 26 af 10. februar 1920, tinglysningslovens § 24, stk. 1, og auktionsafgiftslovens § 9, stk. 1. Ifølge sidstnævnte lovs § 9, stk. 2, svares dog ikke afgift til statskassen, når udskrift af auktionsbog eller attestation af auktionsregning meddeles af auktionslederen, der selv oppebærer et nærmere fastsat vederlag herfor, jfr. auktionslederlovens § 18 og bekendtgørelse nr. 244 af 24. maj 1935, § 3. Reglerne i retsafgiftslovens § 22 gælder også for udskrifter og attester af notarialprotokollen og af dokumenter indleveret til opbevaring. I §§ 22 og 24 findes dog forskellige særregler om notarielle udskrifter og attester, hvorom der henvises til bemærkningerne til §§ 53 og 55 og til kapitel 8.

De i retsafgiftslovens kapitel V. fastsatte afgifter er alle fordoblet ved forhøjelsesloven af 1957. Afgiftssatserne er nærmere omhandlet i bemærkningerne til § 53.

Specielle regler om afgift for udskrifter og attester findes i en række lovbestemmelser. Af disse fremhæves særlig tinglysningsafgiftslovens § 24, stk. 2, vedrørende betalingen for genpart af ejendomsbladet (tingbogsattest) og endvidere bestemmelserne i lov af 8. marts 1856, § 1, lov af 15. maj 1868, § 44, stk. 3, lov af 14. maj 1870, § 6, og lov nr. 47 af 12. april 1889, § 1 h), der alle angår tingbogsattester til brug ved brandforsikring. Betalingen for tingbogsattester er bortset fra attester til brug ved brandforsikring ligeledes fordoblet ved forhøj elsesloven. I stempellovud valgets betænkning, side 17, er (under nr. 6) bemærket, at bestemmelserne i tinglysningsafgiftslovens § 24 om afgift for genparter af ejendomsbladet og akten m. v. ikke er medtaget i det af udvalget udarbejdede forslag til ny tinglysningsafgiftslov, idet disse afgiftsbestemmelser naturligt hører hjemme i den almindelige gebyrlovgivning. I overensstemmelse hermed er afgiften for tingbogsattester medtaget i udkastets § 53, jfr. nærmere nedenfor.

I lovgivningen uden for retsafgiftsloven og tinglysningsafgiftsloven findes bortset fra de allerede nævnte bestemmelser en lang række bestemmelser om afgiftsfritagelse. De vedrører i første række afgiften for tingbogsattester, men i flere tilfælde også afgift for udskrifter og attester i øvrigt. Herom henvises til bemærkningerne til § 55.

Ifølge stempellovens § 126 stemples udskrifter af retsbøgerne samt særskilte attester af disse bøger til 1 kr., jfr. herom yderligere bemærkninger nedenfor under § 53.

Ifølge lov nr. 288 af 3. juli 1942 berigtiges betalingen for udskrifter og attester ved stempelmærker. Denne ordning, som ikke gælder genparter af dokumenter udfærdiget som retshjælp, foreslås opretholdt af udvalget, jfr. bemærkningerne til kapitel 13.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Til § 53.

Afgifterne for udskrifter og attester bør i det væsentlige give dækning for det offentliges udgifter ved udfærdigelsen. Dette synspunkt ligger også til grund for de gældende satser, der dog nu trods den ved forhøj elsesloven stedfundne fordobling er for lave til at dække udgifterne.

For *udskrifter* betales nu 2 kr. for hvert maskinskrevet halvark eller del af samme og 1 kr. for hvert håndskrevet halvark eller del af samme.

For *attester* betales alene 1 kr. uanset attestens omfang.

For *tingbogsattester* svares dog 6 kr., for attester til brug for brandforsikring dog kun 80 øre.

Hertil kommer i alle tilfælde *udskriftsstempel* til 1 kr., der foreslås afskaffet af stempellovudvalget og indarbejdet i betalingen for udskrifter og attester, jfr. dette udvalgs betænkning, side 11.

Ved reglen i *stk. 1* foreslås som almindelig regel, at der for udskrifter og attester skal betales 2 kr. for hver påbegyndt side, dog mindst 5 kr.

Der skønnes ikke at være behov for at opretholde en differentiering af afgiften for henholdsvis maskinskrevne og håndskrevne udskrifter og attester, således som hjemlet ved retsafgiftslovens § 22, stk. 1, 1. pkt.

Den særlige afgiftsregel i retsafgiftslovens § 22, stk. 3, om højere afgift for udfærdigelse af udskrifter af notarialforretninger i akts form, når dette begæres, skønnes der heller ikke at være tilstrækkelig anledning til at foreslå opretholdt, jfr. i øvrigt bemærkningerne, side 69. Reglerne i retsafgiftslovens § 23 om vederlag for papir og for indbinding eller indhæftning og i § 25 om, hvilket antal linier og bogstaver der mindst skal findes i enhver udskrift eller bevidnelse, har man også anset det for upåkrævet at foreslå opretholdt. Den ved § 25 meddelte bemyndigelse for justitsministeren har aldrig været benyttet.

Reglen i retsafgiftslovens § 26 om forudbetaling af indtil $^3/_4$ af, hvad betalingen skønnes at ville udgøre, foreslås ophævet, jfr. udkastets § 68, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

I *stk. 2* foreslås en fast afgift på 10 kr. for tingbogsattester og for genparter af blade af registeret over rettigheder i luftfartøjer. Rettighedsregisteret over luftfartøjer føres af Københavns byret, jfr. lov nr. 135 af 31. marts 1960, § 1. Ifølge samme lovs § 18, 1. pkt., fastsætter justitsministeren gebyret for udskrifter. Afgiften beregnes nu ifølge praksis med samme gebyr som tingbogsattester, og det findes rimeligt at lovfæste denne praksis.

Stk. 3. Strafferegistrene føres i København af byrettens justitskontor, og uden for København af politimesteren. Det synes hensigtsmæssigt, at bestemmelsen om afgift for straffeattester som hidtil optages i retsafgiftsloven, også for de tilfælde, hvor de udfærdiges af vedkommende politimester. Afgiften foreslås fastsat til 2 kr.

I *stk. 4, nr. 1 og 2,* foreslås i overensstemmelse med den gældende ordning, at reglerne i stk. 1 skal finde anvendelse på udskrifter eller afskrifter af dokumenter, der udfærdiges af notarialkontoret i København og på udskrifter af pantefogedbogen. Betalingen for udskrifter af pantefogedbogen tilfalder vedkommende kommune, jfr. § 69, stk. 2.

I *nr. 3* foreslås, at reglerne i stk. 1 skal finde anvendelse på afskrifter af politirapporter, der bestilles hos politiet. Der findes ikke lovregler om afgift for afskrifter af politirapporter, men ifølge praksis, jfr. justitsministeriets skrivelse nr. 27 af 20. januar 1922, kræves samme afgift som for udskrifter af retsbøgerne. Da det påhviler retskontorerne at meddele afskrifter af politirapporter, der er fremlagt i retten, finder man det rimeligt, at de tilsvarende afgiftsregler skal anvendes, når afskrifterne udfærdiges af politiet. Reglen har i første række interesse for rapporter i færdselssager, der bestilles af forsikringsselskaber.

Stk. 5. Afgifterne for udfærdigelse af udskrifter og afskrifter bør fastsættes under hensyntagen til udgifterne til lønning og papir, jfr. de indledende bemærkninger, og der bør derfor også holdes en udvej åben for ændring af satserne, såfremt udskrifter helt eller delvist kan udfærdiges på betryggende måde ad maskinel vej. Efter udvalgets opfattelse er det ikke påkrævet, at lovgivningsmagten skal ulejliges med ændring af afgiftssatserne, der kun angår mindre væsentlige beløb, og det foreslås derfor, at de skal kunne ændres af finansministeren.

Det må følge af reglen i stk. 1, hvorefter der alene skal svares afgift for udskrifter og attester udfærdigede ved retternes foranstaltning, at der ikke skal svares afgift til statskassen, når udskrift af auktionsbog eller attestation af auktionsregning meddeles af auktionslederen. Man har derfor anset det for upåkrøvet at gentage reglen i auktionsafgiftslovens § 9, stk. 2. Som i gældende praksis skal der efter udkastet heller ikke svares afgift for de af testamentseksekutorer udfærdigede udskrifter af skifteprotokollen i de af dem behandlede boer

eller af dokumenter fremlagt til skifteprotokollen.

Til § 54.

Den foreslåede regel om afgift for bekræftelse af en genparts rigtighed træder i stedet for retsafgiftslovens § 24, 1. led, og tager ligesom denne bestemmelse sigte på bestemmelserne i retsplejelovens § 39. Reglen i § 24, 2. led, om højere afgift for bekræftelse ved notarius af genparter og andre dokumenter foreslås afskaffet ved udkastets § 48, hvorefter der for disse forretninger skal svares afgift som for udskrifter, jfr. bemærkningerne til § 48.

Med hensyn til bekræftelsen af genparter af tinglyste dokumenter henvises til § 18 i stempellovudvalgets forslag til lov om afgift for tinglysning og bemærkningerne til denne paragraf, jfr. udvalgsbetænkningen, side 68 og 70.

Til § 55.

De i *stk. 1* foreslåede bestemmelser bygger i vidt omfang på bestemmelserne i retsafgiftslovens § 27, jfr. herved tinglysningsafgiftslovens § 24, stk. 3.

Af henvisningen i stk. 1, *nr. 1,* til § 14, stk. 1, nr. 1 og 2, fremgår, at udtrykket „statsinstitutioner" skal forstås på samme måde som i sidstnævnte bestemmelser. Ved den således foretagne afgrænsning af begrebet „statsinstitutioner" vil der næppe i større omfang ske ændring af hidtil gældende ret, hvorefter udskrifter og attester på begæring udfærdiges afgiftsfrit til „statsmyndigheder" og til offentlige stifteisers regnskabsførere til brug ved deres regnskabsaflæggelse, jfr. retsafgiftslovens § 27. L. pkt.. og tinglysningsafgiftslovens § 24, stk. 3. Den ved den foreslåede bestemmelse foretagne afgrænsning af, hvad der skal forstås ved statsinstitutioner, er formentlig praktisk, jfr. herved også bemærkningerne til § 79, stk. 2, i stempellovudvalgets udkast til lov om stempelafgift, stempellovudvalgets betænkning, side 64.

Den i stk. 1, *nr. 2,* foreslåede afgiftsfrihed for udskrifter og attester, der bestilles af kommunale myndigheder til brug ved regnskabsaflæggelse, stemmer med hidtidig praksis i tilslutning til reglen i retsafgiftslovens § 27 om afgiftsfri udfærdigelse af udskrifter til offentlige stifteisers regnskabsførere. At afgiftsfrihed også skal gælde for udskrifter og attester, der bestilles af kommunale myndigheder til brug ved behandlingen af sager vedrørende offentlig forsorg, træder i stedet for 2. pkt. i retsafgiftslovens § 27. Af de her citerede lovbestemmelser har lov nr. 659 af 22. december 1919, § 25 (lov om invalideforsørgelse) mistet sin praktiske betydning som følge af senere lovgivning om erstatning til tilskadekomne værnepligtige, jfr. nu lovbekendtgørelse nr. 157 af 21. maj 1959, medens lov nr. 134 af 1. juli 1927, § 4 (lov om aldersrente) er afløst af lov nr. 238 af 10. juni 1960, § 15, stk. 1 (lov om invalide- og folkepension, jfr. nu lovbekendtgørelse nr. 156 af 8. maj 1962), og lov nr. 237 af 12. juni 1922, § 107 (lov om værgerådsforsorg m. m.) af lov nr. 170 af 31. maj 1961, § 116 (lov om børne- og ungdomsforsorg). Den foreslåede regel vil også omfatte den i § 38, stk. 2, sidste pkt., i lov nr. 169 af 31. maj 1961 (lov om offentlig forsorg) hjemlede fritagelse for erlæggelse af afgift for bl. a. udskrifter og attester.

Reglen i stk. 1, *nr. 3,* hjemler ligesom retsafgiftslovens § 27, 1. pkt. in fine, jfr. retsplejelovens § 331, stk. 1, nr. 4, afgiftsfri udfærdigelse af udskrifter og attester, der behøves i beneficerede sager, jfr. henvisningen til § 14, stk. 1, nr. 4. Herudover hjemler bestemmelsen også afgiftsfri udfærdigelse af udskrifter og attester, der behøves i de i lovens § 13, stk. 1, nr. 1-5, § 14, stk. 1, nr. 3, og § 24, nr. 1-4, nævnte sager. Afgiftsfritagelsen for udskrifter og attester i disse tilfælde må anses for et naturligt tilbehør til den i de citerede bestemmelser hjemlede afgiftsfritagelse. Tilføjelsen, hvorefter afgiftsfritagelsen også skal gælde for udskrifter, der bestilles af en for sagsøgte under en ægteskabssag beskikket forsvarer til brug under sagen, betyder en formentlig rimelig begrundet udvidelse af reglen.

Reglen i stk. 1, *nr. 4,* afløser retsafgiftslovens § 27, 3. pkt.

Reglerne i *stk. 2* opretholder gældende praksis på en række områder, hvor det er skønnet påkrævet, at der fremdeles kan ske gratis udfærdigelse af udskrifter og attester.

Der er her tale om bestemte arter af udskrifter og attester.

Ved reglen i stk. 2, *nr. 1,* om ekstraktudskrifter til parterne af domme i ægteskabs-

sager tilvejebringes lovhjemmel for den ved justitsministeriets cirkulære nr. 155 af 18. november 1954 trufne ordning. Tilsvarende gælder for reglen i stk. 2, *nr. 2,* jfr. justitsministeriets skrivelse af 26. juli 1962 (utr.), og skattedepartementets meddelelse nr. 156 af 30. april 1943, og endvidere for reglen i stk. 2, *nr. 3,* jfr. justitsministeriets cirkulære nr. 127 af 17. juni 1938.

Reglen i stk. 2, *nr. 4,* om straffeattester afløser retsafgiftslovens § 27, 4. pkt., og medfører ligesom denne, at afgift kun skal svares for straffeattester udstedt efter begæring af vedkommende selv. Regler om, hvilke offentlige myndigheder og institutioner, der har krav på at få udfærdiget straffeattest, findes i justitsministeriets cirkulære (nr. 273) af 5. december 1962. For så vidt angår *afskrift af politirapporter* er bestemmelsen ny. Den må ses i sammenhæng med bestemmelsen i § 55, stk. 4, nr. 3, jfr. bemærkningerne hertil.

I §§ 46, stk. 4, og 52, stk. 2, er der foreslået afgiftsfrihed for henholdsvis første genpart af retshjælpsdokumenter og første udskrift af notarialforretninger.

Vedrørende reglen i *stk. 3* henviser man til § 89 i stempellovudvalgets forslag til lov om stempelafgift og bemærkningerne hertil, jfr. særlig bemærkningerne i udvalgsbetænkningen, side 14, under punkt 8. Der henvises endvidere til, at folketingsudvalget vedrørende forslaget til lov om forhøjelse af retsafgifter m. m. i sin den 26. marts 1957 afgivne betænkning har henstillet til finansministeren, at der, når stempellovudvalgets og retsafgiftsudvalgets gennemgang af hele gebyr- og stempellovgivningen er tilendebragt, fremsættes forslag, hvorefter i hvert fald en del af fritagelserne ifølge særlige lovbestemmelser ophæves, jfr. Folketingstidende 1956-57, tillæg B, sp. 371. Den i stk. 3 foreslåede regel, hvorefter alle afgiftsbegunstigelser, der ikke er hjemlet ved udkastet, bortfalder, må ses på denne baggrund.

Det må også med hensyn til afgifterne for udskrifter og attester, der er af langt mindre betydning end stempelafgiften, være bedst stemmende med rationelle synspunkter, at oplysning om de gældende afgiftsbegunstigelser alene skal søges i retsafgiftsloven. De i særlovgivningen indeholdte regler om afgiftsbegunstigelse frembyder ikke sjældent tvivl om rækkevidden af vedkommende afgiftsbegunstigelse og giver bl. a. også derfor anledning til uforholdsmæssigt meget besvær for retskontorerne. I betragtning af afgifternes ringe størrelse har man ikke fundet det påkrævet at foretage en dyberegående undersøgelse - som heller ikke kan gøres udtømmende — af de i særlovgivningen hjemlede begunstigelser med hensyn til afgift for udskrifter og attester. Begunstigelser af denne art findes bl. a. i en række af de lovbestemmelser, der er opregnet i bilag B. til stempellovudvalgets betænkning, jfr. udvalgsbetænkningen, side 75 ff. En del af disse begunstigelser vil være opretholdt ved reglen i stk. 1, nr. 1, medens andre vil bortfalde.

Man finder anledning til at fremhæve, at de gaddende afgiftsbegunstigelser for tingbogsattester til brug ved brandforsikring også vil bortfalde ved den i stk. 3 foreslåede regel. De omhandlede begunstigelser er omtalt i de indledende bemærkninger til dette kapitel.

Reglen i retsafgiftslovens § 27, sidste pkt., om gratis udfærdigelse af straffeattest til den, der på fyldestgørende måde godtgør sin uformuenhed, er ikke foreslået opretholdt. Efter det for udvalget oplyste anvendes reglen ikke i praksis.

Der henvises til bestemmelsen i udkastets § 74, stk. 2, om afgiftsfritagelse, der er hjemlet i internationale overenskomster.

Til afsnit V.

Afgifter for appol.

Til kapitel 10.

Anke.

Reglerne i dette kapitel omfatter al ankebehandling i den borgerlige retsplejes former, uanset hvilke afgørelser der er tale om.

Ligesom i første instans foreslås særafgifter for bevisførelse afskaffet, således at ankeafgiften dækker alle processuelle handlinger under ankebehandlingen.

I *gældetide ret* findes kun udtrykkelige regler om afgift for anke i *borgerlige domssager* i retsafgiftslovens § 18.

For så vidt angår anke af *fogedforretninger* antages retsafgiftslovens regler om afgifterne i borgerlige domssager *i første instans* at komme til anvendelse, jfr. for så vidt

angår udlægsforretninger U. f. R. 1925. 391 (H.K.K.) og 1941. 1159 (anke iværksat af tredjemand), og for så vidt angår forretninger vedrørende udpantning, arrest og forbud Kommenteret Retsplejelov, l.udg. 1939, side 1675. Samme resultat er antaget, for så vidt angår anke af auktionsforretninger, jfr. utrykt skrivelse af 8. august 1930 fra skattedepartementet (værdiafgift efter § 6) og anke af indsættelses- og udsættelsesforretninger, jfr. utrykt skrivelse af 5. november 1938 fra skattedepartementet (fast afgift efter § 7).

For så vidt angår anke af *skifteretsafgørelser* er det derimod antaget, at afgiften skal beregnes efter retsafgiftslovens § 18 som ved *anke* af en borgerlig domssag, jfr. U.f.R. 1927. 235 (H.K.K.).

Af retsaf giftslovens § 21 fremgår, at anke af domme i *offentlige straffesager* er afgiftsfri, ligesom behandlingen i første instans, og at dette også gælder anke af erstatningsspørgsmål, påanket i forbindelse med anke af strafspørgsmål. Man har ikke fundet anledning til at foreslå udtrykkelig hjemmel for afgiftsfrihed for så vidt angår anke af strafspørgsmålet, da udkastets regler efter deres indhold ikke er anvendelige her.

Dersom et ved dom i en straffesag påkendt borgerligt krav i henhold til retsplejelovens § 996 påankes i den borgerlige retsplejes former, skal der derimod efter udkastets § 56, stk. 1, ligesom nu, jfr. U.f.R. 1935. 736 (H.K.K.), svares sædvanlig ankeafgift.

Omfatter anke af en dom i en straffesag tillige en under sagen afsagt dom vedrørende et borgerligt krav, finder princippet i § 15 anvendelse, jfr. § 57, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Til § 56.

Efter retsaf giftslovens § 18 anvendes ved afgiftsberegning for anke i borgerlige domssager de for første instans givne regler, dog at afgifterne forhøjes med 50 pct., og at berammelses- og optagelsesafgift, jfr. forhøj elseslo ven af 12. april 1957, udgør ved landsret mindst 24 kr. og ved højesteret mindst 100 kr. for hver af disse afgifter.

Efter udkastet skal reglerne i kapitel 1 om beregning af afgift for *landsretssager i første instans* finde tilsvarende anvendelse ved beregning af afgift for anke i den borgerlige retsplejes former. Dette hænger sammen med, at udvalget foreslår optagelsesafgiften afskaffet og indregnet i berammelsesafgiften i underretssager, jfr. bemærkningerne til udkastets § 8. Ankeafgiften bliver derfor, når anken gennemføres til dom, den dobbelte af afgiften i underretssager, medmindre sagen undtagelsesvis måtte blive optaget til dom på første tægtedag, jfr. § 8. Man mener ikke at burde foreslå en yderligere forhøjelse af ankeafgiften. Derimod foreslås minimumssatsen for berammelses- og optagelsesafgift i landsretssager forhøjet fra 24 kr. til 100 kr.

For anke til højesteret foreslås minimumsafgiften forhøjet til 200 kr.

Man har i modsætning til retsafgiftslovens § 18, nr. 3, 1. pkt., fundet det rimeligt at overføre den til lovens § 8, 2. pkt., svarende regel i udkastets § 8, stk. 1, sidste pkt., på ankesager, således at der også i disse alene svares berammelsesafgift, såfremt sagen optages til dom på første tægtedag.

Retsafgiftslovens § 15 foreslås ophævet, jfr. bemærkningerne, side 23, i indledningen til afsnit I.

Til § 57.

Stk. 1. Man har fundet det rimeligt ved reglen i stk. 1 at fritage alle de i § 13, stk. 1, nr. 1, 2, 3 og 5 omhandlede sager for afgift også ved anke. Det bemærkes, at dekreter (kendelser) i sager om umyndiggørelse og lavværgemål — de i § 13, stk. 1, nr. 4, omhandlede sager — er genstand for kære og ikke for anke. De i § 13, stk. 1, nr. 6, omhandlede sager angående stadfæstelse af arrest- og forbudsforretning bør ikke fritages for afgift ved anke, da fritagelsen for afgift i første instans alene er begrundet i, at der allerede er betalt afgift i hovedsagen.

Hvad specielt faderskabssagerne angår findes det på grund af den samfundsmæssige interesse, der knytter sig til disse sager, rimeligt at lade også anke af dem være afgiftsfri i modsætning til, hvad der nu er tilfældet, jfr. retsafgiftslovens § 18, nr. 3, 2. pkt. Den samfundsmæssige interesse præger ikke mindst efter de ved lov nr. 201 af 18. maj 1960 gennemførte ændringer i retsplejelovens kapitel 42 a. i væsentlig grad de processuelle regler vedrørende disse sager.

Stk. 2. Det foreslås ved reglen i stk. 2, at reglerne i § 14 skal finde tilsvarende anvendelse ved anke, for så vidt angår de i § 14, stk. 1, nr. 4, omhandlede sager dog kun, når appellanten har fri proces til anke. Dette er i overensstemmelse med gældende ret.

Stk. 3. Ved reglen i stk. 3 foreslås, at bestemmelsen i udkastets § 15 (i kap. 2) finder tilsvarende anvendelse, når anke af en dom i en offentlig straffesag tillige omfatter et borgerligt krav. Dette stemmer også med gældende ret.

Til § 58.

Ved fogedforretninger kan det i praksis være meget vanskeligt at afgøre, om det rette retsmiddel er anke eller kære. Som følge heraf skal retten i henhold til retsplejelovens § 593, stk. 3, 1. pkt., hvor urigtigt retsmiddel er anvendt, henvise klageren til det rette retsmiddel i stedet for at afvise appelsagen. Udvalgets forslag går ud på, at der i de tilfælde, hvor kære urigtigt er anvendt i stedet for anke, og anken iværksættes rettidigt, kun skal erlægges en afgift svarende til forskellen mellem ankeafgiften og kæreafgiften. Tilsvarende regel foreslås i § 62, for så vidt kære skulle have været benyttet i stedet for anke.

Til § 59.

Den i tvangsakkordloven omhandlede anke til akkordretten foregår efter samme regler som de i retsplejeloven indeholdte regler om kære. En sådan anke er nu afgiftsfri efter nævnte lovs § 38, stk. 7. 1. pkt. Da ankesagerne er yderst fåtallige, har man ikke fundet tilstrækkelig anledning til at ændre denne regel eller at foreslå, at der skal svares afgift efter samme regler som for kære.

Til kapitel 11.

Kære.

De gældende afgiftsregler findes i retsafgiftslovens § 19. Skal der føres vidner under en i medfør af retsplejelovens § 421, jfr. § 441, anordnet mundtlig forhandling af et kæremål, svares nu vidneafgift efter retsafgiftslovens § 12, stk. 1. Efter det i udkastet gennemførte princip bliver eventuel vidneførsel afgiftsfri.

Til § 60.

Reglen træder i stedet for retsafgiftslovens § 19 og omfatter som denne ikke blot kære under borgerlige domssager, men kære i alle arter af sager. Dette gælder også kære af afgørelser truffet af andre myndigheder end de ordinære domstole, f. eks. skibsregistret, jfr. lov nr. 93 af 29. marts 1957, § 53. Afgifterne foreslås under hensyn til stigningen i prisniveauet forhøjet for kære til landsret fra 30 til 50 kr. og for kære til højesteret fra 60 til 100 kr.

De almindelige regler i udkastets §§ 67 og 68 om henholdsvis afgiftspligtens indtræden og forfaldstiden finder også anvendelse på kæreafgiften. Reglen i retsafgiftslovens § 19, sidste pkt., der foreslås ophævet, er omtalt i bemærkningerne til § 66, stk. 2, nr. 3.

Til § 61.

Bestemmelsen fastslår, i hvilke tilfælde kære kan ske afgiftsfrit.

Nr. 1 Det antages i praksis efter analogien af retsafgiftslovens § 18, nr. 3, at afgiftsfri hed efter lovens § 16, nr. 2. 3 og 4 i første instans ikke medfører fritagelse for kæreafgift. Udvalget foreslår, at der ikke skal svares afgift af kæremål, der iværksættes af parterne i sådanne sager. Der henvises til den tilsvarende regel i udkastets § 57 om fritagelse for afgift for anke.

Efter gældende ret skal der i sager om umyndiggørelse og lavværgemål svares afgift for kære såvel til landsret som til højesteret. Udvalget foreslår, at kære til landsret skal være afgiftsfri, medens dette ikke skal gælde kære til højesteret. Om begrundelsen herfor henvises til bemærkningerne til udkastets § 13, stk. 1, nr. 4, og stk. 2.

Nr. 2. Efter retsafgiftslovens § 16, nr. 1, er statsinstitutioner og statstjenestemænd, der anlægger sag efter ordre, fritaget for kæreafgift. Derimod antager man, at meddelelse af fri proces ikke medfører sådan fritagelse for den beneficerede part, medmindre han opnår sajrlig bevilling hertil. Ved udkastets § 61, nr. 2, foreslås, at de afgiftsbegunstigede parter i sådanne sager

skal være fritaget for kæreafgift. Når man har medtaget de i § 14, stk. 1, nr. 4, omtalte parter, der har fri proces, skyldes det foruden hensyn til parten selv, at der ved reglen opnås en administrativ lettelse derved, at andragender om fritagelse for kæreafgift overflødiggøres.

Nr. 3. I overensstemmelse med retsafgiftslovens § 21, sidste led, foreslås, at anklagemyndigheden og sigtede (tiltalte) i offentlige straffesager fritages for kæreafgift. Med hensyn til kære iværksat af „trediemand" henvises til bemærkningerne nedenfor.

Nr. 4. Efter praksis skal den for en part i en *borgerlig sag* beskikkede advokat svare afgift for kære af rettens afgørelse vedrørende størrelsen af det ham tillagte salær, idet den parten meddelte bevilling til fri proces ikke omfatter afgiftsfrihed for et sådant kæremål, jfr. U.f.R. 1926. 176. Den i en *offentlig straffesag* beskikkede forsvarer antages derimod ikke at skulle svare afgift for et tilsvarende kæremål, da han ikke betragtes som ,.trediemand", jfr. retsafgiftslovens § 21, U.f. R. 1936. 422 og U.f.R. 1962. 539, der angik et i medfør af retsplejelovens § 741 fastsat salær til en forsvarer for behandlingen af erstatningsspørgsmål, der var udskilt til særskilt pådømmelse. Efter udvalgets opfattelse er der ingen grund til at opretholde denne forskel. Man foreslår derfor, at såvel de i straffesager beskikkede forsvarere som også de i borgerlige sager beskikkede advokater skal være fritaget for at svare afgift for kære af salærspørgsmål.

Nr. 5. Efter § 23, stk. 2, i loven om landvæsensretter kan parterne påkære en kendelse, hvori indsigelser mod et medlems habilitet forkastes, til landsretten. Da behandlingen af sager ved landvæsensretterne i øvrigt er afgiftsfri, har man fundet det rimeligt, at der heller ikke skal svares afgift af kæremål af denne art, der sjældent vil forekomme. Med den mulighed for øje, at der kan blive indført bestemmelser om adgang til at påkære spørgsmål om, hvorvidt medlemmer af lignende organer er inhabile, foreslås, at reglen også skal gælde i sådanne tilfælde, således at ændring af loven kan undgås. En sådan bestemmelse er foreslået i § 9 i udkast til lov om landsskatteretten, jfr. *betænkning* 339/1963.

For kære *iværksat af trediemand,* herunder særlig af vidner og syns- og skønsmænd, svares efter gældende ret altid afgift. Dette er udtrykkeligt foreskrevet i retsafgiftslovens § 21 for så vidt angår kæremål i straffesager, men gælder også i borgerlige sager, da der ikke bortset fra reglerne om fri proces findes hjemmel for afgiftsfrihed for kæremål i sådanne sager.

Under hensyn til reglen i § 63 om tilbagebetaling af kæreafgift synes der ikke at være tilstrækkelig grund til at fritage trediemands kæremål for afgift. Der ses heller ikke at kunne gøres forskel på, om kæremål rejses under en offentlig straffesag eller under behandlingen af en borgerlig sag, og ej heller på, om en af parterne eller eventuelt begge parter i en borgerlig sag er fritaget for afgift eller ej. En almindelig afgiftsfritagelse for trediemands kæremål kunne også tænkes at befordre misbrug af kæreinstituttet med deraf følgende forhaling og fordyrelse af retssagerne.

Til § 62.

Bestemmelsen er modstykket til § 58. Da det dog er parten, der har anvendt det urigtige retsmiddel, er tilbagebetaling af differenceafgiften ikke gjort obligatorisk, men det afhænger af rettens bestemmelse, om sådan tilbagebetaling skal finde sted. Herved kan der tages hensyn til, om fejltagelsen er undskyldelig.

Til § 63.

Reglen stemmer med praksis. Benytter retten sin beføjelse til at omgøre den påkærede kendelse eller beslutning, vil dette vel normalt indebære, at den kærende burde have haft medhold, og det synes naturligt at åbne adgang til, at han i så fald kan få den erlagte kæreafgift tilbage. Det samme gælder, såfremt den kærende helt eller delvis får medhold ved kæremålets afgørelse. Tilbagebetaling er dog ikke obligatorisk, men beror på henholdsvis den omgørende ret eller kærerettens bestemmelse.

Til kapitel 12 (§ 64).

Ny foretagelse og ekstraordinær anke.

De foreslåede regler træder i stedet for retsafgiftslovens § 20. De vedrører alene

afgiften for ny foretagelse af en sag eller påanke af en ellers upåankelig dom i henhold **til** reglerne i retsplejelovens § 423, stk. 1-4, efter tilladelse fra højesteret. Om afgifts- j beregningen i tilfælde af genoptagelse af udeblivelsesdomme efter retsplejelovens §§ 372-376 henvises til udkastets § 10 og bemærkningerne hertil. Der foreslås en mindsteafgift på 200 kr. som i § 56.

Den foreslåede bestemmelse omfatter ikke de i retsplejelovens § 423, stk. 5, omhandlede sager vedrørende ny foretagelse og ekstraordinær anke af faderskabssager, jfr. retsplejelovens § 456 r. Efter udkastets § 57, stk. 1. jfr. § 13, nr. 3, er faderskabssager fritaget for afgift såvel i første instans som i anke.

Til afsnit VT.

Almindelige bestemmelser.

Dette afsnit omhandler bestemmelser, der vedrører alle, eller dog et større antal afgifter. I *kapitel 13* behandles de almindelige regler om afgifternes beregning, afgiftspligtens indtræden og afgifternes indbetaling. I *kapitel 14* er der optaget bestemmelser om klage over afgiftsberegningen. *Kapitel 15* indeholder bestemmelser om udfærdigelse af administrative regler om lovens gennemførelse.

Til kapitel 13.

Afgifternes beregning og indbetaling m. m.

Til § 65.

I den gældende lovgivning findes forskellige bestemmelser om afrunding af den værdi, hvoraf afgifterne beregnes. Efter retsafgiftslovens § 6, stk. 3, skal værdien afrundes til hele tusinder, således at det, der er under 500 kr., ikke kommer **i** betragtning, medens 500 kr. og derover regnes for 1.000 kr. Efter skifteafgiftslovens § 9 og tvangsakkordlovens § 38 skal de afgiftspligtige værdier afrundes til hele eller halve hundreder, således at beløb under 25 kr. bortkastes, og beløb på 25 kr. og derover regnes som 50 kr. Herudover findes ingen afrundingsregler i de gældende afgiftsbestemmelser.

Den af udvalget foreslåede regel, hvorefter ikke de afgiftspligtige værdier, men vedkommende afgiftsbeløb afrundes nedad til det nærmeste kronebeløb, vil medføre en regnskabsmæssig lettelse.

Bestemmelsen finder anvendelse ved beregning af:

Berammelses- og optagelsesafgift efter §§ 1 og 8, der også gælder ved beregning af de tilsvarende afgifter efter §§ 15. 43 og 56, og afgift for fastsættelse af bjærgeløn efter § 18, **alt** for så vidt sagsgenstandens værdi overstiger 3.000 kr., **jfr.** § 1, stk. 2.

fogedafgift efter § 20, stk. 2,

auktionsafgift efter §§ 26. stk. 2. og 27, stk. 2,

skifteafgift efter §§ 32 og 33, renter efter § 39, stk. 2, samt retshjælpsafgift efter § 46, stk. ?..

Til § 66.

Efter reglerne i retsplejelovens §§ 3, 10, 14 og 16 henhører *oppebørsel* af retsafgifter og *aflæggelse af regnskab* herfor ved højesteret, landsretterne og sø- og handelsretten i København under vedkommende justitssekretærs virkekreds, ved underretterne uden for København under vedkommende dommer, og for så vidt angår Københavns byret, under justitssekretæren, chefen for skiftekontoret og dommerne ved foged- og tinglysningsafdelingerne, eller den **fuldmægtig** ved nævnte afdelinger, præsidenten bemyndiger dertil. For så vidt angår notarialkontoret **i** København henhører oppebørslen under overnotaren og notaren, jfr. § 10 i instruks nr. 228 af 22. november 1924. Derimod indeholder retsplejeloven ingen bestemmelse om, hvem der skal *beregne* afgifterne. Det samme er tilfældet med retsafgiftsloven. I denne lovs § 19, 2. pkt., foreskrives, at kæreafgiften skal indbetales til den ret, hvis afgørelse påkæres. Efter skifteafgiitslovens § 4 er skifteretten og eksekutorer endvidere ansvarlige for beregningen af afgifterne. Der er imidlertid ingen tvivl om, at afgifterne også i de tilfælde, hvor det ikke direkte eller indirekte er bestemt, skal beregnes af den myndighed, der oppebærer afgiften, for så **vidt** angår eksekutorboer dog af vedkommende eksekutor.

Udvalget har fundet det hensigtsmæssigt, at retsafgiftsloven indeholder udtrykkelige regler om, hvilke myndigheder det påhviler

at beregne afgifterne. Udvalgets forslag, der stemmer med princippet i de gældende lovregler og med praksis, er optaget i denne paragraf. Er oppebørslen af udpantningsafgifterne i medfør af udkastets § 73, nr. 3, henlagt til vedkommende statsinstitution, skal de således beregnes af denne. Tilfalder udpantningsafgiften en kommune, jfr. udkastets § 69, stk. 2, må vedkommende kommunale myndighed foretage beregningen. I kommuner, der ikke har pantefoged, påhviler det fogeden at beregne afgiften.

Til *stk. 2, nr. 2,* bemærkes, at ikke blot afgørelser, der træffes af de ordinære domstole, men også af visse andre myndigheder, kan påkæres. Dette gælder således visse afgørelser truffet af skibsregisteret, jfr. lov nr. 93 af 29. marts 1957, § 53. Da behandlingen af kæremål er skriftligt, anser man det for mest rationelt, at den myndighed, hvis afgørelse påkæres, som hidtil beregner afgiften. Om indbetalingen af afgiften, som det nu er tilfældet, skal ske til den myndighed, hvis afgørelse påkæres, eller til den ret, hvortil kære sker, kan bestemmes administrativt i medfør af § 73, nr. 1.

Reglerne om klage over afgiftsberegninger findes i udkastets kapitel 14.

Til §§ 67 og 68.

Efter udvalgets opfattelse bør loven indeholde direkte bestemmelser om, hvem afgiftspligten påhviler, og om hvem der i øvrigt hæfter for afgiften. Der bør sondres mellem tidspunktet for afgiftspligtens indtræden og forfaldstiden. Endvidere bør der optages regler om beføjelsen til at kræve forudbetaling eller sikkerhedsstillelse for afgiftens betaling.

I disse paragraffer er der optaget almindelige forskrifter herom. Man har dog fundet det nødvendigt at give særlige regler for enkelte grupper af afgifter, navnlig om afgiftspligtens indtræden. Disse bestemmelser er alle omtalt nedenfor. Da de gældende regler på flere punkter er uklare, har man af hensyn til overskueligheden valgt at gøre rede for dem i indledningen til de enkelte kapitler eller paragraffer, hvor de alligevel må omtales.

Særligt til § 67.

Reglen i *1. pkt.* om, at afgiftspligten, hvor intet andet er bestemt, påhviler såvel den, der begærer foretaget et retsskridt af afgiftspligtigt indhold som den, der som hans befuldmægtigede fremsætter begæringen, stemmer formentlig med gældende ret. Efter § 14, stk. 2, og § 15, der efter § 57, stk. 2 og 3, også finder anvendelse ved anke, skal eller kan retten imidlertid under visse omstændigheder pålægge en part, hvis modpart er fritaget for afgift, at svare afgift af et beløb, der fastsættes af retten. Særlige regler for ansvaret for skifteafgifter indeholdes i § 40, og i bemærkningerne hertil er der gjort rede for praksis med hensyn til sikkerhedsstillelse for skifteafgifter.

Bestemmelsen i *2. pkt.* om, at afgiftspligten indtræder, når begæring om foretagelse af afgiftspligtigt skridt fremsættes, er hovedreglen. Andre regler findes, for så vidt angår afgifter for borgerlige domssager i første instans m. m., i udkastets § 12, § 14, stk. 2, § 15 og i § 19. I §§ 43 og 44 henvises, for så vidt angår afgifter af skiftetvistigheder og bevisoptagelse til reglerne i kapitel 1 og 3. Af § 56 og § 57 fremgår, at §§ 12, 14 og 15 også finder anvendelse ved anke.

I § 29 er der optaget en regel om, når pligten til at svare auktionsafgift indtræder.

I § 38 er der givet regler om, når pligten til at betale skifteafgift indtræder.

Særligt til § 68.

Reglen i *stk. 1* stemmer med retsafgiftslovens § 3 og med praksis med hensyn til afgifter for udlægsforretninger, jfr. bemærkningerne i indledningen til kapitel 4, og vil i de fleste tilfælde kunne anvendes.

Reglen i *stk. 2* er et naturligt supplement til stk. 1. Bestemmelsen har især interesse ved skifte af boer, der kun skal tages under behandling af skifteretten efter begæring, og det må anses for rimeligt at lovfæste den herom gældende skifteretspraksis, for hvilken der er gjort rede i slutningsbemærkningerne til § 40. Reglen vil dog også kunne anvendes på afgifterne efter § 46, stk. 3, for udfærdigelse af de her omhandlede dokumenter som retshjælp og endvidere på afgifterne efter § 18 for fastsættelse af bjærgeløn, efter § 49 for udtrækningsforretninger og endelig på betaling efter § 53 for udskrifter.

Efter *stk. 3* skal afgifterne, når der ikke kan kræves, eller dog ikke bliver krævet, forudbetaling eller sikkerhed, betales efter

påkrav. Dette gælder således afgift efter § 14, stk. 2, og § 15, der efter § 57, stk. 2 og 3, også finder anvendelse i ankesager.

I § 39 er der foreslået særlige regler om forfaldstiden for skifteafgifter for at opnå overensstemmelse med bestemmelserne herom i arveafgiftsloven.

Da § 1, nr. 1, i udpantningsloven af 29. marts 1871 afgiver hjemmel for udpantning for retsafgifter, anser man det for overflødigt at optage en bestemmelse herom i loven.

Til § 69.

Reglen i *stk. 1* svarer til gældende ret.

Reglerne i *stk. 2* svarer til § 3, stk. 4, 2. pkt., i skatteinddrivelsesloven nr. 185 af 23. juni 1932. Af praktiske grunde foreslås det dog, at afgiften altid skal tilfalde den kommune, der inddriver den pågældende restance, forudsat at denne kommune har ansat pantefoged — f. eks. også i tilfælde, hvor restanten bor i en anden retskreds, og udpantningen dér foretages af sognefogeden. Afgiften for udskrift af pantefogedbogen må naturligvis tilfalde den kommune, der har ansat pantefogeden.

Regler om betaling for forkyndelser, hvilken betaling tilfalder stævningsmanden, er nu ved lov nr. 192 af 12. juni 1962 optaget i § 153 i retsplejeloven. Ved samme lov er de tidligere regler herom i retsafgiftsloven, kapitel VI, ophævet.

Med hensyn til vederlaget til foged- og skiftevidner henvises til bemærkningerne, side 37 og 52-53.

Til kapitel 14.

Klage over afgiftsberegningen.

1 dette kapitel er optaget reglerne om de afgiftspligtiges adgang til at klage over foretagne afgiftsberegninger og om myndighedernes, herunder særlig finansministeriets, adgang til at anfægte sådanne beregninger.

Gældende ret.

Regler om klage over beregning af retsafgift findes i retsplejelovens § 54. jfr. retsafgiftslovens § 2. Efter disse bestemmelser er det retsplejelovens regler om, hvilke myndigheder det påhviler at oppebære retsafgifterne og aflægge regnskab herfor, der er afgørende for, hvorledes en klage skal gøres gældende. Som også omtalt i bemærkningerne til § 66, er oppebørslen af retsafgifter ved underretterne uden for København henlagt til vedkommende dommer, ved højesteret, landsretterne, sø- og handelsretten i København og Københavns byret til den pågældende justitssekretær. For Københavns byrets vedkommende gælder dog den særlige ordning, at disse forretninger for så vidt angår skiftevæsenet er henlagt til chefen for skiftekontoret, og for så vidt angår foged- og tinglysningsafgifterne til vedkommende dommer eller den fuldmægtig, præsidenten bemyndiger hertil.

Hvor oppebørslen af retsafgifter påhviler *dommeren* (dommerne ved underretterne uden for København og dommerne i Københavns byrets foged- og tinglysningsafdelinger) er klager over dommerens afgørelser genstand for *kære*. Kærefristen er 6 måneder.

Hvor afgiftsberegningerne foretages af *en justitssekretær eller af chefen for Københavns byrets skiftekontor,* skal *klage* (ikke kære) over afgørelser truffet af disse fremsættes inden 6 måneder for den ret, ved hvilken justitssekretæren (chefen for skiftekontoret) er ansat. Efter at have modtaget erklæring fra justitssekretæren (chefen for skiftekontoret) afgør retten — for Københavns byrets vedkommende rettens præsident sagen ved kendelse. Mod kendelsen kan der rejses kæremål efter de sædvanlige regler om kære, således at kærefristen her er 14 dage. For kære svares sædvanlig kæreafgift (30 kr.), medens der ikke er hjemmel til at kræve afgift for en klage.

De foran beskrevne regler finder ikke anvendelse for så vidt angår *afgifter for udskrifter og attester,* jfr. retsafgiftslovens § 2, hvorefter det med hensyn til klager over beregningen af disse afgifter har sit forblivende ved den gældende rets regler. Hvad disse regler nærmere går ud på, hersker der i øvrigt tvivl om, jfr. Kommenteret Retsplejelov, 1. udg. 1939, side 1634, men dette spørgsmål er dog uden særlig praktisk betydning.

Det er også tvivlsomt, om retsplejelovens § 54 finder anvendelse på klager over *beregning af notarialafgift foretaget af overnotaren og notarerne i København.* Dette spørgsmål er imidlertid heller ikke af nogen særlig praktisk betydning.

For sa vidt angår *skifteafgiften i eksekutor-*

boer, som beregnes af eksekutorerne, afgøres tvistigheder om beregningen ved søgsmål i første instans.

Inden for det af retsplejelovens § 54 omfattede område antages paragraffens regler også at finde anvendelse, *når afgiftsberegningen anfægtes af finansministeriet,* hvilket praktisk taget kun sker i forbindelse med den anordnede revision af afgiftsregnskaberne ved finansministeriet (1. revisionsdepartement). Dette spørgsmål er omhandlet yderligere i bemærkningerne til §§71 og 72.

Finansministeriet antages på grund af afgiftsberegningernes judicielle karakter ikke at være beføjet til at meddele pålæg om omgørelse af en afgiftsberegning. Der er dog efter praksis intet til hinder for, at der sker omberegning af en afgiftsberegning i henhold til finansministeriets antegnelse, såfremt antegnelsens rigtighed erkendes af vedkommende myndighed, og omberegning sker inden afgiftskravets forældelse efter forløbet af 5 år, jfr. lov nr. 274 af 22. december 1908, § 1, nr. 4. Erkendes antegnelsens rigtighed ikke, er finansministeriet henvist til at gå frem efter retsplejelovens § 54, således at fristerne regnes fra den regnskabsaflæggende myndigheds vægring ved at omgøre afgiftsberegningen, jfr. U.f.R. 1928.339.

I henhold til retsafgiftslovens § 5 er retterne beføjede til, dog senest ved sagens afslutning, at lade sådanne afgifter tilbagebetale, som uden skyld fra parternes eller deres rettergangsfuldmægtiges side er forårsagede ved urigtig behandling af sagen for vedkommende ret. Denne regel, der altså vedrører *rigtigt beregnede* afgifter, skyldes det ønskelige i at have en let adgang til at berigtige fejltagelser i forbindelse med indførelsen af den nye procesmåde ved retsplejelovens ikrafttræden. Med støtte i denne bestemmelse har der dannet sig den praksis, at erlagt kæreafgift tilbagebetales den kærende, der får medhold ved appelinstansen. Denne praksis foreslås legaliseret ved udkastets § 63. Da reglen i øvrigt har mistet sin praktiske betydning, foreslås den ophævet.

Udvalgets forslag i hovedtræk.

Hvad angår *den afgiftspligtiges* adgang til at klage over en foretaget afgiftsberegning medfører udkastets regler flere ændringer i den gældende ordning, hvoraf dog ingen er af særlig vidtrækkende betydning.

I § 70 er det nærmere præciseret, i hvilke tilfælde de heri indeholdte almindelige klageregler skal gælde. Til behandling efter disse regler er henført alle klager bortset fra de i § 72 omhandlede undtagelser vedrørende beregning af skifte- og retshjælpsafgifter, jfr. nærmere herom bemærkningerne til den nævnte paragraf.

Efter de almindelige regler skal fremtidig også behandles klager over beregningen af afgift for udskrifter og attester og over de af overnotaren og notarerne i København foretagne beregninger af notarialafgift, jfr. om disse sidste klager særreglen i § 70, stk. 4.

Den i retsplejelovens § 54 foreskrevne frist for klage og kære på 6 måneder efter den trufne afgørelse er ved udkastets § 70, stk. 1, forkortet til 4 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen. Efter reglen i stk. 2 kan dog den myndighed, hvortil klage indgives, se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelsen undskyldelig.

Såfremt klagen tages til følge af den afgiftsberegnende myndighed, omgør denne afgiftsberegningen i overensstemmelse hermed, hvilket formentlig stemmer med gældende praksis. Omberegningen sker her som hidtil formløst. Tages klagen ikke til følge, skal afgørelsen i alle tilfælde træffes ved kendelse af vedkommende ret, jfr. de nærmere regler herom i § 70, stk. 4. (I retsplejelovens § 54 er det *ikke* foreskrevet, at *dommerens* afgørelse skal træffes ved kendelse). Kendelsen kan som hidtil påkæres af den afgiftspligtige efter de almindelige regler om kære i borgerlige sager.

For så vidt angår *finansministeriets stilling til afgiftsberegninger henhørende under de almindelige klageregler i udkastets § 70* falder udkastets regler i to grupper, hvoraf den første — reglerne i § 70, stk. 4 og 5 — tager sigte på *finansministeriets parts stilling,* hvor afgiftsberegningen anfægtes af den afgiftspligtige, medens den anden gruppe — reglerne i § 71 — angår *ministeriets stilling over for afgiftsberegningerne ved revisionen af afgiftsregnskaberne.* De foreslåede regler er mere udførligt omtalt i bemærkningerne til

de nævnte paragraffer. Her fremhæves blot, at finansministeriets adgang til at anfægte foretagne afgiftsberegninger i forbindelse med revisionen af afgiftsregnskaberne er stærkt begrænset ved udkastets § 71.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte paragraffer.

Til § 70.

I *stk. 1* foreslås, at *den afgiftspligtiges* indsigelse mod en afgiftsberegning, bortset fra de i § 72 omhandlede tilfælde, sker ved klage til den afgiftsberegnende myndighed. Dette gælder også klager over de af en justitssekretær eller chefen for skiftekontoret ved Københavns byret samt overnotaren og notarerne i København foretagne beregninger. Klage over en af de i § 73, nr. 3, nævnte statsinstitutioner eller af en kommunal myndighed foretagen beregning af udpantningsafgift, jfr. bemærkningerne til § 66, side 80, skal indgives til vedkommende foged. Klagefristen foreslås sat til 4 uger, idet 6 månedersfristen i retsplejelovens § 54 er upåkrævet lang, jfr. dog reglen i stk. 2. Fristen regnes fra den tid, da den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen, hvilket ofte vil ske formløst. De foreslåede regler er formentlig i overensstemmelse med hidtil fulgt fremgangsmåde. Man finder det dog hensigtsmæssigt, at fremgangsmåden ved klage over afgiftsberegningen præciseres i loven.

Da der i landsretssager, der forberedes ved underret, foretages afgiftsberegning såvel af dommeren ved den forberedende ret som af landsrettens justitssekretær, kan der, selv om det sjældent sker, opstå uoverensstemmelser mellem disses beregninger i samme sag. Er optagelsesafgiften i en sådan sag beregnet med et lavere beløb end berammelsesafgiften, skal klage over beregningen af sidstnævnte afgift i dette specielle tilfælde kunne fremsættes senest 4 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen af optagelsesafgiften, for så vidt uoverensstemmelsen ikke udelukkende skyldes nedsættelse af den afgiftspligtiges påstand, jfr. herved bemærkningerne til udkastets § 2, hvorefter nedsættelse af påstanden under sagen ikke kan bevirke nedsættelse af berammelsesafgiften. Dette forslag afløser den i justitsministeriets cirkulære nr. 5 af 7. januar 1925 foreskrevne fremgangsmåde, der ikke vil være anvendelig efter de af udvalget fulgte principper. Det bemærkes, at man ikke har fundet tilstrækkelig anledning til her at fravige princippet i § 71, stk. 1, og give finansministeriet adgang til at kræve efterbetaling af for lidt erlagt berammelsesafgift, dersom justitssekretæren har beregnet optagelsesafgiften til et højere beløb end berammelsesafgiften.

Udvalget har overvejet at foreslå en tilsvarende regel, for så vidt der i en påanket sag måtte opstå uoverensstemmelser mellem beregningen af afgifterne i første instans og i ankeinstansen, men har ikke ment, at den er påkrævet.

I *stk. 2* foreslås, at den myndighed, hvortil klage indgives, skal kunne se bort fra overskridelser af klagefristen på indtil 6 måneder, når særlige omstændigheder gør overskridelse af fristen undskyldelig. Fristen regnes fra klagefristens udløb.

Efter udvalgets opfattelse bør der ikke være adgang til at påklage eller påkære en nægtelse af at tage en for sent indgivet klage under behandling. Man har imidlertid ikke fundet anledning til udtrykkelig at bestemme dette, idet man har ment, at reglerne i § 70 må forstås således, at de udtømmende gør op med, i hvilke tilfælde klage eller kære kan ske.

[*stk. 3* foreslås videre, at den afgiftsberegnende myndighed (i de i stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde fogeden), såfremt klagens rigtighed anerkendes, skal ændre beregningen i overensstemmelse hermed. Dette stemmer også med gældende praksis. Er den fejlagtigt beregnede afgift betalt, skal der ske tilbagebetaling. Man har dog ikke ment at burde foreslå en udtrykkelig regel herom, da spørgsmålet om, hvorledes der skal forholdes i kontrolmæssig henseende ved tilbagebetaling af afgifter, hvis beregning ændres formløst, bedst vil kunne reguleres ved administrative forskrifter. Kun dersom en klage ikke findes at burde tages til følge, bør spørgsmålet afgøres ved kendelse, jfr. stk. 4.

Ifølge *stk. 4* skal klagen afgøres ved kendelse, dersom afgiftsberegningen ikke ændres i henhold til stk. 3.

For så vidt angår afgiftsberegninger foretaget af en justitssekretær eller af chefen

for skiftekontoret ved Københavns byret foreslås afgørelsen henlagt til vedkommende ret (nr. 2), og for så vidt angår beregninger foretaget af overnotaren og notarerne i København til præsidenten for Københavns byret (nr. 3). Det fremgår heraf, at man ikke har fundet anledning til at opretholde bestemmelsen om, at klager over de af justitssekretæren ved Københavns byret og chefen for skiftekontoret trufne afgørelser vedrørende beregning af retsafgift skal ske til rettens præsident. Derimod har man ment, at klager over overnotaren og notarerne i København bør afgøres af byretspræsidenten under hensyn til, at tilsynet med notarialkontoret er direkte henlagt til denne ved den i medfør af lov nr. 97 af 18. april 1910, § 5, udstedte instruks nr. 288 af 28. november 1924, § 9.

For så vidt angår beregning af kæreafgift foretaget af andre myndigheder end de ordinære domstole foreslås afgørelsen henlagt til den ret, hvortil kære er sket (nr. 4). Bestemmelsen har betydning ved kære af skibsregistrets afgørelser, jfr. § 53, stk. 1, i lov nr. 93 af 29. marts 1957. Forslaget er affattet generelt, således at ændring af retsafgiftsloven kan undgås, dersom der i andre tilfælde måtte blive indført bestemmelser om kære af afgørelser truffet af andre myndigheder end de ordinære domstole. Der henvises til § 61, nr. 5, hvori kæremål efter § 23 i lov om landvæsensretter foreslås gjort afgiftsfri.

Det må anses for upåkrævet, at finansministeriet underrettes om indgivne klager i alle tilfælde, hvor kendelse skal afsiges, hvilket heller ikke er foreskrevet i de gældende regler. Har finansministeriet afgivet erklæring, må det på den anden side være naturligt, at der tillægges ministeriet partsstilling i sagen, således at det her er i stand til at påkære kendelsen efter reglerne i stk. 5. Reglen i sidste pkt. er i overensstemmelse med det anførte.

Bestemmelsen i *stk. 5,* 1. pkt., hvorefter retten (præsidenten) efter sit skøn af egen drift kan indhente oplysninger eller erklæringer fra såvel klageren som finansministeren, er overført fra retsplejelovens § 420.

Bestemmelsen i 2. pkt. har til formål at give klageinstansen adgang til ved kendelsen i sagen at ændre afgiftsberegningen til skade for den afgiftspligtige. Efter udvalgets opfattelse er adgang hertil et naturligt modstykke til den begrænsning i adgangen til at kræve efterbetaling af for lidt beregnet afgift, som den foreslåede bestemmelse i § 71, stk. 1, medfører.

Reglen i *stk. 6,* hvorefter kendelsen kan påkæres i den borgerlige retsplejes former, svarer til retsplejelovens § 54. Reglen om, at finansministeren anses som part i sagen, selv om dennes erklæring ikke er indhentet under klagesagens behandling, er derimod ny. Man har fundet det rigtigst udtrykkeligt at foreskrive, at den afgiftspligtige skal underrette finansministeren om en af ham iværksat kære, således at finansministeren har adgang til at indsende skriftlig udtalelse i sagen til kæreinstansen, jfr. retsplejelovens § 420. Det må anses for naturligt, at finansministeriet får adgang til at varetage statskassens tarv, hvor der sker påkære af kendelser vedrørende retsafgiftsspørgsmål. Henvisningen til stk. 5 tjener bl. a. til at tydeliggøre, at den påkærede afgørelse kan ændres til skade for den afgiftspligtige.

Til § 71.

Stk. 1. Reglerne i denne paragraf angår i første række *finansministeriets stilling til afgiftsberegningerne ved revisionen af afgiftsregnskaberne.*

De foreslåede regler vedrører samme område som klagereglerne i § 70. Der henvises i øvrigt til undtagelsesbestemmelserne i § 72.

Efter reglen i stk. 1 kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves efter udløbet af den i § 70, stk. 1, 3. pkt., nævnte frist, medmindre afgiftsberegningen ændres til skade for den afgiftspligtige i medfør af § 70. Da efterbetaling således normalt ikke vil kunne kræves, når der er forløbet 4 uger, efter at den afgiftspligtige har fået kundskab om afgiftsberegningen, vil resultatet i praksis blive, at finansministeriet er afskåret fra at gøre efterkrav gældende ved revisionen. Dette gælder ikke alene, når der efter ministeriets opfattelse er beregnet for lidt afgift, men også når en afgiftsberegning ved en fejltagelse ikke er sket.Også de afgiftsberegnende myndigheder er afskåret fra efter udløbet af 4-ugersfristen at redressere upåklagede afgiftsberegninger eller fejltagelser, hvorved afgiftsberegning er undladt. Finansministeriet vil dog som hidtil kunne

foranledige tilbagebetaling af for meget beregnet afgift.

Forslaget medfører en meget væsentlig begrænsning af adgangen til at gøre efterkrav gældende. I praksis vil den foreslåede ændring af gældende ret dog næppe føles stor. Bortset fra beregningen af skifteafgifter i de af skifteretterne behandlede boer og retshjælpsaf gifter ne, der revideres på grundlag af henholdsvis boopgørelserne og arveanmeldelserne, sker revisionen af afgiftsregnskaberne i alt væsentlig på grundlag af de ved retterne førte afgiftsbøger, der kvartalsvis indsendes til revisionsdepartementet, og som kun i ringe grad muliggør en kritisk revision af de enkelte afgiftsberegninger. Gennem en længere årrække er der efter det for udvalget oplyste kun sjældent fremsat krav på efter betaling af for lidt erlagt retsafgift. Efterkrav fremsættes dog i et vist omfang med hensyn til skifteafgift og retshjælpsaf gift, jfr. det just anførte om grundlaget for revisionen. Antegnelserne vedrører i hovedsagen enten for lav værdiansættelse af aktiver, jfr. herom nedenfor under bemærkningerne til § 72. eller — specielt for skifteafgiftens vedkommende — at masseafgiften er beregnet med dobbelt så meget som foreskrevet, hvor den efterlevende ægtefælle skifter med den førstafdødes arvinger, jfr. skifteafgiftslovens § 3, stk. 1, litra a, hvis særregel på dette punkt foreslås ophævet af udvalget.

Efter erfaringerne må man kunne gå ud fra, at urigtige afgiftsberegninger kun undtagelsesvis vil forekomme og kun sjældent vil angå beløb af væsentlig betydning. Udgifterne ved en dyberegående revision med henblik på muligheden for at fremsætte krav på efterbetaling vil, særlig på grund af det meget store antal småposter, som regnskaberne indeholder, heller ikke stå i et rimeligt forhold til udbyttet herved. Den foreslåede ordning forekommer derfor fiskalt ubetænkelig.

I *stk. 2* gøres der dog en undtagelse fra hovedbestemmelsen i stk. 1. Dersom beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra den afgiftspligtige eller hans befuldmægtigede, bør der kunne kræves efterbetaling. Efterbetalingskrav kan gøres gældende såvel mod den afgiftspligtige som hans repræsentant, jfr. § 67. Den, mod hvem krav på efterbetaling gøres gældende, kan gøre indsigelse i overensstemmelse med reglerne i § 70.

Den særlige bestemmelse i skifteafgiftslovens § 10, der foreslås ophævet, er omtalt i bemærkningerne til § 37.

Til § 72.

Stk. 1. I udkastets § 34, stk. 1, og § 46, stk. 3, jfr. § 34, stk. 1, er det foreslået, at arveafgiftslovens regler skal finde anvendelse ved værdiansættelsen af aktiver til brug ved beregning af skifteafgift og retshjælpsaf gift. Det vil derfor være naturligt, at reglerne i arveafgiftslovens § 32, jfr. § 18, om klage over beregningen af arveafgift finder anvendelse ved klage over beregning af skifteafgift og retshjælpsaf gift i dødsboer, i hvilke der er beregnet arveafgift, eller skal beregnes arveafgift som følge af en omgørelse af den alt foretagne beregning, når klagen retter sig mod værdiansættelsen af aktiver.

Under tilsvarende omstændigheder skal det offentlige kunne kræve efterbetaling af for lidt erlagt skifte- eller retshjælpsaf gift efter arveafgiftslovens regler om adgang til at gøre efterkrav gældende for for lidt beregnet arveafgift.

På den anden side har man ment at burde begrænse de her foreslåede regler til de anførte tilfælde. I andre boer end dødsboer, hvori der skal beregnes arveafgift, vil værdiansættelsen af de aktiver, der ikke er realiseret, kun undtagelsesvis være af fiskal interesse, og hvor der er tale om andre spørgsmål end værdiansættelsesspørgsmål, har man ikke fundet tilstrækkelig anledning til at foreslå undtagelse fra de almindelige regler i §§ 70 og 71.

I *stk. 2* foreslås, at de nævnte regler i arveafgiftsloven ligeledes skal finde tilsvarende anvendelse på beregningen af skifteafgift i de af eksekutorer behandlede boer. Den foreslåede regel vedrører her skifteafgiftsberegninger] i sin helhed. Det er herved taget i betragtning, at skifteafgiftsberegningen i eksekutorboer ikke er af judiciel karakter. Forslaget vil ikke medføre nogen væsentlig ændring af den gældende ordning. Finansministeriet (skattedepartementet) træffer som regel også efter den gældende

ordning afgørelse vedrørende skifteafgiftsspørgsmål i eksekutorboer i forbindelse med afslutning af revisionen af afgiftsberegningen i disse boer, forinden sådanne spørgsmål eventuelt indbringes for domstolene ved sagsanlæg i første instans.

Til kapitel 15.

Bestemmelser om lovens gennemforelse.

Dette kapitel indeholder forslag til forskellige bemyndigelser til finansministeren. Andre forslag til bemyndigelser er optaget i § 14, stk. 1, nr. 2, og i § 53, stk. 5 (vedrørende ændring af afgiftssatserne for udfærdigelse af udskrifter og attester). Det forudsættes, at finansministeren i alle tilfælde fører forhandling med justitsministeren om udfærdigelsen af de fornødne bestemmelser.

Til § 73.

Nr. 1. Bestemmelsen afløser retsafgiftslovens § 29, skifteafgiftslovens § 5 og eksekutortilsynslovens § 13, stk. 3.

Administrative bestemmelser om oppebørslen af de forskellige retsafgifter findes navnlig i følgende cirkulærer:

Justitsministeriets cirkulære nr. 199 af 17. december 1957 vedrørende kasse- og regnskabsvæsenet for underretterne uden for København.

Reglement nr. 221 af 6. september 1921 for opkrævningen af og regnskabsaflæggelsen for de statskassen af skiftevæsenet ved Københavns byret tilfaldende indtægter.

Reglement nr. 222 af s. d. for opkrævningen af og regnskabsaflæggelsen for de statskassen ved Københavns byret tilfaldende indtægter, skiftevæsenet undtagen.

Reglement nr. 14 af 3. februar 1922 for opkrævningen af og regnskabsaflæggelsen for de statskassen ved højesteret, landsretterne samt sø- og handelsretten i København tilfaldende retsafgifter m. v.

Eksekutorinstruksen nr. 94 af 22. marts 1933, §§ 8, 9 og 11.

Finansministeriets bekendtgørelse nr. 188 af 1. april 1943 om indbetaling af de i eksekutorboer beregnede skifte-, bo- og arveafgifter.

Skattedepartementets cirkulære nr. 113 af 17. august 1953 om tilbagebetaling af retsafgifter m. v. ved fri proces.

Justitsministeriets cirkulære nr. 33 af 14. februar 1962 om inddrivelse af afgifter og sagsomkostninger i beneficerede sager.

Lovens gennemførelse vil nødvendiggøre en revision af de gældende administrative forskrifter vedrørende retsafgifterne.

Udvalget har kun taget stilling til visse af de herhenhørende spørgsmål, jfr. herved særlig bemærkningerne til nr. 2.

Nr. 2. Som anført i indledningen til betænkningen har udvalget også til opgave at genoptage *undersøgelsen af spørgsmålet om afgifters berigtigelse ved stempelmærker,* med henblik på en videreførelse af systemets anvendelse ud over det i lov nr. 288 af 3. juli 1942 omhandlede område og eventuelt stille forslag i så henseende.

Man har fundet det naturligt at redegøre for udvalgets overvejelser vedrørende det pågældende spørgsmål i bemærkningerne til den heromhandlede bestemmelse.

I. Spørgsmålets behandling i tidligere nedsatte udvalg.

Spørgsmålet har i sin tid været behandlet såvel af administrationskommissionen af 30. juni 1923 som af det af finansministeren i 1939 nedsatte udvalg vedrørende dommerembedernes kasse- og regnskabsvæsen.

For så vidt angår tinglysningsafgifterne, der ikke omfattes af retsafgiftsudvalgets kommissorium, er spørgsmålet endvidere behandlet i betænkningen vedrørende revision af stempel- og tinglysningsafgiftslovgivningen.

I den af *administrationskommissionen* i 1926 afgivne 4. betænkning er der side 598-603 — afsnit II. A. 1. „Berigtigelse af retssportler m. m. ved stempelmærker" — foretaget en ret udførlig gennemgang af de spørgsmål, der melder sig i forbindelse med berigtigelse af retsafgifter m. m. ved stempelmærker. Efter denne gennemgang skønnedes de fornødne forudsætninger for afgiftsberigtigelse ved stempelmærker kun at være til stede for så vidt angår afgifterne for *notarialforretninger* og *afgifterne for udskrifter og attester,* og kommissionen stillede derfor alene forslag om, at de nævnte afgifter — samt visse mindre afgifter henhørende under politimesterembederne — skulle erlægges ved påklæbning af stempelmærker.

På grundlag af et forslag fra *udvalget*

vedrørende dommerembedernes kasse- og regnskabsvæsen gennemførtes den tidligere nævnte lov nr. 288 af 3. juli 1942 om visse gebyrers berigtigelse ved stempelmærker. Siden denne lovs ikrafttræden den 1. oktober 1942 berigtiges afgifterne for *udskrifter og attester m. v.* ved, at udfærdigelserne forsynes med stempelmærker af tilsvarende beløb, således at disse afgifters indførelse i afgiftsbøger samtidig er bortfaldet.

I den af udvalget i 1944 afgivne betænkning er spørgsmålet om afgifternes berigtigelse med stempelmærker i øvrigt ikke nærmere uddybet, jfr. bemærkningerne om spørgsmålet i udvalgsbetænkningen, side 21-22. Blandt de af udvalget afgivne indstillinger er også en indstilling om „snarlig videreførelse af systemet med afgifters omlæggelse til stempelafgift", jfr. betænkningen, side 35. Af betænkningen fremgår, at der i udvalget var enighed om, at berigtigelse med stempelmærker — mulig bortset fra afgifter under skifte væsenet — ville være praktisk for de fleste afgifters vedkommende og i særlig grad ønskeligt for så vidt angår udskrifts- og notarialgebyrer, jfr. betænkningen, side 22. (For så vidt angår udskriftsgebyrerne er ordningen som foran bemærket gennemført ved loven af 3. juli 1942).

I betænkningen vedrørende revision af stempel- og tinglysningsafgiftslovgivningen har et flertal af *stempellovudvalgets* medlemmer stillet forslag om, at *tinglysning sa fgiften* som hidtil skal beregnes og opkraves af tinglysningsmyndigheden, men således at tinglysningsmyndigheden skal forsyne det pågældende dokument med *afgiftsmærker* til tilsvarende beløb. De almindelige stempelmærker vil efter udvalgsflertallets skøn ikke kunne benyttes hertil. Der er herved henvist til. at der alt for let kunne opstå fejltagelser og misforståelser, hvis samme slags mærker skulle bruges både til stempelafgift og til tinglysningsafgift af et dokument, at der ikke kunne foretages særskilt opgørelse af indtægten af stempelafgift og af indtægten af tinglysningsafgift, og at det heller ikke kunne undgås, at staten kom til at yde forhandlervederlag for salg af stempelmærker, der gik til tinglysningsafgift, hvad der ikke ville være rimeligt, jfr. i det hele udvalgsbetænkningen, side 69-70. Til § 10 og de almindelige bemærkninger under afsnittet „Forholdet mellem stempelafgift og tinglysningsafgift", side 5 ff. Af sidstnævnte bemærkninger fremgår, at det stillede forslag har sammenhæng med, at de vanskeligheder, der gør sig gældende ved indførelse af systemet med afgiftsmærker for en stor del af de af retsafgiftsudvalget behandlede afgifter, og som muligt vil kunne begrunde, at afgørelsen bliver forskellig ved de forskellige afgifter, ikke foreligger ved tinglysningsafgiften, hvor det fornødne fundament for mærkerne altid vil være tilstede.

II. Det gældende system.

Samtlige retsafgifter iberegnet tinglysningsafgifterne og afgifterne for retshjælp på dommerkontorerne, men bortset fra afgifterne for udskrifter og attester indbragte i finansåret 1962-63 til statskassen i alt ca. 35 mill, kr., der fordelte sig således:

Afgifter af:

1. Domssager	ca.	2,67	mill. kr.
2. Fogedforretninger	-	2,04	
3. Tinglysninger	-	24,02	
4. Skifter	-	3,14	- -
5. Auktioner	-	1,37	
6. Notarialforretninger	-	0,37	
7. Retshjælp	-	0,40	-

AE de anførte afgifter ved skifter af regnedes ca. 1,92 mill. kr. fra skifteretsboerne, medens resten, ca. 1,22 mill, kr., var skifteafgift af eksekutorboer, der i overensstemmelse med den gældende ordning indbetaltes til amtstuerne af eksekutorerne.

Afgifterne berigtiges ved kontant betaling, og hver enkelt afgift bogføres i afgiftsbøger, der føres særskilt for hver enkelt afgift sart.

Ved *underretterne* føres herefter følgende afgiftsbøger:

I. Af giftsbogen for retsafgifter i domssager.
II. Af giftsbogen for fogedforretninger.
III. Tinglysningsdagbogen.
IV. Afgiftsbogen for skifte væsenet.
V. Afgiftsbogen for auktioner.
VI. Afgiftsbogen for notarialforretninger.
VII. Afgiftsbogen for andre afgifter.
VIII. Bestillingsbogen for retshjælp på dommerkontoret.

Herudover føres en afgiftsbikassebog.

Afgiftsbøgerne er indrettet til gennemskrivning. Originaleksemplaret indsendes til 1. revisionsdepartement med kvartalsregnskaberne, medens genparten forbliver ved dommerembedet. De nu anvendte afgiftsbøger, der alle er af uhåndterligt format varierende fra 460×355 mm til 460×405 mm, er affattet efter tildels forskelligartet systematik.

Ved *højesteret, landsretterne og sø- og handelsretten i København* føres en afgiftsbog svarende til underretternes afgiftsbog for retsafgifter i domssager, for landsretternes vedkommende omfattende såvel sager i første instans som ankesager. Ved sø- og handelsrettens skifteafdeling føres endvidere en afgiftsbog svarende til underretternes afgiftsbog for skiftevæsenet.

III. Fordele og ulemper ved det gældende system.

Som en væsentlig fordel ved det gældende system må fremhæves, at afgifternes indførelse i afgiftsbøger og de i forbindelse hermed foreskrevne bogføringsforanstaltninger af forskellig art, herunder også de i en række tilfælde foreskrevne noteringer vedrørende afgiftsberegningen på vedkommende dokumenter, er velegnede midler til at muliggøre kontrol med afgifternes rigtige indgang såvel for retskontorerne som ved revisionen af afgiftsregnskaberne i revisionsdepartementet.

Som omtalt i bemærkningerne til udkastets forskellige afsnit er der i de gældende afgiftsbestemmelser foreskrevet et betydeligt antal småafgifter uden fiskal betydning, således at afgiftsbestemmelserne finder anvendelse på et meget betydeligt antal forretninger. Bogføringen af afgifterne er derfor også en stor arbejdsmæssig belastning for de forskellige embeder. Da den også bortset fra tinglysningsafgifterne vedrører afgifter af relativ ringe fiskal betydning, er der utvivlsomt stærkt behov for en væsentlig aflastning af arbejdsindsatsen på dette felt.

Ved overvejelserne af spørgsmålet om, hvorvidt det gældende system helt eller delvis bør opgives til fordel for et system med stempelmærker eller eventuelt med særlige afgiftsmærker, må det tages i betragtning, at der ved opretholdelsen af det gældende system vil fremkomme en væsentlig aflastning ved de i udkastet foreslåede afgiftsregler, hvorved der vil ske en betydelig reduktion af antallet af posteringer i afgiftsbøgerne, jfr. eksempelvis udvalgets forslag om afskaffelse af vidnegebyrerne og optagelsesafgiften i underretssager og endvidere afskaffelsen af promillegebyret og kontinuationsgebyret i fogedsagerne.

Med henblik på den eventualitet, at det gældende system opretholdes, har udvalget i samråd med kontorchef *E. Riberholt*, 1. revisionsdepartement, udarbejdet to forenklede formularer til afgiftsbøger i format A. 3 (297x420 mm), hvoraf den ene, der er udarbejdet med afgiftsbogen for retsafgifter i domssager som forbillede, vil kunne anvendes til alle afgifter bortset fra afgifterne vedrørende skiftevæsenet og den anden til sidstnævnte afgifter. De nævnte formularer er aftrykt som bilag nr. 2 og 3 til betænkningen. Under forudsætning af, at notarialafgifterne overgår til berigtigelse ved stempelmærker, jfr. herom nedenfor under IV, skal der herefter for så vidt angår de af retsafgiftsudvalget behandlede afgifter i stedet for 7 kun føres 3 afgiftsbøger ved underretterne, nemlig: En for de i afsnit I. omhandlede domssager m. m., en for foged- og auktionsforretninger, idet det vil være overflødigt at have en særlig afgiftsbog for de relativt fåtallige fogedauktioner, og endelig en for skiftevæsenet, heri indbefattet retshjælpsforretninger.

IV. Mulighederne for afgifternes berigtigelse med stempelmærker eller særlige afgiftsmærker.

Ved overvejelserne angående mulighederne for afgifternes berigtigelse med stempelmærker eller særlige afgiftsmærker vil det selvsagt være at tage i betragtning, om systemet vil medføre en forenkling af arbejdet med oppebørslen og en udgiftsbesparelse af væsentlig størrelse uden at medføre ulemper for publikum eller en forringelse af kontrolmulighederne. Forudsætningerne for systemets anvendelse er de samme, hvad enten man benytter stempelmærker eller særlige afgiftsmærker.

En fordel ved systemet, der i øvrigt kun vil være anvendeligt for så vidt angår de statskassen tilfaldende afgifter og således

f. eks. ikke med hensyn til udpantningsafgift for de af pantefogeder foretagne udpantninger, da denne afgift tilfalder kommunerne, vil være, at førelsen af afgiftsbøger og regnskabsaflæggelse for afgifterne vil bortfalde. Systemet vil dog være forbundet med visse ulemper. *Kontrolmulighederne* med afgifternes indgang, som udnyttes og styrkes ved revisionen af afgiftsregnskaberne i revisionsdepartementet, vil naturligvis samtidig bortfalde sammen med mulighederne for at foretage kritisk revision af afgiftsberegningerne. Betydningen heraf vil dog allerede være begrænset ved reglen i udkastets § 71, jfr. bemærkningerne til denne paragraf. Endvidere vil man ved gennemførelsen af et system med stempelmærker ikke længere være i stand til at foretage *særskilt opgørelse af statskassens indtægter* ved henholdsvis retsafgifter og stempelafgift. Gennemføres et system med særlige afgiftsmærker for samtlige retsafgifter eller eventuelt kun for nogle af af giftsar terne, vil man stadig kunne opgøre statskassens samlede indtægter ved retsafgifter, men ikke opgørelse af, hvorledes disse indtægter fordeler sig på de enkelte af giftsarter, der omfattes af systemet.

De sidstanførte ulemper af regnskabsmæssig karakter kan dog næppe være til hinder for systemets gennemførelse, hvorimod man naturligvis må kræve, at *kontrollen med afgifternes rigtige indgang ikke forringes væsentligt.*

En almindelig forudsætning for et mærkesystem vil være, at mærkerne på klæbes et dokument, således at de påklæbede mærker er kvittering for afgifternes betaling. En ordning, hvorefter mærkerne indklæbes i retsbøgerne, vil ikke kunne anbefales.

Med udgangspunkt i det af stempellovudvalget stillede forslag om, at der skal knyttes en stempelpapirforhandling til ethvert tinglysningskontor, må det være mest nærliggende, at afgiftsberigtigelsen ved påklæbnmg af mærker i givet fald tænkes tilrettelagt således, at retskontorerne foretager det fornødne med hensyn til påsætning og kassation af mærkerne, således at det ikke som ved den almindelige stempelafgift gøres til pligt for den private at drage omsorg for den fornødne stempling. Det er også denne ordning, der foreslas af stempellovudvalget med hensyn til tinglysningsafgiften, der som tidligere nævnt af udvalget foreslås berigtiget ved benyttelse af særlige afgiftsmærker.

En ordning som den anførte er drøftet i *administrationskommissionens4. betænk?)ing,* side 599-603. Det anføres her, at ordningen formentlig ikke bevirker arbejdsbesparelse af betydning for retskontorerne eller udgiftsbesparelse for statskassen. Til nærmere belysning heraf har kommissionen anført følgende betragtninger:

„Embedsmanden vil nemlig — ligesom nu — have at foretage en Beregning af Afgifterne, om h vis Størrelse man formentlig af Kontrolhensyn maatte forlange Oplysninger i Retsbogen, og i Stedet for Førelsen af Sporteljournalen og Aflæggelsen af Sportelregnskabet, som man bliver fri for, skal han paasætte og kassere Stempelmærkerne, ligesom han maatte føre Bog over og aflægge Regnskab for Stempelbeholdningen og de for anvendte Mærker modtagne Penge i Lighed med de almindelige Stempelpapirforhandlere.

En Arbejdsbesparelse for Embedsmanden ved en saadan Forandring kan man næppe antage vil blive af Betydning, navnlig da det ofte ved en enkelt Afgiftsberigtigelse vil dreje sig om at paasætte og kassere adskillige Mærker og til forskellig Værdi. Den vil ialtfald blive forsvindende og opvejes ved Merarbejde andet Steds og forøgede Udgifter paa andre Punkter.

Fabrikationen af de Stempelmærker, som kræves, disses Opbevarelse og Forsendelse samt Kontrollen med Regnskaberne vil nemlig give et ikke ubetydeligt forøget Arbejde i Centraladministrationen, og den samlede Udgiftsforøgelse herved kan næppe anslaas til mindre end ca. 15.000 Kr. aarlig. Det er herved forudsat, at de Tjenestemænd, hvem Afgiftsstemplingen paahviler, ikke skal have noget særligt Vederlag for deres Virksomhed i saa Henseende, ellers vil Udgiften forøges meget betydeligt, jfr. nedenfor med Hensyn til Forhandlingsprocenter.

For Publikums Vedkommende maa det formentlig siges, at den foran beskrevne Berigtigelsesmaade ikke vil frembyde større Besvær end den nuværende, men heller ikke mindre".

Som det vil ses af de citerede bemærkninger, har disse også gyldighed for et system med særlige afgiftsmærker som det af

stempellovudvalget med hensyn til tinglysningsafgiften foreslåede.

Ud over de af administrationskommissionen anførte betragtninger, som fremdeles har gyldighed, og som ikke taler til fordel for mærkesystemet, vil en gennemførelse af systemet møde *vanskeligheder af teknisk og kontrolmæssig karakter* ved berigtigelsen af adskillige afgifter, hvor der savnes et dokument til påklæbning af mærkerne, og hvor systemet derfor medfører, at det fornødne dokument må skabes udelukkende til brug for afgiftsberigtigelsen. Udvalget har foretaget en gennemgang af samtlige afgifter i udkastet med henblik på de foranstaltninger, der vil være nødvendige i så henseende. Det har herved vist sig, at det for et meget betydeligt antal afgifter vil være nødvendigt enten at kræve, at påbudte skriftlige udfærdigelser — stævninger og begæringer af forskellig art — ledsages af en genpart til brug for afgiftsberigtigelsen, således at genparten efter at være forsynet med mærker til det foreskrevne beløb tilbageleveres den afgiftspligtige eller dennes repræsentant, eller — hvor der ikke foreligger nogen påbudt skriftlig udfærdigelse fra den afgiftspligtige — at benytte særskilte afgiftskvitteringer eller eventuelt udskrifter uden særskilt betaling af de pågældende retshandlinger, hvorpå de til afgiftsbeløbet svarende mærker kan anbringes.

I de anførte grupper af tilfælde vil ordningen medføre merudgifter til papir og ulejlighed for henholdsvis de private og for det offentlige. Det vil endvidere være særlig betænkeligt, at kontrolmulighederne i disse tilfælde — navnlig hvor særskilte kvitteringsblanketter eller udskrifter skal benyttes — vil være utilfredsstillende, da man ikke kan gå ud fra, at de afgiftspligtige i alle tilfælde vil være opmærksom på, at de pågældende genparter eller kvitteringsblanketter (udskrifter) skal forsynes med mærker og derefter tilgå dem.

De omhandlede vanskeligheder af teknisk og kontrolmæssig art foreligger ved samtlige afgifter under afsnit I. og afsnit V. — *afgifterne for domssager m. m. og for appel* — idet der ikke her i forvejen findes noget egnet dokument til påklæbning af mærkerne. Et sådant dokument vil foreligge, såfremt det foreskrives, at stævninger og andre processkrifter af afgiftspligtigt indhold samt skriftlige begæringer om foretagelse af retsskridt skal indleveres med genpart, således at genparten efter stedfunden påklæbning af mærker skal tilbageleveres den afgiftspligtige (dennes advokat). En ordning som den anførte vil imidlertid ikke kunne omfatte samtlige afgifter inden for det heromhandlede område, jfr. f. eks. de tilfælde, hvor der mundtligt til retsbogen sker udvidelse af påstanden, eller hvor domssagen optages til endelig påkendelse. Ordningen vil altså være ufuldstændig, og man måtte derfor uden for dens område arbejde med særlige kvitteringsblanketter eller eventuelt med afgiftsfri udskrifter af retsbogen, hvilket sidste ville være særlig uheldigt på grund af det dermed forbundne merarbejde. Inden for sit område vil ordningen også være vanskelig at kræve overholdt konsekvent på grund af det retstab, der vil kunne lides, hvor den afgiftspligtige ved forglemmelse eller ekspeditionsfejl ikke lader en genpart medfølge. I sådanne tilfælde vil det kunne virke mindre rimeligt, at vedkommende processkrift eller begæring afvises på grund af den manglende indlevering af den udelukkende af afgiftsmæssige grunde foreskrevne genpart.

For så vidt angår en række *fogedafgifter* vil det vel i en del tilfælde være muligt at anbringe mærkerne på i forvejen foreliggende dokumenter. Dette gælder således ved eksekution, hvor mærkerne kunne tænkes anbragt på fundamentet, og ved indsættelses- og udsættelsesforretninger vedrørende beboelseslejligheder og forretningslokaler samt løsøregenstande købt på afbetaling, hvor der vil være mulighed for at anbringe mærkerne på kontrakterne. Ved udpantning, arrest på gods eller person, forbud og andre indsættelses- og udsættelsesforretninger end de fornævnte findes der derimod intet egnet dokument til påsætning af mærkerne. Det samme er tilfældet med hensyn til afgifterne for *fogedauktioner*.

Med hensyn til *skifteafgifterne* vil der næppe være grund til at ændre den for *eksekutorboer* i henhold til finansministeriets bekendtgørelse nr. 188 af 1. april 1943 gældende ordning, hvorefter disse afgifter sammen med arveafgifterne (og boafgiften) berigtiges ved kontant indbetaling til amtstuerne og derfor ikke passerer skifteretternes regnskaber.

I de af *skifteretten* behandlede boer, herunder også konkursboerne, kunne mærkerne tænkes anbragt på boopgørelsen. Dette vil imidlertid ikke være nogen holdbar løsning i de tilfælde, hvor afgiften skal indeholdes i midler, der er i skifterettens besiddelse, da opgørelsen, når den skal tjene som kvittering, hverken kan opbevares i skifterettens arkiv eller indsendes til revisionsdepartementet sammen med regnskabet og kun sjældent vil kunne udleveres en enkelt af boets interessenter som kvitteringsmodtager på alles vegne.

Hvor afgiften skal udredes af *lodtagerne,* bør den af kontrolmæssige grunde berigtiges på samme måde som i andre boer, da det næppe vil være forsvarligt at operere med to berigtigelsessystemer for afgifter tilhørende samme afgiftsart. Endvidere bør skifteafgiften i boer, hvori der skal svares arveafgift, formentlig også berigtiges på samme måde som denne afgift, der efter de gældende regler berigtiges ved kontant betaling. I denne forbindelse bemærkes, at arveafgiften falder uden for udvalgets kommissorium.

Afgift efter udkastets § 46 for udfærdigelse af arveanmeldelser og opgørelser efter skiftelovens § 78 og afgiften for andre retshjælpsforretninger bør allerede af de foran anførte kontrolmæssige grunde berigtiges på samme måde som skifteafgift og arveafgift. Det vil i øvrigt også være uden større praktisk interesse at lade disse afgifter overgå til berigtigelse ved mærker. For de øvrige i kapitel 7 omhandlede afgifter vedrørende skiftevæsenet vil det anførte ligeledes være gældende.

Hvad angår afgifterne for *udskrifter og attester* har den hidtil gældende ordning med berigtigelse ved påklæbning af stempelmærker virket tilfredsstillende, og mærkesystemet bør derfor utvivlsomt opretholdes for disse afgifters vedkommende.

Efter udvalgets opfattelse vil mærkesystemet også være anvendeligt ved berigtigelsen af *notarialajgiflerne,* idet der ved de allerfleste notarialforretninger vil foreligge et dokument, der efter forretningens foretagelse tilbageleveres rekvirenten, og som efter at være forsynet med de fornødne mærker vil kunne tjene som kvittering for afgiftsberigtigelsen. Dette vil således gælde ved protestforretningerne, der udgør langt den største gruppe inden for notarialforretningerne, og ligeledes ved attestationsforretningerne. For testamentsattestationer skal der efter udkastets § 50, 2. pkt., ikke svares notarialafgift, jfr. bemærkningerne til denne bestemmelse. I tilfælde, hvor den nævnte forudsætning rent undtagelsesvis ikke er tilstede — dette er f. eks. tilfældet ved udtrækninger og lodtrækninger — må systemet gennemføres således, at der skal leveres en udskrift af forretningen uden betaling forsynet med mærker til et beløb svarende til afgiften for forretningen. Denne sidste ordning er vel mindre betryggende i kontrolmæssig henseende, men vil dog formentlig kunne akcepteres.

Afgiften for udtrækninger og lodtrækninger svares efter udkastets § 49 med 25 kr. for hver påbegyndt time, forretningen varer. Udskriften bør formentlig derfor i disse tilfælde tillige forsynes med påtegning om forretningens varighed, og af kontrolmæssige grunde bør en lignende notering formentlig foretages i notarialprotokollen.

Der henvises i øvrigt til udkastets § 52, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

V. Afsluttende bemærkninger og udvalgets indstilling.

Efter det foran anførte er de praktiske forudsætninger for anvendelsen af mærkesystemet kun tilstede med hensyn til afgifterne for udskrifter og attester og afgifterne for notarialforretninger, således at der for så vidt angår de af udvalget behandlede afgifter alene skulle være tale om at videreføre systemet til også at omfatte notarialafgifterne.

Der melder sig herefter det spørgsmål, om afgiftsberigtigelsen i det anførte begrænsede omfang skal ske ved *almindelige stempelmærker,* således som det nu er tilfældet med hensyn til afgifterne for udskrifter og attester i henhold til loven af 3. juli 1942, eller om den skal ske ved benyttelse af *særlige afgiftsmærker,* således som stempellovudvalgets flertal har foreslået med hensyn til tinglysningsafgifterne. Ved en eventuel gennemførelse af sidstnævnte forslag vil det være mest nærliggende, at afgifterne for udskrifter og attester og notarialafgifterne ligeledes berigtiges ved påklæbning af særlige afgiftsmærker, og herom er der for såvidt også enighed i retsafgiftsudvalget.

Efter udvalgets opfattelse er der imidlertid ingen anledning til at komplicere berigtigelsen af afgifterne for udskrifter og attester og for notarialforretninger ved anvendelse af særlige afgiftsmærker. Der synes ikke at kunne være betænkeligheder ved at benytte almindelige stempelmærker ved disse afgifter, hvilket vil være en mere simpel løsning. De pågældende afgifter indbringer kun beskedne beløb, og det vil derfor ved en isoleret betragtning af disse afgifter være upåkrævet at belaste berigtigelsen af dem ved benyttelse af afgiftsmærker. Efter det foran anførte, jfr. herved de af administrationskommissionen anførte betragtninger, kan der heller ikke antages at være forbundet afgørende fordele ved anvendelsen af det af stempellovudvalgets flertal foreslåede system med særlige afgiftsmærker ved berigtigelsen af retsafgifter i de tilfælde, hvor der således som ved tinglysningsafgifterne haves et dokument, hvorpå mærkerne kan anbringes.

Specielt for tinglysningsafgifternes vedkommende vil der være grund til at erindre om, at tinglysningsdagbogen må bevares, omend i forenklet skikkelse, selv om man anvender afgiftsmærker. Der bør i øvrigt efter retsafgiftsudvalgets opfattelse ved overvejelserne angående anvendelsen af afgiftsmærker ved berigtigelsen af tinglysningsafgifterne tages hensyn til, hvorledes en sådan reform vil indvirke på arbejdet med retsafgifterne som helhed betragtet. Efter en sådan helhedsbetragtning vil man mene, at reformen vil betyde en forøgelse af arbejdet med afgifterne, idet retskontorerne ud over arbejdet med afgiftsberegningen, påsætning og kassation af afgiftsmærker skal føre regnskabsmæssig kontrol med mærkebeholdningen ved daglige og månedlige afstemninger. Det ville næppe heller kunne undgås, at der lejlighedsvis, særlig hvor kontorerne også har stempelpapirforhandling, sker forveksling af afgiftsmærker og almindelige stempelmærker.

Retsafgiftsudvalget er herefter af den opfattelse, at den foreslåede reform, der både vil medføre merudgifter og administrativt besvær med fabrikation, forsendelse og regnskabsmæssig kontrol med mærkerne, ikke vil være en heldig ordning. Udvalget mener derfor, at et system med særlige afgiftsmærker bør opgives.

Udvalget har herefter indskrænket sig til at stille forslag om, at finansministeren bemyndiges til at bestemme, om og i hvilket omfang afgifterne skal berigtiges ved stempelmærker, og fastsætte de i så henseende fornødne forskrifter. I forbindelse hermed foreslås ved udkastets § 75, stk. 3, nr. 2, en ændret affattelse af § 1 i lov nr. 288 af 3. juli 1942. Afrundingsreglen er ikke gentaget, da den ikke har betydning for de afgifter, der efter udkastet omfattes af bestemmelsen.

Nr. 3. Bestemmelsen tager i første række sigte på af forenklingshensyn at henlægge oppebørslen af afgifter for udpantning af amtstueskatter m. m. til amtstuerne, således at man undgår afregning mellem amtstue og fogedkontor. Der henvises i denne forbindelse til de i udkastets § 22 foreslåede nye regler om afgiftspligtens indtræden for disse afgifter.

Til § 74.

Reglen i *stk. 1,* nr. 1, er bortset fra redaktionelle ændringer overensstemmende med retsafgiftslovens § 12, stk. 4.

Efter udvalgets opfattelse vil det være hensigtsmæssigt at udvide denne regel, således at den også finder anvendelse ved søforklaringer vedrørende udenlandske skibe.

Ved reglen i *stk. 2* opretholdes bl. a. de gældende afgiftsfritagelser for begæring om bevisoptagelse fremsat af udenlandsk myndighed, jfr. særlig bekendtgørelse nr. 167 af 20. maj 1932, afsnit I, stk. 8.

Til afsnit VII.

Slutningsbestemmelser.

Til kapitel 16.

Reglerne i dette kapitel omfatter:

1) Bestemmelser om lovens ikrafttræden og om ophævelse og ændring af hidtil gældende bestemmelser (§ 75),
2) overgangsbestemmelser (§§ 76-84),
3) bestemmelse om, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland (§ 85).

Til § 75.

Tidspunktet for lovens ikrafttræden er udeladt i *stk. 1.* Det vil være anbefalelses-

værdigt, at loven træder i kraft ved begyndelsen af et finansår, eller ialtfald den første i en kvartalsmåned, idet afgiftsregnskaberne afsluttes kvartalsvis, jfr. bemærkningerne til § 73, nr. 2. Det må i øvrigt ved fastsættelsen af ikrafttrædelsesdatoen tages i betragtning, at der mellem lovens stadfæstelse og ikrafttræden bør være fornøden tid til udfa3rdigelsen af administrative forskrifter og til, at retterne og vedkommende private kan gøre sig bekendt med de nye regler.

De i *stk. 2 og 3* citerede love og bestemmelser, som ophæves eller ændres ved lovens ikrafttræden, er omtalt i bemærkningerne til vedkommende afsnit i udkastet, og skal derfor ikke gøres til genstand for nærmere omtale her. I udkastets § 55, stk. 3, i kapitlet om udskrifter og attester er optaget en speciel ophævelsesbestemmelse. Man finder anledning til at bemærke, at forslaget i stk. 2, nr. 8, om at ophæve loven af 18. november 1898 om betaling for autorisation og eftersyn af skibsdagbøger er omtalt i de indledende bemærkninger til udkastets kapitel 3.

Bilag 4 indeholder en oversigt over, hvilke regler i udkastet der erstatter de bestemmelser, som ophæves ved stk. 2. Udvalget har ikke forsøgt at foretage en mere minutiøs sammenstilling af de gamle og de nye regler; en sådan sammenstilling vil på grund af den forskellige systematik være vanskelig at foretage og desuden være af meget begrænset værdi. Man har i stedet foretrukket at redegøre for indholdet af de gældende regler i bemærkningerne til de enkelte afsnit.

Men henviser endvidere i nærværende forbindelse til det efter udkastet trykte forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje (retsafgift m. m.) og bemærkningerne hertil.

Til §§ 76-84.

Disse paragraffer indeholder udkastets overgangsregler, hvortil der kun vil være anledning at knytte få bemærkninger.

Bestemmelsen i § 76, stk. 1, hvorefter de nye lovregler med de nedennævnte undtagelser finder anvendelse, hvor afgiftspligten er indtrådt efter lovens ikrafttræden, medens de hidtil gældende regler finder anvendelse, hvor afgiftspligten efter disse regler er indtrådt før nævnte tidspunkt., er hovedreglen blandt overgangsbestemmelserne. Det er dog af praktiske grunde påkrævet at gøre en række undtagelser fra hovedreglen. Positive regler om overgangsspørgsmålet er også nødvendige, hvor hovedreglen er utilstrækkelig til løsning af problemerne i forbindelse med overgangen til de nye regler, fordi de gældende regler ikke tydeligt angiver tidspunktet for afgiftspligtens indtræden.

Reglen i *§ 76. stk. 2,* kræver næppe nærmere kommentarer.

En særlig overgangsbestemmelse for *borgerlige* domssager er nødvendig som følge af reglen i udkastets § 12, nr. 1, hvorefter pligten til at erlægge berammelsesafgift for stævninger indtræder ved indleveringen af stævningen til berammelse, altså ved sagsanlægget, jfr. retsplejelovens § 279. stk. 1, medens den efter retsafgiftsloven først indtræder ved berammelsen. Hovedreglen i § 76, stk. 1, løser derfor ikke spørgsmålet om, hvilke afgiftsbestemmelser der skal være gældende, når stævningen indleveres til retten før lovens ikrafttræden, men først berammes efter dette tidspunkt. Efter reglen i *§ 77, stk. 1,* bliver tidspunktet for sagsanlægget afgørende for, hvilke afgiftsregler der skal bringes i anvendelse. Det er af praktiske grunde yderligere foreslået, at de hidtil gældende regler, såfremt sagsanlægget sker før lovens ikrafttræden, skal finde anvendelse under hele sagens behandling i første instans, også for så vidt angår fremsættelse af modkrav, intervention, adcitation og genoptagelse af sagen, efter at udeblivelsesdom er afsagt. Fra denne regel er foreslået den undtagelse, at de i retsafgiftslovens § 12, stk. 1 og 2, hjemlede vidnegebyrer og gebyrer for syn og skøn bortfalder fra lovens ikrafttræden at regne, hvilket også skyldes praktiske hensyn. Ved forslaget om, at også reglen i retsafgiftslovens § 7 b. skal bortfalde ved lovens ikrafttræden, jfr. den i *§ 77, stk. 2,* foreslåede bestemmelse, udelukkes det, at en før lovens ikrafttræden ved urigtigt værneting anlagt og senere hævet retssag på ny anlægges ved anden sideordnet ret senere end 8 uger efter lovens ikrafttræden uden erlæggelse af berammelsesafgift.

Reglen i *§ 78* er begrundet i, at afgifterne for de i udkastets § 17 og § 18 omhandlede forretninger — *afgivelse af søforklaring* og

fastsættelse af bjærgeløn uden egentligt sagsanlæg —• er væsentligt forhøjede ved udkastets nævnte regler, og at det derfor vil være naturligt at lade de hidtil gældende regler finde anvendelse, når begæringen er fremsat inden lovens ikrafttræden.

Reglerne i *§ 79* om *fogedforretninger* opererer med en sondring mellem på den ene side fogedforretninger bortset fra udpantning — reglen i stk. 1 — og på den anden side udpantning — reglen i stk. 2.

Efter reglen i *stk. 1* bliver tidspunktet for begæringens fremsættelse bestemmende for, hvilke regler der skal finde anvendelse for fogedforretninger bortset fra udpantning. Den foreslåede bestemmelse, hvorefter gældende regler, når begæringen er fremsat før lovens ikrafttræden, finder anvendelse for alle i anledning af forretningen inden 12 uger efter lovens ikrafttræden foretagne skridt, har sammenhæng med reglen i udkastets § 23, hvorefter ny —• fuld — afgift skal svares, når fordringshaveren mere end 12 uger efter, at afgiftspligt er indtrådt, fremsætter ny begæring vedrørende det pågældende krav. Man har fundet det rimeligt, at rekvirenten af en af de heromhandlede fogedforretninger i endnu 12 uger efter lovens ikrafttræden skal have adgang til at begære forretningen kontinueret alene for kontinuationsafgift (i almindelighed halvdelen af sædvanlig afgift). Er den før lovens ikrafttræden begærede forretning sluttet i processuel forstand, må der dog ved en fornyet begæring om berammelse vedrørende kravet efter lovens ikrafttræden svares afgift efter udkastets regler, selv om begæringen om ny berammelse fremsættes tidligere end 12 uger efter lovens ikrafttræden.

For så vidt angår udpantningsforretninger foreslås det i *stk. 2, 1. pkt.,* at lade det afgørende være tidspunktet for indgivelse af begæring om afsigelse af udpantningskendelse. I overensstemmelse med reglerne i §§ 22 og 23 — hvorefter der i tilfælde af udpantning kun skal svares afgift én gang — foreslås det i *2. pkt.,* at der dog ikke efter lovens ikrafttræden skal svares ny afgift, når der i forvejen én gang er indtrådt afgiftspligt vedrørende kravet. Dette betyder, at afgiften for kontinuation og genoptagelse bortfalder ved lovens ikrafttræden.

Reglen *i § 80* om *auktion* har alene hensyn til auktioner, der kun kan afholdes af fogeden eller skifteretten. Er begæring vedrørende auktioner af denne art indgivet før lovens ikrafttræden, findes det rimeligt, at de hidtil gældende regler kommer i anvendelse, særlig fordi det herved vil undgås, at der i disse tilfælde skal svares hammerslagsafgift ved standsning af en tvangsauktion over fast ejendom i medfør af retsplejelovens § 578. For så vidt angår andre auktioner end de nævnte, herunder auktionslederauktionerne, gælder hovedreglen i § 76, således at det afgørende tidspunkt her bliver hammerslagets meddelelse.

Reglerne i *§ 81* om *skifteafgiften i offentligt skiftede boer* kræver formentlig ikke udførlige bemærkninger.

Ved reglen i *stk. 1* om skifteafgiften i *konkursboer* har man valgt at lade tidspunktet for konkursdekretet være bestemmende for, hvilke afgiftsregler der skal finde anvendelse, og har herved bortset fra reglen i skifteafgiftslovens § 2, hvorefter afgiftspligten for konkursboer indtræder ved konkursens begyndelse. En sådan regel findes mest rationel, da bestemmelsen i skifteafgiftslovens § 2, som omtalt i bemærkningerne til § 38, ikke har nogen reel skiftemæssig betydning. Reglen vil desuden betyde en administrativ lettelse, da behandlingen af konkursboer kan være meget langvarig.

For de af reglen i *stk. 2* omfattede dødsboer har man valgt dødsfaldet som kriterium, da det ofte vil bero på omstændigheder, som ægtefællen og arvingerne ikke er herre over, om begyndelsesforretningen, dersom boet skal tages under offentlig behandling, foretages før eller efter lovens ikrafttræden. En afvigelse fra reglen i stk. 2, 1. pkt., er gjort ved reglen i stk. 2, 2. pkt., hvorefter der ikke skal svares skifteafgift af boer, der efter lovens ikrafttræden udleveres den efterlevende ægtefælle i medfør af skiftelovens § 57, selv om dødsfaldet har fundet sted før lovens ikrafttræden.

For *andre boer* vil tidspunktet for den første forretnings foretagelse være bestemmende, og da reglen om tidspunktet for afgiftspligtens indtræden såvel efter skifteafgiftsloven som efter udkastet falder sammen med første forretnings foretagelse, vil hovedreglen i § 76, stk. 1, være gældende for disse boer.

Reglen i *stk. 3* om skifteafgiften i *reassumerede dødsboer og fællesboer* har relation til fritagelsesreglen i udkastets § 36, stk. 1, nr. 1, jfr. § 35. Det er formentlig praktisk, at bestemmelserne i § 37 finder anvendelse også på ældre boer efter samme princip som de i § 76, stk. 2, omhandlede regler, jfr. reglen i *stk. 4.*

§ 82. For at undgå tvivl finder man det rigtigst med hensyn til konkursbegæringer udtrykkeligt at fastslå, at der skal svares afgift efter skifteafgiftslovens § 6 b., hvor begæringen bortfalder efter lovens ikrafttræden, da der ikke er svaret afgift ved begæringens indgivelse, jfr. reglen herom i udkastets § 41, stk. 1. Da der efter udvalgets forslag ikke fremtidigt skal svares afgift for begæringer om at få andre boer taget under behandling, finder man det rimeligt, at pligten til at svare afgift efter skifteafgiftslovens § 6 b. i øvrigt bortfalder ved lovens ikrafttræden, selv om begæringen er indgivet tidligere. Det samme gælder pligten til at svare afgift efter tvangsakkordlovens § 38, stk. 4. Man går ud fra, at skifteretterne af samme grund benytter sig af beføjelsen i § 44 i retsvirkningsloven af 1925 til at eftergive bosondringsafgiften. I øvrigt giver bestemmelserne i kapitel 7 om andre skifteforretninger ikke anledning til særlige overgangsregler.

Reglen i *§ 83,* hvorefter de hidtil gældende regler finder anvendelse for *notarialforretninger* samt for udfærdigelse af *udskrifter og attester,* når begæringen er indgivet før lovens ikrafttræden, er begrundet i hensyntagen til de afgiftspligtige, særlig da de gældende afgiftssatser er lavere end udkastets.

Reglen *i § 84* vedrørende *appelsager* er affattet efter samme princip som § 77, stk. 1.

Til § 85.

De *færøske* retsafgifter er hjemlet ved bestemmelser, der alene har gyldighed for Færøerne, jfr. herved sportelreglement for rettens betjente på Færøerne af 30. marts 1836 med senere talrige ændringer. Af de nævnte ændringer kan der være anledning til at fremhæve, at bestemmelserne i skifteafgiftsloven er gældende på Færøerne, jfr. lovens § 14, skiftelovens § 93, stk. 2, og kgl. anordning af 14. januar 1876. Skifteafgifterne er dog ikke fordoblede ved forhøjelsesloven af 12. april 1957, der ikke er gældende for Færøerne.

Der kan endvidere være anledning til at bemærke, at afgifterne i færøske ankesager, som behandles ved østre landsret og højesteret, fremdeles beregnes efter reglerne i sportelreglementet af 22. marts 1814, afd. T., 2. kap., der, uanset at bl. a. sportelreglementets 1. afd. er ophævet ved retsafgiftslovens § 30, stk. 2, stadig anses for gældende for Færøerne, jfr. retsafgørelsen U.f.R. 1926. 846. Afgifterne for færøske ankesager er som følge heraf væsentlig lavere end afgifterne i andre ankesager. Da der ikke i sportelreglementes afd. I. findes afgiftsbestemmelser, hvorefter der kan beregnes afgift for kære, er kære i færøske sager efter praksis afgiftsfri.

Af den som bilag til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre vedføjede liste A. nr. 6, fremgår, at retsafgifterne som hovedregel ikke henregnes til færøske særanliggender. En eventuel reform af de gældende regler om disse afgifter må derfor ske ved rigslov.

Retsafgiftsudvalget har ikke inddraget de færøske retsafgiftsbestemmelser under den af udvalget foretagne gennemgang af de gældende regler om retsafgift. Man har herved taget i betragtning, at en reform af de færøske retsafgiftsbestemmelser formentlig bør afvente en reform af de i det øvrige land gældende regler på dette område, idet der formentlig derefter vil være et praktisk anvendeligt grundlag for overvejelserne i forbindelse med ønskelige ændringer af de færøske bestemmelser. I disse overvejelser vil det utvivlsomt også være nødvendigt at inddrage repræsentanter for de særlige færøske interesser på dette område. Den foreslåede bestemmelse, hvorefter lovens regler ikke gælder for Færøerne, må ses på baggrund af de anførte forhold.

Den for *Grønland* gældende lovgivning omfatter ikke bestemmelser om retsafgift. Der er heller ikke gennemført bestemmelser om retsafgift i forbindelse med lov nr. 271 af 14. juni 1951 om rettens pleje i Grønland. I grønlandske ankesager, der i henhold til bestemmelserne i nævnte lovs kapitel 6 kan indbringes for østre landsret og højesteret, svares derfor ikke retsafgift, jfr. utrykt

skrivelse af 23. april 1957 fra skattedepartementet.

Da spørgsmålet om, hvorvidt der bør gennemføres bestemmelser om retsafgift for Grønlands vedkommende, må bero på særlige hensyn, har retsafgiftsudvalget heller ikke ment at burde stille forslag om, at udkastets bestemmelser skal gælde for Grønland.

Udkast

tii

Lov om ændringer i lov om rettens pleje.

(Retsafgift m. in.).

§ 1.

I lov om rettens pleje, jfr. lovbekendtgørelse nr. 286 af 1. juli 1963, foretages følgende ændringer:

1. *§ 14 , stk. 3,* ophæves.

2. *§ 54* affattes således:

„Klage over en justitssekretærs afgørelser vedrørende meddelelse af udskrifter af retsbøgerne fremsættes inden 6 måneder for den ret, ved hvilken han er ansat. Efter at have modtaget den pågældende embedsmands erklæring afgør retten, for Københavns byrets vedkommende rettens præsident, sagen ved kendelse. Mod denne kendelse kan rejses kæremål. Hvor meddelelse af udskrifter af retsbøgerne påhviler dommeren, er dommerens afgørelser vedrørende dette spørgsmål genstand for kære."

3. I *§ 602, stk. 1,* 1. pkt., udgår ordene „og afgifterne kan ikke forlanges forudbetalt".

4. *§ 680, stk. 2,* ophæves.

5. I *§ 681,* sidste pkt.. udgår ordene „i hvilke tilfælde den pantsatte ejendom ikke medtages ved beregning af skifteafgiften."

§ 2.

Denne lov træder i kraft den

Bemærkninger til udkastet.

Udkastet indeholder de ændringer i retsplejeloven, som en gennemførelse af udkastet til lov om retsafgift rent lovteknisk vil nødvendiggøre.

En gennemførelse af det nævnte udkast vil i øvrigt rejse spørgsmål om at indsætte bestemmelser om vederlag til fogedvidner og måske også vederlag til skiftevidner, jfr. bemærkningerne, side37 og 52-53. Udvalget har imidlertid fundet, at det lå uden for dets opgave at tage stilling til sådanne ændringer.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

ad 1. Bestemmelsen i retsplejelovens § 14, stk. 3, om bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte takster for udførelse af retshjælp erstattes af udkastets § 46.

ad 2. Bestemmelserne i retsplejelovens § 54 om klage over beregning af retsafgift erstattes af udkastets kap. 14, og det foreslås derfor at begrænse § 54 til kun at omfatte klager over meddelelse af udskrift af retsbøgerne.

ad 3. Forslaget går ud på at ophæve bestemmelsen i retsplejelovens § 602, stk. 1, 1. pkt., om, at afgiften for udpantning ikke kan kræves forudbetalt, jfr. udkastets § 68 sammenholdt med § 22.

ad 4. Bestemmelsen i retsplejelovens § 680, stk. 2, erstattes af udkastets § 34, stk. 2, nr. 3.

ad 5, Bestemmelsen i retsplejelovens § 681, sidste pkt., om, at den pantsatte ejendom ikke medtages ved beregning af skifteafgiften, er optaget i udkastets § 34, stk. 2, nr. 4.

Til § 2.

Udvalget har ikke fundet anledning til at fastsætte overgangsregler, idet man er gået ud fra, at de **hidtil** gældende regler må finde anvendelse, indtil de regler i udkastet til lov om retsafgifter træder i kraft, som afløser dem.

Redegørelse vedrørende spørgsmålet om at indarbejde stempellovudvalgets forslag til lov om afgift for tinglysning i udkastet til retsafgiftslov.

Retsafgiftsudvalget har fundet det rimeligt at undersøge mulighederne for at optage det af stempellovudvalget udarbejdede forslag til lov om tinglysningsafgift i udkastet til retsafgiftslov (RAL) i et særskilt afsnit og kapitel. Undersøgelsens resultat fremgår af den nedenfor under afsnit B. meddelte oversigt.

A. Stempellovudvalgets forslag til lov om tinglysningsafgift (betænkning 265/1960, side 66-68).

§ 1. For tinglysning af dokumenter, herunder påtegninger på tidligere oprettede dokumenter, svares afgift i overensstemmelse med de nedenstående regler.

§ 2. For tinglysning af skøder og andre dokumenter som adkomst på fast ejendom svares afgift med 2 promille af det beløb, hvoraf der for stiftelsen af rettigheden skal erlægges stempelafgift med ½ pct. Skal der ikke erlægges stempelafgift for stiftelsen af rettigheden, er afgiften for tinglysningen 10 kr.

§ 3. For tinglysning af pantebreve og andre dokumenter, der tinglyses som pantstiftende, svares afgift med 2 promille af det beløb, for hvilket lysning sker. Hvis det pantstiftende dokument er stempelfrit, og stempelfriheden ikke alene skyldes reglerne i lov om stempelafgift § 10. stk. 3, er afgiften for tinglysningen 10 kr.

Stk. 2. For tinglysning af udlæg, udpantning og arrest er afgiften 10 kr.

§ 4. For tinglysning af leje- og forpagtningskontrakter og af andre dokumenter, der tinglyses som stiftende brugsret over fast ejendom, svares afgift med 2 promille af det beløb, hvoraf der for stiftelsen af rettigheden skal erlægges stempelafgift med ½, 1 eller 2 pct. Med lejekontrakter ligestilles dokumenter, som ifølge lov om stempelafgift § 56, stk. 1, stemples som lejekontrakter. Skal der ikke erlægges stempelafgift for stiftelsen af rettigheden, er afgiften for tinglysningen 10 kr.

§ 5. Såfremt tinglysningsafgift, beregnet efter reglerne i §§ 2-4, udgør et beløb under 10 kr., forhøjes afgiften til 10 kr. Fremkommer der ved beregningen et ørebeløb, bortkastes dette.

§ 6. Er ingen af reglerne i §§ 2-4 anvendelig, er afgiften for tinglysning 10 kr.

§ 7. Afgiftsfri er:

a) tinglysning i medfør af tinglysningslovens § 13,
b) tinglysning af begæring om bosondring,
c) tinglysning om indkaldelse til mortifikation af pantebrev,
d) tinglysning af pantebrev udstedt til erstatning for tidligere tinglyst mortificeret pantebrev,
e) aflysning.

§ 8. Bliver et dokument på én gang tinglyst til sikring af flere rettigheder, jfr. tinglysningslovens § 9, stk. 6, svares tinglysningsafgift selvstændigt for hver rettighed. Flere servitutter over samme ejendom og ens servitutter over flere ejendomme betragtes i denne forbindelse som én rettighed.

Stk. 2. Hvis der til sikring af samme rettighed sker tinglysning ad flere gange, være sig i samme retskreds eller i flere retskredse, svares afgift for hver af de senere tinglysninger kun med 10 kr.

Stk. 3. Ved afgiftsberegningen bortses fra, om der til sikring af en rettighed skal ske notering på flere ejendommes blade i ting-

bogen for en retskreds eller såvel i tingbogen som i personbogen for samme retskreds.

§ 9. Når udlægsskøde på fast ejendom, der efter forudgået tvangsauktion er udstedt til ufyldestgjort pant- eller udlægshaver, er tinglyst som adkomst, og erhververen inden 4 år efter auktionsdagen har afhændet ejendommen, godtgøres den for lysningen af udlægsskødet erlagte afgift med fradrag af 10 kr. Begæring om godtgørelsen, som meddeles af vedkommende stempelmyndighed (jfr. lov om stempelafgift § 22), må være indgivet til denne inden 1 år efter ejerskiftet.

§ 10. Tinglysningsafgiften beregnes og opkræves af vedkommende tinglysningsmyndighed, der forsyner dokumentet med afgiftsmærker svarende til afgiftsbeløbet. Det tinglyste dokument må ikke udleveres til anmelderen, forinden afgiften er betalt, og dokumentet er forsynet med afgiftsmærker.

Stk. 2. Afgiftspligten indtræder ved dokumentets anmeldelse til tinglysning. Afgiften skal betales efter påkrav, og tinglysningsmyndigheden kan forlange afgiften forudbetalt. Finder forudbetaling sted, skal dokumentet ved afgiftsbeløbets modtagelse forsynes med afgiftsmærker. Bliver dokumentet afvist fra tinglysning, tilbagebetales det erlagte beløb.

Stk. 3. Finansministeren bestemmer, til hvilke takster der skal udfærdiges afgiftsmærker, og træffer de nærmere bestemmelser om mærkernes farve og udstyr, ligesom finansministeren giver de nærmere regler for forvaltningen af mærkerne og for tinglysningsmyndighedernes virksomhed med hensyn til disse.

Stk. 4. Finansministeren kan bestemme, at tinglysningsmyndighederne i stedet for mærker skal benytte maskinel stempling, for så vidt dette måtte findes hensigtsmæssigt og forsvarligt.

Stk. 5. Den regnskabsaflæggelse med hensyn til de enkelte afgifter, som hidtil har påhvilet tinglysningsmyndighederne, bortfalder.

§ 11. Ansvarlig for afgiften er den, der har anmeldt dokumentet til tinglysning, hvad enten han har optrådt i egen interesse eller som befuldmægtiget for den interesserede. 1 sidste fald er tillige den interesserede ansvarlig.

Stk. 2. Afgiften kan inddrives ved udpantning.

§ 12. Efter dokumentets udlevering i tinglyst stand kan tinglysningsdommeren ikke ændre sin afgiftsberegning i skærpende retning, medmindre parterne eller disses repræsentant har afgivet urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger. I øvrigt kan ændring i skærpende retning kun ske, når afgiftsberegningen påklages for finansministeriet, eller dettes afgørelse indbringes for domstolene.

§ 13. Tinglysningsdommernes afgørelser med hensyn til afgiftsberegningen er ikke genstand for kære, men kan påklages til finansministeriet. Klagefristen er 6 uger regnet fra datoen for afgiftspligtens indtræden. Sker påklage ikke inden fristens udløb, er tinglysningsdommerens afgørelse bindende, medmindre finansministeriet efter omstændighederne finder anledning til at bortse fra, at fristen er oversiddet.

Stk. 2. Den af finansministeriet trufne afgørelse kan inden 4 uger efter datoen for ministeriets resolution indbringes for domstolene eller begæres indbragt for domstolene ved finansministeriets foranstaltning. Oversiddes fristen, er parterne bundet ved ministeriets afgørelse.

§ 14. Når en tinglyst overdragelse at fast ejendom er gået tilbage, og der angående tilbagegangen har fundet tinglysning sted, kan der tilstås hel eller delvis godtgørelse af de erlagte tinglysningsafgifter, dog at der mindst fastholdes 10 kr. for hver tinglysning. Er afgift for tinglysning af tilbagegangen endnu ikke betalt, kan der tilstås nedsættelse af denne afgift i overensstemmelse med foranstående.

Stk. 2. Sager angående godtgørelse eller nedsættelse af afgift i medfør af nærværende paragraf henhører under stempelmyndighederne.

§ 15. Dokumenter, der er fritaget for stempelafgift i medfør af lov om stempelafgift § 79, stk. 1, og § 85, stk. 1, er tilsvarende fritaget for tinglysningsafgift.

Stk. 2. Dokumenter, der i medfør af lov om stempelafgift § 80 eller § 85, stk. 2, er blevet helt eller delvis fritaget for stempelafgift, er tilsvarende fritaget for tinglysningsafgift.

Stk. 3. Finansministeren er bemyndiget til under forudsætning af gensidighed at meddele fritagelse for tinglysningsafgift af dokumenter, hvorved en fremmed stat erhverver eller lejer fast ejendom til brug som embedslokaler eller som boliger for statens diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

Stk. 4. Bestemmelser om fritagelse for tinglysningsafgift, der hviler på internationale overenskomster, berøres ikke af nærværende lov.

§ 16. Alle i den øvrige lovgivning hjemlede begunstigelser med hensyn til tinglysningsafgift bortfalder for dokumenter, der anmeldes til tinglysning senere end 1 år efter nærværende lovs ikrafttræden.

§ 17. Når et dokument om overdragelse af fast ejendom indleveres til tinglysning, skal det været forsynet med vedkommende oppebørselsmyndigheds påtegning om ejendomsværdien og afgiftspligtig grundstigning på dokumentets oprettelsestid, eventuelt med påtegning om, at ejendommen på nævnte tidspunkt ikke var selvstændigt vurderet. Tinglysningsdommeren skal nægte at modtage dokumentet til tinglysning, såfremt sådan påtegning mangler. For meddelelse af denne påtegning betales 1 kr., der tilfalder oppebørselsmyndigheden, for amtstuernes vedkommende amtsforvalteren.

§ 18. For bekræftelse af genparter tilkommer der den bekræftende myndighed, jfr. tinglysningslovens § 14, stk. 4, et særligt vederlag af statskassen. Vederlagets størrelse fastsættes af finansministeren efter forhandling med justitsministeren.

§ 19. Nærværende lov træder i kraft den og dermed bortfalder lov om afgift ved tinglysning m. m. nr. 112 af 1. april 1922 med ændringer. Spørgsmålet om, hvorvidt tinglysningsafgift skal svares og da med hvilket beløb, afgøres efter de hidtil gældende regler, såfremt det pågældende dokument er anmeldt til tinglysning inden lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Finansministeren giver de for lovens gennemførelse fornødne nærmere regler.

Stk. 3. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

B. Retsafgiftsudvalgets bemærkninger.

§§ 1-4.

Bestemmelserne kan optages i RAL i særskilt afsnit og kapitel om tinglysningsafgift.

§ 5.

Ligeledes. Dog udgår sidste pkt., som svarer til RAL § 65.

§6.

Kan optages i RAL's kapitel om tinglysningsafgift.

§ 7.

Ligeledes. Opmærksomheden henledes på, at tinglysning af en ægtefælles rådighedsfratagelse i medfør af skiftelovens §§ 58 og 66 formentlig bør være afgiftsfri ligesom tinglysning i medfør af tinglysningslovens § 13 af begæring om bosondring.

§§ 8 og 9.

Kan optages i RAL's kapitel om tinglysningsafgift. Bestemmelsen i § 9 harmonerer dog ikke med retsafgiftsudvalgets forslag i udkastets § 26, stk. 2, jfr. § 29, der foreskriver samme afgift for standsede auktioner som for auktioner, der slutter med hammerslag.

§10.

I bestemmelsen foreslås, at tinglysningsafgiften skal berigtiges ved afgiftsmærker, og der gives nærmere regler herom. I øvrigt indeholder den følgende regler:

Stk. 1 bestemmer, at tinglysningsafgiften beregnes og opkræves af tinglysningsmyndigheden. Dette forslag svarer til RAL § 66.

Stk. 2 bestemmer, at afgiftspligten indtræder ved dokumentets anmeldelse **til**

tinglysning, at afgiften skal betales efter påkrav, og at afgiften kan forlanges forudbetalt. Bestemmelserne svarer til RAL § 67, 2. pkt., og § 68, stk. 3 og stk. 1. Herudover indeholder stk. 2, sidste pkt., en bestemmelse om, at hvis dokumentet afvises, tilbagebetales det erlagte beløb.

Stk. 5 bestemmer, at den regnskabsaflæggelse med hensyn til de enkelte afgifter, som hidtil har påhvilet tinglysningsmyndighederne, bortfalder. Tilsvarende bestemmelse vil kunne træffes i medfør af RAL § 73.

Såfremt man undlader at lovfæste forslaget om, at tinglysningsafgiften skal berigtiges ved afgiftsmærker, skulle bestemmelsen kunne udgå bortset fra stk. 2, sidste pkt., om tilbagebetaling af afgift for dokumenter, der afvises. Den sidstnævnte bestemmelse kan eventuelt indsættes i RAL kap. 13 som en særlig paragraf efter § 68.

§11.

Stk. 1 svarer til RAL § 67, 1. pkt.

Stk. 2 må anses for overflødig, jfr. bemærkningerne til RAL § 68.

§12.

Bestemmelsen kan optages i RAL kap. 14 i en særlig paragraf efter § 72.

§13.

Forslaget, der stemmer med gældende ret, begrundes (betænkningen, side 70) med, at en modsat regel — at tinglysningsdommerens afgørelser med hensyn til afgiftsberegningen skulle kunne påkæres — ville være meget upraktisk, eftersom man da ville komme ud for at have to afgiftssager henholdsvis om stempelafgift og tinglysningsafgift løbende jævnsides, uanset at det afgiftspligtige beløb var det samme ved de to afgifter. Udkastet til lov om stempelafgift ses ikke at indeholde nogen bestemmelse om, at spørgsmålet om den rigtige beregning af stempelafgift af dokumenter, der indleveres til tinglysning, kan eller skal forelægges finansministeriet, samtidig med at klage over beregning af tinglysningsafgift indgives. Konsekvensen heraf må være, at spørgsmålet om beregningen af stempelafgiften skal forelægges de almindelige stempelmyndigheder (amtmanden eller overpræsidenten) til resolution, jfr. forslagets §§ 21 og 22, og ikke kan indbringes direkte for finansministeriet samtidig med en klage over beregningen af tinglysningsafgiften. Der bør formentlig optages nærmere regler om det omhandlede forhold i stempelloven. Den i § 13, stk. 1, 2. pkt., fastsatte klagefrist på 6 uger burde formentlig nedsættes til 1 uger, således at den kom til at stemme med klagefristerne i forslaget til lov om stempelafgift, § 24, og i RAL § 70, stk. 1.

§ 13 kan formentlig optages som en særlig bestemmelse i RAL kap. 14 efter den til § 12 svarende bestemmelse, jfr. bemærkningerne ovenfor ad § 12.

§14.

Bestemmelsen kan optages i RAL kap. 13 i samme paragraf som den til § 10, stk. 2, sidste pkt., svarende bestemmelse, jfr. foran ad § 10.

§15.

Stk. 1 kan optages i RAL's kapitel om tinglysningsafgift.

Stk. 2 ligeledes.

Stk. 3 kan optages i RAL § 74 som et selvstændigt stykke.

Stk. 4 svarer til RAL § 74, stk. 2, og kan udgå.

§§ 16-18.

Bestemmelserne kan optages i RAL's kapitel om tinglysningsafgift.

§19.

Stk. 1. Overgangsreglen kan optages i en særlig paragraf i RAL kap. 16.

Stk. 2 svarer til RAL § 73, nr. 1, og kan udgå.

Stk. 3 svarer til RAL § 85 og kan udgå.

Bilag 2.

	Løbe-nr.	Dato	Sag-liste-nr.	Sagens art	Værdi (kun krone-beløb) Kr.	Afgift			Anmærkninger
						beregnet Kr.	indkommet Kr.	betalt den	
Til sammenhæftning									

Bilag 3.

	Løbe-nr.	Dato	Sag-liste-nr.	Boets navn	Skifte-afgift		Arveafgift		Afgift ialt		Anmærkninger
					Kr.	Øre	Kr.	Øre	Kr.	Øre	
Til sammenhæftning											

Bilag 4.

Sammenstilling af gældende afgiftsbestemmelser, der foreslås ophævet ved udkastets § 75, stk. 2, og de bestemmelser i udkastet, der træder i stedet for de ophævede bestemmelser.

Gældende bestemmelser.	*Udkastet.*
1. Almindeligt sportelreglement af 22. marts 1814.	
§§ 45-62.	Kap. 4.
§§ 132-141.	Kap. 8.
2. Lov af 8. marts 1856 angående nedsættelse af gebyret for attester af skjøde- og pantebøgerne til brug for brandforsikringsforeninger for urørlige ejendomme på landet og fritagelse for brug af stemplet papir for sådanne foreninger.	§ 55, stk. 3.
3. § 44, 3.-5. pkt., i lov af 15. maj 1868 om brandvæsenet i Kjøbenhavn.	§ 55, stk. 3.
4. § 6 i lov af 14. maj 1870 om brandforsikring af kjøbstadsbygninger.	§ 55, stk. 3.
5. § 1, litra, h, sidste pkt., i lov nr. 47 af 12. april 1889 om brandforsikringsforeninger for landbygninger.	§ 55, stk. 3.
6. § 14 i lov nr. 36 af 29. marts 1873 om udpantning m. m.	Kap. 4.
7. Lov nr. 156 af 30. november 1874 om betaling for de til skiftevæsenet hørende forretninger m. m.	Kap. 6-7.
8. Lov nr. 151 af 18. november 1898 om betaling for autorisation og eftersyn af skibsdagbøger.	Afgiften foreslås ophævet, jfr. side 33.
9. § 44 i lov nr. 56 af 18. marts 1925 om ægteskabets retsvirkninger.	Afgiften foreslås ophævet, jfr. side 63.
10. § 13 i lov nr. 119 af 20. april 1926 om tilsynet med de af eksekutorer behandlede boer.	Kap. 6.
11. § 3, stk. 4, 2. pkt., i lov nr. 185 af 23. juni 1932 om inddrivelse af skatter og afgifter til det offentlige m. m.	§ 69, stk. 2.
12. Lov om retsafgifter i domssager m. m., jfr. lovbekendtgørelse nr. 322 af 19. december 1932.	
I. Almindelige bestemmelser.	Afsnit VI.
II. Afgifterne i borgerlige domssager i første instans m. m.	Kapitel 1 og 3.
III. Afgifterne i borgerlige domssager i overinstanserne.	Afsnit V.
IV. Afgifterne i straffesager.	Kapitel 2.
V. Udskrifter og attester.	Kapitel 9.
13. Lov nr. 138 af 24. april 1935 om afgift for offentlig auktion m. m.	Kapitel 5.
14. § 16 i lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb på afbetaling.	§ 21, stk. 2.
15. § 67, stk. 3, 2. og 3. pkt., i færdselsloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 231 af 27. juni 1961.	Kapitel 2.